WASSENAAR

JAARSTUKKEN

2020

Colofon
Uitgave Gemeente Wassenaar
Postbus 499
2240 AL Wassenaar
Inlichting: gemeente@wassenaar.nl

dd juni 2021 (versie 12 mei 2021)

Infographic

Inhoudsopgave

Leeswijzer 6

Jaarverslag 2020 8

Inleiding 9

Financiële resultaten 28

Recapitulatie 37

P0 Bestuur en ondersteuning 38

P1 Veiligheid 51

P2 Verkeer en vervoer 55

P3 Economie 61

P4 Onderwijs 65

P5 Sport, cultuur en recreatie 71

P6 Sociaal Domein 82

P7 Volksgezondheid en milieu 99

P8 Wonen en bouwen 106

Verplichte paragrafen 112

Paragraaf Lokale Heffingen 113

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 120

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 125

Paragraaf Financiering 132

Paragraaf Verbonden partijen 137

Overzicht verbonden partijen 138

Paragraaf Bedrijfsvoering 152

Paragraaf Grondbeleid 153

Paragraaf Bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen 155

Paragraaf Corona 156

Jaarrekening 2020 157

Balans per 31 december 2020 158

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 160

Toelichting op de balans per 31 december 2020 164

Activa 165

Passiva 168

Overzicht reserves 169

Toelichting op de reserves 169

Overzicht voorzieningen 178

Toelichting op de voorzieningen 178

Vaste schulden 183

Vlottende passiva 183

Waarborgen en garanties 184

Niet uit de balans blijkende verplichtingen 185

Gebeurtenissen na balansdatum 185

Programmarekening 186
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 187
Incidentele baten en lasten 189
Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 191
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 193
Overzicht baten en lasten per taakveld 193
Specifiek uitkeringen: Single information, Single audit 196
Wet normering Topinkomens 198
Rechtmatigheidsverklaring 201
Bijlagen 202
Bijlage 1: Bestuursovereenkomst: Structuur Staat van de Gemeente 203
Bijlage 2: Overzicht over te hevelen en af te sluiten kredieten 204
Bijlage 3: Algemene uitkering 206
Bijlage 4: Subsidies 209
Bijlage 5: Controleverklaring van de accountant 213

Leeswijzer

Met de jaarstukken 2020 legt het college van burgemeester en wethouders van Wassenaar verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag
Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. In de inleiding bij het jaarverslag wordt kort en bondig ingegaan op de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen in 2020.

In de programmaverantwoording licht het college toe wat er in 2020 beleidsmatig is gerealiseerd. Dit doen we aan de hand van de volgende vragen:

1. Wat waren we van plan?
2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beschreven wordt welke maatschappelijke doelen we nastreven, welke activiteiten we daarvoor hebben uitgevoerd en wat het heeft gekost. De gewenste maatschappelijke effecten zijn meetbaar gemaakt in de tabel met beleidsindicatoren.

De verplichte paragrafen in het jaarverslag bevatten dwarsdoorsneden van de jaarstukken op specifieke onderwerpen. De verplichte paragrafen zijn:
- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Verbonden partijen;
- Bedrijfsvoering;
- Grondbeleid.

De jaarrekening
Naast "wat waren we van plan?" en "wat hebben we daarvoor gedaan?" is ook belangrijk wat het heeft gekost. In de verschillenanalyse van de taakvelden worden verschillen toegelicht indien deze groter zijn dan de rapportagegrens van € 50.000.
De jaarrekening omvat de financiële verantwoording per taakveld met het overzicht van baten en lasten en de balans met toelichting. De controleverklaring van de accountant heeft hierop betrekking.

Voor het jaarverslag en de jaarrekening is meer gedetailleerde informatie beschikbaar in de vorm van bijlagen. Hierin zijn ook opgenomen de wettelijk verplichte informatie als de SiSa-bijlage en een tabel met de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De controleverklaring

De jaarrekening is onderworpen aan de accountantscontrole en leidt tot een controleverklaring van de onafhankelijke accountant met een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

Jaarverslag 2020

Inleiding

Jaarrekening 2020 Wassenaar: koers houden in een bewogen jaar

Het jaar 2020 stond over de hele wereld in het teken van corona. De maatschappelijke en economische gevolgen van de coronacrisis zijn enorm. Ook voor onze gemeente en onze inwoners zijn deze gevolgen direct zichtbaar en voelbaar geweest in het afgelopen jaar. Inwoners, scholen, verenigingen, ondernemers, ambtenaren, zorginstellingen: met elkaar hebben we hard gewerkt om het virus te bestrijden, de kwetsbaren te beschermen en om de samenleving zo veel mogelijk door te laten draaien binnen alle beperkingen.

Naast de uitbraak van het coronavirus vond in 2020 nóg een gebeurtenis plaats die veel impact had – en heeft – op de ambtelijke organisatie: het besluit om de Werkorganisatie Duivenvoorde te ontvlechten. De voorbereiding van dit besluit heeft extra inzet gevraagd van de ambtelijke organisatie, naast het extra werk rondom corona en niet te vergeten: naast het reguliere werk. Er is hard gewerkt om de plannen die voor 2020 waren gemaakt "gewoon" uit te voeren. Een aantal projecten heeft hierdoor onvermijdelijk wat vertraging opgelopen, maar grotendeels is dat gelukt. Daar mogen we trots op zijn. De uitvoering van het dagelijkse werk en de realisatie van gestelde doelen maken namelijk dat Wassenaar een prachtige gemeente blijft om in te wonen, te werken en te recreëren.

In deze Jaarrekening wordt gerapporteerd over wat er in 2020 is gebeurd. In deze Inleiding staan we stil bij de hoofdlijnen. Eerst worden het financiële resultaat van de Jaarrekening over 2020, de impact van de coronapandemie en het besluit tot het oprichten van een eigen organisatie toegelicht. Daarna worden de andere onderwerpen besproken aan de hand van de zes programmalijnen van *Op weg naar Wassenaar 2030*, de bestuurlijke toekomstvisie van Wassenaar.

Financiën 2020 – de structurele en incidentele voor- en nadelen

De gemeentefinanciën staan landelijk, en dus ook in Wassenaar, al jaren onder druk. De Wassenaarse uitgangspositie blijft met een uitstekend eigen vermogen goed. Er zijn en blijven echter duidelijke financiële zorgen met een structureel karakter, met name de Jeugdzorg, de WMO en het aanpassen van de gebruikte afschrijvingsmethodiek als gevolg van het niet mogen toepassen van restwaardesystematiek. Het college onderkent deze zorgen en heeft de Raad in het voorjaar van 2021 voorstellen gedaan om de tekorten op de jeugdzorg te beperken. Voorstellen voor de afschrijvingsmethodiek en de WMO volgen voor de zomer van 2021. Voor de langere termijn staat nog de herijking van het gemeentefonds op de agenda met mogelijk een forse korting voor Wassenaar. Hoewel dit dossier de afgelopen jaren voortdurend is uitgesteld, zal dit naar verwachting in een nieuw Kabinet toch aan de orde komen.

Naast de structurele financiële aandachtspunten hebben zich in 2020 ook incidentele voordelen voorgedaan. Incidentele voordelen betreffen met name de inkomensregelingen (BUIG) en onttrekkingen aan reserves voor zaken die – mede door corona – moesten worden uitgesteld. Een voorbeeld hiervan is het niet doorgaan van het feest "Bruisend Wassenaar".

Corona is beschouwd als een incidenteel gevolg voor onze gemeentelijke begroting. Dat wil zeggen dat de begroting niet op voorhand is aangepast voor de gevolgen van corona. De raad heeft via een motie uitgesproken dat eventuele verliezen die hieruit voortvloeien worden opgevangen via de algemene reserve.

Alle voor- en nadelen tezamen hebben in 2020 geleid tot de situatie, waarbij ten opzichte van de bijstellingen via de voor -en najaarsnota Wassenaar een positief resultaat van EUR 2,3 mln heeft gerealiseerd. Zonder deze tussentijdse bijstellingen, dus ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting, had Wassenaar vóór bestemming een voordelig resultaat van € 434.000. Ná bestemming is dit voordelig resultaat gewijzigd in een nadelig resultaat van € 735.000. Hierbij dient genoemd te worden, dat met deze uitgaven maatschappelijke opgaven gediend zijn. Het is vanzelfsprekend niet de doelstelling van de gemeente om winst te maken. Het realiseren van de opgaven voor haar inwoners staat voorop, dus een incidenteel nadelig resultaat is op voorhand niet verontrustend. Bovendien kan Wassenaar een stootje hebben. De situatie laat wel duidelijk zien dat de kabinetsformatie niet snel genoeg kan plaatsvinden én dat deze moet leiden tot een rijksbeleid met meer financiële compensatie voor gemeenten, zodat er weer een gezonde structureel financieel sluitende meerjarenbegroting kan worden opgeleverd.

Corona (Covid-19) en Bevolkingszorg

Deze jaarrekening laat duidelijk zien dat de gevolgen van corona zichtbaar zijn in alle programma's en taakvelden van de gemeente. Bij de najaarsnota is reeds gerapporteerd over extra coronakosten, bijvoorbeeld voor communicatie en handhaving. Lagere baten waren vooral zichtbaar bij de toeristenbelasting, precario (terrassen) en (strand)parkeren. Voor deze negatieve gevolgen zijn we deels gecompenseerd vanuit het rijk.

In 2020 is veel werk verzet op het gebied van Bevolkingszorg. De crisisbeheersing speelde een grote rol in de bestrijding van corona. De aanpak hiervan vond plaats op basis van afspraken die zijn vastgelegd in het Regionaal plan gemeentelijke crisisbeheersing binnen de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH). Daarnaast zijn gemeentelijke handhavers in 2020 vooral ingezet op het toezicht op de naleving van de coronamaatregelen. Verder is in samenwerking met verschillende partners, zoals huisartsen, GGD, welzijnspartijen, politie en brandweer dagelijks nauw samengewerkt om verspreiding van corona te voorkomen en om maatregelen te nemen om de schade te beperken. Dit heeft geleid tot een effectieve, gezamenlijke aanpak.

Wassenaar krijgt weer haar eigen ambtelijke organisatie

Op 15 december 2020 heeft de gemeenteraad toestemming gegeven aan het college van B&W om uit de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV) te treden. Dat was een belangrijke stap op weg naar de opbouw van de nieuwe, zelfstandige ambtelijke organisatie voor Wassenaar. Sindsdien wordt hard en vol enthousiasme gewerkt aan de opbouw van een volwaardige, dienstverlenende, samenlevings- en samenwerkingsgerichte, communicatieve en impactvolle organisatie die adequaat in staat is om al haar wettelijke én niet-wettelijke taken blijvend uit te voeren. Een organisatie met minder management, een opgavegerichte werkwijze én waarbij communicatie met de samenleving het startpunt is in plaats van het sluitstuk.

Op weg naar Wassenaar 2030

De gemeenteraad van Wassenaar besloot op 18 juni 2019 om de realisatiekracht van onze gemeente duurzaam te versterken. Het opstellen van een bestuurlijke toekomstvisie vormde daar een onderdeel van. *Op weg naar*

Wassenaar 2030 is daarvan het resultaat. Het coalitieakkoord en *Op weg naar Wassenaar 2030* gaan hand in hand samen. De stip op de horizon ligt iets anders, maar de doelstellingen liggen in elkaars verlengde; het coalitieakkoord is geschreven voor een periode van 4 jaar, terwijl *Op weg naar Wassenaar 2030* is opgesteld voor een periode van 10 jaar. Op een opgavegerichte en programmatische manier van samenwerken is in 2020 gewerkt aan de uitvoering van de zes programmalijnen waaruit *Op weg naar Wassenaar 2030* is opgebouwd. Zoals genoemd, worden in deze Inleiding de belangrijkste ontwikkelingen uit 2020 geclusterd genoemd onder deze programmalijnen.

Veilig, groen en internationaal dorp

Wassenaar ook onderdeel van Nationaal Park Hollandse Duinen

Eind 2016 koos het Nederlandse publiek de Hollandse Duinen – het gebied tussen Hoek van Holland en Hillegom – als een van de mooiste natuurgebieden van Nederland. In 2020 is een aanvraag gedaan om de status van Nationaal Park te krijgen. Met die status worden de bijzondere groene kwaliteiten van Wassenaar als onderdeel van het Nationaal Park Hollandse Duinen beter verankerd en versterkt, wordt de toeristische en

recreatieve aantrekkelijkheid van Wassenaar voor inwoners, bezoekers en ondernemers vergroot, neemt de trots en het ambassadeurschap toe en wordt de concurrentiekracht van Wassenaar groter.

Inbraakpreventie

Woninginbraken zijn in Wassenaar de meest voorkomende *high impact crime*. In 2020 is er daarom samen met de politie en beveiligingsbedrijven een Integrale Veiligheidsaanpak opgesteld. Het aanpakken van woninginbraken vraagt om een alliantie met verschillende organisaties en inwoners. Ieder heeft daarin zijn specialisme en mogelijkheden. Samen met de politie is in kaart gebracht wat beide partijen doen om het aantal woninginbraken terug te dringen en duidelijk te krijgen waar we elkaar kunnen versterken. Daarvoor is een integrale Veiligheidsaanpak ontwikkeld. Hierin staat beschreven welke partij wat doet en hoe partijen elkaar daarmee kunnen versterken.

Een dorp in beweging

Zichtbaar investeren in de kwaliteit van ons dorp

Ook in 2020 investeerde de gemeente zichtbaar in het behoud van de kwaliteit van ons mooie dorp. In het centrum van Wassenaar is in samenspraak met winkeliers, vastgoedeigenaren en omwonenden gewerkt om de beeldkwaliteit van ‘de Winkelhaak’ (van Hogendorpstraat – Luifelbaan - Langstraat) te verbeteren. Verder is de voorbereiding gestart van restauratie van de prachtige korenmolen ‘Windlust’ uit 1668, zodat deze ook in de toekomst toegankelijk blijft voor bezoek en gebruik. Daarnaast is gewerkt aan omvorming van de twee lokale verkeersregelinstallaties op de van Zuylen van Nijeveltstraat naar intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI’s). De gegevensuitwisseling die hierdoor mogelijk wordt gemaakt, draagt bij aan het beter bereikbaar maken van Wassenaar. Ook is in 2020 een start gemaakt met het uitvoeringsplan toegangsgebied strand. Er is een breed gedragen inrichtingsplan gemaakt, waarin de rotonde een belangrijke rol speelt als spil en als visitekaartje van het entreegebied. In 2020 heeft de raad een aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor de revitalisering van de Wassenaarse Slag. Eind 2020 zijn hier samen met de belanghebbenden de eerste stappen voor gezet.

N44 en de Metropool Regio Den Haag (MRDH)

In het afgelopen jaar is een denkrichting voor de toekomst van de N44 bepaald. Deze denkrichting richt zich op het afwaarderen van de N44 naar een 2x 1-baans 50 km weg en het versterken van de recreatieve kwaliteiten en natuurwaarden die Wassenaar te bieden heeft aan de regio. In 2020 is een lobbytraject gestart om in de regio te komen tot een gezamenlijk beeld over hoe het gebied tussen Leiden en Den Haag eruit moet gaan zien en hoe de balans tussen verstedelijking, mobiliteit en natuurwaarden geborgd kan worden. Parallel aan dit traject is de Metropool Regio Den Haag Rotterdam (MRDH) een onderzoek gestart waar de positie van de N44 in het wegennet wordt onderzocht. De resultaten van dit onderzoek worden in het tweede kwartaal van 2021 met de raad gedeeld.

DE TELEGRAAF
WOENSDAG 2 SEPTEMBER 2020

LAND

Minder rijbanen en snelheid omlaag

Revolutionair plan rond overvolle N44

door Lieke Jongbloed

WASSENAAR • De N44, de Rijksstraatweg dwars door Wassenaar, moet helemaal op de schop om het verkeer niet langer dwars door het dorp te laten rijden.

Van vier rijbanen terug naar twee en de snelheid van 70 km/u naar 50 km/u. Doorgaand verkeer moet ontmoedigd worden. Daarnaast moet de verbinding tussen het westen en oosten van het dorp, nu gescheiden door de druk bereden Rijksweg, groener.

Dit scenario krijgt, zoals het er nu naar uitziet, de voorkeur van de Wassenaarse politiek, zo bleek maandagavond tijdens een commissievergadering onder voorzitterschap van fractievoorzitter van de VVD Laurens van Doeveren. „We denken dat de verkeerswethouder binnenkort op pad kan met dit N44-plan, om te zien of het kans van slagen heeft. We hopen dat we de discussie over de toekomst van de Rijksstraatweg in een stroomversnelling kunnen brengen zodat er eindelijk actie komt op de overvolle N44", geeft hij aan naar aanleiding van de vergadering. Over enkele weken worden de plannen aan de voltallige gemeenteraad voorrgelegd. De Wassenaarse politiek kreeg vier scenario's voorgeschoteld waarbij deze variant de voorkeur krijgt.

De drukke N44 moet op de schop.
FOTO ANTON OVERKLIFT

'Al jaren doorn in het oog'

„Het is eigenlijk zeer vreemd dat er een weg door een monumentaal dorp gaat waar dagelijks zeker 60.000 auto's over rijden. Met de nieuwe plannen moet daar in ieder geval een einde aan komen. Het zal tienduizenden verkeersbewegingen per dag schelen", legt Van Doeveren de noodzaak uit.

De Rijksstraatweg N44 is het dorp al decennia een doorn in het oog. De VVD in Wassenaar hoopt al langer dat er plannen komen om dit aan te pakken. „Ondertunneling heeft altijd onze voorkeur gehad maar is een kostbaar proces en lijkt helaas ver weg. Met deze optie kan er al heel snel actie komen om het verkeer op deze route te ontmoedigen. Als straks de Rijnlandroute in 2023 wordt geopend is het een mooi moment om dit plan ook door te zetten."

In het scenario 'Fazant' wordt de Rijksstraatweg een Royal Park Lane, met 2x1 rijbaan met een maximum snelheid van 50 kilometer per uur. De route zou dan alleen door bestemmingsverkeer worden gebruikt. „Het verkeer gaat dan straks via de Rijnlandroute richting de A13 of Den Haag binnen via de Utrechtse- of Rotterdamsebaan. Het is ook in Den Haag al langer een grote wens om de Benoordehoutseweg te ontzien."

Naast beduidend minder verkeer dwars door het dorp moet het plan ook zorgen voor een betere verbinding van de groene landgoederen.

Iedereen doet mee!

Wijkmanagement

Aangezien participatie hoog op de gemeentelijke agenda staat, blijft het van belang dat wijkmanagers zoveel mogelijk vanaf de start betrokken zijn bij alle soorten maatschappelijke projecten. Vanuit het wijkmanagement is veel tijd en aandacht besteed aan de gevolgen van corona. Dit heeft tot veel verschillende initiatieven in de wijk geleid om de inwoners een hart onder de riem te steken.

Extra inkomensregelingen

Als gevolg van de coronacrisis is de zogenaamde TOZO-regeling (de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers; een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis). In deze regeling worden zelfstandigen gecompenseerd voor verminderde inkomsten. Het is nog onduidelijk welk effect dit heeft op de omvang van het reguliere uitkeringsbestand op langere termijn. Het bijstandsbestand van Wassenaar is over 2020 met 4 dossiers licht gestegen van 328 naar 332. Het effect op de BUIG-gelden zal pas over twee jaar merkbaar zijn. Het Rijk heeft gemeenten gecompenseerd voor dit extra beroep op de bijstand, de verwachting is dan ook dat het budget toereikend is om deze kosten te dekken.

In een aantal pilots wordt gewerkt aan de doelen van het plan van aanpak financiële zelfredzaamheid. De pilot voorkomen uithuiszetting is geëvalueerd en de pilot 1-1-3 zelfmoordpreventie is in het voorjaar gestart. Bovendien is een armoederegisseur aangesteld.

Wet Maatschappelijke Ontwikkeling (WMO) en Jeugdzorg

We hebben al even stilgestaan bij de stijgende tekorten binnen de Jeugdzorg en WMO. Deze taken worden hier wat verder onder de loep genomen. Landelijke regelgeving, zoals het abonnementstarief, heeft een grote impact heeft op de kosten. Met name het aantal cliënten met huishoudelijke ondersteuning is in 2020 jaar fors gestegen, het betreffende inkoopcontract loopt bovendien tegen de grenzen van de houdbaarheid aan. Er wordt onderzocht op welke manier het meest kostenefficiënt kan worden ingekocht. De toenemende vergrijzing in

Wassenaar en de extramuraliseringswens van de overheid draagt ook bij aan de stijgende kosten voor de maatwerkvoorzieningen.

In 2020 is gestart met het ontwikkelen van een dashboard Wmo, waarin de inhoudelijke- en kostenontwikkeling wordt gepresenteerd. Daarin worden naast de stijgende kosten voor de huishoudelijke hulp ook alle andere WMO-kosten tegen het licht gehouden en kostenontwikkelingen toegelicht en van een analyse voorzien. De voorgenomen aanpak van het college om de stijgende kosten binnen de perken te houden, volgt daarna.

Ieder jaar laat zich een stijging zien in de tekorten op de Jeugdzorg en die zal naar verwachting ook volgend jaar doorzetten. Dit probleem doet zich structureel voor bij alle ons omliggende gemeenten. Het gemeentebestuur van Wassenaar maakt zich hier zorgen over. Bij het uitvoeren van die wettelijke taken moet er geld bij uit de eigen -lokale- portemonnee. Gevolg is dat we als gemeente een aantal financiële keuzes moeten maken, namelijk: of moeten interen op het eigen vermogen, of moeten bezuinigen of de lokale lasten moeten laten stijgen of ambities bijstellen of een combinatie van deze. Dit vraagt om scherpe keuzes. Het tekort aan rijksvergoeding voor de gemeenten is alleen al voor het onderdeel jeugd eind 2020 voor heel Nederland becijferd op 1,7 miljard euro. De oplopende kosten van jeugdzorg zonder toereikende rijkscompensatie kunnen niet langer worden gecompenseerd met bezuinigingen op andere voorzieningen voor inwoners en instellingen. De provincie Zuid-Holland erkent dit probleem en is inmiddels een lobby gestart richting het Rijk.Op 1 april 2021 is een voorstel aan de raad voorgelegd over kostenbesparende maatregelen jeugd.

Inclusief voor alle Wassenaarse kwetsbaren

Onder de noemer ‘langer thuis wonen’ zetten we ons in 2020 met betrokken organisaties in als ‘1 tegen eenzaamheid’ in de uitwerking van de inclusie-agenda. In 2020 is een integraal uitvoeringsplan ontwikkeld om de lokale agenda voor de inclusieve samenleving vorm te geven. Hiermee geven we een belangrijke aanzet tot de geleidelijke verwezenlijking van de algemene toegankelijkheid van sociale voorzieningen in het sociaal domein en een toegankelijke omgeving, cultuur en economie.

Sportakkoord Wassenaar in beweging!

Als gevolg van het Nationale Sportakkoord worden gemeenten gefaciliteerd in het afsluiten van een Lokaal Sportakkoord. Door met elkaar een sportakkoord te sluiten en deze uit te voeren ontstaat er een nieuwe impuls voor een fit en gezond Wassenaar. Daarom heeft de gemeente zich daar in 2020 voor ingezet. Onze Wassenaarse focus ligt op inclusief sporten en bewegen; vitale sport- en beweegaanbieders/positief sportklimaat; van jongs af vaardig in bewegen.

Duurzaam en toekomstbestendig

Klimaat en duurzaamheid

Als Wassenaar willen we in het jaar 2050 CO-2 neutraal zijn, millennium- en fairtradegemeente blijven en een bijdrage leveren aan de energietransitie. Daarnaast staan wij voor verduurzaming van de samenleving en verbetering van de milieukwaliteiten van de leefomgeving. Ook in 2020 heeft de gemeente zich ingezet voor het realiseren van deze doelen. Regionaal zijn belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van de RES 1.0. Lokaal is de gemeente verder gegaan met de ontwikkeling van de transitievisie warmte, die eind 2021 gereed is. De gemeente heeft in 2020 ook veel ingezet op het stimuleren van lokale bewonersinitiatieven.

Toekomst van de Warenar: complexe opgave met kansen

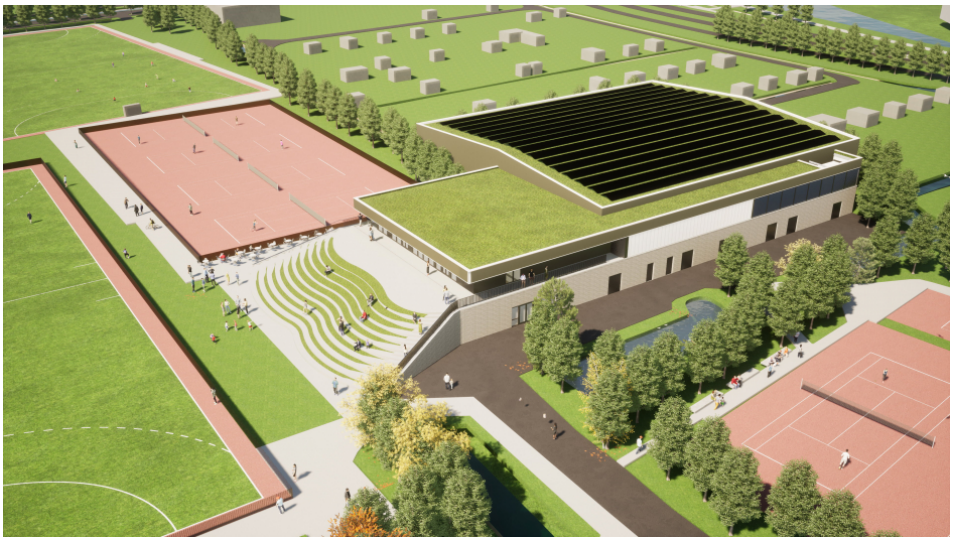
Begin 2020 heeft de raad aan het college van B&W de opdracht gegeven om de herontwikkelingsvariant van de Warenar verder uit te werken. De theaterfunctie en dorpshuisfunctie moeten duurzaam behouden blijven en het gebouw Warenar (inclusief theater) moeten ten minste kostenneutraal worden afgestoten. In overleg met de buurtvereniging, de parochie Heilige Augustinus en de Stichting Beheer Warenar (SBW) is een participatiegroep opgericht. Op basis van de uitwerking van de verschillende haalbaarheidsvarianten lopen inmiddels verkennende gesprekken met de betrokken stakeholders die naar verwachting voor de zomer van 2021 leiden tot een definitieve oplossing.

Bouwen aan een solide basis

Nieuw te bouwen sporthal

In Wassenaar is behoefte aan een moderne en eigentijdse sporthal die kan voorzien in een grote maatschappelijke vraag op het gebied van spel, sport en gezondheid voor onze jeugd, volwassen en ouderen. In 2020 is hier hard aan gewerkt. De realisatie van de nieuw te bouwen sporthal aan de Dr. Mansveltkade wordt mede mogelijk gemaakt door de vrijwillige inzet van betrokken Wassenaarders. Ook werkt de gemeente nauw samen met maatschappelijke partners. Inmiddels ligt er een prachtig definitief ontwerp. De finale gesprekken tussen de betrokken partijen richten zich op de wijze van exploitatie van het sportcomplex.

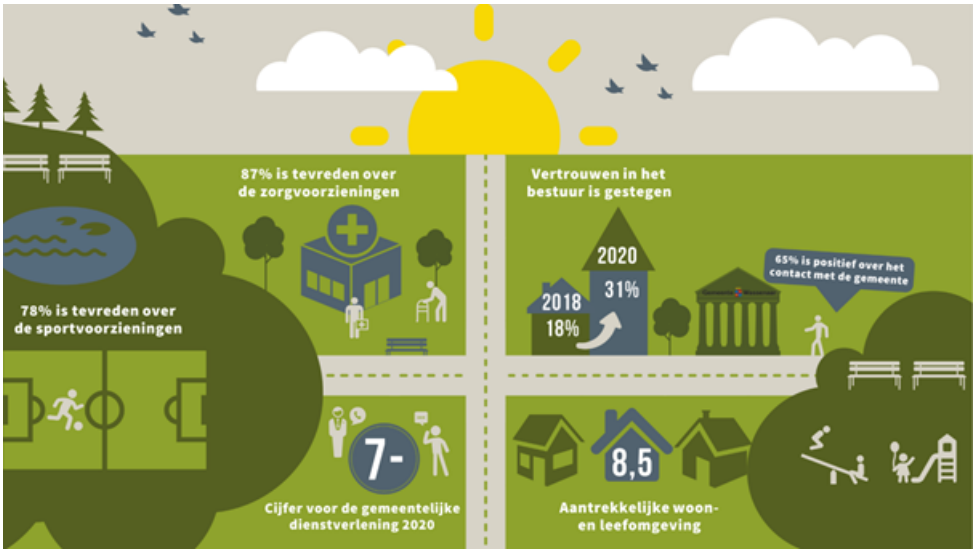

Nieuwe gymzaal Burmanlaan: van wensbeeld naar uitvoering

Op 16 juli 2019 heeft de gemeenteraad besloten om een nieuwe gymzaal te realiseren. In het eerste kwartaal van 2020 is een nieuw Programma van Eisen opgesteld. De voorwaarde dat het gebouw volledig energieneutraal moet zijn, is hierin verwerkt. Naast de omschreven functionele eigenschappen is er een heldere verwijzing gemaakt naar innovatieve concepten. Na de gunning aan één van de marktpartijen is er voor fase 1 een ontwerpopdracht gegeven en is een vertaling gemaakt van het Programma van Eisen naar een voorlopig en definitief ontwerp. Om de gymzaal volledig energieneutraal te kunnen realiseren is een budget benodigd van € 1,59 miljoen incl. btw. Met de scholen en omwonenden is intensief contact onderhouden. Zij denken volop mee in het participatieproces. De gymzaal wordt naar verwachting aan het eind van 2021 gerealiseerd.

Burgerpeiling 2020

In het najaar van 2020 zijn de burgerpeiling en ondernemerspeiling van 'Waarstaatjegemeente' uitgevoerd. De resultaten waren positief. Uitschieters in de stijgingen zijn het vertrouwen van inwoners in het bestuur én in de gemeentelijke communicatie: die zijn respectievelijk gestegen ten opzichte van 2018 van 18% naar 31% en van rapportcijfer 5,5 naar een 6,5. De inwoners waarderen hun woon- en leefomgeving met een 8,5.

Dienstverlening met betrekking tot afval

De kosten voor het inzamelen en verwerken van het afval zijn binnen de afgesproken dienstverleningsovereenkomst met Avalex gebleven. Er is zelfs een licht positief resultaat van EUR 21 duizend. Ondanks dat er vanwege het coronavirus meer thuis gewerkt is, blijkt dat er aan huis minder is ingezameld. Het uitbreken van het Coronavirus heeft invloed op het afvalgedrag van de inwoners. Zo zijn er veel meer bezoeken geweest aan het afvalbrengstation aan de Hogeboomseweg. Het nationale thuiswerken heeft ook een positieve invloed gehad op de proef met het huis-aan-huis inzamelen van het PMD in Wassenaar. In 2021 zal het mogelijk worden om de keuze te maken voor nascheiding.

Woningontwikkeling bij de voormalige school Den Deijl

In november 2020 heeft de raad besloten tot de herontwikkeling van het terrein van de voormalige Den Deylschool. In het besluit is een aantal uitgangspunten opgenomen die de basis vormen voor de herontwikkeling. De belangrijkste uitgangspunten betreffen het aantal woningen (minimaal 48), verdeling wonen over huur en koop in het middeldure segment, behoud van het monument Hofcampweg 3 en duurzame bouw. Dit wordt in 2021 nader uitgewerkt.

Denken in mogelijkheden

Raadhuis De Paauw als volwaardig bestuurscentrum

De raad heeft in mei 2020 besloten dat De Paauw in eigendom blijft van de gemeente Wassenaar. In opdracht van de raad worden de mogelijkheden onderzocht om van De Paauw een volwaardig bestuurscentrum te maken. Daarmee wordt bedoeld dat het college van B&W, de gemeenteraad en medewerkers gehuisvest worden in de Paauw. Op deze manier wordt de onderlinge bestuurlijke samenwerking verder versterkt. De ervaringen met digitaal vergaderen worden in het werkconcept meegenomen: plaats- en tijdonafhankelijk werken vormen een wezenlijk onderdeel van de nieuwe werkcultuur.

Instandhoudingswerkzaamheden te bescherming en behoud van Huize Ivicke

In de zomer van 2020 is de gemeente begonnen aan het uitvoeren van de last onder bestuursdwang die is opgelegd aan de eigenaar van Huize Ivicke aan de Rust en Vreugdlaan 2. Rijksmonument huize Ivicke is een getrouwe 19e-eeuwse kopie van het koninklijke 18e-eeuwse Deense jachtslot *Eremitageslottet* in Dyrehaven. De meest urgente werkzaamheden worden in opdracht van de gemeente Wassenaar uitgevoerd en de overige werkzaamheden voor instandhouding van het pand zijn voorbereid en inmiddels is de aannemer verder gegaan met het uitvoeren.

Wassenaarse visie 'Grip op wonen'

In 2020 heeft de raad de nieuwe woonvisie 2021-2025 'Grip op wonen' in concept vastgesteld. In de Woonvisie Wassenaar 2021-2025 wordt het woonbeleid voor de komende vier jaar geschetst. Wassenaar is een aantrekkelijke woongemeente voor een grote verscheidenheid aan mensen. Om dat ook in de toekomst te blijven, worden woningen gebouwd op enkele gemeentelijke locaties, wordt strak gestuurd op woningbouwlocaties van private partijen en worden afspraken gemaakt met woningbouwcorporaties. In lijn met de demografische ontwikkeling worden jaarlijks 50 tot 75 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Om aan te sluiten bij de vraag vanuit Wassenaar wordt ingezet op een bouwprogramma van 25% sociaal, waaronder Beschermd Wonen, 50% middelduur en 25% duur.

Scenariostudie buurtinitiatief Kerkehout en de gemeentewerf

Voor deze gebieden zijn verschillende burgerinitiatieven opgesteld. De input die vanuit de burgerinitiatieven geleverd is, zal onderdeel uitmaken van de documentatie waarop de scenariostudies gebaseerd worden. Voor de gemeentewerf is bijvoorbeeld al gekeken naar milieuproblematiek in de ondergrond en zijn kabels en leidingen in beeld gebracht. Ook is er een eerste studie gedaan naar de transformatie van het gemeentekantoor, de bouw van woningen op de huidige locatie van de opslagruimtes en een kleinschalig appartementencomplex grenzend aan de Havenstraat. Er zijn tekeningen gemaakt voor de mogelijke invulling van het gebied die als inspiratie zullen dienen.

Voor de locatie Kerkehout is in december 2018 een burgerinitiatief ingediend. Hierin is een 1e opzet gemaakt voor een integrale ontwikkeling van het gebied, waaronder een herinrichting/verkaveling van de sportvelden, een nieuwe buurtaccommodatie en de bouw van woningen. De gemeenteraad heeft in juni 2020 besloten om voor het buurtinitiatief Kerkehout € 30.000 beschikbaar te stellen. Dit wordt besteed aan een haalbaarheidsstudie naar een nieuw buurthuis waarin onder andere de buurtvereniging en SV Wassenaar gehuisvest kunnen worden. Inmiddels wordt voorzien in een follow-up. Deze wordt naar verwachting in het najaar van 2021 afgerond.

ANWB hoofdkantoor verlaat Wassenaar

In september 2020 heeft de ANWB te kennen gegeven het ANWB-terrein aan de Wassenaarseweg te verlaten. Hiermee komt in tegenstelling tot de eerdere plannen van de ANWB de gehele locatie vrij voor herontwikkeling. De herontwikkeling van het ANWB-terrein biedt kansen voor de woningmarkt in Wassenaar (en daarbuiten). Het gaat hierbij niet alleen over nieuwe woningen, er wordt bij de herontwikkeling ook zorgvuldig omgegaan met de historische waarde van de gebouwen en met de omgeving waaronder park

Clingendael. Uiteraard wordt de omliggende buurt, het Haagse Benoordenhout en de gemeente betrokken bij de verdere ontwikkelingen op het terrein.

Valkenburg en de Groene Zone

Met de ondertekening van de Bestuurlijke Afspraak Voortgang locatie Valkenburg op 5 maart 2020 maakten de vier samenwerkende partijen (ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, provincie Zuid-Holland, gemeente Katwijk en gemeente Wassenaar) afrondende afspraken met betrekking tot de ontwikkeling van de locatie Valkenburg. Dit was in aanvulling op de Bestuurlijke Afspraken uit december 2018. De aanvullende afspraken omvatten onder meer het uitvoeren van technisch onderzoek naar mogelijkheden voor het toevoegen van circa 600 woningen aan het woningbouwprogramma van 5.000 woningen. De gemeente Wassenaar heeft bij die gelegenheid aangegeven slechts bereid te zijn in te stemmen met het uitvoeren van technisch onderzoek, waarbij het tegengaan van sluipverkeer op de N441 en afdoende aandacht voor verminderen van stikstofeffecten nadrukkelijk geadresseerd worden. Daarnaast blijft Wassenaar opkomen voor de Groene Zone. Dat moet een plek blijven waar je midden in de drukke Randstad ruimte houdt om te ademen. Met de uitgestrekte weilanden, zichtlijnen naar de duinen en waardevolle ecologische en archeologische kwaliteiten is het daar uitermate geschikt voor. De Groene Zone is niet alleen voor Wassenaar maar ook regionaal van grote betekenis.

Voor meer informatie en de volledige jaarrekening, kijkt u op www.wassenaar.nl.

Financiële resultaten

Rekeningresultaat

In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) is bepaald dat per programma eerst alle baten en lasten en het saldo hiervan worden verantwoord (1). Om het gerealiseerde resultaat vast te stellen worden vervolgens per programma toevoegingen en/of onttrekkingen aan resultaat begroot en verantwoord (2). De resultaatbestemmingen die in dit hoofdstuk samengevat zijn weergegeven, worden in mindering gebracht op het gerealiseerde resultaat. Het hierna resterende bedrag wordt het saldo na bestemming genoemd voor 2020 en wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
In het onderstaande overzicht is een en ander samengevat weergegeven.

Opbouw resultaat jaarrekening 2020

Bedragen x € 1.000, + = voordelig; - = nadelig

	Begroting actueel 2020	**Jaarrekening 2020**
Totaal baten	69.258	68.555
Totaal lasten	-72.816	-69.775
1. Gerealiseerde totaal saldo baten en lasten	-3.558	-1.220
Onttrekking reserves	12.160	12.160
Toevoeging reserves	-10.506	-10.506
2. Toevoeging/onttrekking aan reserves	1.654	1.654
Gerealiseerd resultaat voor bestemming (1+2)	-1.904	435
Resultaatbestemming		
Budgetoverhevelingen (A+B+C)		-1.170
Overige resultaatbestemming (D)		-0.000
Saldo na bestemming	-1.904	-735

Het rekeningresultaat inclusief reservemutaties bedraagt € 434.496 voordelig. Dit bedrag is in grote lijnen als volgt opgebouwd (Tabel 2).

Ontwikkeling resultaat 2020

Bedrag x € 1.000

Begroting vastgesteld	0
Voorjaarsnota 2020	-915
Najaarsnota 2020	-989
Saldo tot en met Najaarsnota	**-1.904**

Verschillenverklaring jaarrekening

- Algemene uitkering	220
- Inkomensregelingen	1.066
- Kapitaallasten	-634
- Beschikking over reserves	1.165
- Diverse kleine voor-/nadelen per saldo	521
Verschillen jaarrekening	**2.338**
RESULTAAT VOOR BESTEMMING	**435**

Toelichting op het rekeningresultaat ten opzichte van de najaarsnota (€ 2,3 miljoen)

De afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn besloten en toegelicht in de voorjaarsnota en najaarsnota 2020. De verschillenverklaring hieronder gaat voort op de stand najaarsnota 2020 (€ 1,9 miljoen nadelig gemeld).

1. Algemene uitkering

In de decembercirculaire is een aantal corona steunpakket maatregelen opgenomen voor een bedrag van € 68.000. Daarnaast leiden hoeveelheidsverschillen en de ontwikkeling van de uitkeringsbasis tot een voordeel van € 59.000. Verrekeningen over de jaren 2017 t/m 2019 leveren een voordeel op van € 95.000.

2. Inkomensregelingen

De Wet Bundeling uitkering aan gemeenten (BUIG) resulteert door een hogere rijksvergoeding en lagere uitkeringslasten in een voordeel van € 1,1 miljoen.

3. Kapitaallasten

Met ingang van de begroting 2020 is in Wassenaar voor bepaalde gebouwen en transportmiddelen een restwaardesystematiek ingevoerd. Na uitgebreid overleg met de accountant bleek dat de door de gemeente ingevoerde systematiek niet voldoet aan de voorwaarden die daaraan worden gesteld vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording en de uitwerking daarvan in de notitie materiële vaste activa uit 2020. Dit leidt in 2020 tot € 634.000 hogere kapitaallasten.

4. Beschikking over reserves

Aan een storting in of onttrekking aan een reserve moet in het kader van het budgetrecht van de raad in principe altijd een raadsbesluit ten grondslag liggen. Hoe om te gaan met toevoegingen en onttrekkingen aan reserves is geregeld in de financiële verordening en de nota reserves en voorzieningen. Uitgangspunt van de nota reserves en voorzieningen is dat afwijkingen via het resultaat dienen te lopen, tenzij anders is besloten. Dit betekent dat alle geraamde onttrekkingen aan reserves volledig uitgevoerd worden ongeacht de werkelijke besteding die aan de onttrekkingen gekoppeld was. Dit levert voor de jaarrekening een voordeel op van € 1,2 miljoen, omdat een aantal projecten niet of slechts gedeeltelijk uitgevoerd is. Bij resultaatbestemming wordt voorgesteld om een groot deel van deze onttrekkingen weer terug te storten in de reserve en op te voeren in 2021. Het college acht deze fluctuaties onwenselijk en zal dan ook een voorstel aan de raad voorleggen om de financiële verordening op dit punt aan te passen.

Toelichting op de vermogens- en liquiditeitspositie

Eigen vermogen

Ten opzichte van eind 2019 neemt het eigen vermogen met € 1,2 miljoen af tot € 59,6 miljoen aan het eind van 2020. Hierbij is er van uitgegaan dat het volledige exploitatieresultaat in afwachting van de resultaatbestemming toegevoegd wordt aan het eigen vermogen. In deze (sub)paragraaf willen we met name ingaan op de ontwikkeling van de algemene reserve en het vrij besteedbaar deel in het bijzonder.

bedragen x € 1.000	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Algemene reserve	52.944	45.288
Bestemmingsreserves	6.183	12.990
Gerealiseerde resultaat	434	2.504
	59.562	**60.782**

Voor een toelichting op de reserves verwijzen wij u naar de balanstoelichting verderop in de jaarstukken.

Algemene reserve

De algemene reserve is te onderscheiden in een vrij besteedbaar deel van € 44,9 miljoen eind 2020 en een reserve weerstandsvermogen van € 8,0 miljoen, de bufferreserve. Het vrij besteedbare deel is in 2020 toegenomen met een bedrag van € 7,7 miljoen. Hier staat een afname van de bestemmingsreserves tegenover van € 6,8 miljoen. De opheffing van de reserve kapitaallasten is hier voor het grootste gedeelte de oorzaak van. Wassenaar heeft een uitstekend weerstandsvermogen.

Ontwikkeling van het eigen vermogen

Na resultaatbestemming daalt de algemene reserve met € 0,7 miljoen en komt daarmee uit op een saldo van € 52,2 miljoen. Hiermee vormt het vrij besteedbaar deel van het eigen vermogen van € 44,2 miljoen circa 76% van het totale vermogen van € 58,4 miljoen na bestemming van het resultaat.

Ontwikkeling van de schuldpositie

Ultimo 2020 is sprake van een liquiditeitsoverschot van € 34,7 miljoen dat nagenoeg geheel (verplicht) bij het Rijk wordt aangehouden. Het liquiditeitsoverschot is hiermee met € 1,6 miljoen toegenomen ten opzichte van de beginstand in 2020 van € 33,1 miljoen. De uitstaande kortlopende schulden zijn met € 0,1 miljoen toegenomen.

Investeringsprogramma 2021-2024

Naast het uitvoeren van de nog openstaande investeringen staan er in de huidige meerjarenraming 2021-2024 ambitieuze (investerings-)plannen opgenomen Voor een overzicht hiervan wordt verwezen naar de laatste bijlage op bladzijde 200 van de begroting 2021.

In het Coalitieakkoord is besloten om deze investeringen uitsluitend met eigen middelen te financieren.

RESULTAATBESTEMMING

In 2020 zijn de beschikbare budgetten niet in alle gevallen volledig benut. Voor een deel van de middelen die hierdoor niet zijn besteed wordt voorgesteld om deze over te hevelen naar 2021.
In totaal gaat het hier om een bedrag van € 1.169.605. Naast de budgetoverhevelingen ten laste van het resultaat (A; € 267.446) betreft dit overhevelingen welke in 2020 reeds dekking hadden vanuit reserves (€ 902.159) danwel toegezegde subsidies (€ 484.389).
Omdat de betreffende bedragen in 2020 al uit de diverse bestemmingsreserves gehaald moesten worden, dienen deze teruggestort te worden om zo de uitvoering in 2021 mogelijk te maken. De volgende bedragen dienen in de bestemmingsreserves teruggestort te worden:

- Sociaal domein	€ 85.746
- Transitievisie Warmte	€ 47.535
- Volkshuisvesting en duurzaamheid	€ 114.646
- Grote projecten	€ 455.932
- Groene Buffer	€ 48.153
- Invoering Omgevingswet	€ 25.000
- Investeringen sport	€ 30.000

Het saldo van de jaarrekening voor resultaatbestemming (€ 434.496 voordelig) wijzigt als gevolg van bovenstaande resultaatbestemming naar een nadelig bedrag van € 735.109. Dit bedrag wordt onttrokken aan het vrij besteedbare bedrag van de algemene reserve.

De toelichting op de bestemming van het resultaat volgt hieronder. De letters A t/m C verwijzen naar de tabel "Opbouw resultaat jaarrekening 2020" voorin deze paragraaf.

A. BUDGETOVERHEVELINGEN TEN LASTE VAN HET RESULTAAT (€ 267.446)

Katalysator bij erfgoed € 17.890
Vanwege de beschikbaarstelling van het budget in december 2020 heeft toen wel de aftrap plaatsgevonden, maar zullen de overige werkzaamheden en het bijbehorende proces doorlopen in 2021 en dient het restantbudget doorgeschoven te worden naar 2021.

Invoeringskosten inburgering € 45.037
In 2020 is begonnen met de voorbereidingen voor de Wet Inburgering, waarmee inburgering weer de verantwoordelijkheid wordt van de gemeente. Gedurende het jaar bleek dat de wet niet per 1-1-2021 zou worden ingevoerd, maar een jaar zou worden uitgesteld. De voorbereidingskosten in 2020 vielen daarom lager uit, maar de werkzaamheden worden in 2021 nog voortgezet. Daarom wordt voorgesteld het resterend budget over te hevelen naar 2021.

Plan van aanpak dak- en thuisloosheid € 15.697
In de septembercirculaire zijn middelen ontvangen in het kader van dak- en thuisloosheid. Omdat de werkzaamheden voor het opstellen van een plan van aanpak -en de uitvoering daarvan- nog doorlopen in 2021, wordt voorgesteld het resterend budget over te hevelen naar 2021.

Onderhoud/Beheer kunstcollectie € 15.000
In de voorjaarsnota 2020 zijn er incidentele middelen aangevraagd met betrekking tot het onderhoud en beheer van de kunstcollectie van de gemeente Wassenaar. Vanwege de niet geplande extra werkzaamheden voortkomend uit de coronapandemie, was er onvoldoende capaciteit om aan de benodigde impuls met betrekking tot het onderhoud en het beheer van de kunstcollectie uitvoering te geven. Daarom wordt voorgesteld om het budget over te hevelen naar 2021.

Verkeersonderzoek wegennet Wassenaar € 35.925
In 2020 is de gemeente gestart met een verkeersonderzoek naar ongewenst verkeer in Wassenaar. Het onderzoek is in twee fasen verdeeld:
1. Onderzoek en analyse knelpunten. Het eerder voorgestelde kentekenonderzoek heeft vanwege de coronamaatregelen niet plaatsgevonden. In plaats daarvan worden de knelpunten geanalyseerd op basis van 'floating car data' (TomTom data) uit november 2019, de interactieve kaart waar inwoners hun knelpunten in het verkeer hebben aangegeven en een schouw van de wegen.
2. Onderzoek naar mogelijke oplossingen. Op basis van de analyse worden in samenwerking met een klankbordgroep mogelijke oplossingen uitgewerkt.
Voorgesteld wordt het resterend budget 2021 door te schuiven naar 2021.

Voorbereidingskrediet vervangen kabelnet OV € 50.000
Het kabelnet van de openbare verlichting is eigendom van de gemeente Wassenaar. In 2019 is in drie wijken waar regelmatig storingen van de openbare verlichting voorkomen het kabelnet onderzocht. Hier is geconstateerd dat het kabelnetwerk vervangen moet worden. Werkzaamheden zijn nog niet opgestart in 2020 en zijn gepland voor 2021. Voorgesteld wordt het budget over te hevelen naar 2021.

Handhaving instandhouding Huize Ivicke € 26.088
In het kader van het handhaven op de wettelijke instandhoudingsplicht voor Huize Ivicke is voor het voeren van de juridische procedures en het uitvoeren van de last dekking nodig. Daarbij hebben zich onvoorziene omstandigheden voorgedaan. Nu de eigenaar de opgelegde last niet heeft uitgevoerd, is het werk door de gemeente voorbereid en inmiddels gestart. Daarnaast hebben we te maken gehad met extra onderzoeken, zijn er voorlopige voorzieningen door de wederpartijen aangevraagd en zijn de beroepsprocedures nog niet afgerond. Dit heeft zowel voor meer- als minderkosten gezorgd in 2020. Aangezien de procedures en de uitvoering van het werk ook in 2020 doorgaan, is het noodzakelijk het restant budget over te hevelen naar 2021.

Optimalisatie digitale systemen € 11.809
Al meerdere jaren wordt gewerkt aan het digitaliseren van gegevens van onder andere de openbare ruimte. Deze gegevens worden ook steeds vaker ontsloten voor inwoners. Voor het beheer van de openbare ruimte wordt gebruik gemaakt van verschillende softwarepakketten die nog niet allemaal met de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) zijn gekoppeld. Daardoor zijn er momenteel nog meerdere handelingen nodig om informatie uitwisseling tussen de verschillende systemen te realiseren. Er is vertraging in het project gekomen in verband met een extra koppeling van ICT-kant. Daardoor konden de partijen niet verder gaan en

zal het project worden afgerond in 2021. Voorgesteld wordt het restbudget van € 11.809 over te hevelen naar 2021.

Voorbereidingskrediet vervangen brug Hofcampweg € 50.000
Eind 2019 is bij een visuele inspectie van de brug op de Hofcampweg schade geconstateerd. De constructie wordt steeds verder aangetast waardoor het advies is om de gehele constructie vervroegd te vervangen. In de Voorjaarsnota 2020 is daarom hiervoor een voorbereidingsbudget van € 50.000 toegekend. Door diverse oorzaken zoals de voorbereidingen met betrekking tot Integraal Gebiedsgericht Werken zijn de voorbereidende werkzaamheden voor de vervanging van de brug Hofcampweg in 2020 nog niet gestart, reden waarom voorgesteld wordt dit voorbereidingskrediet over te hevelen naar 2021.

B. BUDGETOVERHEVELINGEN MET DEKKING RESERVE (€ 902.159)

Innovatiebudget sociaal domein € 45.406, dekking uit reserve sociaal domein
In 2020 is er € 54.594 gebruikt voor o.a. het project Vitaliteit en Veiligheid. Het project loopt nog door in 2021. Tevens gaan er in 2021 nieuwe innovatieprojecten van start in het sociaal domein. Voorgesteld wordt het resterende bedrag van € 45.406 over te hevelen naar 2021.

Bruisend Wassenaar € 26.500, dekking uit algemene reserve
Door corona kon het feest 'Bruisend Wassenaar' niet plaatsvinden in 2020. De voorbereidingen voor dit feest worden samen met alle verenigingen, maatschappelijke partijen en het bedrijfsleven opgepakt in het tweede deel van 2021, met als doel om de festiviteiten in het voorjaar van 2022 te laten plaatsvinden.

Transitievisie Warmte € 47.535, dekking uit reserve volkshuisvesting en duurzaamheid
Eind 2020 resteert voor de uitvoering van het participatie Transitievisie Warmte, welk project in 2021 doorloopt, een bedrag van € 47.535. Het resterende bedrag is nodig voor reeds aangegane verplichtingen. Voorgesteld wordt het resterende bedrag inclusief de bijbehorende dekking over te hevelen naar 2021.

Lokale Energiestrategie € 114.646, dekking uit reserve volkshuisvesting en duurzaamheid
Eind 2020 resteert van het totale budget voor Lokale Energiestrategie € 114.646. Van de in 2020 lopende projecten zal een aantal bij afronding in 2021 nog tot kosten leiden (€ 13.000). Voor de uitvoering van de Lokale Energiestrategie voor de periode 2021-2022 blijft dan € 101.646 over voor het resterende programma. Binnen het programma worden duurzame initiatieven ondersteund en wordt ingezet op verbetering van de communicatie. Voorgesteld wordt het resterende bedrag inclusief de bijbehorende dekking over te hevelen naar 2021.

Beeldkwaliteitsplan € 11.000, dekking uit reserve grote projecten
In 2020 is het Definitief Ontwerp Inrichtingsplan vastgesteld door de raad. Om een zorgvuldige en complete aanbesteding van het plan te starten is gewacht tot de vaststelling van de programmabegroting 2021. De aanbesteding na deze vaststelling is in gang gezet, waardoor een deel van de begrote kosten niet meer in 2020 uitgegeven is. Voorgesteld wordt het resterende bedrag inclusief de bijbehorende dekking over te hevelen naar 2021.

Verkeersveilige schoolomgevingen € 17.634, dekking uit algemene reserve
Het afgelopen jaar is in overleg met scholen, politie en Veilig Verkeer Nederland verder aandacht besteed aan de verkeersveiligheid rondom schoolomgevingen. Er heeft o.a. een gezamenlijke schouw bij de Herenwegschool (omgeving Molenplein) en Bloemcampschool plaatsgevonden. Het uitvoeren van alle kleine maatregelen bij de schoolomgevingen is in de loop van 2021 gereed, waarna het project is afgerond. Voorgesteld wordt het resterend budget inclusief de dekking over te hevelen naar 2021.

Groene zone Valkenburg € 156.918, dekking uit reserve grote projecten
Het budget voor de projectlocatie Valkenburg is bedoeld voor de inrichting van de Groene Zone. Begin 2021 wordt de 'Nota van uitgangspunten' vastgesteld. Deze wordt in 2021 uitgewerkt tot een 'Masterplan'. Als dat door de raad is vastgesteld kan geld worden uitgegeven voor de inrichting van de Groene Zone. In 2020 zijn kosten gemaakt voor het formuleren van de 'Nota van uitgangspunten', voor communicatie richting omwonenden en belanghebbenden hierover, voor het lobbyen over de Wassenaarse belangen. De nota van uitgangspunten Groene Zone Valkenburg is op 2 maart 2021 vastgesteld. Voor de inrichting resteert € 156.918. Gezien de opgaven die in 2021 staan (uitwerking Masterplan, uitwerking Ecologische verbindingszone, communicatie, etc.) is het van belang het resterende bedrag naar 2021 over te hevelen.

Integrale Verkenning Valkenburg Katwijk-Wassenaar € 48.153, dekking uit reserve groene buffer
Met het realiseren van de ecologische verbindingszone op de rand van de projectlocatie Valkenburg, vanaf de duinen naar de faunapassage bij de A44 kan in 2021 worden begonnen. De provincie heeft aangegeven de kosten van de uitvoering voor 100% te financieren. Gemeente draagt zorg voor de voorbereidingskosten (mogelijk met cofinanciering provincie), als onderdeel van afspraken binnen de Landschapstafel Duin Horst & Weide (Meerjarenprogramma DHW). De gemeentelijke bijdrage bedraagt € 60.000. Hiervan is € 11.847 betaald (o.a. kosten participatie Nota van uitgangspunten). Het naar 2021 over te hevelen resterende budget van € 48.153 zal worden ingezet voor de ecologische en civieltechnische uitwerking, die begin 2021 plaats vindt, waarna de definitieve beschikking kan worden aangevraagd bij de provincie. De Ecologische verbindingszone is een van de projecten die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd en vooruitlopend op het Masterplan voor de hele Groene Zone. Alle projecten van het Meerjarenprogramma DHW moeten uiterlijk 2022 zijn afgerond. Indien dit niet mogelijk blijkt, dient de uitvoering juridisch te worden geborgd.
Het structureel budget van € 50.000 is helemaal gebruikt voor de inzet van inhuur (lobby en opstellen Nota van Uitgangspunten) en voor een recreatieve route met folder (hieraan heeft Katwijk meebetaald). De overige kosten voor inhuur komen ten laste van het incidenteel budget PLV.

Voorbereidingskrediet De Paauw € 193.014, dekking uit reserve grote projecten
In mei 2020 is het voorbereidingskrediet vrijgegeven voor de restauratie van de binnenzijde van De Paauw. Tevens is in die raadsvergadering van 19 mei bepaald dat nader (inhoudelijk) onderzoek wordt uitgevoerd naar de mogelijkheden van De Paauw als volwaardig bestuurscentrum. Deze onderzoekskosten voor het volwaardig bestuurscentrum worden vooralsnog op het voorbereidingskrediet van de restauratie geboekt. De voorbereidingen en onderzoeken zijn nog in volle gang en het budget inclusief dekking moet daarom worden overgeheveld naar 2021.

Voorbereidingskrediet ontwikkellocatie Middelweg (vm. Den Deijlschool) € 95.000, dekking uit reserve grote projecten
Het krediet is eind 2020 beschikbaar gesteld. De voorbereidingen voor de marktverkenning zijn in december gestart. De ondersteuning van de marktverkenning en het opzetten van de ontwikkelcompetitie en daarmee de besteding van het voorbereidingskrediet vindt plaats in2021. Verzocht wordt het voorbereidingskrediet inclusief de dekking over te hevelen naar 2021.

Invoering Omgevingswet € 25.000, dekking uit reserve invoering omgevingswet
Het programma Omgevingswet beslaat meerdere jaren. Ook in 2021 staan veel activiteiten op stapel. Voor die activiteiten is voldoende budget randvoorwaardelijk. Voorgesteld wordt € 25.000 over te hevelen naar 2021 inclusief de daarbij behorende dekking.

Amendement Burgerinitiatief Kerkehout € 30.000, dekking uit reserve investeringen sport
Dit budget is in 2020 beschikbaar gesteld op verzoek van de gemeenteraad, die ruimte wilde geven aan een burgerinitiatief in Kerkehout. De initiatiefnemers worden met dit budget ondersteund om hun initiatief uit te werken en zo nodig met een gespecificeerder initiatief of voorstellen te komen. Daaraan werken buurt- en sportvereniging inmiddels samen met een initiatiefgroep. Resultaten worden in het voorjaar 2021 verwacht. Evenzo facturen voor werkzaamheden die voor de groep gedaan worden. Voorgesteld wordt het budget inclusief de dekking over te hevelen naar 2021.

Ontvlechting WODV € 51.013, dekking uit algemene reserve
In 2020 is door de raad een bedrag van € 125.000 beschikbaar gesteld als voorbereidingskrediet voor de ontvlechting. Hiervan is in 2020 ca. € 74.000 uitgegeven onder andere voor het inwinnen van advies (organisatie, strategische communicatie en door de ondernemingsraad), vervanging van voor de ontvlechting vrijgemaakte (OR)-medewerkers en de voorbereiding van werkzaamheden voor het plaatsingsproces van medewerkers. De ontvlechting van de WODV en opbouw van Wassenaar als nieuwe organisatie wordt in 2021 voortgezet. Voor 2021 bestaan de verwachte lasten uit vergelijkbare uitgaven/werkzaamheden en met name kosten voor ‘onboarding’ en aanvullend advies. Om de kosten in 2021 (gedeeltelijk) te dekken wordt voorgesteld een bedrag van € 51.000 te bestemmen voor 2021.

Actieplan Jeugd € 40.340, dekking uit reserve sociaal domein
In 2020 is gebleken dat sommige functies moeilijk te vervullen waren door de arbeidsmarktomstandigheden. Hierdoor is binnen het actieplan jeugd werk blijven liggen waar wel in 2021 op ingezet moet worden. Daarom wordt voorgesteld het resterend budget inclusief dekking over te hevelen naar 2021.

C. BUDGETOVERHEVELINGEN MET DEKKING SUBSIDIES/BIJDRAGEN (€ 484.389)

Geluidsanering woningen € 120.450, dekking uit rijksbijdrage
In het kader van de Subsidieregeling sanering verkeerslawaai heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de gemeente desgevraagd een subsidie toegekend voor het opstellen van een geluidsaneringsprogramma en begeleiding van de uitvoering van geluidwerende voorzieningen bij woningen. De

komende jaren zal een beroep op deze middelen worden gedaan om de impact van verkeerslawaai op bepaalde woningen te beperken. Derhalve wordt voorgesteld de vooruit ontvangen rijksmiddelen te storten in een te vormen voorziening Geluidsanering woningen.

Duurzaamheidsvouchers € 168.664, dekking uit rijksbijdrage
Eind 2020 resteert voor de uitvoering van Duurzaamheidsvouchers een bedrag van € 168.664. Ook dit project loopt door in 2021. Van het genoemde bedrag is € 48.664 gereserveerd voor uitvoering van de regeling en € 120.000 voor de vouchers. Voor het project is een rijksbijdrage Regeling Reductie Energiegebruik ontvangen van € 270.000. Voorgesteld wordt het resterende bedrag inclusief het niet bestede subsidiebedrag over te hevelen naar 2021.

Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid € 116.896, dekking uit rijksbijdrage
Het rijksbudget voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid wordt jaarlijks aan gemeenten beschikbaar gesteld in de vorm van een specifieke uitkering. Voor niet bestede middelen in het tijdvak 2019-2022 geldt dat deze aan het einde van het tijdvak moeten worden terugbetaald aan het rijk. Het voor 2019 en 2020 niet bestede deel ter hoogte van € 116.896 moet daarom inclusief de dekking worden overgeheveld naar 2021.

Talking Traffic € 13.646, dekking uit subsidie Provincie
De verkeersregelinstallaties op de N44 bij Van der Valk, Van de Oude Meulenlaan en de Houtlaan zijn omgebouwd tot intelligente verkeersregelinstallaties om -vooruitlopend op de toekomst- de verkeersafwikkeling op deze kruispunten te verbeteren. De ombouw van de verkeerslichten op de Van Zuylen van Nijeveltstraat naar intelligente verkeerslichten is nog niet afgerond. Het betreft hier zowel de fysieke als de softwarematige ombouw. De functionaliteit van de verkeerslichten tot aan de realisatie is verder niet in het geding. Voorgesteld wordt het resterend budget inclusief de dekking over te hevelen naar 2021.

Ontdek Prins Frederiks Parkenroute € 64.733, dekking uit subsidie Provincie en bijdrage gemeenten
De uitvoering van het project Frederiks Parkenroute is samen met de gemeente Voorschoten gestart in 2019. Subsidies zijn ontvangen van de Erfgoedlijnen, Landschaptafel Duin, Horst en Weide en medepartner gemeente Voorschoten. Afronding was voorzien aan het eind van 2020. Afstemming met externe stakeholders en vooral ook de beperkingen door COVID-19 hebben gezorgd voor een uitloop van de uitvoering van het project. Beoogde eind is nu 2e kwartaal 2021, mede afhankelijk van de situatie rondom COVID-19. Begroting van hele project is € 110.000, waaraan Wassenaar € 25.000 bijdraagt en Voorschoten € 5.000. Deze bedragen zijn in 2019 en 2020 volledig tot besteding gekomen, waardoor er thans nog een budget resteert van € 64.733. Hiertegenover staat dekking vanuit de subsidies van PZH (Erfgoedlijnen) en de landschapstafel, die beiden voor 80% zijn bevoorschot.

Het project bestaat uit meerdere onderdelen, die door verschillende partijen worden uitgevoerd. Een groot aantal opdrachten loopt nog en er heeft nog geen eindafrekening plaatsgevonden; facturen worden de komende maanden daarvoor verwacht.

Afwikkeling oude investeringskredieten en -budgetten

Jaarlijks stelt de raad middelen beschikbaar voor het doen van investeringen. De afgelopen jaren tonen aan dat we bij de uitvoering van investeringen door omstandigheden niet alle projecten binnen de voorgenomen termijn (volledig) tot uitvoering kunnen brengen waardoor kredieten vooralsnog (deels) onbenut blijven. Om te voorkomen dat door de gemeenteraad beschikbaar gestelde kredieten te lang aan de integrale afweging van de aanwending van schaarse middelen onttrokken blijven, is in de nota activabeleid verwoord dat kredieten voor investeringen maximaal twee jaar beschikbaar blijven. Daarom houden we bij het opstellen van de jaarrekening de projecten tegen het licht om te zien of de nog niet bestede middelen nodig zijn in 2021.
In totaal staat eind 2020 ongeveer € 11,7 miljoen aan investeringskredieten op lopende projecten open, waarop € 5,2 miljoen is geboekt. Met betrekking tot het restantkrediet van € 6,5 miljoen wordt voorgesteld:

Met de vaststelling van de jaarrekening te besluiten tot het verwerken van de volgende kredieten conform bijlage drie bij de jaarrekening:

a. Restantkredieten van afgeronde investeringsvoorstellen te laten vervallen voor per saldo € 13.141;
b. De (restant)kredieten van in totaal € 153.339 voor investeringen die conform de nota activabeleid in 2020 moeten zijn gerealiseerd, door te schuiven naar 2021;
c. Voor investeringen die in afwijking van de nota activabeleid pas in 2021 worden gerealiseerd, een bedrag van € 6.308.657 door te schuiven naar 2021.

Recapitulatie

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma's	Begroting primair 2020			Begroting actueel 2020			Rekening 2020		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning	485	-3.628	-3.143	1.835	-4.387	-2.552	2.226	-4.523	-2.298
P1 Veiligheid	66	-2.932	-2.866	66	-3.044	-2.977	75	-3.076	-3.000
P2 Verkeer en vervoer	362	-3.784	-3.422	374	-4.210	-3.836	450	-4.262	-3.812
P3 Economie	105	-608	-502	105	-656	-550	97	-643	-547
P4 Onderwijs	273	-2.275	-2.001	356	-2.518	-2.162	267	-2.916	-2.649
P5 Sport, cultuur en recreatie	506	-6.542	-6.036	1.169	-7.373	-6.204	1.180	-7.169	-5.989
P6 Sociaal Domein	6.362	-20.751	-14.389	11.771	-28.590	-16.819	10.594	-26.045	-15.451
P7 Volksgezondheid en milieu	7.178	-7.909	-732	8.034	-9.186	-1.152	7.853	-8.661	-807
P8 Wonen en bouwen	1.282	-2.198	-916	1.565	-2.709	-1.144	1.552	-2.527	-975
Totaal programma's	16.619	-50.627	**-34.008**	25.277	-62.673	**-37.396**	24.293	-59.821	**-35.528**
Algemene dekkingsmiddelen	42.831	-454	42.377	43.929	-481	43.448	44.222	-461	43.760
Overhead	52	-9.262	-9.210	52	-9.650	-9.598	40	-9.501	-9.461
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	8	8
Onvoorzien	0	-13	-13	0	-13	-13	0	0	0
Saldo van baten en lasten	59.502	-60.356	**-853**	69.258	-72.816	**-3.558**	68.555	-69.775	**-1.220**
Mutaties reserves	1.270	0	**1.270**	12.160	-10.506	**1.654**	12.160	-10.506	**1.654**
Gerealiseerde resultaat	60.773	-60.356	**417**	81.418	-83.322	**-1.904**	80.715	-80.281	**434**

* De Algemene dekkingsmiddelen (taakveld 0.5, 0.61, 0.62, 0.64, 0.7 en taakveld 3.4, de overhead (taakveld 0.4), de heffing vennootschapsbelasting (taakveld 0.9) en het bedrag voor onvoorzien (taakveld 0.8 alleen bedrag onvoorzien) zijn in deze tabel apart zichtbaar gemaakt en met regels onder het totaal van programma's opgenomen. De bedragen van deze taakvelden horen bij programma 0 en programma 3 en zijn in deze tabel anders dan in de overige tabellen in deze begroting in mindering gebracht op de bedragen in te tabelregel van programma 0 en programma 3.

P0 Bestuur en ondersteuning

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Bestuur van hoge kwaliteit en deskundigheid, een luisterend bestuur;

Een duurzame lokale democratie, waaraan iedereen een bijdrage kan leveren;

Samenwerken met initiatiefrijke bewoners die bijdragen aan het gemeentelijk belang;

Een bestuurscultuur gebaseerd op vertrouwen en integriteit;

Een zuinig, efficiënt en doelmatig bestuur;

Goede kwaliteit van raadsstukken;

Goede dienstverlening aan de burger, deze is tijdig, duidelijk, klantgericht en toegankelijk.

Wat wilden we daarvoor doen?

Taakveld: 0.1 Bestuur

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Programma Wassenaar 2030 Gemeentelijke (Kern)takendialoog Behoud Raadhuis De Paauw als democratisch centrum van het gemeentebestuur Mid term review	Visieontwikkeling voor de lange termijn (2030) met aandacht voor demografische aspecten: het 'verhaal van Wassenaar'. Versterking van de bestuurskracht door professionalisering en cultuurverandering. Versterking van de ambtelijke organisatie. Het ontwikkelen van het 'verhaal van Wassenaar' is van cruciaal belang voor de gemeentelijke (kern)takendialoog als leidraad. Het verhaal geeft een antwoord op de demografische uitdagingen van Wassenaar en is richtinggevend voor fundamentele keuzes zoals investeringen en financiële dekking van opgaven, de omgevingswet en burgerparticipatie. De democratische functie van het raadhuis blijft

behouden waardoor gerichte investeringen in het gebouw voor dit doel in de komende 20 jaar worden gemaakt.

De midterm review (MTR) geeft een overzicht van de stand van zaken van de collegeperiode in de afgelopen 2 jaren en kijkt vooruit naar de opgaven van de tweede helft van de bestuursperiode.

Uittreden Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde (GR WODV)
Op 9 november 2020 besloot het college van B&W voornemens te zijn om op 31 december 2022 uit te treden uit de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde. Alvorens uit te kunnen treden is toestemming nodig van de raad. Op 15 december heeft de raad toestemming verleend aan het college van B&W om uit te treden uit de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde. Het doel van dit proces is om de gemeentespecifieke opgaven centraal te stellen en meer opgavegericht te werk te gaan om de ambities van Wassenaar te kunnen verwezenlijken. Die ambities zijn beter te realiseren vanuit een eigen Wassenaarse ambtelijke organisatie.

Gemeentelijke (Kern)takendialoog
Deze is doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2021.

Raadhuis De Paauw als bestuurscentrum
De raad heeft in mei 2020 besloten dat De Paauw in eigendom blijft van de gemeente Wassenaar. In opdracht van de raad worden de mogelijkheden onderzocht om van De Paauw een volwaardig bestuurscentrum te maken.
Onder een volwaardig bestuurscentrum verstaan we het huisvesten van nagenoeg alle ambtenaren en het bestuur van de gemeente Wassenaar. Dat komt neer op ca. 150 medewerkers, waarvoor ca. 75 werkplekken worden voorzien. De lessen uit de huidige situatie worden hierin meegenomen, we stellen dat plaats- en tijdonafhankelijk werken (dus ook thuis en elders) een wezenlijk onderdeel blijft van het werklandschap. Om deze aantallen werkplekken te realiseren is waarschijnlijk een uitbreiding nodig. Ofwel als aanbouw ter plaatse van ‘de voormalige logeervleugel’, ofwel als losstaande bijbouw ter plaatse van de kwekerij. Hier wordt in 2021 verder onderzoek naar gedaan.

Midterm review
In Wassenaar werken wij met elkaar aan een veilig, groen en internationaal dorp dat in beweging is, waarbij we bouwen aan een solide basis die duurzaam en toekomstbestendig is, waar we denken in mogelijkheden en waar iedereen meedoet. De afgelopen twee jaar hebben we -met het college, de raad, de ambtelijke organisatie en alle samenwerkingspartners in Wassenaar- hard gewerkt om deze ambitie waar te maken. In het magazine ‘Wassenaar op weg naar 2030’ wordt samen met de bewoners en betrokkenen uit Wassenaar teruggeblikt op de afgelopen twee jaar; waar heeft de gemeente zich mee bezig gehouden, met wie hebben we daarin samengewerkt, wat waren de resultaten en wat staat er voor de komende jaren op de planning? Dit doen we om proactief de dialoog aan te gaan met onze inwoners en partners over thema’s waar we aan werken.

Wassenaar 2030

De gemeenteraad van Wassenaar besloot op 18 juni 2019 om de realisatiekracht van onze gemeente duurzaam te versterken. Met de ontwikkeling van het realisatiedocument "Op weg naar Wassenaar 2030" is hier invulling aan gegeven. Op een opgavegerichte en programmatische manier van samenwerken tussen college van B&W, programmateam Wassenaar 2030 en de Werkorganisatie Duivenvoorde worden zes realisatieaanpakken uitgevoerd. Het realisatiedocument "Op weg naar Wassenaar 2030" is in samenhang met een aantal bestaande visies opgesteld. Overkoepelend voor de zes realisatieaanpakken van Wassenaar 2030 geldt de werkwijze. Kenmerkend voor deze werkwijze is dat er opgavegericht en programmatisch wordt gewerkt en dat participatie, communicatie en positionering van ons dorp als rode draden door ieder programma heenlopen.

Taakveld: 0.2 Burgerzaken

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

De dienstverleningsuitgangspunten die de komende jaren centraal komen te staan zijn het tijdig, duidelijk en vraaggericht verlenen van producten en diensten.
Het digitaal gebruik wordt steeds belangrijker maar persoonlijk contact blijft mogelijk waar nodig.
Inwoners en ondernemers kiezen zelf welk kanaal zij voor een product of dienst het meest geschikt vinden.
Door onder andere digitalisering verandert het werk van burgerzaken in rap tempo. Door de paspoortdip verminderen werkzaamheden maar is er bijvoorbeeld ook meer aandacht, inzet en kennis nodig op identiteits- en adresfraude.

Belangrijkste Resultaten 2020

Om de dienstverlening van de gemeente Wassenaar verder te verbeteren:
- Is de website en de productencatalogus nog gebruiksvriendelijker gemaakt zodat zoveel mogelijk inwoners en ondernemers via de digitale weg zaken met de gemeente kunnen doen;
- Maken we minimaal twee klantreizen en vragen wij vaker feedback aan inwoners om aan de hand van de ervaringen aanpassingen te doen zodat de dienstverlening verbetert;
- Is een eerste product en/of dienst via Mijnoverheid aan te vragen, te volgen en te ontvangen.

We hebben een klantcontactcentrum (KCC) dat qua capaciteit en openingstijden past bij de ontwikkelingen en de wensen en grootte van Wassenaar.
Door extra opleidingen hebben medewerkers de kennis en vaardigheden die passen bij de medewerker burgerzaken van de toekomst.

Algemeen

De veerkracht en wendbaarheid van het callcenter, de receptie en de publieksbalies is bovenmatig aangesproken door de coronacrisis. De dienstverlening heeft doorgang kunnen vinden en het team heeft de bereikbaarheid en de afhandelingstermijnen op het gewenste niveau kunnen houden. Vanaf de zomer is het technisch mogelijk geworden om vanuit huis het callcenter te kunnen bedienen. Hierdoor is het flexibel kunnen

inzetten van medewerkers tijdens de coronacrisis beduidend omhoog gegaan wat ten goede is gekomen aan de algehele bereikbaarheid.

Website
In december is de nieuwe website gelanceerd. De website heeft een meer 'eigentijdse' uitstraling gekregen en klanten worden nog meer verleid om gebruik te maken van het digitale productenaanbod. Er is invulling gegeven aan het landelijke project digitale toegankelijkheid. De toegankelijkheidsverklaringen staan op de website en de medewerkers zijn bewust gemaakt over de toegankelijkheid van documenten met betrekking tot dit onderwerp.

Klantreis
Er is een klantreis WMO uitgevoerd. Dit heeft duidelijk gemaakt waar verbeteringen mogelijk zijn. Vooral aan het begin en het eind van 'de klantreis' zijn verbeteringen doorgevoerd. Naast de klantreizen die gemaakt worden binnen de e-dienstverlening is het nu mogelijk voor de klant om op iedere pagina feedback te geven. Hierdoor kunnen we de website actief doorontwikkelen. In een virtuele Newsroom wordt informatie en nieuws gewisseld en gereageerd op een melding van de klant.

Burgerpeiling
De burgerpeiling en ondernemerspeiling 'Waarstaatjegemeente' zijn in het najaar uitgevoerd. De rapportages zijn binnen en de gemeente heeft goed gescoord op beide peilingen. De uitslagen zijn besproken en geanalyseerd.

Kennis en vaardigheden
Het team heeft de e-learning 'informatieveiligheid en privacy' met goed gevolg afgelegd. Daarnaast zijn er door enkele medewerkers verdiepingscursussen gevolgd om de kennis van het vakgebied op peil te houden.

Taakveld: 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Invoeren kostendekkende huren	Uitvoeringsplan verduurzamen van gemeentelijk vastgoed Actualiseren beheerplan Vastgoed

Invoeren kostendekkende huren
Om transparantie te bewerkstelligen en te voldoen aan wet- en regelgeving worden kostendekkende huren ingevoerd. Op 30 juni heeft een presentatie plaatsgevonden in de commissie B&M over dit onderwerp. Aangegeven is dat actualisatie van het bestaande beleid en uitvoeringsregels nodig zijn, alvorens tot invoering overgegaan kan worden. Voor het vastgoed is het beheerplan in 2020 geactualiseerd. Voor andere verhuur, zoals bijvoorbeeld sport, is opdracht gegeven voor het opstellen van een beheerplan. Op basis hiervan worden in 2021 de kostendekkende huren doorgerekend en kan actualisatie van het beleid op onderdelen plaatsvinden.

Dit beleid en uitvoeringsregels zullen de basis zijn voor nieuwe verhuurcontracten op basis van kostendekkende huur.

Uitvoeringsplan verduurzamen van gemeentelijk vastgoed
Middels presentaties zijn college en raad op de hoogte gesteld van de uitkomsten van een extern rapport naar de verduurzaming van het vastgoed. Er is door de raad besloten een start te maken met enkele panden. Bij de begroting is budget beschikbaar gesteld voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Na het vaststellen van het budget is het rapport door een extern adviseur vertaald in concrete vervolgstappen om tot uitvoering van verduurzamingsmaatregelen te komen. In 2021 vindt de uitvoering van de verduurzamingsmaatregelen plaats en worden de eerste stappen gezet in het maken van beleid voor de verduurzaming van de totale portefeuille.

Actualiseren beheerplan Vastgoed
Het beheerplan was voor de periode 2017-2020. Daarmee was 2020 het laatste jaar van het lopende beheerplan. Voor de kernportefeuille is er in deze beheerperiode in technische zin een sprong gemaakt en zijn enkele achterstanden weggewerkt. Het werken conform de meerjarige onderhoudsbegroting is gemeengoed. Duidelijker is gewerkt met taakstellende jaarplannen. Hierin heeft er een professionaliseringsslag plaatsgevonden. In 2020 heeft ook een herijking van het beheerplan plaatsgevonden en dit heeft geresulteerd in een nieuw vastgesteld beheerplan 2021-2024. Het op orde houden van de vastgoedportefeuille wordt hiermee gecontinueerd.

Zonneveldweg
Als uitwerking van de opdracht om de vastgoedportefeuille in te krimpen ten behoeve van een meer strategische portefeuille, is eind 2020 het O&O-gebouw aan de Zonneveldweg verkocht. Het pand stond al enkele jaren leeg. Op verzoek van de raad is bij de verkoop de verplichting opgenomen in het pand een maatschappelijke functie te (gaan) accommoderen. Na aftrek van alle kosten inclusief het afboeken van de restant boekwaarde is de netto verkoopopbrengst van € 950.000, zoals aangekondigd in de Najaarsnota, gestort in de reserve ondersteuning grote projecten.

Buitenplaats De Paauw
De restauratie van het park en de buitenzijde van het raadhuis is zo goed als klaar. Met name corona heeft voor een vertraging gezorgd van circa een half jaar. Ook de feestelijke heropening en bijbehorende feestweek is hierdoor uitgesteld.

Onderzoek Volwaardig bestuurscentrum
Als uitwerking van het coalitieakkoord en het besluit van de gemeenteraad in 2019 wordt De Paauw in eigendom gehouden en is onderzocht hoe de exploitatielasten kunnen worden beperkt. Op 19 mei 2020 heeft de raad een aanvullende opdracht geformuleerd te onderzoeken hoe De Paauw als volwaardig bestuurscentrum kan functioneren. Daarbij zal het draagvlak van de inwoners en omwonenden worden betrokken en de kans op medewerking van monumenteninstanties zoals Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. Tevens is opdracht gegeven de restauratie van de binnenzijde voor te bereiden.

Doordat in de zomer het voornemen is geuit om weer een eigen ambtelijke organisatie te creëren is het plan voor een volwaardig bestuurscentrum in De Paauw reëel geworden, maar daardoor ook afhankelijk van de huisvestingsvraag van die eigen organisatie. Gestart is met het onderzoek naar mogelijkheden en wenselijkheden van een uitbreiding van het raadhuis en de uitwerking/detaillering van het huisvestingsplan is ingepland na de vaststelling van de nieuwe organisatiestructuur.
De middelen voor de voorbereiding van de restauratie, waar vooralsnog ook de kosten voor het onderzoek naar een volwaardig bestuurscentrum van worden betaald, worden meegenomen naar 2021.

Verkoop van het Hertenhuisje
De Rijksstraatweg 464 (Hertenhuisje) is in december 2020 verkocht. Na aftrek van gemaakte kosten bedraagt de netto-verkoopopbrengst circa € 193.000.

Verkoop woningportefeuille
In 2020 is een start gemaakt om de woningen die in bezit zijn van de gemeente Wassenaar te verkopen. Er hebben gesprekken met de huidige bewoners plaatsgevonden en er is een marktanalyse uitgevoerd. De resultaten hiervan zullen in 2021 worden voorgelegd aan het college van B&W.

Vooruitlopend kunnen we in ieder geval melden dat naar verwachting Backershagenlaan 13 en Molenstraat 22 in het eerste kwartaal van 2021 verkocht zullen worden.

Vastgoed
In 2020 is gestart met het actief benaderen van de maatschappelijke huurders. Accountmanagement is opgestart, omdat de gemeente meer gevoel/binding wil hebben met de vraag hoe ons maatschappelijk vastgoed de ambities en wensen van onze huurders kan ondersteunen. Uiteindelijk wil de gemeente meer zicht hebben op de vraag of ons maatschappelijk vastgoed doet waarom we als gemeente vastgoed hebben. Namelijk het ondersteunen van de maatschappelijke ambities en wensen van onze huurders en de politieke en organisatiebehoeften.

Taakveld: 0.4 Overhead

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.	Niet van toepassing.

De gemeente Wassenaar heeft ook in 2020 samengewerkt met de gemeente Voorschoten in de gezamenlijke ‘Werkorganisatie Duivenvoorde’. De gemaakte kosten op dit taakveld in 2020 hebben betrekking op de sturing en ondersteuning van de primaire processen.
In 2020 is besloten om de werkorganisatie Duivenvoorde op te heffen en verder te gaan met een eigen gemeentelijke organisatie. Dit staat gepland voor medio 2021.

Het jaar 2020 heeft dan ook naast samenwerking in het teken gestaan van het voorbereiden van de ontvlechting.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
01	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,11
02	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,10
03	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	341,44
04	Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	5,93%
05	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	11,85%

Met uitzondering van de griffie, gemeentesecretaris en de schooladviesdienst heeft de gemeente Wassenaar geen bezoldigd personeel in dienst. De gemeente betaalt een bijdrage aan de GR Werkorganisatie Duivenvoorde voor de uitvoering van de gemeentelijke dienstverlening. Daardoor zijn de indicatoren onvergelijkbaar met andere gemeenten.

Taakveld: 0.5 Treasury

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.

Belangrijkste Resultaten 2020

Niet van toepassing.

Uitbetalingsmoment dividenduitkering BNG over 2019

BNG Bank heeft tijdens haar aandeelhoudersvergadering in 2020 besloten om over 2019 dividend uit te keren. Echter, de ECB heeft BNG Bank opgelegd de daadwerkelijke uitbetaling tot in ieder geval eind september 2021 uit te stellen. Dit in een poging om zoveel mogelijk liquiditeiten in het bankwezen voor kredietverlening beschikbaar te houden en zo de negatieve economische gevolgen van de coronacrisis te beperken.
BNG Bank wil in ieder geval nog steeds het dividend over 2019 uitbetalen, maar is hierbij afhankelijk van de ECB. In het onverhoopte geval dat BNG Bank het dividend over 2019 niet zou *mogen* uitkeren, ontstaat een nieuwe situatie. Alsdan zal de bank een bijzondere AVA moeten beleggen, omdat in dat geval het goedgekeurde

dividendvoorstel niet kan worden uitgevoerd. Gelukkig is daarvan vooralsnog geen sprake en is de dividenduitkering vooralsnog wel gewoon in de jaarrekening verwerkt als een 'nog te ontvangen' bedrag.

Taakveld: 0.61 OZB Woningen

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Het totaal van de OZB blijft binnen de geprognosticeerde (inflatie)correctie	Toepassen inflatiecorrectie; Verhoging OZB met 5% (programmabegroting 2019-2022).

Toepassen inflatiecorrectie
De opbrengst van de onroerende-zaakbelastingen (OZB) voor woningen is voor 2020 verhoogd met het inflatiepercentage van 1,4%. Daarnaast is de opbrengst met 5% verhoogd zoals besloten in de programmabegroting 2019-2022. Per saldo is de opbrengst OZB woningen met 6,4% verhoogd.

Taakveld: 0.62 OZB Niet-Woningen

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Het totaal van de OZB blijft binnen de geprognosticeerde (inflatie)correctie	Toepassen inflatiecorrectie; Verhoging OZB met 5% (programmabegroting 2019-2022).

Toepassen inflatiecorrectie
De opbrengst van de onroerende-zaakbelastingen (OZB) voor niet-woningen is voor 2020 verhoogd met het inflatiepercentage van 1,4%. Daarnaast is de opbrengst met 5% verhoogd zoals besloten in de programmabegroting 2019-2022. Per saldo is de opbrengst OZB niet-woningen met 6,4% verhoogd.

Taakveld: 0.64 Belastingen overig

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
De stijging van de belastingopbrengst bedraagt niet meer dan de correctie voor inflatie	Toepassen inflatiecorrectie.

Overige belastingen

Onder de overige belastingen vallen hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting, ondernemersheffing (reclamebelasting) en de BIZ-bijdragen (Bedrijveninvesteringszone).

In de begroting 2020 zijn de opbrengsten voor de hondenbelasting en de toeristenbelasting met het inflatiepercentage van 1,4% verhoogd. De precariobelasting voor kabels en leidingen is niet verhoogd met een inflatiecorrectie omdat dit wettelijk niet meer is toegestaan met ingang van 2017. Het maximale tarief is gelijk aan dat van 2016.

De opbrengst voor de ondernemersheffing (reclamebelasting) wordt onder aftrek van kosten uitgekeerd aan het ondernemersfonds. De opbrengst is voor 2020 niet verhoogd ten opzichte van 2019.

De opbrengsten Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Maaldrift en de BIZ pandeigenaren Centrum Wassenaar worden onder aftrek van kosten uitgekeerd aan de BIZ-verenigingen. Op de BIZ-bijdrage is geen inflatiecorrectie toegepast.

Taakveld: 0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Herijking van het gemeentefonds	Voor 2021 en verdere jaren de financiële gevolgen in beeld brengen

In het verslagjaar zijn drie circulaires verschenen waarover de raad met raadsinformatiebrieven is geïnformeerd. Het betrof de mei-, september- en decembercirculaire.
Met betrekking tot de algemene uitkering uit het gemeentefonds spelen nog steeds drie zaken:
1. het bij het lastenniveau van de gemeenten achterblijven van de verstrekte middelen voor de Jeugdzorg;
2. de normeringssystematiek waarbij de *omvang* van het accres (de groei van het gemeentefonds) afhankelijk is van de accres relevante uitgaven van het Rijk gedurende het boekjaar;
3. de herziening/herijking van de *verdelings*systematiek van het gemeentefonds.

ad 1. In 2019 is voor de periode 2019 t/m 2021 € 1 miljard extra beschikbaar gesteld voor de Jeugdzorg. In de septembercirculaire zijn deze middelen éénmalig verlengd met € 300 miljoen voor 2022. Afhankelijk van de uitkomsten van het AEF-onderzoek naar het structurele karakter van de gemeentelijke tekorten op de Jeugdzorg zal een volgend kabinet beslissen over een structurele beschikbaarstelling van aanvullende middelen.

ad 2. Wij hebben eerder als gemeente getracht de schommelingen van de algemene uitkering in enig jaar te dempen. In de begroting 2020 ontbrak de benodigde budgettaire ruimte hiervoor evenwel. Voordelen uit de diverse circulaires zijn geoormerkt om de verwachte nadelen van de herziening van de verdelingssystematiek op te vangen. De eerste verwachtingen over de uitkomsten van die herziening hingen als een donkere wolk boven alles wat in de komende jaren vanuit het gemeentefonds kan worden tegemoet gezien. De discussie over de normering was dan ook geparkeerd in afwachting van de meicirculaire 2020 waarin uitsluitsel over de

herziening werd verwacht. Nu recent duidelijk is geworden dat de herziening naar het zich laat aanzien met ingang van 2023 van kracht zal worden, zullen wij ook een voorstel om tot een stabielere raming van de algemene uitkering te komen uitstellen (motie LW en D66, nr. 099). Dit neemt uiteraard niet weg dat wij ook de ontwikkelingen over de normering blijven volgen. Wij zullen motie 099 bovendien aan de orde stellen als onderdeel van de Kadernota voor 2022 waarin naar verwachting ook de naar 2019 geactualiseerde uitkomsten van de herziening betrokken zullen kunnen worden.

ad 3. Nadat de uitkomsten van met name het verdeelmodel voor het klassieke domein (te) grote onverklaarbare aansluitverschillen in zich bleken te hebben is in de tweede helft van 2020 gewerkt aan de aanpassing van dat model. De aldus tot stand gekomen verdeelmodellen zijn inmiddels voor advies aan de Raad voor het Openbaar Bestuur voorgelegd. Het advies wordt in april verwacht. In mei zal de VNG haar leden consulteren over de voorgenomen herverdeling wanneer de modeluitkomsten zijn omgerekend naar het uitkeringsjaar 2019. Op basis van 2017 bedraagt het verwachte herverdeeleffect voor Wassenaar een nadeel van € 18,- per inwoner, hetgeen op ruim € 450.000 neerkomt. Dit is aanzienlijk minder ongunstig dan onze eerste verwachting omdat de berekening van de eigen middelen (OZB e.d.) niet louter via de inkomstenmaatstaf plaatsvindt, maar voor een belangrijk deel ook via de maatstaf woonruimten.

Naast een aantal specifieke uitkeringen ter bestrijding van de maatschappelijke en economische effecten van de coronapandemie is in 2020 via de algemene uitkering ook een aantal vrij besteedbare compensaties verstrekt. Voor de omvang en besteding daarvan wordt verwezen naar de ter zake opgestelde paragraaf.

Taakveld: 0.8 Overige baten en lasten

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Geen beleidsmatige ontwikkeling	Niet van toepassing

Op dit taakveld worden de lasten en baten verantwoord die niet aan specifieke taakvelden zijn toe te rekenen. Het gaat daarbij onder andere om loon- en prijsindexatie, de post onvoorzien en eventuele bijstellingen van de voorziening voor dubieuze debiteuren.

Verbonden partijen

Naam	Taakveld
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	0.61, 0.62 en 0.64
Werkorganisatie Duivenvoorde	Alle taakvelden
Holland Rijnland	0.1
BNG NV	0.5
Alliander NV	0.5
Dunea NV	0.5

Wat heeft het gekost

P0 Bestuur en ondersteuning bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2020 primair**	**Begroting 2020 actueel**	**Rekening 2020**	**Verschil 2020 Begr. actueel / rekening**
0.1 Bestuur	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-2.052	-2.247	-2.379	-132
	Saldo	-2.052	-2.247	-2.379	-132
0.2 Burgerzaken	Baten	388	388	390	2
	Lasten	-799	-818	-857	-39
	Saldo	-411	-430	-467	-37
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	97	1.447	1.835	388
	Lasten	-550	-969	-1.008	-39
	Saldo	-453	478	827	349
0.4 Overhead	Baten	52	52	40	-12
	Lasten	-9.262	-9.650	-9.501	149
	Saldo	-9.210	-9.598	-9.461	137
0.5 Treasury	Baten	782	703	698	-4
	Lasten	-30	-30	-16	14
	Saldo	752	673	683	10
0.61 OZB Woningen	Baten	7.360	7.360	7.375	15
	Lasten	-260	-284	-284	0
	Saldo	7.100	7.076	7.091	16
0.62 OZB Niet-Woningen	Baten	2.720	2.720	2.647	-73
	Lasten	-60	-60	-60	0
	Saldo	2.660	2.660	2.587	-73
0.63 Parkeerbelasting	Baten	0	0	0	0
	Lasten	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	Baten	2.211	2.170	2.270	101
	Lasten	-104	-106	-101	5
	Saldo	2.107	2.063	2.169	105
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	Baten	28.600	30.397	30.618	220
	Lasten	0	0	0	0
	Saldo	28.600	30.397	30.618	220
0.8 Overige baten en lasten	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-239	-366	-279	87
	Saldo	-239	-366	-279	87
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Baten	0	0	0	0
	Lasten	0	0	8	8
	Saldo	0	0	8	8
0.10 Mutaties reserves	Baten	0	0	0	0
	Lasten	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0

0.11 Resultaat rekening baten en lasten	Baten	0	0	0	0
	Lasten	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0
Totaal baten		42.211	45.237	45.874	637
Totaal lasten		-13.357	-14.530	-14.477	53
Saldo van baten en lasten		**28.854**	**30.707**	**31.397**	**690**

Onttrekking reserves	0	9.056	9.056	0
Toevoeging reserves	0	-9.389	-9.389	0
Mutaties reserves	**0**	**-333**	**-333**	**0**

Programma resultaat	**28.854**	**30.374**	**31.064**	**690**

Toelichting op verschillen tussen begroot actueel/werkelijk in taakvelden >= € 50.000

Taakveld 0.1 Bestuur

De wethouderspensioenen zijn ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. Hier wordt het kapitaal opgebouwd dat nodig is om voor de (ex-)wethouders na hun pensionering een ouderdomspensioen te kunnen kopen. Op basis van een berekening in 2020 dient een bedrag van € 126.000 te worden bijgestort.
Er is een voordeel van € 50.000, aangezien er voor de ontvlechting van de WODV meer is onttrokken uit de reserve dan er daadwerkelijk is uitgegeven. Aangezien de ontvlechting in 2021 verder zal worden voortgezet, zal de raad worden gevraagd dit positieve saldo te bestemmen naar 2021. Verder zijn er alleen kleine afwijkingen.

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Het positief saldo van € 349.000 is het gevolg van een niet begrote netto-verkoopopbrengst van € 193.000 voor het 'Hertenhuisje'. Aangezien er tegelijkertijd een erfpachtovereenkomst afgesloten is, dient op basis van de geldende regelgeving een herwaardering plaats te vinden van het perceel grond. De waarde van de grond is bepaald op een bedrag van € 182.000. Daarnaast per saldo € 26.000 hogere lasten, voornamelijk in verband met externe inhuur.

Taakveld 0.4 Overhead

Dit taakveld laat een voordelig saldo zien van € 137.000. Dit is voor € 193.000 het gevolg van het niet tot besteding gekomen budget voor de restauratie van de binnenkant van De Paauw. Deze voorbereiding zal in 2021 verder worden voortgezet, vandaar dat de raad zal worden gevraagd om dit budget over te hevelen naar 2021. Daarnaast € 25.000 lagere (externe) kosten voor bestuursondersteuning, maar ook € 25.000 lagere tractiekosten (o.a. minder brandstof). Een nadeel van € 190.000 is het gevolg van hogere lasten voor de WODV.
Het resterende deel (€ 84.000) is opgebouwd uit diverse kleinere voordelen, waaronder bijvoorbeeld een voordeel van € 17.000 op het bedrijfsrestaurant en een voordeel van € 30.000 op schoonmaakkosten en gas- en elektraverbruik van het gemeentekantoor. Deze kleinere voordelen zijn gerelateerd aan de coronapandemie.

Voorgesteld wordt het niet volledig tot besteding gekomen incidentele budget (€ 11.809) voor optimalisatie van de digitale systemen (BGT) over te hevelen naar 2021.

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen
Dit taakveld laat een nadelig saldo zien van € 73.000. Dit wordt veroorzaakt door een lagere opbrengst vanwege verschuiving tarief niet-woning naar woning door gewijzigde jurisprudentie Hoge Raad met betrekking tot verzorgings- en verpleegtehuizen.

Taakveld 0.64 Belastingen overig
Dit taakveld laat per saldo een voordeel zien van € 105.000. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een nog gerealiseerde opbrengst uit het vorig boekjaar.

Taakveld 0.7 Algemene uitkering
Het voordeel van de decembercirculaire van € 127.000 kon niet meer in de ramingen voor 2020 worden verwerkt. In dit voordeel zitten meerdere derde tranche-corona steunpakket maatregelen ter grootte van € 68.000. De overige € 59.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door hoeveelheidsverschillen en ontwikkeling van de uitkeringsbasis.
Bij de berekening van de uitkering voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders is uitgegaan van de taakstelling van 35 statushouders.
De verrekeningen over de jaren 2017 t/m 2019 laten een voordeel van € 95.000 zien.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten
Het voordeel van € 87.000 is het gevolg van een voordeel van € 145.000 op het gereserveerde budget voor kosten als gevolg van het wegvallen van de koepelvrijstelling. De kosten hiervan bedroegen € 111.000, maar worden op de verschillende/juiste taakvelden geboekt en leiden op dit taakveld tot een voordeel. Er is een nadeel van € 80.000 doordat er een extra storting heeft plaatsgevonden in de voorziening dubieuze debiteuren BSGR (Belastingsamenwerking).

P1 Veiligheid

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Een veilig dorp, daarom richten we ons op het verder terugdringen van inbraken en overlast;
Verhogen van de sociale veiligheid;
De politie en handhavers zijn zichtbaar aanwezig; er is toezicht op handhaving van de regels;
Burgers zijn betrokken bij het veiligheidsbeleid en nemen hierin zelf initiatieven;
Integrale samenwerking tussen alle partners die betrokken zijn bij de veiligheid, we werken hiervoor samen in de Veiligheidsregio Haaglanden.

Wat wilden we daarvoor doen?

Taakveld: 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Klimaatadaptatie
Energietransitie
Cybersecurity
Continuïteit van vitale infrastructuur
Vergrijzing van de samenleving

Belangrijkste Resultaten 2020

Crisisbeheersing omvat naast fysieke ook sociale en maatschappelijke incidenten, rampen en crises. In Haaglanden is hiervoor een nieuw regionaal deelplan bevolkingszorg gemaakt dat in 2020 geïmplementeerd wordt. De gemeentelijke crisisorganisatie is een flexibele organisatie die ook in 2020 ingezet kan worden bij diverse soorten incidenten, rampen en crises.

Bevolkingszorg en COVID-19

De crisisbeheersing stond in 2020 voor een groot deel in het teken van de bestrijding van het COVID-19 virus. De aanpak hiervan is gebeurd op basis van de afspraken die zoals vastgelegd in het 'Regionaal plan gemeentelijke crisisbeheersing' binnen de Veiligheidsregio Haaglanden zijn gemaakt.
Door de uitbraak van COVID-19 in maart 2020 zijn alle veiligheidsregio's opgeschaald naar GRIP 4. De bevoegdheid bestrijding grieppandemie is de verantwoordelijkheid van de minister van gezondheid. De uitvoering is volledig bij de veiligheidsregio's komen te liggen. Deze crisis maakte de in het regionaal beleidsplan beschreven samenwerking tussen de gemeenten en andere partners (GHOR, brandweer en politie) onontkoombaar en heeft gezorgd voor regionale versterking en een effectieve regionale aanpak.

De bestrijding van het COVID-19 virus heeft prioriteit gekregen boven de (volledige) implementatie van het regionaal beleidsplan bevolkingszorg. Een onderdeel wat versneld (door de crisis) is ingevoerd en wat nu als de 'nieuwe standaard' wordt gehanteerd is de werkwijze waarbij de essentiële ondersteuning van de burgemeester is afgehecht via het Gemeentelijk Beleid Ondersteunend Team (GBOT) en het Team bevolking zorg (Tbz). Deze werkwijze heeft succesvol bijgedragen aan de maatregelen die nodig waren ter bestrijding van het COVID-19

virus. Op het moment dat de bestrijding van het COVID-19 virus kan worden afgeschaald, kunnen ook de andere programmaonderdelen weer ruimte krijgen.

Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Toename van aantal mensen met verward gedrag, mensen met zorgvraag (zorg-mijders) en/of daaraan gerelateerde woonoverlast;	Verbinding tussen zorg en veiligheidsdomein versterken; Toename financiële bijdrage Veiligheidshuis;
Vergrijzing samenleving;	
Invoering van de Wet VGGZ;	Implementatie Wet VGGZ;
Toenemende focus op de aanpak van lokale ondermijnende criminaliteit	Het realiseren van een lokaal meldpunt ondermijnende criminaliteit en een lokaal ondermijningsoverleg waar signalen worden gewogen
Stijgende vraag om gemeentelijk toezicht op overlastgevende (vergunde) activiteiten (horeca, evenementen) mede als gevolg van terugtredend politietoezicht/-capaciteit	Aanpassing, spreiding en prioritering van de inzet van gemeentelijke handhavers en medewerkers HEIT. Uitvoering van meer controles door omgevingsdienst
Toegenomen noodzaak tot regionale afstemming en samenwerking bij de bovenlokale aanpak van veiligheidsvraagstukken	Haaglanden, de instelling van een bovenlokaal veiligheidsfonds t.b.v. de financiering van regionale veiligheidsvoorzieningen (zoals het RIEC, HEIT en RSIV)

In 2020 is in nauwe samenwerking met de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning gewerkt aan een analyse hoe de gemeente de bestaande integrale samenwerking tussen zorg- en veiligheid in de brede ketensamenwerking nog verder kan verbeteren. Uit deze analyse blijkt dat een behoefte bestaat om de toenemende omvang en complexiteit van de noodzakelijke integrale samenwerking en de aansturing hiervan explicieter te structureren. Bekeken wordt, mede in het licht van de nieuwe organisatie van de gemeente Wassenaar, hoe dit te borgen.

Mede door de coronacrisis zijn de werkzaamheden op het gebied van ondermijning op de achtergrond gekomen. In 2021 wordt gestart met het inrichten van een intern meldpunt ondermijning en een lokaal ondermijningsoverleg waarin integraal en afdelings-/teamoverstijgend signalen van georganiseerde criminaliteit gedeeld kunnen worden. De aanpassing, spreiding en prioritering van de inzet van de gemeentelijke handhavers en de gecoördineerde inzet van het HEIT vindt in het verlengde hiervan plaats. De gemeentelijke

handhavers zijn in 2020 MET NAME geprioriteerd ingezet op het toezicht op de naleving van de maatregelen die regionaal en landelijk zijn getroffen ter bestrijding van COVID-19.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
06	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	85
08	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,1
09	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,2
10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,4
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,8

Verbonden partijen

Naam	Taakveld
Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)	1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Wat heeft het gekost

P1 Veiligheid bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2020 primair	Begroting 2020 actueel	Rekening 2020	Verschil 2020 Begr. actueel / rekening
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	0	0	2	2
	Lasten	-2.123	-2.126	-2.088	38
	Saldo	-2.123	-2.126	-2.086	40
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	66	66	73	7
	Lasten	-809	-918	-987	-70
	Saldo	-743	-851	-914	-63
Totaal baten		66	66	75	9
Totaal lasten		-2.932	-3.044	-3.076	-32
Saldo van baten en lasten		**-2.866**	**-2.977**	**-3.000**	**-23**
Onttrekking reserves		0	16	16	0
Toevoeging reserves		0	0	0	0
Mutaties reserves		**0**	**16**	**16**	**0**
Programma resultaat		**-2.866**	**-2.961**	**-2.984**	**-23**

Toelichting op verschillen tussen begroot actueel/werkelijk in taakvelden >= € 50.000

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Voor brandweer en rampenbestrijding zijn verder per saldo € 38.000 lagere kosten gemaakt. Omdat dit fenomeen zich in 2019 ook voordeed zal in 2021 worden bezien welk deel hiervan een structureel karakter heeft.

Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Dit taakveld laat o.a. € 90.000 hogere lasten zien voor toezicht in verband met handhaving van de coronamaatregelen. Daarnaast € 14.000 lagere lasten voor de opslag van de strandpost reddingsbrigade. Verder per saldo € 6.000 lagere lasten en € 7.000 hogere baten.

P2 Verkeer en vervoer

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Een goede bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid van Wassenaar voor alle modaliteiten, met extra aandacht voor de zwakke verkeersdeelnemers (fietsers, voetgangers, mindervaliden, schoolgaande kinderen, etc.)

Wat wilden we daarvoor doen?

Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Aanleg Rijnland Route	Onderzoek wegennet met bijbehorend maatregelenplan Verbeteren bereikbaarheid van Wassenaar Onderzoek naar het stimuleren van het fietsgebruik en het verbeteren van de fietsveiligheid Aanpak van zwerfvuil Actualiseren beheerplannen

RijnlandRoute

In het najaar is het boren van beide tunnelbuizen voor de RijnlandRoute (N44) afgerond en heeft de nieuwe tunnel de naam Corbulotunnel gekregen. Ook het afgelopen jaar is in samenwerking met alle partners getracht de verkeershinder van de bouwwerkzaamheden tot een minimum te beperken. Tevens is gestart met het aanpassen en de verbreding van het fietspad Oude Trambaan ter hoogte van de Ommedijkseweg.

Verbeteren bereikbaarheid van Wassenaar/ doorstroming N44

In het afgelopen jaar is een denkrichting voor de toekomst van de N44 bepaald. Deze denkrichting richt zich op het afwaarderen van de N44 naar een 2x 1-baans 50 km weg en het versterken van de recreatieve kwaliteiten en natuurwaarden die Wassenaar te bieden heeft aan de regio. In het lobbytraject wat hiervoor is opgestart worden goede gesprekken gevoerd met stakeholders waardoor een gezamenlijk beeld ontstaat hoe het gebied tussen Leiden en Den Haag er uit moet gaan zien en balans brengt tussen verstedelijking, mobiliteit en natuurwaarden. Dit traject wordt binnen de Metropool regio gezien als een pilotproject voor kleinere gemeente die bovenlokale/regionale vraagstukken aan de orde willen stellen.

De MRDH is een onderzoek gestart waar de positie van de N44 in het wegennet wordt onderzocht, waar rekening wordt gehouden met de aanleg van de Rijnlandroute en de verstedelijkingsontwikkelingen, zoals

Valkenhorst in Valkenburg. Het onderzoek wegennet wordt in het tweede kwartaal 2021 met de Raad gedeeld. Onderdeel van dit onderzoek is ook het leveren van scenario's waarbij rekening wordt gehouden met leefbaarheid, mobiliteitstransitie en natuurwaarden.
In het coalitieakkoord is een bedrag van € 100.000 genoemd voor het aanjagen en verbeteren van de doorstroming op de N44. Dit bedrag is vervolgens ook in de begroting opgenomen. Dit project kent een langdurig traject dat niet op korte termijn zal zijn afgerond. Het beschikbare budget was aan het begin van 2020 € 93.000 en dit jaar is in totaal € 42.500 besteed aan het uitwerken van de denkrichting, het lobbytraject en het onderzoek van de MRDH.
In de najaarsnota 2020 is besloten een onttrekking aan de reserve grote projecten van € 100.000 voor het uitvoeren van de toekomstvisie voor de N44 (€ 50.000) en het budget van de mobiliteit (lightrail, € 50.000) te laten vervallen voor 2020 en deze onttrekking te doen in 2021, zodat € 100.000 beschikbaar is in 2021 voor het verder brengen van de denkrichting voor de toekomst van de N44, waarin ook een mobiliteitstransitie wordt meegenomen. De overheveling van het resterende budget dat reeds bij de najaarsnota 2020 heeft plaatsgevonden is noodzakelijk om dit speerpunt binnen Wassenaar te kunnen verwezenlijken. In 2021 wordt een gezamenlijk beeld voor het gebied tussen Leiden en Den Haag gevormd, waar de denkrichting voor de N44 onderdeel van is, en worden stappen ondernomen om dit beeld te agenderen bij o.a. het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat.

Onderzoek wegennet met bijbehorend maatregelenplan
In 2020 is de gemeente gestart met een verkeersonderzoek naar ongewenst verkeer in Wassenaar. Het onderzoek is in twee fasen verdeeld:
1. Onderzoek en analyse knelpunten. Het eerder voorgestelde kentekenonderzoek heeft vanwege de coronamaatregelen niet plaats gevonden. In plaats daarvan worden de knelpunten geanalyseerd op basis van 'floating car data' (TomTom data) uit november 2019, de interactieve kaart waar inwoners hun knelpunten in het verkeer hebben aangegeven en een schouw van de wegen.
2. Onderzoek mogelijke oplossingen. Op basis van de analyse worden in samenwerking met een klankbordgroep mogelijke oplossingen uitgewerkt.

Onderzoek naar het stimuleren van het fietsgebruik en het verbeteren van de fietsveiligheid
Bij de asfalteringswerkzaamheden aan de Starrenburglaan in het voorjaar zijn maatregelen uitgevoerd om de verkeersveiligheid voor met name fietsers te verbeteren. In het najaar is gestart met het opstellen van het fietsveiligheidsplan. Op basis van ongevallendata, verkeersmeldingen, input uit de interactieve kaart verkeersonderzoek en gesprekken Fietsersbond wordt een overzicht en voorstel gemaakt voor de aan te pakken fietsknelpunten binnen Wassenaar. De resultaten van het plan worden in het tweede kwartaal 2021 met de raad gedeeld.

Coronaproof inrichten van openbare ruimte
Vanuit de vak discipline verkeer is het afgelopen jaar veel inzet gepleegd om de openbare ruimte coronaproof in te richten. Voorbeelden hiervan zijn het reguleren van de verkeersstromen in het centrum en het strand middels bebording en belijning en het monitoren en nemen van maatregelen op overige drukke openbare ruimten zoals bij de schoolomgevingen.

Aanpak van zwerfvuil

In de gemeente wordt actief zwerfvuil geruimd om te voldoen aan kwaliteitsniveau C. Maar, met het alleen opruimen van zwerfafval neem je de oorzaak niet weg. Wassenaar heeft daarom actief ingezet op voorlichting en educatie om zwerfafval tegen te gaan.

Actualiseren beheerplannen

Voor wat betreft de stand van zaken met betrekking tot het actualiseren van de beheerplannen verwijzen wij naar de Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Taakveld: 2.2 Parkeren

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
	Beleid voor elektrische oplaadinfrastructuur Beleid voor kenteken gebonden gehandicaptenparkeerplaatsen

Beleid voor elektrische oplaadinfrastructuur

In het najaar is de visie laadinfrastructuur en het kader voor de plaatsing van laadinfrastructuur voor elektrische motorvoertuigen vastgesteld. Vervolgens is er opdracht gegeven om een plan- en prognosekaart voor de plaatsing van de toekomstige laadpalen op te stellen. Door het in de toekomst vooraf actief betrekken van bewoners over mogelijke toekomstige plekken van laadpalen willen wij het draagvlak vergroten. De huidige werkwijze brengt een grote administratieve last met zich mee die in de toekomst alleen maar zal toenemen. Ook de afhandeling van bezwaarschriften kost veel tijd. Door voor meerdere laadpalen één verkeersbesluit te nemen vermindert deze last.

Beleid voor kenteken gebonden gehandicaptenparkeerplaatsen

Zoals reeds in najaarsnota aangegeven is in verband met het opstellen van beleidsregels voor elektrische oplaadpalen en met name de afhandeling van de bezwaren voor de aanvragen geen capaciteit beschikbaar geweest om de beleidsregels voor gehandicaptenparkeerplaatsen te herzien.

Taakveld: 2.3 Recreatieve havens

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.	

Taakveld: 2.5 Openbaar vervoer

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.

Belangrijkste Resultaten 2020

De COVID-19 pandemie stelt het openbaar vervoer voor grote opgaven, waaronder een plotselinge drastische teruggang in de reizigersopbrengsten. Eind november 2020 hebben de vervoerders Arriva en EBS noodgedwongen besloten om tijdelijke versoberingen in de dienstregeling voor 2021 (vanaf 3 januari) door te voeren. Dit is gebeurd in overleg tussen de vervoerders en de provincie Zuid-Holland (opdrachtgever Arriva) en de MRDH (opdrachtgever EBS).

Verbonden partijen

Naam	Taakveld
GR Metropoolregio Rotterdam-Den Haag	2.5 Openbaar vervoer

Wat heeft het gekost

P2 Verkeer en vervoer bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2020 primair	Begroting 2020 actueel	Rekening 2020	Verschil 2020 Begr. actueel / rekening
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	198	235	295	60
	Lasten	-3.534	-3.959	-3.849	110
	Saldo	-3.335	-3.723	-3.554	170
2.2 Parkeren	Baten	138	112	133	21
	Lasten	-236	-237	-402	-166
	Saldo	-98	-124	-269	-145
2.3 Recreatieve havens	Baten	27	27	21	-5
	Lasten	-4	-4	0	4
	Saldo	23	23	21	-1
2.4 Economische havens en waterwegen	Baten	0	0	0	0
	Lasten	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-11	-11	-11	0
	Saldo	-11	-11	-11	0
Totaal baten		362	374	450	76
Totaal lasten		-3.784	-4.210	-4.262	-52
Saldo van baten en lasten		**-3.422**	**-3.836**	**-3.812**	**24**
Onttrekking reserves		0	81	81	0
Toevoeging reserves		0	0	0	0
Mutaties reserves		**0**	**81**	**81**	**0**
Programma resultaat		**-3.422**	**-3.755**	**-3.731**	**24**

Toelichting op verschillen tussen begroot actueel/werkelijk in taakvelden >= € 50.000

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer

a. De lasten voor wegenonderhoud waren € 101.000 nadelig. Er zijn extra uitgaven geweest voor klein onderhoud en het voorbereiden van groot onderhoud.

b. Voor verkeer en mobiliteit waren de lasten € 58.000 voordelig. Tegenover per saldo € 9.000 hogere lasten zijn de incidentele budgetten voor het verkeersonderzoek wegennet Wassenaar (met bijbehorend maatregelenplan), het ombouwen van VRI's tot iVRI's (Talking Traffic) en het creëren van verkeersveilige schoolomgevingen niet volledig tot besteding gekomen. Voorgesteld wordt de restantbudgetten van in totaal circa € 67.000 over te hevelen naar 2021.

c. De lasten voor straatreiniging (inclusief onkruidbestrijding en zwerfafval) waren € 46.000 nadelig.

d. Voor weg meubilair waren de lasten € 45.000 lager, voornamelijk door lagere uitgaven voor de aanschaf van duurzame materialen.
e. De lasten voor civieltechnische kunstwerken zijn € 44.000 lager uitgevallen. Voornaamste oorzaak hiervan is dat het incidentele voorbereidingskrediet van € 50.000 voor de vervanging van de brug aan de Hofcampweg (VJN20) niet tot besteding is gekomen en overgeheveld zal worden naar 2021.
f. Voor kabels en leidingen waren de lasten per saldo € 28.000 voordelig, met name vanwege lagere degeneratievergoedingen.
g. Voor openbare verlichting waren de lasten € 58.000 lager. Omdat het incidentele voorbereidingskrediet van € 50.000 voor het vervangen van het kabelnetwerk (VJN20) niet tot besteding is gekomen, wordt voorgesteld dit budget over te hevelen naar 2021.
De NODR handelt voor de gemeente schadezaken af, waardoor voor openbare verlichting een extra opbrengst van € 56.000 is ingeboekt voor verhaalde schaden.
h. De lasten voor gladheidsbestrijding (€ 11.000) en verkeersregelinstallaties (€ 13.000) waren lager dan begroot. Daarnaast zijn per saldo € 4.000 hogere baten gerealiseerd.

Taakveld 2.2 Parkeren
Voor het parkeerterrein bij de Wassenaarse Slag moest met Staatsbosbeheer een nieuwe erfpachtovereenkomst worden gesloten. De structurele erfpachtcanon bedraagt € 25.500 meer dan geraamd en voor de periode 2013-2019 zijn we geconfronteerd met een incidentele navordering van € 114.300. Tegenover deze hogere lasten staan € 21.000 hogere huuropbrengsten voor het parkeerterrein bij de Wassenaarse Slag. Met de € 33.000 hogere kapitaallasten voor de parkeergarage aan de Langstraat is geen rekening gehouden. De structurele effecten zullen worden betrokken bij de Kadernota 2022.
Overige lasten bedroegen per saldo € 7.000 voordelig.

P3 Economie

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Wassenaar is een aantrekkelijk vestigingsgebied voor ondernemers. Ondernemers krijgen de ruimte, onder ander door minder regels en een goed faciliterend beleid passend binnen het karakter van Wassenaar;

Er is een goede mix van grote en kleine ondernemers, Wassenaar is aantrekkelijk voor innovatieve bedrijfstakken.

Wat wilden we daarvoor doen?

Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.	Inrichtingsplan centrum Wassenaar. Onderzoek mogelijkheden free wifi-punt.

Inrichtingsplan centrum Wassenaar.
In 2020 is samen met ondernemers, pandeigenaren, inwoners en het centrummanagement het Definitief Ontwerp inrichtingsplan voor de noodzakelijke kwaliteitsimpuls van het centrum opgesteld en door de raad vastgesteld. Daarnaast is er een regeling (Gevelfonds) ingesteld, waarmee pandeigenaren worden gestimuleerd om hun panden te renoveren om daarmee de historisch ruimtelijke kwaliteit in het centrum te verbeteren. Dit heeft geleid tot renovatie(plannen) van diverse panden. Ook is een zevental toiletten openbaar toegankelijk gemaakt, waaronder twee mindervalide toiletten. Het aanbestedingstraject voor de uitvoering van het Inrichtingsplan is eind 2020 in gang gezet, zodat de plannen in 2021 tot uitvoering kunnen worden gebracht.

Onderzoek mogelijkheden free wifi-punt.
In 2020 is onderzocht of het aanbieden van gratis openbare wifi zou bijdragen aan het aantrekkelijk houden van het winkelgebied. Hierbij is geconcludeerd dat de gemeente geen gratis openbare wifi in het centrum gaat aanbieden. De raad is hiervan op de hoogte gesteld.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
14	Functiemenging	%	LISA	46,1

16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	157,3

Taakveld: 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.

Belangrijkste Resultaten 2020

Een toekomstbestendig Maaldrift

Een toekomstbestendig Maaldrift

In 2020 hebben wij samen met het Parkmanagement gewerkt aan de herstructurering van Maaldrift, zodat de inrichting beter aansluit bij de parkeerbehoefte. In verband met de verplaatsing van een duiker is er vertraging opgelopen. De herstructurering wordt nu begin 2021 afgerond.

Taakveld: 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.

Belangrijkste Resultaten 2020

Evaluatie BIZ Maaldrift

Evaluatie BIZ Maaldrift

Omdat de overeenkomst voor Maaldrift per 2021 afliep is in 2020 de BIZ geëvalueerd. Op basis van de evaluatie is geconcludeerd dat er voldoende draagvlak is om voor de periode vanaf 2021 een nieuwe overeenkomst af te sluiten. Met een Bedrijven Investeringszone (BIZ) wordt collectief bijgedragen aan een aantrekkelijke en veilige (bedrijfs)omgeving.

Taakveld: 3.4 Economische promotie

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Verwachte groei van het aantal toeristen

Belangrijkste Resultaten 2020

Onderzoek naar de mogelijkheden voor een toeristisch informatiepunt in de bibliotheek

Uitvoeringsplan toegangsgebied strand

Uitvoeringsafspraken ter versterking van de toeristisch recreatieve sector

Onderzoek naar de mogelijkheden voor een toeristisch informatiepunt in de bibliotheek
Om de maatschappelijke waarde van de bibliotheek en het profijt van toerisme te vergroten is een Toeristisch Informatie Punt (TIP) in de bibliotheek gerealiseerd. Op woensdag 1 juli 2020 opende de burgemeester deze TIP. Vooraf daaraan is er een samenwerkingsovereenkomst getekend door Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing, de Bibliotheek en de gemeente.

Uitvoeringsplan toegangsgebied strand
In 2020 heeft de gemeente een start gemaakt met het uitvoeringsplan toegangsgebied strand. Er is een breed gedragen inrichtingsplan gemaakt, waarin de rotonde een belangrijke rol speelt als spil en als visitekaartje van het entreegebied. In 2020 heeft de raad een aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor de revitalisering van de Wassenaarse Slag. Eind 2020 zijn de eerste stappen gezet om samen met belangrijke stakeholders de Wassenaarse Slag inclusief het toegangsgebied en de strandopgang te revitaliseren, waarbij ook passende oplossingen worden gezocht voor het fiets parkeren.

Uitvoeringsafspraken ter versterking van de toeristisch recreatieve sector
Vanwege corona is de groei van het aantal toeristen uitgebleven. De aandacht is met name uitgegaan naar het vergroten van het ambassadeurschap van de (regio)bewoners. De gemeente heeft in 2020 met de marketing stichting, ondernemers en (regio)partners uitvoeringsafspraken gemaakt. Dit partnerschap met een gezamenlijke ambitie en realistische resultaten is een belangrijke basis voor het gezamenlijk vergroten van de maatschappelijke en economische meerwaarde van toerisme en recreatie. Inmiddels is de marketingorganisatie doorgegroeid naar een goed geoliede (regionaal erkende) organisatie met een breed draagvlak onder de achterban en een marketingbeleid dat de waarde van Wassenaar versterkt. Een greep uit de activiteiten van 2020: beleefmagazine ‘Streek van Verrassingen’, reportages in magazine ‘Leven,’ cadeaubox met streekproducten, aansluiting bij Nationaal Park Hollandse Duinen, toeristische kaart, oplevering TIP, significante stijging bezoekers toeristische website, evenementenkalender, inzet influencers, rubriek ‘mooiste plekje’, uitbreiding bestuur en partners. 2020 kan daarmee beschouwd worden als omslagpunt van investering naar maatschappelijk rendement op investering (ROI).

Verbonden partijen

Naam	Taakveld
GR Metropoolregio Rotterdam-Den Haag	3.1 Economische ontwikkeling
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen 3.4 Economische promotie

Wat heeft het gekost

P3 Economie bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2020 primair	Begroting 2020 actueel	Rekening 2020	Verschil 2020 Begr. actueel / rekening
3.1 Economische ontwikkeling	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-391	-402	-383	19
	Saldo	-391	-402	-383	19
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	0	0	0	0
	Lasten	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	Baten	105	105	97	-9
	Lasten	-96	-101	-95	6
	Saldo	9	4	1	-3
3.4 Economische promotie	Baten	1.158	579	613	34
	Lasten	-121	-152	-165	-13
	Saldo	1.037	427	448	22
Totaal baten		1.263	684	710	26
Totaal lasten		-608	-656	-643	13
Saldo van baten en lasten		**656**	**28**	**67**	**38**
Onttrekking reserves		210	225	225	0
Toevoeging reserves		0	0	0	0
Mutaties reserves		**210**	**225**	**225**	**0**
Programma resultaat		**866**	**253**	**292**	**38**

Toelichting op verschillen tussen begroot actueel/werkelijk in taakvelden >= € 50.000

Er zijn geen grote verschillen op dit programma.
Wel wordt voorgesteld het niet bestede restant van € 11.000 van het incidentele budget voor het Beeldkwaliteitsplan Winkelhaak over te hevelen naar 2021.

P4 Onderwijs

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Goede voorbereiding van de jeugd, cognitief, sociaal, sportief en cultureel met ruimte voor eigen ontwikkeling;

Alle kinderen gaan naar school. Er is aandacht om schooluitval en schoolverzuim terug te dringen, zodat ieder kind een startkwalificatie behaalt;

Goed onderwijs is de basis in de ontwikkeling van onze kinderen;

Onderwijs is daarom een belangrijke schakel in het Sociaal Domein;

Als leerlingen die momenteel gebruik maken van het leerlingenvervoer zelfstandig willen leren reizen, kunnen zij gebruik maken van De Reiskoffer;

Het onderwijsaanbod in Wassenaar is goed, divers en internationaal en is goed gehuisvest in duurzame scholen;

Al onze inwoners krijgen de mogelijkheid om hun talenten te ontwikkelen;

Sociale achterstanden en taalachterstanden reduceren en voorkomen.

Wat wilden we daarvoor doen?

Taakveld: 4.1 Openbaar basisonderwijs

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.

Belangrijkste Resultaten 2020

In het geval dat het bestuur van het openbaar onderwijs niet aan haar wettelijke verplichtingen voldoet, geeft de gemeente invulling aan de zorgplicht voor voldoende openbaar onderwijs in Wassenaar.

De gemeente heeft een aantal wettelijke taken om invulling te geven aan de zorgplicht voor voldoende openbaar onderwijs, zoals het aanstellen van het bestuur van een openbare school. De gemeente heeft voldaan aan deze verplichting. In Wassenaar bevindt zich 1 openbare school, De Bloemcampschool.

De statuten van de Bloemcampschool zijn aangepast. Voortaan worden begroting en jaarrekening aan de gemeenteraad voorgelegd ter vaststelling. Het college brengt een advies uit aan de gemeenteraad over de zienswijze op de begroting of jaarrekening.

De beoordeling van een huisvestingsaanvraag valt onder het taakveld Onderwijshuisvesting en wordt als zodanig daar verklaard.

Taakveld: 4.2 Onderwijshuisvesting

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

De invoering van de wettelijke verplichting voor het opstellen en uitvoeren van een Integraal Huisvestingsplan IHP.

Belangrijkste Resultaten 2020

Implementeren van het IHP, door de keuzes die daarin met elkaar zijn gemaakt, over noodzakelijke en adequate schoolhuisvesting op middellange termijn, verder te vertalen in toekomstige investeringen.

In nauwe samenwerking met schoolbesturen uitvoering geven aan de uitgangspunten die staan aangegeven in dit plan en de, in 2020 te actualiseren, verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Wassenaar.

In 2020 voor de eerste keer uitvoeren van jaarlijkse monitor van het Integraal Huisvestingsplan, waarbij het uitgangspunt is dat dit plan elke vier jaar wordt herijkt.

Actualiseren en vaststellen van de leerlingenprognose.

Aanpassen van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.

In 2020 is gestart met de implementatie van het IHP. Dit is een beleidsnota met een kaderstellend karakter. Deze nota geeft een doorkijk welke huisvestingsbehoefte er is voor de komende 16 jaar en biedt daardoor gelegenheid financieel en organisatorisch te anticiperen.

De gemeente heeft als uitgangspunt dat er kwalitatief goede onderwijshuisvesting is. Het IHP legt hiervoor de basis. De verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud van scholen ligt bij de schoolbesturen. De bekostiging voor uitbreiding, renovatie en nieuwbouw is belegd bij de gemeente.

Met de scholen wordt 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (OOGO) gevoerd om de stand van zaken met betrekking tot onderwijshuisvesting te bespreken. Het doel hiervan is om draagvlak in het onderwijsveld te behouden voor het onderwijshuisvestingsprogramma.

Het bestuur van de Kievietschool heeft een voorbereidingskrediet aangevraagd voor de beoogde renovatie/ vervangende nieuwbouw van het schoolgebouw. Het college van B&W stelt jaarlijks het 'Programma Onderwijshuisvesting' vast waarin de goedgekeurde aanvragen voor onderwijshuisvesting van schoolbesturen worden opgenomen. De noodzaak tot renovatie/vervanging is voldoende aangetoond en de voorziening zal op het Programma Onderwijshuisvesting 2021 worden opgenomen.

Ook voor de komende jaren zijn er twee schoolorganisaties gestart met de voorbereidingen van de aanbouw en/of nieuwbouw van schoolgebouwen. Het betreft de internationale afdeling bij het Rijnlands Lyceum en vervanging van de St. Jozefschool in combinatie met de basisschool Jan Baptist.

De verordening onderwijshuisvesting wordt in het voorjaar van 2021 opnieuw geactualiseerd naar aanleiding van nieuwe bouwnormen, die door de VNG in december 2020 zijn gepubliceerd.

Taakveld: 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Landelijk wordt veel nadruk gelegd op het actief vormgeven van VVE-beleid door gemeenten.

De aansluiting tussen onderwijs, leerplicht en jeugdhulp wordt, door de landelijk stijgende uitgaven voor jeugdhulpvoorzieningen, steeds belangrijker.

Belangrijkste Resultaten 2020

Actieve deelname Regionale Overleg Passend Onderwijs in de Leidse regio en lokaal directeurenoverleg.

De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp wordt verbeterd. Wassenaar is net als in 2019 ook in 2020 trekker van de regionale werkgroep aansluiting onderwijs en zorg.

De SAD pakt, in opdracht van de gemeente en de scholen, haar specifieke en integrale rol in de vormgeving en uitvoering van het lokale jeugd- en onderwijsbeleid. De SAD vormt een belangrijke schakel in Wassenaar voor hoogwaardig onderwijs en passende zorg.

Het beleidsplan vroeg- en voorschoolse educatie is geïmplementeerd, uitvoering VVE-beleid.

Coördineren en begeleiden bij plaatsing vluchtelingenkinderen. In 2020 is de nodige capaciteit voor de plaatsing voor Wassenaarse vluchtelingen kinderen gewaarborgd.

	Uitvoeren, monitoren en evalueren brede regeling combinatiefuncties. Inzetten van gelden voor cultuureducatie via scholen. Uitvoering Arbeidsmarktbeleidsplan voor schoolverlaters. Het gebruik van peuteropvang wordt gestimuleerd. Ontwikkelen Lokale Educatie Agenda. In 2020 specifiek aandacht voor LHBTI voorlichting.

In 2020 zijn de resultaten op het gebied van onderwijs sterk beïnvloed door de coronapandemie. Zo hebben scholen, kinderopvang, SAD en gemeente goed samengewerkt bij de noodopvang voor kinderen van ouders met een cruciaal beroep en kwetsbare kinderen. Verder is het onderwijs opnieuw een plek gebleken waar kinderen die door corona zijn getroffen (isolement, leerachterstanden, problemen met huiselijke spanningen) goed opgevangen en doorverwezen kunnen worden.

Wassenaar heeft de trekkersrol vervuld in de regionale werkgroep aansluiting onderwijs en Jeugdhulp. In het kader van het OOGO heeft de gemeente Wassenaar in 2020 deelgenomen aan het regionaal overleg Passend Onderwijs. Er is een ontwikkelagenda opgesteld die als richtlijn dient voor de komende jaren.

Het VVE-beleid is vastgesteld en wordt uitgevoerd door de betrokken partijen (Norlandia, SAD en JGZ). De subsidieregeling voor de VVE is vastgesteld. Vijf organisaties maken gebruik van deze subsidieregeling. Voor leerplicht zijn de wettelijke taken uitgevoerd. Er is een jaarverslag leerplicht opgesteld en de ambtsinstructie wordt aangepast.

In het scholencollectief en de WOR worden onderwijsgerelateerde thema's besproken met de onderwijsorganisaties en de schooladviesdienst (SAD). De evaluatie van de brede regeling combinatiefuncties (Talentum) is afgerond, hieruit komen suggesties voort voor het invullen van de taken ná beëindiging van Talentum eind 2020.

Ook is uitvoering gegeven aan het arbeidsmarktbeleidsplan voor schoolverlaters in het kader van het regionaal beleid Voortijdig Schoolverlaters.

Kinderen van statushouders worden geplaatst op regulier onderwijs of, indien nodig, in een schakelklas. Met de Wassenaarse scholen zijn afspraken gemaakt over de plaatsing van deze kinderen.

In het kader van dit beleidsonderdeel wordt alleen aandacht besteed aan voorschoolse educatie vanwege de beschikbare capaciteit en middelen. Er wordt gericht op een aanbod van 16 uur per week aan voorschoolse educatie.

Aan de lokale educatieve agenda is samen met de Wassenaarse onderwijs raad (WOR) invulling gegeven.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	1,0
18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	14
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	2,1

Wat heeft het gekost

P4 Onderwijs bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2020 primair	Begroting 2020 actueel	Rekening 2020	Verschil 2020 Begr. actueel / rekening
4.1 Openbaar basisonderwijs	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-32	-34	-55	-21
	Saldo	-32	-34	-55	-21
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-790	-920	-1.353	-433
	Saldo	-790	-920	-1.353	-433
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	273	356	267	-90
	Lasten	-1.453	-1.564	-1.508	56
	Saldo	-1.179	-1.208	-1.241	-33
Totaal baten		273	356	267	-90
Totaal lasten		-2.275	-2.518	-2.916	-398
Saldo van baten en lasten		**-2.001**	**-2.162**	**-2.649**	**-488**
Onttrekking reserves		0	142	142	0
Toevoeging reserves		0	0	0	0
Mutaties reserves		**0**	**142**	**142**	**0**
Programma resultaat		**-2.001**	**-2.020**	**-2.508**	**-488**

Toelichting op verschillen tussen begroot actueel/werkelijk in taakvelden >= € 50.000

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting

Voor de voormalige Den Deijlschool zijn € 39.000 hogere exploitatiekosten verantwoord, waarvan de helft energielasten. Voorgesteld wordt het voorbereidingskrediet van € 95.000 voor deze ontwikkellocatie over te hevelen naar 2021, omdat het dit jaar niet tot besteding is gekomen. Het niet kunnen toepassen van de restwaardesystematiek bij gebouwen leidt tot € 487.000 hogere afschrijvingslasten.

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Dit taakveld laat per saldo een nadelig saldo zien van € 33.000. Dit wordt veroorzaakt door € 42.000 hogere lasten voor leerlingenvervoer en € 13.000 hogere lasten voor schoolzwemmen. Daarnaast zijn er hogere baten en lasten (€ 117.000) op dit taakveld voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid. Hiervan wordt voorgesteld het restant over te hevelen naar 2021, conform de regeling. Verder waren er hogere baten dan geraamd (€ 28.000) voor leerplicht. Het restant wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen.

P5 Sport, cultuur en recreatie

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Sport en cultuur dragen bij aan een hoogwaardig leefklimaat en saamhorigheid in Wassenaar;

Gezonde, betrokken en actieve inwoners en goed georganiseerde verenigingen die zoveel mogelijk samenwerken;

Een zo breed en divers mogelijk cultuur- en sportaanbod in Wassenaar behouden en versterken met een teruglopend subsidiebudget;

Een ondernemende, betaalbare en toekomstbestendige bibliotheek voor alle inwoners;

Behoud en versterking van de specifieke Wassenaarse cultuurhistorische, natuur- en landschappelijke kwaliteiten;

Behouden van de groene buffer bij Valkenburg en groengebieden aan de zuid- en noordkant van Wassenaar.

Wat wilden we daarvoor doen?

Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Nationaal Sportakkoord. Landelijk wordt gestreefd naar een lager percentage niet-sporters. Dit streven is door Wassenaar overgenomen. Nauwere samenwerking met het Wassenaars sportcontact in de ontwikkeling van het sportbeleid.	Beleidsuitgangspunten vanuit het Nationaal Sportakkoord worden vertaald naar het lokale beleid. Uitvoeren van de sportnota “Sport is voor iedereen”. Investeren in groot onderhoud en mogelijke nieuwbouw sportfaciliteiten. Samenwerking stimuleren tussen sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties door netwerkbijeenkomsten te organiseren.

Lokaal sportakkoord + samenwerking stimuleren

Gemeente Wassenaar heeft deelgenomen aan de Regeling Lokale Sportakkoorden – Sportformateur om zo tot een gedragen lokaal sportakkoord te komen. Wij stimuleren dit initiatief van onderlinge samenwerking ook omdat het past in de uitvoering van het coalitieakkoord. Hiermee stimuleren we samenwerking over de grenzen van verenigingen heen op gebieden als gebruik van gebouwen, inkoop, beheer en onderhoud.
Dit jaar is tot en met oktober 2020, onder leiding van de sportformateur, door de lokale partners aan dit lokale sportakkoord gewerkt. Dat een lokaal Sportakkoord verbindt en de energie van de vele sport- en beweegaanbieders in onze gemeente versterkt, bleek al snel. Tijdens iedere bijeenkomst was de opkomst hoog en werd veel input geleverd. In het afgelopen jaar konden fysieke bijeenkomsten in verband met de coronacrisis helaas niet doorgaan. In plaats daarvan hebben er diverse online bijeenkomsten plaatsgevonden waardoor er uiteindelijk toch een goed concept lag. Ook hierop hebben, al dan niet via digitale weg, alsnog veel organisaties hun laatste zegje gedaan met als resultaat ondertekening op donderdag 29 oktober van het definitieve Sportakkoord Wassenaar.

Uitvoeren sportnota

Het afgelopen jaar is veel tijd en energie gestoken in het ontwikkelen van het Wassenaars sportakkoord. Acties en ambities uit de sportnota overlappen met de doelstellingen in het sportakkoord. Komende jaren zullen deze door de gemeente en de sportcoördinator worden uitgevoerd.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
20	Niet-sporters	%	Gezondheidsênquete (CBS, RIVM)	47,5

Taakveld: 5.2 Sportaccommodaties

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

De gemeenteraad van Wassenaar heeft besloten dat een nieuwe multifunctionele sporthal en een nieuwe gymzaal gerealiseerd worden.

Invoering Wet Markt en Overheid en een gewijzigd BTW stelsel sport.

Belangrijkste Resultaten 2020

Aanbesteding voor de bouw van de sporthal en de gymzaal worden afgerond. Realisatie gymzaal vierde kwartaal 2020 en start bouw sporthal derde kwartaal 2020.

Herziene contracten sport die voldoen aan de wet Markt en Overheid en waarbij beheer en onderhoud ondergebracht zijn bij de verenigingen.

Bouw sporthal en gymzaal

Voor de bouw van de gymzaal heeft de aanbestedingsprocedure iets meer tijd gevraagd, dan was voorzien. De bouw van de zaal is inmiddels aanbesteed en de nadere uitwerking van het ontwerp, ter voorbereiding op de bouw en omgevingsvergunning, vindt momenteel plaats. De planning is nu dat de bouw start rond de zomer van 2021.

Het ontwerp voor de sporthal is in goed overleg met zowel de Kieviten als de huidige gebruikers van de Schulpwei uitgewerkt tot een definitief ontwerp. De besprekingen rondom de exploitatie van de sporthal door de Kieviten lopen nog. Als deze zijn afgerond kan gestart worden met de volgende stappen ter voorbereiding van de bouw van de nieuwe multifunctionele sporthal.

Herziening contracten

Het actualiseren van de beheerplannen sportcomplexen heeft geen hoge prioriteit gehad. Dit is wel nodig om over te gaan tot herziene contracten. In 2021 wordt het beleid met betrekking tot de subsidiëring van kostendekkende huren tegen het licht gehouden en zo mogelijk herzien op basis van een doorrekening van de kostendekkende huren. Op basis daarvan kunnen de nieuwe contracten alsnog worden opgesteld en ondertekend.

Taakveld: 5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Het cultuurbeleid 2017-2020 loopt af.	*Cultuurbeleid* Besluitvorming over het lokale cultuurbeleid vanaf 2021, mede op basis van een korte evaluatie van het cultuurbeleid over de periode 2017-2020.
Regionale invoering Cultuuranker-methodiek.	Proeftuin Cultuuranker-methodiek Met behulp van de Cultuuranker-methodiek is een aanzet gegeven tot het vormgeven van een cultureel programma door instellingen en burgers in Wassenaar; Het contact tussen deelnemende instellingen aan de proeftuin is toegenomen en heeft geleid tot uitwisseling van kennis, nieuwe inzichten, samenwerking en meer vraaggericht denken.
De gemeentelijke bijdrage aan het brede scholenproject Talentum loopt af en Cultuureducatie primair onderwijs 2021 wordt	*Cultuureducatie primair onderwijs* Een keuze ten aanzien van de invulling van cultuureducatie in, in eerste instantie, het primair onderwijs vanaf 2021, waarbij het primair

ingevoerd.	onderwijs betrokken is. *Warenar* Bestuurlijke besluitvorming naar aanleiding van afrondend advies over de toekomst van de Warenar. In 2020 wordt verder gewerkt aan een toekomstige theaterfunctie van de Warenar met een sluitende exploitatie. *Gemeentelijke kunstcollectie* Beter beheer en ontsluiting van de gemeentelijke kunstcollectie.

- De gemeente Wassenaar heeft de regionale samenwerking op het gebied van cultuur geïntensiveerd, dit komt tot uiting in de Cultuuranker-methodiek en de deelname aan 'Cultuureducatie met kwaliteit'.
- De provincie heeft extra geld beschikbaar gesteld om de cultuursector te compenseren voor schade als gevolg van corona.
- De besluitvorming over het lokale cultuurbeleid vanaf 2021 wordt in het voorjaar van 2021 afgerond. Dit proces werd vertraagd door de inspanningen die in verband met corona moesten worden gedaan.
- De Proeftuin Cultuuranker-methodiek is gerealiseerd, hiermee is de samenwerking tussen de culturele organisaties bevorderd. Vanuit deze samenwerking wordt gewerkt aan de verdere stimulering van een cultureel programma door instellingen en burgers in Wassenaar.
- Het Cultuuranker heeft bijgedragen aan het versterken van de uitwisseling van kennis, nieuwe inzichten, samenwerking en meer vraaggericht denken. Een voorbeeld hiervan is het evenement ‘the art of shopping’.
- In overleg met het primair onderwijs en de Schooladviesdienst (SAD) is een keuze gemaakt voor de invulling van de Cultuureducatie primair onderwijs voor de periode van 2021 tot en met 2024.
- In 2020 is verder gewerkt aan een toekomstige theaterfunctie van de Warenar met een sluitende exploitatie.
- Vanwege de gewijzigde prioritering als gevolg van corona konden in 2020 beoogde werkzaamheden om een aanvang te maken met een beter beheer en op termijn ontsluiting van de gemeentelijke kunstcollectie niet concreet worden opgepakt.

Taakveld: 5.4 Musea

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.	Faciliteren van het Brandweermuseum door het beschikbaar stellen van een jaarlijkse vergoeding voor collectiebeheer.

De vergoeding is verstrekt. De activiteiten van het museum zijn beïnvloed door de effecten van corona en de werkzaamheden aan raadhuis De Paauw. Met brandweermuseum is bovendien gesproken over de toekomst na verbouwing van De Paauw.

Met museum Voorlinden bestaat geen subsidierelatie, maar er worden zoveel mogelijk kansen benut om samenwerking te bevorderen in het culturele veld.

Taakveld: 5.5 Cultureel erfgoed

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Nieuw duurzaamheidsbeleid voor zonnepanelen binnen beschermd dorpsgezicht ontwikkelen	Opstellen Kernkwaliteiten en omgevingswaarden voor de Omgevingswet Cultuurhistorie en recreatieve aantrekkelijkheid van het buitengebied wordt versterkt door het uitvoeren van het project Ontdek Prins Frederiksparkenroute

Opstellen kernkwaliteiten en omgevingswaarden voor de Omgevingswet
Eerst nadat in december budget beschikbaar is gesteld, kon gestart worden met de uitvoering van de motie, die ervoor moet zorgen dat er meer duidelijkheid komt wat er wel en niet mogelijk is aan zonnepanelen binnen het beschermd dorpsgezicht. Daarmee wordt ook inzicht gegeven hoe erfgoed ingezet kan worden als kans en katalysator bij de verduurzamingsopgave.
Eind 2020 is de digitale cultuurhistorische waardekaart gelanceerd. Met deze digitale waardekaart wordt het erfgoedregister interactief toegankelijk voor inwoners, dat aansluit bij de doelstellingen uit de Omgevingswet. Op de waardekaart is niet alleen te zien welke objecten en structuren de status van gemeentelijk of rijksmonument hebben, maar ook de geschiedenis en betekenis ervan. Daarnaast zijn als onderdeel van het Verhaal van Wassenaar de kernkwaliteiten van Wassenaar benoemd, hetgeen moet uitmonden in een publieksvriendelijke publicatie

Cultuurhistorie en recreatieve aantrekkelijkheid van het buitengebied wordt versterkt door het uitvoeren van het project Ontdek Prins Frederiks parkenroute en Atlantikwall-Valkenburg
In het herinneringsjaar '75 jaar Bevrijding' vond in verband met coronamaatregelen een aangepaste lancering van de Herinneringsroute Valkenburg plaats. Dit samen met de gemeente Katwijk ontwikkelde product werd overhandigd aan de voorzitter van de Erfgoedlijn Atlantikwall. Het filmpje van deze gebeurtenis vormt een goede promotie van de cultuurhistorie in het gebied. Met de publicatie van een educatieve folder voor de jeugd in de groepen 7 en 8 kunnen zij op speelse wijze meer te weten komen over de militaire historie in en rond Vliegkamp Valkenburg. Daarmee is dit met financiële steun van de Provincie Zuid-Holland tot stand gekomen project afgerond, dat het erfgoed beter zichtbaar en beleefbaar maakt.
Het erfgoedlijnenproject Prins Frederiks parkenroute, dat samen met de gemeente Voorschoten is ontwikkeld, kon door de coronamaatregelen niet worden afgerond. Inmiddels zijn drie wandelroutes door het gebied in

productie, is een logo ontwikkeld en is aan de hand van een vijftal thema's de informatie van de website uitgebreid met daaraan gekoppeld de productie van een aantal filmpjes. Tot slot is samen met Dunea een plan van aanpak opgesteld voor ruimtelijke kwaliteitsimpuls van de Hertenkamp aan de Jagerslaan. De fysieke lancering van deze producten, evenals diverse publieksactiviteiten kon in 2020 merendeels geen doorgaan vinden.

Taakveld: 5.6 Media

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Mede op grond van het nieuwe subsidiebeleid wordt de samenwerking bibliotheek met andere maatschappelijke partners gestimuleerd en eventueel nieuwe functies toegevoegd.

Belangrijkste Resultaten 2020

Stimuleren samenwerking bibliotheek met andere maatschappelijke partners en eventueel toevoegen nieuwe functies
Het al brede netwerk van de bibliotheek is verder uitgebreid. Er zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van de diverse functies.

Certificering
De bibliotheek is in staat te voldoen aan het certificeringskader voor bibliotheekwerk, cultuur en taal.

Bekostigen omroepactiviteiten in het kader van lokaal toereikend media-aanbod.

Verdere stimulering samenwerking bibliotheek
Op 1 juli 2020 heeft bij de Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar de opening van het toeristisch informatiepunt (TIP) plaatsgevonden. Bij het TIP kunnen inwoners van Wassenaar, bezoekers van buiten de gemeente, zakelijke bezoekers en (buitenlandse) toeristen terecht voor informatie over het toeristisch-recreatieve aanbod in Wassenaar en de (directe) omgeving. Aan het TIP ligt een convenant ten grondslag tussen de Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar, Wassenaar-Voorschoten Marketing en de gemeente Wassenaar.

De gesprekken met de bibliotheek over de taken in het kader van de nieuwe Wet inburgering zijn gestart. Belangrijkste wijziging ten opzichte van de huidige wet, is dat de regiefunctie weer bij de gemeente komt te liggen. De gemeente is dan ook verantwoordelijk voor de inkoop en het aanbod van de inburgeringstrajecten. Het stelsel kent 3 leerroutes, inzet is om de bibliotheek met name te betrekken bij de zelfredzaamheidsroute.

Certificering
De bibliotheek is gecertificeerd en voldoet aan het certificeringskader voor bibliotheekwerk, cultuur en taal.

Bekostigen omroepactiviteiten in het kader van lokaal toereikend media-aanbod
Voor Wassenaar heeft Midvliet in 2020 een lokaal toereikend media-aanbod verzorgd. Eind 2020 heeft de raad een advies gegeven aan het Commissariaat voor de Media (CvdM) om de Stichting Lokale Media Wassenaar aan te wijzen als nieuwe lokale omroep voor de periode 2021-2026. Het CvdM neemt naar verwachting begin 2021 een besluit hierover.

Taakveld: 5.7 Openbaar groen, (openlucht)recreatie

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Vitaal en authentiek houden van het buitengebied Duin Horst & Weide Gebiedsontwikkeling Valkenburg Klimaatverandering Toename van ziekten, plagen en exoten bestrijding	Actualiseren beheerplannen Plan van aanpak herstel kade Havenkanaal

Vitaal en authentiek houden van het buitengebied Duin Horst & Weide
In 2020 is de muurschildering aangebracht in de tunnel Houtlaan/Raaphorstlaan, een project van de Landschapstafel Duin Horst & Weide. Hiermee is de recreatieve waarde van deze verbinding tussen Zoetermeer en zee groter geworden. Verder is in 2020 gewerkt aan het opstellen van een nieuw Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide. In 2021 wordt dit afgerond.

Gebiedsontwikkeling Valkenburg
In 2020 is de Nota van Uitgangspunten opgesteld voor de groene zone. Begin 2021 is deze bestuurlijk vastgesteld. Dit vormt de basis voor een Masterplan, waarna gewerkt kan gaan worden aan inrichtingsmaatregelen.
In 2020 is de subsidieaanvraag voor de ecologische verbindingszone tussen de faunapassage bij Maaldrift richting zee, ingediend bij de provincie. Dit is een onderdeel van een project uit het Meerjarenprogramma van de Landschapstafel Duin Horst & Weide. Er is nog geen definitieve beschikking afgegeven door de provincie. Na vaststelling kan gestart worden met de uitvoering; dit project past binnen de vastgestelde Nota van Uitgangspunten.

Actualiseren beheerplannen
Voor het beheer van groen en water is in 2020 gewerkt aan een programmering voor de jaren 2021-2022. Deze zal begin 2021 worden opgeleverd. Voor volgende jaren zal een beheervisie worden opgesteld die zal worden uitgewerkt in specifieke instandhoudingsplannen.

Plan van aanpak herstel kade Havenkanaal
De aanbesteding voor de voorbereiding van het herstel van de oeverbescherming Havenkanaal heeft plaatsgevonden, waarmee de opdrachtnemer een door de gemeente goedgekeurd plan van aanpak heeft gerealiseerd. Een start van de uitvoering zal naar verwachting in het 3de/4de kwartaal 2021 gemaakt worden.

Wassenaar als landgoed aan zee
Herstel van park De Paauw is grotendeels afgerond. Ook het herstel van park Backershagen vordert gestaag en wordt in 2021 afgerond. Het parkherstel wordt in samenwerking met de klankbordgroep Backershagen uitgevoerd. Het herstelplan voor park Rust en Vreugd is gereed. Ook de planvorming voor het herstel van park De Wittenburg is gestart. Bij de erfgoedlijnen van de Provincie Zuid-Holland is een subsidieaanvraag ingediend om financieel bij te dragen aan deze planvorming en de eerste uitvoerende maatregelen.

Bestrijding van ziekten, plagen en exoten
Op basis van Europese wetgeving wordt de duizendknoop en de reuzenberenklauw bestreden. Het frequent maaien en het maaisel van de duizendknoop afvoeren heeft ervoor gezorgd dat het oppervlakte op enkele locaties is afgenomen. De proactieve bestrijding van de eikenprocessierups in Wassenaar heeft tot gevolg gehad dat deze rupsen niet voor overlast hebben gezorgd.

Onderhoud groen
Op het gebied van onderhoud groen zijn extra werkzaamheden uitgevoerd om de schade aan bomen van de zomerstorm Francis te herstellen en zijn vanwege iepziekte 30 extra bomen verwijderd. In de najaarsnota is al aangegeven dat € 65.000 extra nodig is om de herstelmaatregelen uit te voeren.

Meedoen met groen
Ook in 2020 heeft het adopteren van groenstroken een vervolg gekregen. Zo is het plantsoen rond de Mauritshof samen met de bewoners opnieuw ingericht. De uitreiking van de vijfde 'Groene Paauw' heeft in 2020 vanwege de aangescherpte coronamaatregelen niet plaatsgevonden. Hopelijk krijgt dit lustrum in 2021 een vervolg.

Baggeren watergangen
De baggerwerkzaamheden zijn in 2020 voorbereid. De uitvoerende werkzaamheden vinden plaats in het 1ste kwartaal van 2021.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband Landschapstafel Duin, Horst en Weide

Juridische vorm

Vestigingsplaats

Bestuur en toezicht Het samenwerkingsverband heeft geen eigen bestuur waarin bestuurders van de gemeenten zitting hebben. Elke deelnemende gemeente vaardigt één wethouders af voor overleg. De landschapstafel is een bestuurlijke samenwerking, waarbij elke gemeente verantwoordelijk is voor de uitvoering van zijn eigen projecten.

Doelstelling	Behoud en ontwikkeling van de kwaliteiten van Duin Horst & Weide, gericht op waarborgen van authenticiteit, versterken van de vitaliteit en het vergroten van de leefbaarheid. Er is een gemeenschappelijk uitvoeringsprogramma, het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide. De provincie Zuid-Holland heeft 50% cofinanciering toegezegd voor uitvoering van het programma.
Bestuurlijk belang	Voor Wassenaar neemt de portefeuillehouder Ruimte en duurzaamheid deel aan het overleg.

Verbonden partijen

Verbonden Partijen	Taakveld
Landschapstafel Duin, Horst en Weide	5.7 Openbaar groen (openlucht) recreatie

Wat heeft het gekost

P5 Sport, cultuur en recreatie bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2020 primair	Begroting 2020 actueel	Rekening 2020	Verschil 2020 Begr. actueel / rekening
5.1 Sportbeleid en activering	Baten	10	125	203	78
	Lasten	-537	-583	-588	-5
	Saldo	-527	-457	-385	72
5.2 Sportaccommodaties	Baten	165	154	172	18
	Lasten	-1.155	-1.229	-1.252	-22
	Saldo	-990	-1.076	-1.080	-4
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	Baten	38	45	77	32
	Lasten	-354	-390	-408	-19
	Saldo	-316	-345	-332	14
5.4 Musea	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-12	-12	-12	0
	Saldo	-12	-12	-12	0
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	9	69	29	-40
	Lasten	-239	-358	-304	54
	Saldo	-230	-289	-274	15
5.6 Media	Baten	134	134	138	4
	Lasten	-641	-662	-705	-43
	Saldo	-507	-527	-567	-39
5.7 Openbaar groen, (openlucht)recreatie	Baten	149	642	560	-82
	Lasten	-3.604	-4.139	-3.900	240
	Saldo	-3.456	-3.497	-3.339	158
Totaal baten		506	1.169	1.180	11
Totaal lasten		-6.542	-7.373	-7.169	205
Saldo van baten en lasten		**-6.036**	**-6.204**	**-5.989**	**215**
Onttrekking reserves		126	596	596	0
Toevoeging reserves		0	-492	-492	0
Mutaties reserves		**126**	**104**	**104**	**0**
Programma resultaat		**-5.910**	**-6.100**	**-5.885**	**215**

Toelichting op verschillen tussen begroot actueel/werkelijk in taakvelden >= € 50.000

Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering

Dit taakveld laat per saldo een voordelig saldo zien van € 72.000.

Dit wordt veroorzaakt door € 78.000 hogere baten voor de Specifieke uitkering sport.

Het restant wordt veroorzaakt door overige verschillen.

Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed

De lagere lasten (van per saldo € 54.000) en lagere baten (van per saldo € 40.000) hebben voor € 50.000 een budgettair neutraal karakter in verband met het koffiehuisje aan de Buurtweg. Voor afgerond € 18.000 betreft het niet geheel tot besteding gekomen budget voor de katalysator bij erfgoed waarvoor in december via de Najaarsnota 2020 middelen beschikbaar zijn gekomen. Omdat de werkzaamheden hiervoor worden voortgezet in 2021 wordt voorgesteld dit restant over te hevelen naar 2021 (€ 17.890).

De afwijkingen voor het koffiehuisje houden verband met een onder voorbehoud toegezegde tweede subsidie van maximaal € 42.500 (begroot was € 50.000) van de provincie Zuid-Holland, waarvoor (nog) geen bevoorschotting heeft plaatsgevonden. Hierover wordt u bij de Voorjaarsnota 2021 nader geïnformeerd. Verder waren de lasten per saldo € 14.000 lager, en de baten € 10.000 hoger.

Taakveld 5.7 Openbaar groen, (openlucht)recreatie

a. Het project 'Ontdek Prins Frederiks Parkenroute' is verder tot uitvoer gebracht. Van het geprognosticeerde budget van € 110.000 is circa € 45.000 tot besteding gekomen. Voorgesteld wordt het restant van € 64.733 (met de vooruit ontvangen (subsidie)bedragen) over te hevelen naar 2021 zodat dit project kan worden afgerond.

b. Voor 'Natuur en landschap' zijn ook € 11.000 hogere lasten en € 56.000 hogere baten gerealiseerd, die grotendeels te maken hebben met de groencompensatie voor de Amerikaanse Ambassade. Omdat hiervoor een reserve is gevormd vloeit per saldo € 45.000 in het resultaat.

Het incidentele exploitatiebudget voor de landschapstafel Duin Horst en Weide van € 39.000 kan eveneens vrijvallen in het resultaat, omdat er voldoende investeringsbudget resteert voor de afrondende werkzaamheden.

c. In verband met de corona pandemie is voor de strandpaviljoens en de -kiosken een lagere huuropbrengst van € 30.000 gerealiseerd.

d. Voor het project locatie Valkenburg is € 205.000 minder uitgegeven. Voorgesteld wordt de incidentele (rest)budgetten voor de integrale ruimtelijke verkenning (€ 48.153) en voor het op langere termijn inzichtelijk maken van de investerings- en beheerkosten voor de Groene Zone en voor inzet van specialistische expertise en communicatie en lobby (€ 156.918) over te hevelen naar 2021.

e. De € 25.000 hogere lasten en € 46.000 lagere baten voor groenonderhoud hebben deels te maken met een nog te verantwoorden subsidieaanvraag.

f. Tractielasten waren per saldo € 37.000 hoger, voornamelijk door hogere kapitaallasten.

g. Verder waren de baten per saldo € 3.000 voordelig en de lasten per saldo € 4.000.

P6 Sociaal Domein

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven houden;

Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen;

Wassenaar is veilig en er is sociale cohesie;

Er is een duurzaam en goed bereikbaar systeem voor zorg en ondersteuning. De ondersteuning vindt dicht bij huis plaats;

Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen de juiste ondersteuning op tijd.

Wat wilden we daarvoor doen?

Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Mensen worden steeds ouder en blijven langer vitaal, waardoor zij langer thuis blijven wonen. Daarnaast wordt op landelijk niveau hier nadrukkelijk op ingezet, om zo de kosten voor zorg te drukken.

Inclusieagenda: in de commissie sociaal domein is aandacht gevraagd voor het VN verdrag voor mensen met een handicap

Belangrijkste Resultaten 2020

Er is een plan van aanpak 'Langer thuis wonen' opgesteld. In dit plan van aanpak is ook een lokale en concrete uitwerking gegeven aan het landelijke actieprogramma "Eén tegen eenzaamheid".

Actieve burgerparticipatie is verankerd in 'Wassenaar zijn we samen' en de rol die de wijkmanager vervult .

Integrale aandacht voor inclusie.

De coronapandemie maakte het lastiger om contact te maken en houden met de samenleving en maatschappelijke organisaties. Hier is samen met de Wassenaarse welzijnsorganisaties op ingezet, aangezien het menselijk contact voor eenzame of kwetsbare personen van groot belang is. Aangezien dit in 2020 de hoogste prioriteit heeft gekregen, is het plan van aanpak 'Langer thuis wonen' nog niet opgesteld. Wat is echter wel bereikt:

- de eenzaamheidsaanpak voor Wassenaar is nagenoeg gereed, er worden in 2021 nadere afspraken met het veld gemaakt.
- in de woonvisie 2021-2025 staat een grote paragraaf met betrekking tot wonen met zorg. De doelgroepen zijn ouderen en diverse kwetsbare mensen, hiermee is er al een visie op het 'langer thuis wonen'. In de prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties is zorg ook een steeds belangrijker punt.

- er is gestart met de aanpak 'dementievriendelijke gemeenten', door middel van het voeren van gesprekken hierover met het preventieve en het zorgveld.
- de start met inclusie aanpak is nagenoeg gereed (ook voor mensen met dementie, ouderen en GGZ doelgroep). Er is een (concept) inclusie agenda opgesteld.

De wijkmanager is betrokken bij diverse werkgroepen die direct gerelateerd kunnen worden aan burgerparticipatie:

- werkgroep participatieontwikkeling Omgevingswet
- deelname in klankbordgroep van het nieuwbouwproject van woningbouwvereniging Willibrordus
- projectgroep Transitievisie Warmte in Wassenaar
- werkgroep maatschappelijke bestemming O&O gebouw
- werkgroep vervanging verlichting Rijksstraatweg
- gezamenlijk opzetten van Fonds Wassenaar
- gesprekken met wethouder, burgemeester met alle bestuurders van alle wijk- en buurtverenigingen

Bij alle bovengenoemde projecten is het van belang dat de inwoners van Wassenaar zo goed mogelijk direct aan de voorkant geïnformeerd/betrokken worden. Aangezien participatie hoog op de gemeentelijke agenda staat, blijft het van belang dat wijkmanagers zoveel mogelijk vanaf de start betrokken zijn bij alle soorten projecten zoals hierboven genoemd. Normaliter was hier via 'Wassenaar zijn we samen' extra aandacht voor. Vanwege corona hebben deze bijeenkomsten niet plaats kunnen vinden in 2020.

Daarnaast is ook vanuit wijkmanagement veel tijd en aandacht besteed aan corona en alles wat daar aan gerelateerd was. Dit heeft tot kleine initiatieven in de wijk geleid om de inwoners een hart onder de riem te steken.

Taakveld: 6.2 Wijkteams

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
De ontwikkelingen in het Sociaal Domein leiden tot een noodzaak om een gezamenlijke en bestuurlijke ambitie op het welzijn en visie op de organisatie en dienstverlening in het welzijnsveld te formuleren.	Onderzoek naar organisatie en dienstverlening in het welzijnsveld en verstevigen van een breed welzijnsnetwerk. In samenwerking met diverse kernpartners werken aan verbeteren van de toegang tot het sociaal domein. Ingebruikname digitale sociale kaart en borgen lokaal beheer. Inrichten van goede communicatie over de sociale kaart richting inwoners en professionals.

Om de toegang tot het sociaal domein te verbeteren is een samenwerking gestart tussen de SMOW en Kwadraad binnen het telefonisch loket (WWZ-loket). Deze organisaties bestaan met hun gezamenlijke expertise voor alle welzijn- en zorgvragen van inwoners van 0-100.

De digitale sociale kaart 'thuisinwassenaar.nl' is op 2 december 2020 in gebruik genomen. In het eerste kwartaal van 2021 zal een uitgebreid testprogramma gaan lopen. Het testpanel is een intensieve vorm van burger- en professional participatie. In mei 2021, als het hele testprogramma is afgerond, zal er breed gecommuniceerd worden naar inwoners en professionals over thuisinwassenaar.nl. Deze communicatie zal starten met een feestelijke lancering van het platform.

Het WWZ loket voert het beheer van de digitale sociale kaart uit. Het is voor een goede uitvoering van het WWZ loket essentieel dat de medewerkers een uitstekende kennis hebben van de sociale kaart, dus de borging van inhoud, actualiteit en betrouwbaarheid is daarmee bij het WWZ loket op de juiste plaats. Wij houden toezicht op de goede uitvoering van het beheer van thuisinwassenaar.nl

In 2020 zijn er twee netwerkbijeenkomsten georganiseerd met de partijen in het welzijnsnetwerk. Samen met het netwerk worden de benodigde verbeteringen onderzocht en wordt samenwerking gestimuleerd.
Onderwerpen van de bijeenkomsten:

- een gezamenlijke visie, agenda en aanpak van een eenduidige toegang tot welzijn en ondersteuning.
- samenwerking binnen een stevig netwerk van welzijn tot en met zorg en ondersteuning van jeugd en volwassenendomein.
- de realisatie van de sociale kaart: thuisinwassenaar.nl.
- de samenwerking binnen vroeg signalering schulden.

Daarnaast is een digitale bijeenkomst gehouden met het welzijnsnetwerk over het onderwerp eenzaamheid. Hierin is, onder andere, opgehaald wat er al gebeurt binnen het welzijnsnetwerk om eenzaamheid te bestrijden. Het plan van aanpak eenzaamheid Wassenaar is op basis van deze input geschreven. De uitvoering van het plan door de partijen in het welzijnsnetwerk wordt in 2021 verder opgepakt.

Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Belangrijkste ontwikkelingen 2020
Belangrijkste resultaten 2020 Het Interbestuurlijk programma (IBP) met kabinet, provincie en waterschappen vraagt van de gemeenten een aanpak van schuldproblematiek.

Belangrijkste Resultaten 2020

Zorgen voor financiële zelfredzaamheid door het geven van inkomensondersteuning aan wie dat nodig heeft, waarbij speciale aandacht uitgaat naar ondersteuning van minima en naar schuldhulpverlening.

Uitvoering minimabeleid, de armoedemonitor wordt uitgevoerd.

Als gevolg van de coronapandemie is de TOZO-regeling ingesteld. In deze regeling worden zelfstandigen gecompenseerd voor verminderde inkomsten. Het is nog onduidelijk welk effect dit heeft op de omvang van het reguliere uitkeringsbestand op langere termijn. Het bijstandsbestand van Wassenaar is over 2020 met 15 dossiers gestegen, dit is een stijging 4,6%. Dit komt doordat de uitstroom in Wassenaar minimaal is, mede vanwege het feit dat er door de coronacrisis minder banen zijn. Ook is de instroom iets hoger, doordat meer mensen vanwege de crisis een beroep moeten doen op de bijstand. Het Rijk heeft gemeenten gecompenseerd voor dit extra beroep op de bijstand, de verwachting is dan ook dat het budget toereikend is om deze kosten te dekken.

In een aantal pilots wordt gewerkt aan de doelen van het plan van aanpak financiële zelfredzaamheid. De pilot 'voorkomen uithuiszetting' is geëvalueerd en de pilot '1-1-3 zelfmoordpreventie' is in het voorjaar gestart. Bovendien is een armoederegisseur aangesteld. Onderdeel van deze pilots is het maken van afspraken in de samenwerking met maatschappelijk partners.

De conclusies van de minima-effect-rapportage zijn in het najaar openbaar gemaakt. De belangrijkste conclusie hieruit is dat met het gevoerde minimabeleid de zogenaamde armoedeval wordt voorkomen en werken loont, inwoners worden dus gestimuleerd om aan het werk te gaan en financieel zelfredzaam te zijn. De armoedemonitor wordt in het najaar van 2020 uitgevoerd en in 2021 gepubliceerd.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
23	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	4
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	361,9

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband	Gemeenschappelijke afdeling Werk en Inkomen
Juridische vorm	
Vestigingsplaats	
Bestuur en toezicht	Het samenwerkingsverband heeft geen eigen bestuur waarin bestuurders van de gemeenten zitting hebben.
Doelstelling	Per 1 januari 2012 zijn de gemeenten Voorschoten, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar een samenwerkingsovereenkomst aangegaan om de werkzaamheden en dienstverlening op het gebied van Werk en Inkomen door de gemeente Leidschendam-Voorburg te laten verzorgen. De samenwerking is per 1 juli 2017 in

een geactualiseerde overeenkomst voortgezet.

Bestuurlijk belang

Bestuurlijke besluiten rond Werk en Inkomen worden separaat in de respectievelijke gemeenten genomen. De samenwerkingsovereenkomst kent een bestuurlijk overleg W&I. Aan dit overleg neemt deel de Portefeuillehouder Werk en Inkomen.

Taakveld: 6.4 Begeleide participatie

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
De budgetten voor begeleide participatie lopen terug.	Inzetten op adequate voorzieningen begeleide participatie.

Voor wat betreft de uitvoering van de oude WSW en het nieuw beschut werk bij de Maregroep loopt e.e.a. volgens planning. Voor de participatietrajecten voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt geldt dat door de coronacrisis vertraging is opgelopen bij het plaatsen op een participatietraject, gericht op meedoen in de samenleving. Hierop wordt een inhaalslag gemaakt.

De gemeente heeft vastgelegd in het huidige beleid dat de focus wordt gelegd op het begeleiden van mensen naar werk die binnen 24 maanden werk kunnen vinden én de groep beschut werk en het doelgroepenregister.

Wanneer niet zeker is of iemand binnen het doelgroepenkader “past”, kunnen we een traject bij het werkbedrijf inzetten waarbij wordt gekeken of diegene in aanmerking komt. Dit heet “alternatief beschut” of praktijkervaringsplaats. Op deze manier kan de betreffende consulent diegene beter naar werk begeleiden. Het gesprek wordt gevoerd met het werkbedrijf om te kijken hoe we deze doelgroep beter kunnen begeleiden; wellicht met nieuwe trajecten.

Ook zijn de voorbereidingen voor de wetswijziging Breed Offensief gestart. Het doel van deze wetswijziging is dat mensen met een beperking makkelijker en sneller aan een baan komen. We werken met de regio samen om de werkprocessen rondom loonkostensubsidie te verbeteren zodat het voor werkgevers makkelijker wordt om iemand met een beperking aan te nemen. Een ander onderdeel is “simpel switchen”, waarbij het makkelijk moet worden voor mensen met een beperking om van dagbesteding naar beschut werk te switchen, of van beschut werk naar een reguliere werkgever.

Taakveld: 6.5 Arbeidsparticipatie

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Het nieuwe arbeidsmarktbeleid 2019-2022 leidt tot een aparte aanpak van personen die re-integreren naar werk en degenen die in staat worden gesteld om te participeren in de samenleving.

Veranderopgave Inburgering: wijziging Wet Inburgering per 1 januari 2021.

Het Rijk stelt financiële middelen beschikbaar aan de arbeidsmarktregio om samenwerking te verstevigen.

Zie ook taakveld 6.4

Belangrijkste Resultaten 2020

Uitvoering arbeidsmarktbeleid en re-integratiebeleid. Het uitkeringsbestand blijft teruglopen door het re-integratiebeleid. De taakstelling activerend arbeidsmarktbeleid is behaald.

Inkoop van goede trajecten die toe leiden naar participatie en zelfredzaamheid van inburgeraars zoals statushouders en gezinsmigranten.
Verstevigen van het netwerk voor deze groep. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de Haagse regio.
Beleid Sociale medische indicatie tegemoetkoming kinderopvangtoeslag wordt aangepast.

Een nieuwe armoedemonitor wordt uitgevoerd, de laatste monitor dateert uit 2016. De minima effectrapportage wordt uitgevoerd door KWIZ.

Door de aantrekkende arbeidsmarkt en het nieuw ontwikkelde re-integratie en participatiebeleid was er in de gemeente Wassenaar een dalende lijn te zien en nam het aantal bijstandsuitkeringen af; tot februari van 2020, daarna is een stijging te zien. Dit komt mede door de coronacrisis door het feit dat mensen hun baan verliezen en mensen geen andere baan kunnen vinden. De taakstelling activerend arbeidsmarktbeleid is echter wel behaald doordat de bestandsontwikkeling in Wassenaar relatief positief is ten opzichte van de landelijke ontwikkelingen en het rijksbudget de kostenstijging dekt.

Voor de inkoop van goede trajecten die toeleiden naar participatie en zelfredzaamheid van inburgeraars zoals statushouders en gezinsmigranten heeft de gemeente de afgelopen periode diverse samenwerkingsscenario's in kaart gebracht en geanalyseerd. Ter ondersteuning aan deze beoordeling is tevens een marktconsultatie uitgevoerd. Op basis van bovenstaande analyse is op het gebied van de onderwijsroute gekozen voor de samenwerking op bovenregionaal niveau. Voor de overige leerroutes (de B1- en Z-route) wordt de samenwerking gezocht met de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Wassenaar. Met de twee laatstgenoemde gemeenten wordt al geruime tijd samengewerkt in de voorbereiding op de invoering van de nieuwe wet. Uit eerdergenoemde analyse en marktconsultatie is gebleken dat deze routes door de drie gemeenten gezamenlijk en zo lokaal mogelijk georganiseerd kunnen worden. Tevens kan op deze wijze de verbinding met de maatschappelijke partners en lokale voorzieningen op een optimale wijze worden georganiseerd.

De conclusies van de minima-effect-rapportage zijn in het najaar openbaar gemaakt. De belangrijkste conclusie hieruit is dat met het gevoerde minimabeleid de zogenaamde armoedeval wordt voorkomen en werken loont, inwoners worden dus gestimuleerd om aan het werk te gaan en financieel zelfredzaam te zijn. De armoedemonitor wordt in het najaar van 2020 uitgevoerd en in 2021 gepubliceerd.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 65 jaar	LISA	690,8
24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	64,8
26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22-jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	1
28	Lopende reïntegratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 65 jaar	CBS	131,5

Taakveld: 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Mensen worden steeds ouder en blijven langer vitaal, waardoor zij langer thuis blijven wonen. Daarnaast wordt op landelijk niveau hier nadrukkelijk op ingezet, om zo de kosten voor zorg te drukken.

Belangrijkste Resultaten 2020

De kosten en het gebruik van de maatwerkvoorzieningen beheersen en monitoren en bovendien de kwaliteit van de voorzieningen goed op peil houden.

Het gebruik van collectieve voorzieningen wordt gestimuleerd.

Door landelijke regelgeving zoals het abonnementstarief is dit jaar inzichtelijk geworden dat deze regelgeving een grote impact heeft op de kosten. Met name het aantal cliënten met huishoudelijke ondersteuning is dit jaar weer fors gestegen, het betreffende inkoopcontract loopt bovendien tegen de grenzen van de houdbaarheid aan. Er wordt onderzocht op welke manier het meest kostenefficiënt kan worden ingekocht.

De toenemende vergrijzing en de extramuraliseringswens van de overheid draagt ook bij aan de stijgende kosten voor de maatwerkvoorzieningen.

In 2020 is gestart met het ontwikkelen van een dashboard Wmo, waarin de inhoudelijke- en kostenontwikkeling wordt gepresenteerd. Daarin worden naast de stijgende kosten voor de huishoudelijke hulp ook alle andere Wmo-kosten tegen het licht gehouden en kostenontwikkelingen toegelicht en van een analyse voorzien. De voorgenomen aanpak van het college om de stijgende kosten binnen de perken te houden, volgt daarna.

Het stimuleren van het gebruik van collectieve voorzieningen is, door de beperkingen die corona met zich meebracht, minder gegaan dan verwacht. Desondanks zijn voorbereidingen getroffen voor het Automaatje, een voorziening die voorziet in een regionale vervoersbehoefte.

Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Mensen worden steeds ouder en blijven langer vitaal, waardoor zij langer thuis blijven wonen. Daarnaast wordt op landelijk niveau hier nadrukkelijk op ingezet, om zo de kosten voor zorg te drukken.

In samenwerking met H6 krijgen wij resultaten ingekochte producten beter in beeld. Resultaat: we kunnen beter sturen. Toelichting: door betere rapportage zijn wij in staat de inkoop en daarmee de dienstverlening verder te verbeteren.

Belangrijkste Resultaten 2020

Het stimuleren van het gebruik van voorliggende voorzieningen.

De middelen voor zorg en ondersteuning effectief en efficiënt inzetten.

De kosten en het gebruik van de maatwerkdienstverlening beheersen en monitoren.

Vormgeven inclusieve samenleving.

Beter sturen op inkoop

Het afgelopen jaar zijn door de coronacrisis veel sociale activiteiten ernstig beperkt. Hierdoor zijn ook de activiteiten die het gebruik van de maatwerkvoorzieningen beperken op een laag niveau gezet. Bijvoorbeeld de ouderen inloop in Wassenaar. Ook is er ingezet op nieuwe welzijnsbezoeken ter voorkoming van eenzaamheid en veiligheid in en om het huis. Helaas konden deze welzijnsgesprekken alleen digitaal plaatsvinden of per telefoon.

Er is gestart met het opstellen van een notitie voor de inclusieve samenleving. De raad is hierover geïnformeerd. De notitie zal in 2021 worden opgeleverd.

Er zijn voorbereidingen getroffen in de H6 samenwerking en in de Haagse regio voor beschermd wonen om op termijn de inkoop van alle dienstverlening beter te organiseren en de diverse producten beter op elkaar aan te

laten sluiten. Deze inkoopvoorbereidingen lopen vanaf 2020 tot 2022. In H6 verband is afgesproken dat de ervaringen in coronatijd ook aanleiding geven tot aanpassing van de inkoopcontracten.

In 2020 is het Beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2024 opgesteld. In dit plan is rekening gehouden met nieuwe inzichten, wijziging van de wet, de gevolgen van de coronacrisis en de kennis en ervaring van belanghebbenden. Zo wordt komende jaren onder andere ingezet op het verlagen van stress, vroegtijdig signaleren van betaalproblemen en schuldhulp voor ondernemers. Daarmee wil de gemeente bereiken dat meer inwoners blijvend schuldenvrij zijn.

Als onderdeel van het 'Plan van aanpak financiële zelfredzaamheid' is geïnvesteerd in het voorkomen van schulden. Aan de bekendheid hiervan wordt onder meer gewerkt door de nieuw aangestelde armoederegisseur. In 2020 is bovendien het Krachtfonds Wassenaar ingesteld; dit initiatief helpt inwoners van Wassenaar die in de schulden dreigen te komen en geen beroep kunnen doen op reguliere voorzieningen, zoals bijvoorbeeld kleine zelfstandige ondernemers. Verder is een zelfstandigenloket bij SMOW van start gegaan en participeren vrijwilligers in het project 'Samen schulden voorkomen', waarin inwoners geholpen worden met het op orde krijgen van het huishoudboekje om problematische schulden te voorkomen.

Het aantal aanvragen voor curatieve schuldhulpverlening is niet gestegen. De verwachting is dat dit later wel gebeurt, als inkomensondersteuningsregelingen in het kader van corona afgelopen zijn. Landelijk wordt rekening gehouden met een toename van 25%.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	440

Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Door de stijgende kosten voor jeugdhulp is de noodzaak voor de opstellen van een actieplan duidelijk. Het Rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld.

Belangrijkste Resultaten 2020

Uitvoering maatregelen actieplan jeugdhulp 2019-2021 gericht op meer grip op kosten en regie op de toegang.

De samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs wordt verbeterd. De primaire partner in dit proces is de School Advies Dienst, die een bijdrage gaat

	leveren aan het in goede banen leiden van de bezuinigingsopgave. Invoering en doorontwikkeling resultaatgerichte jeugdhulpstelsel. Onder andere Jeugdhulpvervoer is lokaal ingeregeld. Scala van jeugdhulp en jeugdbescherming voorzieningen beschikbaar stellen. Regionale transformatieagenda 2019-2021 verder uitvoeren.

Actieplan Jeugd

Er zijn verschillende acties ondernomen in het kader van het Actieplan Jeugd, waarvan een aantal hieronder worden toegelicht:

- Deelname van de onderwijsspecialist Passend Primair Onderwijs (PPO) in dienst van de School Advies Dienst (SAD) aan het Innovatie Dekkend Netwerk (IDN), een gezamenlijke pilot van gemeenten en samenwerkingsverbanden primair onderwijs in de regio Holland Rijnland. Het doel is het realiseren van de juiste en flexibele onderwijs-zorgarrangementen en het inbedden van de mogelijkheden voor individueel maatwerk in de 'zorgroute'.
- Er vindt maandelijks een IDN overleg plaats waarbij gezocht wordt naar oplossingen die bijdragen aan het oplossen van problematiek van jeugdigen die vastlopen op school en thuis. Tijdens dit overleg wordt de ondersteuning vanuit onderwijs en jeugdhulp sluitend gemaakt. De jeugdconsulenten zijn aangehaakt.
- Gebruik van het regionale richtinggevend kader door de jeugdconsulenten met als doel het grip krijgen op zorgzwaarte en duur van de trajecten.
- De lokale toegang wordt daarnaast versterkt door het aanstellen van een coördinator om sturing te geven aan de processen binnen het CJG.

Pilot POH-GGZ jeugd

Per 1 oktober 2020 is de pilot POH-GGZ jeugd gestart vanuit het gezondheidscentrum. De pilot duurt tot en met 31 maart 2022. De POH-GGZ jeugd heeft de juiste expertise en voldoende tijd om triage te doen op de jeugdhulpvragen die bij de huisartsen binnenkomen en kan waar mogelijk zelf kortdurende begeleiding bieden. Waar nodig verwijst de POH-GGZ jeugd naar jeugdhulp, waar mogelijk naar het lokale veld. De POH-GGZ jeugd zal voor een betere verbinding zorgen tussen de huisartspraktijken en het lokale jeugdhulpveld.

Inkoop lokaal en regionaal

Er zijn verschillende voorzieningen ingekocht voor 2021, zowel lokaal als regionaal, waaronder:

- Intensieve Ambulante Gezinsbegeleiding in 2021 als onderdeel van het aanbod dat via het CJG zonder indicatie in te zetten is voor kwetsbare gezinnen.
- Geïndiceerde jeugdzorg in H10 verband: er zijn ontwikkelings- en resultaatovereenkomsten afgesloten met een groot aantal aanbieders in H10 verband. Er is hierdoor net als in 2020 een breed scala aan

voorzieningen beschikbaar voor de jeugd in Wassenaar. Belangrijke wijzigingen in het contract t.o.v. 2020 zijn de drempelwaarde en het richtinggevend kader. In 2019 is gewerkt aan het resultaatgericht inkopen van de geïndiceerde zorg, maar dit is vanwege o.a. de rechtszaak van verschillende aanbieders tegen de gemeenten niet gelukt. In 2020 en 2021 wordt daarom ingekocht via het PxQ principe (prijs x kwantiteit).

Er is besloten tot het gezamenlijk starten van een inkooptraject voor leerlingenvervoer en jeugdzorgvervoer in 2021 (de termijn van het huidige contract is nog niet verlopen).

Regionale transformatieagenda

Het beschikbare transformatiebudget vanuit het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd voor Haaglanden is verdeeld over de jaren 2019, 2020 en 2021. In 2020 heeft de coronacrisis deels roet in het eten gegooid: een deel van de geplande activiteiten kon niet of op een andere schaal uitgevoerd worden. In 2020 zijn o.a. de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Begin 2020 is in het Bestuurlijk Overleg Jeugd gesproken over het herijken en bestendigen van de regionale samenwerking door het opstellen van een kaderstellende regiovisie. In de loop van 2020 bleek dit initiatief aan te sluiten op een landelijke beweging in het vrijwel unaniem door gemeenten gesteunde initiatief 'Norm voor opdrachtgeverschap'. De regiovisie wordt medio 2021 opgeleverd.
- Er is een digitale week van de transformatie georganiseerd, waarbij kennis werd uitgewisseld door professionals, ervaringsdeskundigen, bestuurders en raadsleden en onderwijs/wetenschap.
- De pleegouders in de regio zijn bedankt voor hun inzet door het sturen van een pakketje met bloemzaadjes tijdens de week van de pleegzorg.
- Er zijn diverse onderzoeken gedaan, o.a. naar scheidingstrajecten en de ervaringen en tevredenheid van professionals in de regio.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	9,9

Jeugdhulp is een open einde regeling en aantallen jeugdigen in jeugdhulp en kosten van trajecten kunnen variëren. Zo kan het instromen van enkele grote casussen met hoge kosten van grote invloed zijn op de kosten die een gemeente als Wassenaar maakt. De kosten voor jeugdzorg nemen toe, onder andere door meer complexe zorg, langere duur van trajecten en meer gespecialiseerde zorg. Het aantal jeugdigen met zorg met verblijf neemt af, wat ook een doel van de transformatie was. De vraag naar en kosten van ambulante hulp nemen toe, wat past binnen de doelen van de transformatie om kinderen zoveel mogelijk thuis of lijkend op thuis te laten opgroeien en de ondersteuning niet alleen te richten op het kind maar op het gezin als geheel.

Taakveld: 6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg is per 1 januari 2020 in werking getreden en ingeregeld.

De financiële doordecentralisatie van Beschermd Wonen is landelijk uitgesteld tot 2023. In H5 verband wordt gekeken hoe in 2022 al inhoudelijk vorm gegeven kan worden aan de decentralisatie.

VWS is landelijke gestart met het brede plan van aanpak dak- en thuisloosheid. Lokaal en regionaal wordt daar ook uitvoering aangegeven

Belangrijkste Resultaten 2020

In 2020 is gestart met de uitvoering en monitoring van de Wvggz.

Er zijn verstevigde verbindingen en afspraken in het zorg- en veiligheidsnetwerk rondom bemoeizorg gemaakt. De samenwerking is vastgelegd in een nieuw convenant.

Per 1 oktober 2020 is Mentaal Lokaal van start gegaan.

Uitvoering Wet verplichte ggz (Wvggz)

Op 1 januari 2020 is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) in werking getreden en ingeregeld. Deze wet vervangt de Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ). Samen met partners op uitvoerend en bestuurlijk niveau uit de zorg-, veiligheids- en strafketen wordt de uitvoering van de wet gemonitord en geoptimaliseerd. In het eerste jaar is er slechts één zorgmelding binnen gekomen. Er is geen sprake geweest van een crisismelding.

Beschermd Wonen

Met de decentralisatie van Beschermd Wonen wordt de (financiële) verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen doorgedecentraliseerd van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. Onderdeel van de decentralisatie is de herverdeling van de financiële middelen voor Beschermd Wonen over alle gemeenten volgens een ingroeipad van 10 jaar. Het financieel verdeelmodel is nog niet afgerond en daarom is landelijk besloten om de (financiële) doordecentralisatie uit te stellen tot 2023. In H5 verband wordt gekeken hoe in 2022 wel al inhoudelijk kan worden gestart met de decentralisatie, waarbij de centrumgemeente Den Haag financieel verantwoordelijk blijft. Door de landelijke onzekerheid is het niet mogelijk gebleken om een nieuwe regiovisie beschermd wonen vast te stellen.

Mentaal Lokaal

Per 1 oktober 2020 is Mentaal Lokaal Wassenaar van start gegaan. Dit is een samenwerking met Parnassia Groep en de Wassenaarse huisartsenvereniging. Het doel van Mentaal Lokaal is om mensen met GGZ-problematiek preventief en laagdrempelig tools aan te bieden om zelf aan de slag te gaan met hun mentale gezondheid. Daarmee wordt zoveel als mogelijk doorverwijzing naar ggz-professionals voorkomen. Als professionele hulp wel nodig is wordt er adequaat doorverwezen. De focus op preventie en laagdrempeligheid sluit aan bij de in 2019 gestarte buurtcirkel, waarvan we in 2021 de eerste evaluatie verwachten.

Verstevigde verbindingen en afspraken zorg en veiligheid

In Wassenaar zijn inwoners die zorg en ondersteuning mijden en te maken hebben met complexe problematiek. In het Signaleringsoverleg kan deze casuïstiek besproken worden en proberen de gemeente en de betrokken partners de benodigde zorg en ondersteuning voor deze inwoners te regelen. In 2020 is een nieuw onderliggend convenant bemoeizorg en signaleringsoverleg opgesteld. Hiermee zijn de samenwerkingsafspraken en verantwoordelijkheden van de deelnemende partijen verder aangescherpt en committeren zij zich aan het gezamenlijk ondersteunen van kwetsbare inwoners uit Wassenaar. Het convenant voorziet daarnaast in de rechts- en privacybescherming van de inwoners.

Aanpak dak- en thuisloosheid

In 2020 heeft het ministerie van VWS het brede plan van aanpak dak- en thuisloosheid gestart om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en terug te dringen. Een belangrijke reden dat mensen dakloos worden is vanwege schuldenproblematiek en huisuitzettingen. Middels de pilot 'voorkomen huisuitzettingen en vroeg erop af' zet Wassenaar lokaal hier op in en zijn er inmiddels al 40 huisuitzettingen voorkomen. (Zie hiervoor ook 6.3).

Taakveld: 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Door de stijgende kosten voor jeugdhulp is de noodzaak voor het opstellen van een actieplan duidelijk. Het Rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld.	- Beschikbaar hebben jeugdbescherming, jeugdreclassering, Crisisinterventieteam jeugd Haaglanden, Regionaal Expertisecentrum Complexe Zorg Haaglanden en Jeugdhulpplus - Volgen van het regionale programma "beter samenspel" dat werkt aan meer verbindingen tussen de Gecertificeerde Instellingen en de lokale teams

In 2019 heeft een inkooptraject plaatsgevonden voor jeugdbescherming, jeugdreclassering, Crisisinterventieteam Haaglanden, Crisisinterventieteam Haaglanden en Regionaal Expertisecentrum Haaglanden en Jeugdhulp-plus. Deze contracten lopen, waardoor er een breed aanbod van voorzieningen aanwezig is. Landelijke problematiek speelt echter ook in de regio Haaglanden, zoals het (dreigend) tekort aan medewerkers voor het uitvoeren van door de rechter opgelegde maatregelen en het beschikbaar hebben van aanbod voor zeer gespecialiseerde zorgvragen. Hier wordt op regionaal niveau overleg over gevoerd.

In 2020 is in Wassenaar gestart met het opstellen van de implementatie mogelijkheden en voorwaarden voor deelname aan het programma Beter Samenspel i.s.m. de Gecertificeerde Instellingen. Wassenaar neemt deel aan het projectleidersoverleg. De invoering van het programma Beter Samenspel moet leiden tot een betere en efficiëntere manier van samenwerking tussen het lokale team en de gecertificeerde instellingen, waardoor jeugdbeschermingsmaatregelen in duur kunnen afnemen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21-jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	1
30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,5
31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,3

Zowel het percentage als het absolute aantal jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel en een jeugd reclasseringsmaatregel is de afgelopen jaren laag en stabiel. De werkprocessen rond de toegang tot het gedwongen kader jeugdhulp zijn de afgelopen jaren uitgekristalliseerd en beter afgestemd.

Verbonden partijen

Naam	Taakveld
GR Kust Duin en Bollenstreek (KDB)	6.4 Begeleide participatie
GR Inkoopbureau H-10	6.72 Maatwerk dienstverlening 18- 6.81 Geëscaleerde zorg

Wat heeft het gekost

P6 Sociaal Domein bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2020 primair**	**Begroting 2020 actueel**	**Rekening 2020**	**Verschil 2020 Begr. actueel / rekening**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	60	235	254	19
	Lasten	-1.452	-1.696	-1.639	57
	Saldo	-1.392	-1.461	-1.385	76
6.2 Wijkteams	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-529	-652	-641	11
	Saldo	-529	-652	-641	11
6.3 Inkomensregelingen	Baten	6.065	11.336	10.131	-1.205
	Lasten	-8.107	-13.581	-11.309	2.271
	Saldo	-2.042	-2.244	-1.178	1.066
6.4 Begeleide participatie	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-1.018	-1.131	-1.045	86
	Saldo	-1.018	-1.131	-1.045	86
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-1.295	-1.198	-1.011	187
	Saldo	-1.295	-1.198	-1.011	187
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-887	-1.040	-1.190	-150
	Saldo	-887	-1.040	-1.190	-150
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	237	150	141	-9
	Lasten	-2.688	-2.977	-3.002	-24
	Saldo	-2.452	-2.827	-2.861	-34
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	0	0	17	17
	Lasten	-3.380	-4.726	-4.755	-29
	Saldo	-3.380	-4.726	-4.738	-12
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-126	-179	-113	66
	Saldo	-126	-179	-113	66
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Baten	0	50	50	0
	Lasten	-1.268	-1.410	-1.339	71
	Saldo	-1.268	-1.360	-1.289	71
Totaal baten		6.362	11.771	10.594	-1.177
Totaal lasten		-20.751	-28.590	-26.045	2.545
Saldo van baten en lasten		**-14.389**	**-16.819**	**-15.451**	**1.368**

Onttrekking reserves	462	707	707	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Mutaties reserves	**462**	**707**	**707**	**0**

Programma resultaat	**-13.927**	**-16.112**	**-14.744**	**1.368**

Toelichting op verschillen tussen begroot actueel/werkelijk in taakvelden >= € 50.000

Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Het incidentele budget van € 30.000 voor het burgerinitiatief Kerkehout is nog niet tot besteding gekomen. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar 2021.

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen
Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 1.066.000. Dit is te verklaren door lagere lasten dan begroot voor de eindafrekening van de uitvoeringskosten voor Werk en Inkomen op dit taakveld (€ 56.000), voor de BBZ (€ 162.000 excl. TOZO), voor de TOZO (€ 1.486.000) en de BUIG (€ 607.000). Daarnaast waren er hogere lasten voor de bijzondere bijstand à € 35.000.
Hogere baten dan geraamd waren er voor de BUIG (€ 506.000), en lagere baten voor de BBZ (€ 255.000) en de TOZO (€ 1.446.000). Het restant wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Taakveld 6.4 Begeleide participatie
Het positieve saldo op dit taakveld wordt veroorzaakt door lagere lasten voor beschut werk (€ 38.000) en lagere lasten voor de bijdrage aan de GR KDB (€ 49.000).

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie
Dit taakveld laat per saldo een positief saldo zien van € 187.000. Dit is te verklaren door lagere lasten dan begroot voor de eindafrekening van de uitvoeringskosten voor Werk en Inkomen op dit taakveld van € 103.000. Dit is deels te verklaren door lagere voorbereidingskosten voor de Wet Inburgering. Omdat de invoering van de wet is uitgesteld wordt voorgesteld om het resterend budget van € 45.000 over te hevelen naar 2021. Daarnaast zijn de lasten voor participatie € 299.000 lager dan geraamd. Dit heeft deels (€ 134.000) te maken met een ontvangst van de Belastingdienst in verband met onterecht afgedragen BTW over participatietrajecten in de jaren 2015-2019. Verder zijn de lasten voor participatievoorzieningen € 165.000 lager dan geraamd. Hiernaast kent dit taakveld € 216.000 hogere lasten voor inburgering.

Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
Dit taakveld laat per saldo een nadelig saldo zien van € 150.000.
Dit wordt veroorzaakt door hogere lasten dan geraamd voor woonvoorzieningen (€ 35.000), vervoersvoorzieningen (€ 78.000) en rolstoelvoorzieningen (€ 37.000).

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.82 Geëscaleerde zorg 18- (samen taakvelden jeugd)
De werkelijke lasten op de taakvelden maatwerkvoorzieningen 18- en geëscaleerde zorg 18-, die samen het onderdeel jeugd bestrijken, zijn € 42.000 lager dan geraamd.
Er waren lagere lasten voor het jeugd preventie team (€ 13.000), Actieplan jeugd (€ 40.000) en de bijdrage aan de GGD Haaglanden (€ 33.000).
Hogere lasten werden gerealiseerd bij Zorg in Natura via regionale contracten (€ 10.000), bij zorgkosten over voorgaande boekjaren (€ 37.000) en overige individuele voorzieningen waaronder vervoer (€ 16.000).

Het restant wordt veroorzaakt door overige verschillen.

Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
Het positieve saldo op dit taakveld wordt veroorzaakt door lagere lasten voor de bijdrage aan de GGD Haaglanden (€ 13.000) en lagere lasten voor het plan van aanpak dak- en thuisloosheid (€ 16.000) hiervan wordt voorgesteld om dit over te hevelen naar 2021. Daarnaast waren er lagere lasten voor Mentaal Lokaal omdat het convenant per oktober 2020 is ondertekend (€ 38.000).

P7 Volksgezondheid en milieu

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Door uitvoering te geven aan het lokaal gezondheidsbeleid en in te zetten op specifieke thema's willen wij inwoners gezond en veilig laten opgroeien en zich maximaal laten ontwikkelen;

Op basis van het gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) dragen wij bij aan onze zorgplicht om het milieu zo min mogelijk te belasten en de volksgezondheid te verbeteren. Het uitgangspunt is het toewerken naar een klimaatrobuuste en duurzame waterketen. Samen met inwoners willen wij grip krijgen op afvalstromen en streven wij op termijn naar 30 kg restafval per persoon in 2025;

Wij gaan voor een milieubewust, groener en duurzamer Wassenaar. Daarbij hebben wij als doel om in 2040 CO_2-neutraal zijn, millennium- en fairtrade gemeente te blijven en een bijdrage te leveren aan de energietransitie. Daarnaast staan wij voor verduurzaming van de samenleving en verbetering van de milieukwaliteiten van de leefomgeving.

Wat wilden we daarvoor doen?

Taakveld: 7.1 Volksgezondheid

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

De nota 'Volksgezondheid Toekomst Verkenning' is verschenen en het Nationaal Preventieakkoord is gesloten. Deze vormen de basis voor lokaal gezondheidsbeleid.

Belangrijkste Resultaten 2020

Optimaliseren werkwijze GGD en Veilig Thuis.

Preventieactiviteiten op basis van Uitvoeringprogramma lokaal gezondheidsbeleid.

Opschaling Jeugdgezondheidszorg met als doel wachtlijsten te voorkomen.

Uitvoeren wettelijke en niet-wettelijke taken op het gebied van gezondheidszorg.

De activiteiten in dit taakveld hebben in 2020 met name in het teken gestaan van de coronapandemie. In samenwerking met huisartsen, GGD, welzijnspartijen en gemeente is dagelijks gewerkt aan het implementeren van landelijke maatregelen ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus, het verstrekken van informatie aan inwoners en organisaties en het nemen van maatregelen om coronaschade te beperken.

In het kader van het uitvoeringsprogramma lokaal gezondheidsbeleid is de actie Stoptober (actie stoppen met roken in oktober) uitgevoerd en gestart met de Rookvrije Generatie (scholen rookvrij, steeds meer sportverenigingen rookvrij, gemeente aangemeld bij landelijke Netwerk Nederland Rookvrij).

De jeugdgezondheidszorg is een wettelijke taak en dient in een gemeente uitgevoerd te worden (Wet Publieke Gezondheid). Er is (samen met 7 andere gemeenten) voor gekozen dit door de stichting Jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West te laten doen. Het aangeboden programma wordt momenteel ingezet om stevig ouderschap trajecten aan te bieden, daarnaast zijn er uren inzet van de jeugdartsen en verpleegkundigen voor ondersteuning op school (bijvoorbeeld bij verzuim) en andere plekken, het geven van cursussen als daar vraag naar is en het coördineren van zorg in complexe casuïstiek. Ingezet wordt op het voorkomen van wachtlijsten voor jeugdgezondheidszorg.

De opdracht voor een lokaal Preventieakkoord is geformuleerd en kan in 2021 starten. Dit akkoord zal vervlochten worden met het lokaal sportakkoord.

Taakveld: 7.2 Riolering

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Integrale afweging van klimaatadaptatie in rioolvervangingsprojecten Verkennen van meetinstrumenten voor het rioolbeheer	Bevorderen van het lokaal bergen van hemel en grondwater

Integrale afweging van klimaatadaptatie in rioolvervangingsprojecten
De integrale afweging klimaatadaptatie in rioolvervangingsprojecten is niet afgerond en loopt door in 2021.

Verkennen van meetinstrumenten voor rioolbeheer
Het samenwerkingsverband Waterketen Leidse regio is gestart met het opstellen van een planstructuur, waarin de afwegingen en keuzes voor de gemeentelijke watertaken worden gemaakt en een bijbehorend toetsingskader van doelen, functionele eisen, maatstaven en meetmethoden (DoFeMaMe). Naar verwachting zal deze in het 3de kwartaal 2021 afgerond zijn.

Bevorderen van het lokaal bergen van hemel- en grondwater
De verordening afvoer hemel- en grondwater is in 2020 ingebracht, maar door de Raad teruggelegd bij de commissie. Een aangepaste versie wordt in het 1ste kwartaal 2021 opnieuw aan de Raad voorgelegd ter vaststelling.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband	**Samenwerking Waterketen Regio Rijnland**
Juridische vorm	
Vestigingsplaats	
Bestuur en toezicht	De samenwerking kent drie bestuursorganen: • Bestuurlijk algemeen, betreffende wethouder van gemeente en waterschap, waarbij Rijnland initiatiefnemer is; • Bestuurlijk Cluster, betreffende wethouder deelnemende gemeenten (Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Zoeterwoude, Voorschoten en Wassenaar) binnen cluster Leidse Regio vertegenwoordigt door wethouder Leiden als voorzitter en wethouder Rijnland; • C-team, overkoepelend orgaan van voorzitters van de clusters (4 in totaal) en Rijnland. Deze informeren voorzitters bestuurlijk clusters.
Doelstelling	Gezamenlijke zorg voor de gehele waterketen en krachten bundelen. • Realiseren van de kostenbesparingen in het beheer van de waterketen; • Verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van de beheertaken en het innovatievermogen; • Verminderen van de personele kwetsbaarheid bij de uitvoering van de beheertaken. Vertrekpunt in de samenwerking is dat de bestaande taken en verantwoordelijkheden niet worden aangetast.
Bestuurlijk belang	Samenwerken versterkt de waterketen. Met dit uitgangspunt werken gemeenten, drinkwaterbedrijf Dunea en het hoogheemraadschap van Rijnland samen toe naar een waterketen en waterketenbeheer: • Van hoge constante kwaliteit; • Met een lage kwetsbaarheid; • Functionerend tegen zo laag mogelijke totaal maatschappelijke kosten. Met het structureel opzetten van samenwerking geven Rijnland en gemeenten invulling aan het Bestuursakkoord Water.

Taakveld: 7.3 Afval

Belangrijkste ontwikkelingen 2020		**Belangrijkste Resultaten 2020**
Stijging kosten voor het verwerken van afval	➡	Het verhogen van de inzameling van grondstoffen

	Verbeteren gescheiden inzamelen van afval door voorlichting

Stijging kosten voor het verwerken van afval
De kosten voor het inzamelen en verwerken van het afval zijn binnen de begroting gebleven. Ondanks dat er vanwege het coronavirus meer thuis gewerkt is, blijkt dat er aan huis minder is ingezameld. Er is wel veel meer afval op het brengstation gebracht.

Het verhogen van de inzameling van grondstoffen
Het uitbreken van het coronavirus heeft invloed op het afvalgedrag van de inwoners. Zo zijn er veel meer bezoeken geweest aan het afvalbrengstation aan de Hogeboomseweg. Wellicht dat het thuis werken ook een positieve invloed heeft gehad op de proef met het huis aan huis inzamelen van het PMD. In januari 2020 is gestart met het huis aan huis inzamelen van het PMD in Wassenaar-Zuid en Rijksdorp. Dit heeft ruim 140 ton schoon PMD opgeleverd.

Verbeteren gescheiden inzamelen van afval door voorlichting
Er zijn in het najaar van 2020 communicatie-campagnes geweest vanuit Avalex over het beter scheiden van het GFT en PMD. Er is bijgehouden hoeveel bezoeken dit heeft gegenereerd op de verschillende pagina's. Het blijkt dat de PMD-campagne meer hits heeft opgeleverd dan de GFT-campagne. Dit komt helaas nog niet tot uitdrukking in meer of schoner PMD. Herhaling is daarbij van belang om het bij eenieder beter in het hoofd te krijgen. In 2020 is de raad regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen Avalex.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	216

Taakveld: 7.4 Milieubeheer

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Transitievisie warmte	Concept regionale energiestrategie (RES) Lokale energiestrategie

Concept regionale energiestrategie (RES)

De Concept RES is door het college vastgesteld en door de raad voorzien van wensen en bedenkingen. Tevens is een goed bezochte onlinebijeenkomst gehouden t.b.v. zon op dak. In de loop van 2021 moet de Concept RES worden opgewerkt tot een definitieve-RES 1.0 dat voldoet aan de kwalificaties van het nationaal Klimaatakkoord. In een RES bepaalt een regio haar bijdrage aan de landelijke doelstelling voor CO_2-reductie. Dit heeft betrekking op energiebesparing en opwekking, infrastructuur, opslag en conversie van hernieuwbare energie.

Lokale energiestrategie

Binnen de Lokale Energiestrategie is in 2020 verder invulling gegeven aan de Transitievisie Warmte. Er is een technisch-economische analyse uitgevoerd en de raad heeft de startnotitie TVW vastgesteld. Er is gestart met het participatietraject welke in 2021 wordt afgerond. In 2021 dient de raad de visie over hoe Wassenaar aardgasvrij kan worden, te hebben vastgesteld. Ondanks corona zijn met de klimaattafel vier succesvolle bijeenkomsten georganiseerd. Als afsluiter van het jaar heeft Ed Nijpels een inspirerend betoog gehouden. In 2020 is een viertal buurtteams begonnen met de verduurzaming van hun wijk met zonnepanelen. Ca. 60 huiseigenaren hebben hiervan gebruik gemaakt en nog 30 zullen volgen. De Wassenaarse Energie Coöperatie is opgericht waarbij wordt ingezet voor grote opwekkingsprojecten in het dorp op basis van deelname van Wassenaarse inwoners. Het zwembad is belegd met 329 zonnepanelen. De raad heeft de regeling Duurzaamheidsvoucher vastgesteld en daar hebben eind 2020 ca. 719 Wassenaarders gebruik gemaakt van een waardebon voor kleine duurzame maatregelen, maar de regeling blijft open tot 1 maart 2021. Met de gelijk oplopende inkoopactie zijn nog eens 58 huishoudens overgaan tot het nemen van grotere verduurzamingsmaatregelen. De gemeente brengt maandelijks een bericht uit in de Wassenaarse Krant en wekelijks via facebook. Dit jaar heeft een tweede school in Wassenaar zonnepanelen gelegd en heeft een derde school een SDE-aanvraag gedaan.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	1,9

Taakveld: 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Belangrijkste ontwikkelingen 2020

Er zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen in 2020

Belangrijkste Resultaten 2020

Het service- en onderhoudsniveau van het beheer en onderhoud op Begraafplaats Persijnhof voldeed het gehele jaar aan het basis onderhoudsniveau.

Verbonden partijen

Naam	Taakveld
Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden	7.1 Volksgezondheid
Avalex	7.3 Afval
Omgevingsdienst Haaglanden	7.4 Milieu: legalisering, toezicht, handhaving

Wat heeft het gekost

P7 Volksgezondheid en milieu bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		**Begroting 2020 primair**	**Begroting 2020 actueel**	**Rekening 2020**	**Verschil 2020 Begr. actueel / rekening**
7.1 Volksgezondheid	Baten	0	45	20	-24
	Lasten	-1.785	-1.849	-1.858	-10
	Saldo	-1.785	-1.804	-1.838	-34
7.2 Riolering	Baten	2.675	2.675	2.706	31
	Lasten	-1.859	-1.873	-1.820	54
	Saldo	816	801	886	85
7.3 Afval	Baten	4.446	4.868	4.982	114
	Lasten	-3.491	-3.920	-3.908	12
	Saldo	955	948	1.074	126
7.4 Milieubeheer	Baten	0	390	102	-289
	Lasten	-639	-1.406	-909	497
	Saldo	-639	-1.015	-807	208
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	57	55	43	-12
	Lasten	-136	-138	-166	-28
	Saldo	-79	-83	-123	-40
Totaal baten		7.178	8.034	7.853	-180
Totaal lasten		-7.909	-9.186	-8.661	525
Saldo van baten en lasten		**-732**	**-1.152**	**-807**	**345**
Onttrekking reserves		0	562	562	0
Toevoeging reserves		0	-237	-237	0
Mutaties reserves		**0**	**325**	**325**	**0**
Programma resultaat		**-732**	**-827**	**-482**	**345**

Toelichting op verschillen tussen begroot actueel/werkelijk in taakvelden >= € 50.000

Taakveld 7.2 Riolering

De per saldo € 31.000 hogere baten en € 54.000 lagere lasten kunnen op hoofdlijn als volgt worden verklaard.

a. De hogere baten zijn o.a. het resultaat van een vrijval van € 46.000 uit de voorziening riolering en een € 15.000 lagere opbrengst rioolheffing.

b. Rioolkolken € 82.000 lagere onderhouds- en reparatiekosten.

c. Lagere dotatie in de spaarvoorziening riolering € 59.000.

d. Hogere lasten vrijverval riolering € 147.000 door externe advieskosten van Kenniscoach met betrekking tot het project 'Basis op Orde' (€ 59.000) wat beoogt de areaalgegevens van het rioolnet volledig in kaart te brengen. Ook is externe deskundigheid ingezet op de invoering van integraal gebiedsgericht werken (€ 84.000).

e. Lagere lasten rioolpompen en -gemalen € 63.000 door lagere onderhouds- en reparatiekosten.

f. Per saldo hogere lasten € 3.000.

Taakveld 7.3 Afval

Het voordelig saldo van € 126.000 betreft een € 50.000 hogere opbrengst afvalstoffenheffing en een hogere opbrengst van € 88.000 vanuit het Afvalfonds Verpakkingen (voorheen Nedvang). Dit betreft een voordeel op de inzameling van PMD. Overige verschillen laten per saldo € 12.000 nadelig verschil zien. Hierin zit overigens wel een voordelig saldo verwerkt op de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor 2020 van € 32.000. Het saldo op afval laat op het taakveld een hogere kostendekkendheid zien, omdat toe te rekenen BTW en overhead niet mogen worden geboekt. In werkelijkheid blijft kostendekkendheid onder de 100%, namelijk 97,5%.

Taakveld 7.4 Milieubeheer

De lagere baten en lasten betreft voor € 120.450 de vooruit ontvangen geluidsaneringsgelden die volledig beschikbaar moeten blijven omdat in dit kader geen kosten zijn gemaakt in 2020. Voorgesteld wordt dit bedrag te storten in een nieuw te vormen voorziening 'Geluidsanering woningen'.

Daarnaast resteert van de in 2020 ontvangen RRE-gelden (regeling reductie energiegebruik) nog een bedrag van € 168.664, waarvan verwacht wordt dat dit budget in 2021 volledig tot besteding zal komen met behulp van duurzaamheidsvouchers.

Van het incidentele budget voor de 'Lokale Energiestrategie' is eind 2020 nog € 114.646 beschikbaar.

Ook van het budget 'Participatie Transitievisie Warmte' resteert nog een incidenteel bedrag van € 47.535.

Voorgesteld wordt genoemde restantbedragen met eventuele dekking over te hevelen naar 2021, zodat deze projecten kunnen worden afgerond en verantwoord. Daarnaast per saldo € 9.000 lagere lasten.

P8 Wonen en bouwen

Doelstelling: "Wat wilden we bereiken ?"

Betrekken van bewoners bij het aanpassen van bestemmingsplannen, daarbij lopen we vooruit op de nieuwe Omgevingswet;

Toekomstgerichte bestemmingsplannen met ruimte voor flexibiliteit, duurzaamheid en particulier initiatief;

Versterken van het aantrekkelijke woon- en leefklimaat dat Wassenaar nu kent, hiervoor werken we onder andere samen met Voorschoten en Leidschendam-Voorburg in de Landschapstafel Duin, Horst Weide;

Optimaal benutten van beschikbare locaties voor woningbouw, met voldoende gevarieerde woningbouw zodat er plaats is voor verschillende doelgroepen (goede plek voor begeleid wonen);

Ruimte creëren voor initiatieven van Wassenaarse groepen inwoners in de woningbouw;

Voldoende woningen voor de diverse doelgroepen en verkorten van de wachtlijsten;

Een optimale benutting van de samenwerking met de woningbouwcorporaties en verkorten van de wachtlijsten door de mogelijkheden van lokaal maatwerk maximaal in te zetten.

Wat wilden we daarvoor doen?

Taakveld: 8.1 Ruimtelijke ordening

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Consequenties uitspraak Raad van State over Programma Aanpak Stikstof.	Per 1 januari 2021 werken we volgens de minimale eisen Omgevingswet Actueel ruimtelijk toetsingskader Villawijken

Per 1 januari 2021 werken we volgens de minimale eisen Omgevingswet
Zoals in Programma 0 is terug te lezen zijn veel activiteiten rondom de implementatie Omgevingswet gericht op besluitvorming door de raad. Er zijn echter ook stappen gezet in de onderdelen die meer bedrijfsmatig van aard zijn. Zo is een trainingsmodule opgesteld voor het nieuwe werkproces omgevingsvergunning. Het uitvoering geven aan activiteiten in deze trainingsmodule is in het vierde kwartaal 2020 gestart en loopt door in 2021. In aanloop naar het opstellen van een omgevingsplan is als eerste grote stap een impactanalyse met roadmap gemaakt. Hierin staan opleidingsmodules en stappen die in ieder geval in 2021 moeten worden uitgevoerd in aanloop naar een tijdelijk omgevingsplan. De analyse vormt tevens de basis om te komen tot een plan van aanpak omgevingsplan. In januari 2021 start het proces om tot dit plan van aanpak te komen. Samen met de

leveranciers van de plansoftware en het "vergunning, toezicht & handhavingssysteem" is gestart met het inrichten van het digitaal systeem, zodat in 2021 aangesloten kan worden op het landelijk deel. Verder heeft er een intensivering plaatsgevonden in de interne communicatie over de Omgevingswet, is eind 2020 gestart met het komen tot een strategische personeelsplanning Omgevingswet en is deelgenomen aan diverse regionale werkgroepen (bijv. werkprocessen en leerkring omgevingsplan).

Actueel ruimtelijk toetsingskader Villawijken
Voor Villawijken is in 2020 geen beheerverordening vastgesteld. Het geldende bestemmingsplan voldoet nog steeds als ruimtelijk toetsingskader. Om die reden is, in aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet, geoordeeld dat een herziening van dit bestemmingsplan, gelet op de personele inzet die daarmee is gemoeid, nu niet urgent is.

Gevolgen uitspraak Programma Aanpak Stikstof
De raad is in mei geïnformeerd over de veranderingen en de gevolgen door het wegvallen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS).
Voor alle vergunningen/(her)inrichting en ontwikkelingslocaties die op het moment in Wassenaar spelen, wordt een AERIUS- berekening gevraagd, zodat bekend is of en wat de stikstof uitstoot is en of dit invloed heeft op het Natura 2000 gebied. Bij grotere infrastructurele werken wordt eveneens een AERIUS-berekening gevraagd. Als uit de berekening blijkt dat de stikstofdepositie groter is dan 0,00 mol/ha/jr.is er een natuurvergunning nodig, die mogelijk niet kan worden verleend. De AERIUS-berekening wordt getoetst door het bevoegd gezag (Omgevingsdienst Haaglanden namens de provincie). Tot op heden zijn er nog geen plannen tegengehouden vanwege de stikstofuitstoot. De eerste plannen waar een stikstof berekening van ligt zijn Vreeburglaan-Gybelanthof, Havenkade 71, locatie Griffioen en inmiddels ook sporthal Dr. Mansveltkade. Voor de Havenkade 71 geldt dat de omgevingsvergunning in het laatste kwartaal van 2020 is verleend. Tussentijds is ook voor de Poortlaan (eind januari 2021) een omgevingsvergunning verleend, zij het dat hier nog een bezwaarprocedure loopt.

Taakveld: 8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terrein)

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
Grondbeleid gebruiken voor handhaven en versterken van de ruimtelijke kwaliteit per ontwikkeling.	Voorbereiden van intentieovereenkomsten, om voorafgaand aan de herontwikkeling een duidelijk beeld te hebben omtrent de economische haalbaarheid. Sluiten van anterieure overeenkomsten bij herontwikkelingen inclusief kostenverhaal. Op transparante wijze samenwerken met marktpartijen.

Faciliterend Grondbeleid

Er wordt in de basis geen actief grondbeleid gevoerd in Wassenaar, maar we faciliteren wel een aantal projecten. Per ontwikkeling zal een afweging worden gemaakt.

De locatiestudies m.b.t. herontwikkelingsmogelijkheden zijn gestart voor Den Deijl en Gemeentewerf/Gemeentekantoor. Het O&O- gebouw is verkocht t.b.v. realisatie van een maatschappelijke functie door derden.

In 2020 zijn anterieure overeenkomsten gesloten voor de volgende locaties: ANWB, Stompwijckstraat en Vreeburglaan.

Taakveld: 8.3 Wonen en bouwen

Belangrijkste ontwikkelingen 2020	Belangrijkste Resultaten 2020
De vraag naar (specifieke) woonruimte neemt toe.	Opstellen woonvisie en maken van prestatieafspraken Actualiseren beleidskader en plan van aanpak voor de huisvesting van woonwagenbewoners Beleidsplan vergunningverlening, handhaving en toezicht

Opstellen woonvisie en maken van prestatieafspraken

De woonvisie is opgesteld en op 24 november 2020 door de raad vrijgegeven voor zienswijzen. De verwachting is dat de woonvisie definitief vastgesteld kan worden op 30 maart 2021. Ook de prestatieafspraken, jaarschijf 2021 zijn vastgesteld en door partijen getekend op 14 december 2020. De raad is hierover met een informatiebrief geïnformeerd (nr. 137).

Actualiseren beleidskader en plan van aanpak voor de huisvesting van woonwagenbewoners

De opgave voor de huisvesting van woonwagenbewoners is uitgewerkt in de woonvisie. Hierin wordt ruimte geboden voor een uitbreiding met circa 9 standplaatsen verdeeld over de huidige locaties (Lagerweide en Ruigelaan).

Naast deze in de begroting aangekondigde resultaten heeft de gemeenteraad ook de eerste woningmarktmonitor mogen ontvangen (informatiebrief nr. 66) en heeft het college een eerste bod uitgebracht voor het maken van regionale woningmarktafspraken. Over het proces is de raad per informatiebrief geïnformeerd (nr. 033). Het uitgebrachte bod is conform het woonbeleid en de programmering in de voor zienswijze vrijgegeven woonvisie (bijlage 5 van de Woonvisie).

Beleidsplan vergunningverlening, handhaving en toezicht
Het VTH-beleidsplan 2016-2019 is in 2020 niet geactualiseerd.
Met het opstellen van een nieuw VTH-beleidsplan voor de periode 2020-2023, is eind 2019 niet gestart omdat, door de toen nog geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021, het plan na 1 jaar alweer vervangen zou worden door het Omgevingsprogramma.
De keuze om in het zicht van Omgevingswet geen nieuw sectoraal beleid te maken heeft daarbij ook een doorslaggevende rol gespeeld.

In mei 2020 heeft Minister Ollongren bekend gemaakt dat de invoering van de Omgevingswet wederom is uitgesteld, ditmaal tot 1 januari 2022. Dit heeft de keuze om geen nieuw sectoraal beleid te maken in een ander daglicht gezet.
Concreet zou dat betekenen dat er over een periode van 2 jaar geen actueel VTH-beleid zou zijn en dat er tot minimaal 2022 op basis van het beleidsplan 2016-2019 gewerkt zou moeten worden.
Daarom is in 2020 alsnog begonnen met het opstellen van een VTH-beleidsplan voor de komende jaren. Helaas heeft de coronacrisis de voortgang van het plan aanzienlijk vertraagd, waardoor het plan in het 1e kwartaal 2021 is vastgesteld.

Instandhouding van het rijksmonument Huize Ivicke.
Nadat de eigenaar van het rijksmonument Huize Ivicke de opgelegde maatregelen uit de last onder dwangsom niet binnen de gestelde termijn heeft gerealiseerd en de voorzieningenrechter de gemeente tot tweemaal toe in het gelijk heeft gesteld, is gestart met de uitvoering van de instandhoudingswerkzaamheden. In het kader van deze handhavingsprocedure van de wettelijke instandhoudingsplicht is naast de vakinhoudelijke expertise en projectleiding vanuit het taakveld cultureel erfgoed, ook extra intensieve juridische inzet nodig geweest. Daar was inhuur van onder meer een advocaat noodzakelijk, mede omdat sprake is geweest van uitzonderlijke situaties en omstandigheden met diverse, deels nog lopende juridische procedures. Daar zal het restant van het hiervoor in de voor- en najaarsnota beschikbaar gestelde krediet van € 120.000, in 2021 nodig zijn. Bij de voorjaarsnota zal een bijstelling van het gehele krediet, waaronder ook de te verhalen kosten voor de instandhoudingsmaatregelen, in beeld worden gebracht.

Stand van zaken Leges Rijnlandroute
De lagere legesopbrengsten volgend uit de minnelijke schikking zijnde € 1,5 mln. in plaats van € 4,4 mln. zijn al verwerkt in de jaarrekening 2019.
Aan de gemeente Leiden is de behandelvergoeding van € 1,2 mln. al in 2018 betaald. Een correctie op dit bedrag van ca. € 600.000 is nooit opgevoerd in de begroting en leidt dan ook niet tot nadelige gevolgen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2020
35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	607

36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	4,9
37	Demografische druk	%	CBS	98,5
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In Euro's	COELO	1.017
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In Euro's	COELO	1.227

Wat heeft het gekost

P8 Wonen en bouwen bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)		Begroting 2020 primair	Begroting 2020 actueel	Rekening 2020	Verschil 2020 Begr. actueel / rekening
8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	0	284	112	-172
	Lasten	-999	-1.205	-1.021	184
	Saldo	-999	-921	-909	12
8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terrein)	Baten	0	0	0	0
	Lasten	-16	-19	-20	-1
	Saldo	-16	-19	-20	-1
8.3 Wonen en bouwen	Baten	1.282	1.282	1.441	159
	Lasten	-1.182	-1.485	-1.486	0
	Saldo	99	-204	-45	159
Totaal baten		1.282	1.565	1.552	-13
Totaal lasten		-2.198	-2.709	-2.527	182
Saldo van baten en lasten		**-916**	**-1.144**	**-975**	**169**
Onttrekking reserves		472	776	776	0
Toevoeging reserves		0	-388	-388	0
Mutaties reserves		**472**	**388**	**388**	**0**
Programma resultaat		**-444**	**-755**	**-586**	**169**

Toelichting op verschillen tussen begroot actueel/werkelijk in taakvelden >= € 50.000

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

De afwijkingen op baten en lasten hebben te maken met de anterieure overeenkomsten die reeds zijn gesloten (ANWB/ABB, Stompwijckstraat, Vreeburglaan, Duindigt), dan wel in voorbereiding zijn en mogelijk leiden tot een contract (Havenkade, Zonneveldweg, Griffioen, Den Deijl, Kerkehout). In 2020 is een bedrag van € 13.000 voor inhuur van externe deskundigheid niet gedekt door een anterieure overeenkomst.
Daarnaast is het incidentele budget voor de invoering van de Omgevingswet voor een bedrag van € 25.000 niet tot besteding gekomen. Voorgesteld wordt dit restant over te hevelen naar 2021.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

De € 159.000 hogere baten zijn voor een groot deel toe te schrijven aan een € 141.000 hogere opbrengst bouwleges dan begroot. Ook is snippergroen verkocht voor € 24.000. Andere baten per saldo € 6.000 lager.
De per saldo € 12.000 lagere lasten heeft voornamelijk te maken met het incidenteel beschikbaar gestelde budget voor de Woonvisie. Overige lasten per saldo € 4.000 hoger.

Verplichte paragrafen

Paragraaf Lokale Heffingen

1.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de door de gemeente Wassenaar geheven belastingen, bestemmingsheffingen en rechten. De heffingsbevoegdheid ontleent de gemeente aan een wettelijke grondslag, zoals de Gemeentewet en de Wet milieubeheer. Het invoeren, wijzigen en afschaffen van lokale heffingen is een bevoegdheid van de gemeenteraad.
Onder de belastingen vallen de onroerende-zaakbelastingen, de toeristenbelasting, de hondenbelasting, de reclamebelasting (ondernemersheffing) en de precariobelasting. De opbrengst van de belastingen gaat naar de algemene middelen en is vrij besteedbaar.

Onder de bestemmingsheffingen vallen de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de baatbelastingen. Heffingen zijn vergoedingen voor een specifieke taak die de gemeente uitvoert.

De rechten omvatten een zeer grote groep. De belangrijkste hiervan zijn de marktgelden, de begrafenisrechten en de leges inzake omgevingsvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en de gemeentelijke basisadministratie.
Voor zowel bestemmingsheffingen als de rechten geldt dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat de opbrengst gebruikt wordt voor de dekking van de gemaakte kosten.

1.2 Beleid lokale heffingen

Het uitgangspunt voor de lokale lasten voor de gemeente Wassenaar is dat een lastenverzwaring voor de inwoners van Wassenaar alleen mag als er geen duurzame alternatieven beschikbaar zijn. Daarnaast geldt dat onder het motto "de gebruiker betaalt" heffingen zoveel mogelijk kostendekkend zijn.

1.2.1 Aanpassingen tarieven belastingen

In de vastgestelde begroting 2020 zijn de opbrengsten voor belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor 2020 vastgesteld. Het uitgangspunt daarbij was voor belastingen verhoging met het inflatiepercentage van 1,4%. Onderstaand worden een aantal aanpassingen nader toegelicht.

OZB

Bij het vaststellen van de begroting 2020 is een extra verhoging van de opbrengst met 5%, zoals opgenomen in de begroting 2019 – 2022 in verband met dekking van het tekort. Per saldo is deze opbrengst met circa 6,4% verhoogd, dit is inclusief het inflatiepercentage.

Rioolheffing

De aanslagen rioolheffing worden gebaseerd op het waterverbruik, gegevens hiervan worden geleverd door Dunea aan de BSGR. Op basis van het werkelijke waterverbruik zijn de tarieven gehandhaafd op het niveau van 2019.

1.2.2 Aanpassing leges en rechten

De leges en rechten zijn voor 2020 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 1,4% (consumentenprijsindex). Tarieven die door het Rijk worden vastgesteld zijn voor dat bedrag opgenomen.

1.3 Overzicht tarieven

De belangrijkste tarieven voor belastingjaar 2020 zijn:

Belastingen	**Tarief 2020**
Onroerende zaakbelasting voor woningen	
- Tarief eigenaar (% van de WOZ-waarde)	0,1006%
Onroerende zaakbelasting voor niet-woningen	
- Tarief eigenaar (% van de WOZ-waarde)	0,2779%
- Tarief gebruiker (% van de WOZ-waarde)	0,2613%
Afvalstoffenheffing	
- Eenpersoonshuishouden	€ 278,52
- Meerpersoonshuishouden	€ 400,92
Rioolheffing	
- Vastrecht tot 80 m^3	€ 125,28
- Variabel boven 80 m^3, per m^3	€ 1,57
Hondenbelasting	
- Eerste hond	€ 86,64
Toeristenbelasting	
- per overnachting (camping)	€ 1,31
- per overnachting (hotel/pension/bed en breakfast)	€ 3,29
Precario op kabels en leidingen (per strekkende meter)	€ 2,74
Ondernemersheffing	
- vast bedrag	€ 200,00
- vermeerderd met € 2,25 voor elke € 1.000 aan WOZ-waarde boven € 153.000 (maximum heffingsbedrag € 900)	

1.4 De opbrengsten van de gemeentelijke belastingen

In onderstaand overzicht staan de geraamde en werkelijke baten voor 2020 voor wat betreft de belangrijkste belastingen.

bedragen x € 1.000

	Belastingen	**Raming 2020**	**Werkelijk 2020**
1	OZB woningen (E)	7.324	7.321
2	OZB niet-woningen (E+G)	2.720	2.647
3	Hondenbelasting	182	183
4	Precariobelasting	1.886	1.983
5	Toeristenbelasting	579	613

6	Baatbelasting	11	11
7	Ondernemersheffing	91	93
8	BIZ-Maaldrift	29	28
9	BIZ-Centrum Wassenaar	46	43

Toelichting belangrijkste verschillen

1.4.1 OZB

De lagere opbrengsten OZB niet-woning komt hoofdzakelijk door gewijzigde jurisprudentie Hoge Raad met betrekking tot verzorgings- en verpleegtehuizen, hierdoor valt dit niet altijd onder het tarief niet-woning.

1.4.2 Precariobelasting

De hogere opbrengst wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een nog gerealiseerde opbrengst uit het vorige boekjaar.

1.4.3 Toeristenbelasting

De hogere opbrengst wordt hoofdzakelijk veroorzaakt vanwege een nog gerealiseerde opbrengst 2019 (definitieve aanslagen).

1.5 De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen

In onderstaand overzicht staan de geraamde en werkelijke baten voor 2020 voor wat betreft de belangrijkste heffingen.

bedragen x € 1.000

	Heffingen		
10	Afvalstoffenheffing	4.194	4.248
11	Rioolheffing	2.655	2.637
12	Marktgelden	31	26
13	Begrafenisrechten	49	37
14	Leges bouwvergunningen	1.251	1.392
15	Secretarieleges	386	389
16	Retributies	36	37
17	Overige leges en rechten	47	48

Toelichting belangrijkste verschillen

De meeropbrengst bouwvergunningen komt hoofdzakelijk door dat er afgifte van een grote bouwaanvraag van eind 2019 heeft plaatsgevonden in 2020.

1.5.1 Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van percelen waarvoor een inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen bestaat. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten worden verrekend met de egalisatievoorziening. Voor het jaar 2020 is € 538.500 onttrokken aan de egalisatievoorziening afval. Dit komt deels door een hogere bijdrage aan Avalex en toe te rekenen BTW, hierdoor komt de kostendekkendheid op basis van nacalculatie uit op 97,5% zoals uitgegaan bij begroting.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	raming	realisatie
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	3.716.000	4.106.000
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen*	-252.000	-128.000
Netto kosten taakveld(en)	**3.464.000**	**3.978.000**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	158.000	167.000
BTW	684.000	765.000
Totaal toerekenbare kosten	**842.000**	**932.000**
Totale kosten	**4.306.000**	**4.910.000**
Totale opbrengsten	**4.194.000**	**4.248.000**
Onttrekking ultimo 2020		**538.000**
Kostendekkendheid	**97,5%**	**97,5%**

1.5.2 Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. De verschillen tussen de werkelijke lasten en baten voor de rioolheffing worden verrekend met de egalisatievoorziening. Hierdoor is de kostendekking normaliter altijd 100%. Voor de rioolheffing over 2020 is een restantbedrag van
€ 46.000 onttrokken aan de egalisatievoorziening.

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	raming	realisatie
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	2.142.000	2.121.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-20.000	-22.000
Netto kosten taakveld(en)	**2.122.000**	**2.099.000**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	301.000	317.000
BTW	286.000	285.000
Totaal toerekenbare kosten	**587.000**	**602.000**
Totale kosten	**2.709.000**	**2.701.000**
Totale opbrengsten	**2.655.000**	**2.637.000**
Onttrekking ultimo 2020		**46.000**
Kostendekkendheid	**98,0%**	**99,3%**

1.5.3 Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het gebruiken van openbare grond c.q. het innemen van een standplaats op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. Door hogere schoonmaakkosten en een lagere bezetting komt de uiteindelijke kostendekkendheid over 2020 uit op 55,3%.

Berekening kostendekkendheid marktgeld	**raming**	**realisatie**
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	27.000	28.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0	0
Netto kosten taakveld(en)	**27.000**	**28.000**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	16.000	17.000
BTW	1.000	2.000
Totaal toerekenbare kosten	**17.000**	**19.000**
Totale kosten	**44.000**	**47.000**
Totale opbrengsten	**31.000**	**26.000**
Kostendekkendheid	**70,5%**	**55,3%**

1.5.4 Begrafenisrechten

Begraafplaatsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en het gebruik van de diensten die daarbij worden verleend. De gerealiseerde opbrengst is al een aantal jaar relatief stabiel en is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal begrafenissen. Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid, echter gelet op het relatief geringe aantal begrafenissen en structurele onderhoudslasten is dit niet te realiseren zonder (grote) tariefsverhoging en/of teruggang in het onderhoud. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2020 uit op 14,4%.

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsrechten	**raming**	**realisatie**
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	133.000	166.000
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0	6.000
Netto kosten taakveld(en)	**133.000**	**160.000**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	85.000	89.000
BTW	3.000	8.000
Totaal toerekenbare kosten	**88.000**	**97.000**
Totale kosten	**221.000**	**257.000**
Totale opbrengsten	**49.000**	**37.000**
Kostendekkendheid	**22,0%**	**14,4%**

1.5.5 Leges

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Deze tarieventabel bestaat uit drie titels: Algemene dienstverlening, Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Binnen de drie titels zijn de leges onderverdeeld in hoofdstukken waarbinnen de samenhangende tarieven zijn geclusterd. De uiteindelijke kostendekkendheid komt over 2020 voor de drie titels uit op respectievelijk 73%, 102% en 53%.

Kostendekkendheid Leges Algemene dienstverlening	raming	realisatie
Kosten taakvelden	363.000	395.000
Toe te rekenen overhead	191.000	202.000
Totale kosten	**554.000**	**597.000**
Totale opbrengsten	**437.000**	**438.000**
Kostendekkendheid	**79%**	**73%**

Kostendekkendheid Leges omgevingsvergunning	raming	realisatie
Kosten taakvelden	725.000	769.000
Toe te rekenen overhead	565.000	596.000
Totale kosten	**1.290.000**	**1.365.000**
Totale opbrengsten	**1.251.000**	**-1.392.000**
Kostendekkendheid	**97%**	**102%**

Kostendekkendheid Leges Europese dienstenrichtlijn	raming	realisatie
Kosten taakvelden	15.000	15.000
Toe te rekenen overhead	12.000	13.000
Totale kosten	**27.000**	**28.000**
Totale opbrengsten	**11.000**	**15.000**
Kostendekkendheid	**41%**	**53%**

1.6 Kwijtschelding

In de raadsvergadering van 7 april 2015 is de Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Wassenaar 2015 vastgesteld. Hiermee is het kwijtscheldingsbeleid geactualiseerd. Kwijtschelding is in Wassenaar mogelijk voor de onroerende-zaakbelastingen, de hondenbelasting (alleen eerste hond), afvalstoffenheffing en rioolheffing. Ook voor ZZP'ers is het mogelijk om onder dezelfde voorwaarden als privé-personen voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

In 2020 zijn de volgende bedragen uitgegeven voor kwijtschelding.

bedragen x € 1.000

Belastingen	Raming 2020	Werkelijk 2020
OZB	3	0
Hondenbelasting	6	7
Afvalstoffenheffing	202	193
Rioolheffing	84	99
Totaal	**295**	**299**

1.7 Ontwikkeling woonlasten

Door de totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (zoals gepubliceerd door het Coelo) en uit te drukken in een percentage kan de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde worden geschetst.

	Rekening2019	Begroting 2020	Rekening 2020
totale woonlasten gezin Wassenaar in jaar t	€ 1.151,00	€ 1.209,00	€ 1.209,00
woonlasten gemiddeld gezin in t-1 (cijfers Coelo)	€ 721,00	€ 740,00	€ 740,00
woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (x100%)	**159,8%**	**163,4%**	**163,4%**

Bovenstaande vergelijking laat zien dat de woonlasten in Wassenaar hoger liggen dan het landelijk gemiddelde, de ontwikkeling van de woonlasten ligt ten opzichte van 2019 iets hoger dan gemiddeld.

1.8 Precariobelasting kabels en leidingen

De precariobelasting wordt geheven op basis van artikel 228 van de Gemeentewet. Het is een algemene belasting voor 'het hebben van voorwerpen, onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond'. Op basis van een in 2017 aangenomen wet mogen gemeenten tot en met 2021 nog precariobelasting op kabels en leidingen heffen, maar wel tegen ten hoogste het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016.

1.9 Samenwerking verschillende gemeenten en het Hoogheemraadschap Rijnland

De volledige heffing en invordering, inclusief de waardering in het kader van de Wet WOZ, is overgedragen aan belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Voor de gemeente Wassenaar geldt dit voor de onroerende-zaakbelastingen, rioolheffing, afvalstoffenheffing, reinigingsheffing, hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting, ondernemersheffing, baatbelasting en de BIZ-bijdragen.

1.10 Algemene ontwikkelingen

Verruiming lokaal belastinggebied

De lokale belastingen stonden de afgelopen jaren meer en meer in de belangstelling. Vanaf 2016 is daarbij ook gesproken over de hervorming van het gemeentelijke belastinggebied. Het nieuwe kabinet heeft hier tot op heden echter geen speerpunt van gemaakt. In de decembercirculaire gemeentefonds 2019 stelt de Minister van BZK voor dat het lokale belastinggebied verruimd zou moeten worden. De verruiming kan plaatsvinden door een belastingschuif: een groter gemeentelijk belastinggebied in combinatie met een verlaging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De lastenverzwaring voor inwoners wordt vervolgens teruggesluisd via lagere inkomstenbelastingen.
De staatssecretaris van Financiën zal de eerdere ontwikkelingen opnieuw doordenken en nieuwe varianten onderzoeken. Hierbij is de VNG eveneens betrokken. Besluitvorming over een mogelijke verruiming van het gemeentelijk belastinggebied is aan het volgende kabinet.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 2 maart 2015 is de nota "Risicomanagement en Weerstandsvermogen" vastgesteld door de raad van Wassenaar. Deze nota formuleert de kaders voor succesvol risicomanagement. De weerstandsratio van Wassenaar is 22,1. Volgens de breed gedeelde normering die ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de universiteit Twente kan een weerstandsratio van minimaal 2 getypeerd worden als 'uitstekend'.

Risico's

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie. Met behulp van een risicomanagementinformatiesysteem prioriteert, analyseert en beoordeelt de gemeentelijke organisatie risico's op systematische wijze. Door een goed systeem van risicomanagement kunnen bestuurders en managers vervolgens voor risico's, die het behalen van de doelstellingen van de organisatie bedreigen, passende beheersmaatregelen nemen. Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel opgesteld. Conform de nota "risicomanagement en weerstandsvermogen" toont het onderstaande overzicht de tien grootste risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Het overzicht is aangevuld met de getroffen beheersmaatregelen. Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit gaat het college uit van deze 'top 10'. De top 10 behelst circa 90% van de totale financiële omvang van de risico's. Om voldoende dekking te hebben voor deze kleinere risico's, wordt daarnaast een buffer van 10% (van de benodigde weerstandscapaciteit) van de 10 grootste risico's gehanteerd.

De top 10 belangrijkste risico's

Risico	Gevolgen	Maatregelen
Verantwoordelijkheid Sociaal Domein (Jeugd, WMO). Gemeente zijn financieel verantwoordelijk voor het gehele sociaal domein. Jeugdhulp en WMO betreffen open-einde regelingen. De stijging van de omvang van de doelgroep, stijging van de zorgkosten en de toenemende vraag naar complexe zorg zijn de belangrijkste risicofactoren.	Door grote fluctuaties in de ramingen ontstaat budgetoverschrijding.	Er is een reserve sociaal domein ingesteld om eventuele incidentele tekorten deels mee te dekken en andere risico's mee op te vangen. De omvang van het risico is 20% van het budget. Daarnaast wordt geïnvesteerd in innovatie en preventie. Er is een actieplan jeugd in uitvoering gericht op het terugdringen van het tekort.
Structurele meerkosten als gevolg van de ontvlechting van de GR WODV naar de gemeenten. De colleges hebben op 16 december 2020 besloten tot een taakoverdracht vanuit de GR WODV naar de gemeenten. De onderdelen I&A/P&A en MO zullen van elkaar worden afgenomen.	Bij een zelfde kwantiteit en kwaliteit van dienstverlening zal een structurele kostenstijging plaats kunnen vinden. In de afgelopen jaren zijn immers op meerdere terreinen regelgeving, beleid, uitvoering van beleid en veel primaire processen tussen de twee gemeenten geharmoniseerd. Structurele lasten ontstaan met name door noodzakelijke inzet van extra personeel.	Ambitieniveau bijstellen en/of taken slimmer organiseren door een ander dan het klassieke organisatiemodel toe te passen.

Arbeidsmarkt: Het aantrekken en behouden van voldoende en kwalitatief goed personeel is afhankelijk van de aantrekkingskracht van de WODV en straks de gemeente, en van het aanbod op de arbeidsmarkt. Het verloop van personeel bij de WODV laat een stijgende lijn zien, evenals het aantal vacatures. Voor steeds meer functies zijn moeilijk of geen geschikte kandidaten te vinden. Voor een deel wordt dit veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt. Een andere reden is de positie van de WODV; het is bekend dat het voortbestaan van de organisatie in de huidige vorm al geruime tijd ter discussie staat. Om de bedrijfsvoering en/of de voortgang van de collegeprogramma's niet in gevaar te brengen, is het op bepaalde posities steeds vaker noodzakelijk om in te huren. Soms levert ook dat een probleem op, omdat goede inhuurkrachten ook steeds schaarser worden.	De noodzaak om in te huren wordt steeds groter, wat hogere kosten met zich meebrengt. Taken kunnen in het gedrang komen en kennis kan verdwijnen uit de WODV.	Om de bedrijfsvoering en/of de voortgang van de collegeprogramma's niet in gevaar te brengen, wordt op bepaalde posities steeds vaker het besluit genomen om in te huren. Verder wordt door de WODV en gemeente gekeken naar diverse maatregelen hoe haar positie als werkgever aantrekkelijker gemaakt kan worden.
Herijking gemeentefonds. De systematiek van de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt vereenvoudigd. Op basis van voorlopige gegevens is er voor Wassenaar sprake van een structureel nadeel van € 18,- per inwoner, totaal € 474.000. De verwachting is dat de nieuwe verdeling van het gemeentefonds ingaat per 1 januari 2023. Er zijn ook andere redenen waarom de algemene uitkering aan Wassenaar mogelijk afneemt. 1. Door mogelijke onderuitputting op de Rijksbegroting kan ook de uitkering aan gemeenten afnemen (trap-op, trap-af) 2. Lagere uitkering uit het BTW-compensatiefonds. 3. Ontwikkeling in de landelijke en gemeentelijke uitkeringsbasis. 4. Het na 2021 niet structureel uitgekeerd krijgen van de extra tegemoetkoming jeugdhulp van € 280.000. 5. Indien de algemene uitkering uit het gemeentefonds achterblijft bij de raming. Hierbij moet de nuancering worden gemaakt dat het accres voor 2021 bevroren is zolang er zich geen grote ontwikkelingen voordoen.	Door bezuinigingen kan beleidsintensivering mogelijk niet, niet-volledig of misschien later gerealiseerd worden.	De ontwikkelingen op het gebied van de herverdeling van het gemeentefonds worden op de voet gevolgd. In de begroting 2021-2024 wordt rekening gehouden met negatieve structurele effecten van de voorgenomen herziening. Voor 2022 houden we rekening met een nadelig effect van € 384.000 (€ 15 per inwoner), voor 2023 met € 512.000 (€ 20 per inwoner), en voor 2024 en verder met € 768.000 (€ 30 per inwoner). Dit is hoger dan het nu verwachte structurele nadeel. In de kadernota 2022 zullen deze bedragen worden geactualiseerd.

Een groter beroep op uitkeringsregelingen (open einde regeling Wet BUIG bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan de gemeenten). Door economische ontwikkelingen, onder andere als gevolg van corona wordt een groter beroep gedaan op de uitkeringsregelingen. De gemeente loopt het risico dat de lokale ontwikkeling van het bijstandsvolume in negatieve zin afwijkt van de landelijke ontwikkeling waardoor de rijksbijdrage tekortschiet. Ook bestaat het risico dat de gemeente niet in aanmerking komt voor de Vangnetregeling omdat niet aan alle voorwaarden wordt voldaan. Het maximale risico is voor 2021 gemaximeerd op 10%.	Budgetoverschrijding. Niet iedereen kan voldoende ondersteund worden in participeren in de samenleving.	Met ingang van 2017 wordt het maximale eigen risico niet meer geheel geraamd in de begroting, maar wordt reëel geraamd. Er wordt extra ingezet op uitstroombeleid met een arbeidsmarktoffensief, jeugdwerkgelegenheidsplan en reguliere participatiemiddelen waardoor aan de voorwaarde van de vangnetuitkering wordt voldaan. Er zijn goede werkprocessen geïmplementeerd voor poortwachtersfunctie, beheer lopende uitkeringen, beëindigingen etc.
De coronapandemie en de ontstane coronacrisis	De financiële impact van de uitbraak van de corona pandemie voor de gemeente is nog niet geheel duidelijk en hangt mede af van de wijze waarop de uitbraak van het coronavirus in het land kan worden beheerst. Gevolgen voor de gemeente zijn tegenvallende inkomsten voor toeristenbelasting en precario (terrassen, gestegen uitgaven aan sociale bijstand, sport- en cultuurvoorzieningen en verkiezingen. Er is sprake van compensatie vanuit het Rijk maar het is niet zeker of dit voldoende is.	De ontwikkelingen op het gebied van de coronacrisis worden op de voet gevolgd.
Omgevingswet: Een adviesbureau heeft in samenwerking met de werkorganisatie Duivenvoorde gekeken naar de financiële impact voor de invoering van de Omgevingswet en geconstateerd dat mogelijk te weinig is begroot aan invoeringskosten.	Financieel: Extra kosten om de invoering van de Omgevingswet mogelijk te maken.	De kosten m.b.t. de invoering van de Omgevingswet worden constant gemonitord en indien nodig worden voorstellen aan de gemeenteraad voorgelegd om bij te sturen.
Groencompensatie ambassade (onteigening)	Extra kosten om doel te bereiken	Ontwikkelingen goed volgen.
Achterstallig onderhoud in de openbare ruimte. De afgelopen jaren is de gemeente bezig geweest om beheerplannen op orde te brengen. Daardoor is het daadwerkelijk onderhoud op wegen voor een deel achtergebleven.	Doordat aan de uitvoering van onderhoud minder aandacht is besteed, ontstaat het risico op schadeclaims.	Het onderhoud van de openbare ruimte wordt uitgevoerd.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen en afgezet tegen de algemeen

geldende weerstandsnorm. Die ratio geeft de verhouding weer tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten is in onderstaande figuur weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 52.944.000}}{\text{€ 2.390.000}} = 22{,}1$$

De raad heeft besloten om minimaal een ratio van 2,0 te hanteren, dit staat voor een uitstekend weerstandsvermogen. Hierbij wordt de normeringssystematiek voor weerstandsvermogen gehanteerd, die ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de universiteit Twente. Zij hanteren de volgende waarderingstabel ratio weerstandsvermogen.

Kwalificatie ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	**Ratio weerstandsvermogen**	**Betekenis**
A	2,0 < x	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x< 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	x < 0,6	Ruim onvoldoende

De ratio weerstandsvermogen van de gemeente Wassenaar is derhalve uitstekend.

Kengetallen

Per 2015 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd. In de begroting en jaarrekening dient een zestal kengetallen opgenomen te worden. De kengetallen maken het de leden van provinciale staten en de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun provincie of gemeente. Eerst wordt de samenvatting van de kengetallen weergegeven gevolgd door een toelichting.

	Indicatoren Wassenaar (%)			**Normen VNG (%)**		
Kengetallen:	**2019**	**2020**		Voldoende	Matig	Onvoldoende
	Verslag	Begroting	Verslag			
1a. Netto schuldquote	-69	-50	-56	<100	>100 / <130	>130
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-73	-55	-59			
2. Solvabiliteitsratio	68	71	68	>50	<50 / >30	<30
3. Structurele exploitatieruimte	2,36	1,11	1,94	>0,6	<0,6 / >0	0
4. Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Geen norm		
5. Belastingcapaciteit	160	163	163	<100	>100 / <120	>120

1. Netto schuldquote

De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van begroting en jaarverslag. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de begroting 'vastligt' door rente en aflossing. De bovenstaande tabel presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug, bijv. SVN-startersleningen en ambtenarenhypotheken. Op beide indicatoren scoort de gemeente Wassenaar negatief, wat betekent dat er per saldo geen sprake van een schuld is maar van bezit hetgeen uiteraard meer dan 'voldoende' scoort.

2. Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). Wassenaar scoort met 68% volgens de VNG-normen meer dan 'voldoende'.

3. Structurele exploitatieruimte

De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten. Dit laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. De structurele Wassenaarse begrotingsruimte is gedaald ten opzichte van het jaarverslag 2019 en de begroting voor 2020 en is volgens de VNG-normen meer dan voldoende.

4. Grondexploitatie

Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wassenaar kent geen grondexploitaties derhalve is deze indicator niet relevant.

5. Belastingcapaciteit

De indicator 'belastingcapaciteit' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'matig' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De woonlasten in Wassenaar liggen hoger dan het landelijk gemiddelde en zijn ook verder gestegen ten opzichte van het vorige jaarverslag.

Conclusie voor de financiële positie

De ontwikkeling van de kengetallen geeft aan dat Wassenaar een uitstekende vermogenspositie heeft, voldoende structurele exploitatieruimte heeft en geen risico loopt op (niet ingenomen) grondposities. Daartegenover wordt geconcludeerd dat de lastendruk landelijk vergeleken hoog is.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen binnen de gemeente, zoals wegen, riolering, groen en gebouwen vertegenwoordigen een waarde van circa 370 miljoen euro. De diverse kapitaalgoederen zijn onderdeel van de taakvelden 2.1 Verkeer en vervoer, 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie en 7.2 Riolering. Het beleidsmatige deel van vastgoed staat beschreven onder 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.

Voor het goed functioneren van de samenleving is het noodzakelijk dat de gemeente haar eigendommen in goede staat houdt. In samenwerking met betrokken partijen streven wij naar een aantrekkelijke en groene woonomgeving en gemeentelijke gebouwen die optimaal de maatschappelijke functies faciliteren. De kapitaalgoederen worden beheerd op basis van beheerplannen en worden onderhouden op beeldkwaliteitsniveau B (basis) en C (laag). In de onderstaande tabel Onderhoudsplannen 2020 staat toegelicht welk kwaliteitsniveau voor welk onderdeel van toepassing is.

Doelstellingen

Basis op orde
De afgelopen jaren hebben in het teken gestaan van het in beeld krijgen en/of actualiseren van gegevens. De actuele inspecties en beoordelingen vormen de onderbouwing voor nut en noodzaak van de diverse werkzaamheden. We zijn afgelopen jaar verdergegaan met het beter in beeld brengen van de kapitaalgoederen middels het project ‘Basis op Orde’. Het project ‘Basis op Orde’ is voortgezet middels het project ‘Basis op orde Houden’. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een Geografisch informatiesysteem genaamd GIS BORG. Een belangrijk onderdeel hierin vormt de koppeling van deze data met de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT). Het op orde brengen van de beheerdata draagt bij aan de invoering van de Omgevingswet. Door de beheerdata te verwerken tot digitale kaartlagen wordt het mogelijk om actuele gegevens voor inwoners beschikbaar te maken.

Voor het gemeentelijk vastgoed is gestart met het in beeld brengen wat er nodig is om dit in stand te houden en te verduurzamen. Op basis van de richting die in 2020 voor diverse objecten moet worden bepaald, komt in beeld wat de lasten zijn om de diverse maatschappelijke taken te faciliteren.

Integraal gebiedsgericht werken
Om efficiënt en effectief in te spelen op de toekomst en klaar te zijn voor de Omgevingswet ligt de focus op integraal samenwerken, leren en expertise bundelen. Binnen de werkorganisatie is daarom gestart met het ontwikkelen van een nieuwe integrale manier van denken over en werken in de publieke ruimte: Integraal gebiedsgericht werken. Bij deze nieuwe werkmethode wordt vanuit verschillende perspectieven bekeken welke opgaven er binnen een gebied de komende vijf jaar te verwachten zijn. Hier wordt naast de ruimtelijke en beheersmatige aspecten ook gekeken naar de sociale aspecten in een gebied. Door deze opgaven te bundelen wordt duidelijk in welke gebieden een integrale aanpak meerwaarde biedt en welke kansen/ knelpunten hierbij in beeld komen.

De hervorming van rationeel beheer van de fysieke leefomgeving naar Integraal Gebiedsgericht Werken (IGW) is daarom in 2020 voortgezet. De ontwikkeling en implementatie van deze nieuwe manier van werken is nauw verbonden aan het project Basis op Orde en is in volle gang. Deze werkwijze heeft als doel om een buitenruimte te behouden/krijgen die aansluit bij (veranderende) behoeftes en ontwikkelingen in de samenleving. De sturing op het in stand houden van kapitaalgoederen zal hierbij veranderen van sturing op techniek en kosten naar sturing op basis van prestaties, kosten, risico's, waarde creatie over de gehele levenscyclus van een kapitaalgoed (assetmanagement). De komende jaren werken wij toe naar sturing op waarde creatie van een kapitaalgoed over de gehele levenscyclus (assetmanagement).

Herijking beheerplannen
Mede vanuit de constateringen uit het project 'Basis op Orde' en de nieuwe wijze van beheer op basis van Integraal Gebiedsgericht Werken (IGW) is geconcludeerd dat, op basis van de bestaande gegevens, de beheerplannen voor de periode 2021-2025 op een andere wijze tot stand moeten komen dan zoals dit voor de periode 2016-2020 is gebeurd.

Om tot nieuwe beheerplannen te komen die én uitgaan van een actueel, betrouwbaar en compleet beeld van de kapitaalgoederen fysieke leefomgeving én die aansluiten op de hierboven genoemde ontwikkelingen en opgaven was een ingrijpende vernieuwingsslag nodig. Daarom duurt de totstandkoming van de nieuwe beheerplannen langer dan aanvankelijk beoogd.
In 2020 is de 'Notitie instandhouding kapitaalgoederen fysieke leefomgeving' aan ons college aangeboden. Aanvullend hierop is over dit onderwerp een presentatie aan de raad gegeven. In de notitie instandhouding kapitaalgoederen staan de uitgangspunten voor het beheer van de kapitaalgoederen voor de komende jaren. Dit zal verder worden uitgewerkt in een integrale beheervisie van de leefomgeving. Deze visie geeft invulling aan de afspraken met de gemeenteraad over kwaliteitsniveaus, differentiatie in het beheer en de verschillende veranderingen waar de gemeente voor staat. Deze beheervisie zal vervolgens worden vertaald in een nota kapitaalgoederen fysieke leefomgeving en instandhoudingsplannen voor de kapitaalgoederen fysieke leefomgeving die de huidige beheerplannen gaan vervangen. In de voorjaarsnota 2020 is aangegeven dat deze plannen medio 2021 gereed zouden zijn. Omdat het opstellen van de beheervisie en de uitwerking hiervan in de nota kapitaalgoederen en de diverse instandhoudingsplannen, naast de ontvlechting, meer tijd vergt loopt dit uit naar 2022. Het traject voor het opstellen voor de beheervisie zal in de 2e helft van 2021 worden opgestart na de start van de eigen ambtelijke organisatie van Wassenaar. Voor de tussenperiode wordt momenteel een integrale onderhoudsplanning opgesteld voor 2021 en 2022 die op basis van de actuele kwaliteit van het areaal wordt opgesteld.

Onderhoudsplannen 2020
Het grootste deel van de huidige onderhoudsplannen voor de kapitaalgoederen is opgesteld voor de jaren 2016-2020. In onderstaande tabel zijn de diverse onderhoudsplannen weergegeven met daarbij de status van het areaal en wat er het afgelopen jaar is uitgevoerd.

Onderhoudsplan	Kwaliteitsniveau	Areaalgegevens	Toelichting
Bruggen 2016-2020	C	74 stuks	Van het areaal voldoet 87% aan kwaliteitsniveau. In 2020 zijn voor diverse bruggen onderhouds- en reparatiewerkzaamheden uitgevoerd.

Groen 2016-2020	B	Groen: circa 173 ha Bomen: 23.575 stuks	In de gemeente zijn diverse vervangingsprojecten van groen uitgevoerd waardoor circa 85% van het areaal voldoet aan kwaliteitsniveau B. De werkzaamheden op landgoed De Paauw zijn in 2020 afgerond. De herstelwerkzaamheden op het landgoed Backershagen zijn inmiddels ver gevorderd. In 2021 wordt ook het herstel van dit landgoed afgerond. De voorbereidende werkzaamheden aan het herstel van landgoed De Wittenburg zijn gestart. Via de erfgoedlijnen van de Provincie Zuid-Holland is subsidie aangevraagd voor het opstellen van het herstelplan en voor de eerste uitvoerende maatregelen.
Verbreed gemeentelijk rioolplan 2017-2021	basis	Riool: circa 165 km1 Gemalen 141 stuks	*Instandhouding* In gebieden die integraal gebiedsgericht worden opgepakt zijn de werkzaamheden uitgesteld. In de wijk De Paauw zijn de rioleringswerkzaamheden in 2020 afgerond. Daarnaast is de riolering in de Raaphorstlaan (45m1) en de Albertinestraat (40m1) vervangen. Van het gehele areaal van de riolering voldoet 85% aan de gestelde normen. Voornamelijk bij huisaansluitingen en kolken is het areaal nog niet op orde. Deze werkzaamheden worden de komende jaren in de diverse vervangingsopgaven meegenomen.
Openbare verlichting 2016-2020	B	Circa 6.915 stuks	Van het areaal zijn de lichtmasten en armaturen op orde en voldoen aan het kwaliteitsniveau B. Diverse vervangingen zijn uitgesteld zodat deze werkzaamheden meegenomen kunnen worden binnen de integrale gebiedsgerichte aanpak.
Spelen 2016-2020	B	200 stuks	Speeltoestellen die kapot of verouderd waren zijn vervangen. Ook de periodieke veiligheidsinspecties zijn uitgevoerd. Alle speelvoorzieningen voldoen hierdoor aan het kwaliteitsniveau B. In 2020 is een extra speelplek aangelegd en het speelveld in het Van Polanenpark opgeknapt. Verder is er een speeltoestel geplaatst langs de Prins Frederik Parkenroute.

Tractie	sober	50 objecten	De vervangingsopgaven voor 2018 tot en met 2020 zijn vanwege schaalvoordeel bij elkaar gevoegd. De aanbestedingsprocedure hiervoor is in 2020 uitgevoerd. Een aantal voertuigen die in 2020 zijn aangeschaft zijn inmiddels geleverd en de overige voertuigen zullen begin 2021 worden opgeleverd.
Vastgoed 2017-2020	basis	- Maatschappelijk &commercieel 18 - Sport & bewegen 4 - Eigen huisvesting 3 - Woningen 12 - Bijzondere objecten 31	Voor het planmatig onderhoud is 2020 het laatste jaar van het beheerplan 2017-2020. Vanaf 2021 is een nieuw beheerplan goedgekeurd. Voor 2020 was er een programma opgesteld van € 670.000, waarvan € 592.000 is gerealiseerd. Aanvullend heeft sloop van de bosschuur aan de Backershagenlaan 7 plaatsgevonden. Deze stond in eerdere jaren al gepland en is na het vergunningproces daadwerkelijk in 2020 gesloopt. Ook niet voorzien in het jaarplan zijn er planmatige onderhoudswerk-zaamheden uitgevoerd bij theater De Warenar. Er heeft onderhoud aan de theaterzaal plaatsgevonden, en deelvervangingen aan de noodverlichting (totaal € 32.000). Bij de bibliotheek aan de Langstraat heeft een wijziging in contract plaatsgevonden, als gevolg hiervan is er meer onderhoud naar de gemeente gekomen en moesten er niet voorziene werkzaamheden aan de elektrische installatie plaatsvinden (totaal € 12.000). In 2020 is een nieuwe strandpost voor de WRB gerealiseerd; na oplevering moesten enkele aanvullende niet voorziene werkzaamheden plaatsvinden (totaal € 16.500). Ook in 2020 zijn de woningen in beheer geweest bij de WBS. Het zwembad aan de Generaal Winkelmanlaan heeft ook in 2020 regulier planmatig onderhoud gehad. Voorzien was € 215.000 aan werkzaamheden uit te voeren; in werkelijk is dit € 185.000 geworden. Ook de rijksmonumentale objecten in de buitenruimte hebben daar waar nodig onderhoud gehad. De oorlogsmonumenten krijgen ieder jaar in het voorjaar instandhoudings-

			onderhoud, zo ook in 2020.
Verkeersregelinstallaties 2016-2020	B	12 stuks	Het gehele areaal is op orde en voorzien van ledverlichting.
Water 2016-2020	-	circa 30 km2	Bij inspecties is geconstateerd dat de kade langs het water vanaf het centrum Wassenaar naar de Wiegmanweg (kade Havenkanaal) in slechte staat verkeert. Het is daardoor noodzakelijk om de kade te vervangen. In 2020 is er krediet beschikbaar gesteld en zijn de voorbereidingen hiervoor opgestart. Om de doorstroming van de watergangen te borgen zijn baggerwerkzaamheden uitgevoerd. Deze zijn eind 2020 gestart en zullen in het 1e kwartaal van 2021 worden afgerond.
Wegen 2016-2020	C	Circa 1,44 km2	Van het wegareaal voldoet 85% aan het kwaliteitsniveau C. In 2020 is onder andere groot onderhoud uitgevoerd op de Prinsenweg. Bij de buitenplaats De Paauw zijn de geplande werkzaamheden uitgevoerd. Voor de vervanging van stilasfalt zijn de werkzaamheden aan de Van Duivenvoordelaan in de eerste helft van 2020 uitgevoerd. In 2020 zijn op circa 1% van het areaal onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.
Wegmeubilair 2016-2020	C	Circa 14.000 stuks	Van het areaal wegmeubilair voldoet circa 92% aan het kwaliteitsniveau C en hoger.

Exploitatie

Kapitaalgoed	Begroot	Werkelijk	Restant	Toelichting
Bruggen	141	97	44	Reinigingen, schilderen, herstelwerkzaamheden en inspecties
Groen	1.623	1.648	-25	Onderhoud beplanting, bomen, maaien gras, verwijderen onkruid en zwerfvuil, herstellen en vervanging van beplanting en bomen
Openbare verlichting	627	569	58	Verhelpen storingen, reparaties, reinigen en schilderen, elektriciteit
Riolering (IWKP)	1.471	1.473	-2	Reparaties, verhelpen storingen, reiniging en inspecties
Spelen	190	190	-	Veiligheidscontroles, reparaties en onderhoud
Tractie	227	289	-62	Belastingen, verzekeringen, brandstof en onderhoud
Vastgoed	3.790	3.684	106	Dagelijks onderhoud, elektra, water

Verkeersregelinstallaties	117	103	14	Verhelpen storingen, reparaties, reinigen en schilderen
Water	303	302	1	Maaien en krozen, baggeren, reparaties beschoeiingen
Wegen	1.275	1.376	-101	Herstelwerkzaamheden asfalt, bestrating, markeringen en inspecties
Wegmeubilair	76	31	45	Reinigen, herstellen en vervanging

€ 1.000 (incl. dotatie voorziening en kapitaallasten, excl. interne uren)

Bij tractie zijn de kapitaallasten € 49.000 hoger dan begroot omdat de begrote afschrijving voor 2020 was verlaagd op basis van de zogenaamde restwaardesystematiek die uitgaat van het idee dat voertuigen een restwaarde behouden van 10%. Inmiddels is bepaald dat deze restwaardesystematiek niet meer mag worden toegepast waardoor de volledige afschrijving alsnog moest worden geboekt. De wijziging op basis waarvan de restwaardesystematiek niet meer mocht worden toegepast kwam te laat om deze nog in de Najaarsnota te verwerken. Naast de hogere kapitaalslasten is er in 2020 ook € 34.000 meer uitgegeven aan onderhoud van de voertuigen ten opzichte van de begroting. Dat had voornamelijk te maken met extra onderhoud aan een paar oudere voertuigen die op korte termijn zullen worden vervangen.

Bij vastgoed zijn de kapitaallasten € 122.000 hoger dan begroot omdat de begrote afschrijving voor 2020 was verlaagd op basis van de zogenaamde restwaardesystematiek die uitgaat van het idee dat gebouwen een restwaarde behouden van 30%. Omdat deze restwaardesystematiek niet meer mag worden toegepast moest de volledige afschrijving alsnog worden geboekt.
In de Voorjaarsnota 2020 is voor de verbouwing van de binnenzijde van raadhuis De Paauw en voor basisschool Den Deijl een bedrag van € 190.000 aan voorbereidingskredieten beschikbaar gesteld. Hiervoor zijn in 2020 nog geen uitgaven gedaan. Voor het koffiehuisje aan de Buurtweg zijn (door de provincie Zuid-Holland gesubsidieerde) renovatiekosten gemaakt, die dit jaar een verder vervolg krijgen.

Bij wegen zijn de uitgaven voor klein onderhoud hoger uitgevallen. De hogere kosten voor klein onderhoud zijn te verklaren vanuit het verlagen van het kwaliteitsniveau van B naar C.

Er wordt langer gewacht voordat er grootschalig wordt ingegrepen waardoor het klein onderhoud toeneemt om de veiligheid en comfort voor de weggebruiker te waarborgen. Daarnaast zijn er uitgaven geweest voor het verder in kaart brengen van het wegenareaal en het opstellen van de onderhoudsprogrammering voor de volgende jaren.

Investeringen

Kapitaalgoed	Begroot	Werkelijk	Restant
Bruggen	155	0	155
Tractie	333	89	244
Verkeersregelinstallaties	105	0	105
Waterbouwkundige kunstwerken	94	74	20
Wegen	10	1	9
Kades Havenkanaal	2.000	0	2.000
De Paauw	835	731	104
Wassenaarse reddingsbrigade	540	491	49

De Molen	300	0	300
Gymzaal Burmanlaan	1.586	0	1.586
Wassenaarse Slag revitalisering	70	3	67
Beeldkwaliteit Winkelhaak	425	0	425
Verbeteren fietsveiligheid Starrenburglaan	100	20	80
Combisporthal Mansveldkade	886	520	366

x € 1.000

In de tabel met de beheerplannen en areaalgegevens is aangegeven wat er het afgelopen jaar is uitgevoerd. Het grootste deel van de afwijkingen wordt hiermee verklaard.
De vanuit de programmering voor 2020 geplande vervangingen van bruggen en verkeersregelinstallaties moeten nog worden uitgevoerd. De voorbereidingen voor het vervangen van de kades langs het Havenkanaal zijn in 2020 gestart. De uitvoering zal in de loop van 2021 van start gaan. De renovatie van de buitenzijde van De Paauw is in 2020 nagenoeg afgerond. De aanbesteding van de geplande nieuwbouw van de gymzaal aan de Burmanlaan zal in 2021 plaatsvinden.

Onttrekking Voorzieningen

Kapitaalgoed	Begroot	Werkelijk	Restant
Bruggen	9	50	-41
Openbare verlichting	184	0	184
Riolering	776	875	-99
Spelen	95	10	85
Verkeersregelinstallaties	60	0	60
Water	95	58	37
Wegen	1.428	1.201	227

x € 1.000

In de tabel met de beheerplannen en areaalgegevens is aangegeven wat er het afgelopen jaar voor de diverse kapitaalgoederen is uitgevoerd.
Er zijn noodzakelijke reparatiewerkzaamheden uitgevoerd aan diverse bruggen.
Er is voor een bedrag van € 84.000 aan niet voorziene onderhoudswerkzaamheden riolering uitgevoerd bij de Lange Kerkdam, de Albertinestraat en de Raaphorstlaan. In afwachting van de nieuwe programmering is voor de onderdelen openbare verlichting en verkeersregelingsinstallaties geen groot onderhoud uitgevoerd.

Paragraaf Financiering

Inleiding

Het beleid van de gemeente Wassenaar voor de financieringsfunctie in 2018 is vastgelegd in het door de burgemeester en wethouders op 18 december 2017 vastgestelde treasurystatuut 2018. Het statuut geeft de kaders aan voor de invulling van de financieringsfunctie en sluit aan bij de aanscherping van de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) en de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden.

Schatkistbankieren

Onder het schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht overtollige kasmiddelen boven een drempelbedrag van 0,75% van het begrotingstotaal bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën aan te houden. Het drempelbedrag was in 2020 € 453.000. In 2020 is deze drempelwaarde niet overschreden. Voor de berekening van de verdere onderschrijding van het drempelbedrag wordt verwezen naar de toelichting op de balans bij onderdeel liquide middelen.

Het bij het Rijk verplicht aangehouden saldo bedroeg gemiddeld ca. € 33,8 miljoen. Hierover is een rentevergoeding van € 0,00 ontvangen. Ter vergelijking: de EURIBOR-"vergoeding" voor een deposito van 1 jaar bedroeg gemiddeld ongeveer -0,30%; om geld kort uit te kunnen zetten moest in de markt dus betaald worden.

Financieringspositie

Bij de begrotingsopstelling is ervan uitgegaan dat het begin- en eindsaldo van uitzettingen en liquide middelen saldi van respectievelijk +€ 33,6 miljoen en +€ 27,1 miljoen te zien zouden geven. Dit is een afname van € 6,5 miljoen.
Onder andere door het voor € 6,5 miljoen bij de ramingen achterblijven van de investeringsuitgaven in 2020 is het saldo in 2020 in werkelijkheid licht toegenomen van een overschot van afgerond € 35,5 miljoen tot afgerond € 36,7 miljoen. Ten opzichte van het in de begroting verwachte eindsaldo is daarmee sprake van een verbetering van € 8,3 miljoen.

De beleggings- en financieringsportefeuille bestaat eind 2020 uit:

Uitgezette / aangetrokken middelen	Looptijd	Bedrag 31 december 2020 (x €1.000)	Gemiddeld rente-percentage	Expiratie
Uitgezette gelden				
Langlopende leningen u/g		2.219	div.	
Rekening courant Schatkistbankieren	dag. opvraagb.	34.655	0,00	n.v.t.
BNG			0,00	n.v.t.
Opgenomen gelden		0		
Belegde spaarpremies hypotheken		-134		
Saldo		**36.740**		

Ontwikkeling liquiditeit

Het jaar 2020 laat € 1,6 miljoen toename van het liquiditeitsoverschot zien van € 33,1 miljoen tot € 34,7 miljoen. Onder het regime van het schatkistbankieren dient deze overliquiditeit nagenoeg geheel bij het Rijk aangehouden te worden.

Wassenaar kan onder de financieringsovereenkomst met huisbankier BNG aanspraak maken op een rekening-courantkrediet van maximaal € 2,0 miljoen; eind 2020 bedroeg het beroep op de kredietfaciliteit een verwaarloosbare € 334.

In de begroting was een afname van de liquiditeiten voorzien van € 6,5 miljoen. Het voordelige verschil van in totaal € 8,1 miljoen ten opzichte van de raming wordt voor € 6,5 miljoen veroorzaakt door het niet (volledig) gerealiseerd zijn van de investeringsambities.

Risicobeheer

Alle treasury-activiteiten vonden plaats binnen de kaders, richtlijnen en limieten uit het treasury- en financieringsstatuut en overige wetgeving (voor zover deze niet in het treasury- en financieringsstatuut is verwerkt). In dit kader vermelden we dat het geldende treasurystatuut op korte termijn in overeenstemming zal worden gebracht met de Wet Verplicht schatkistbankieren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de korte financiering en beperkt daarmee het renterisico op de korte schuld. De limiet wordt bepaald voor korte financiering met een looptijd van maximaal 1 jaar en wordt gerelateerd aan het begrotingstotaal per 1 januari. Uitgaande van een begrotingstotaal van € 60,4 miljoen bedroeg de kasgeldlimiet voor 2020 € 5.130.000. Deze limiet is niet overschreden, zoals uit het navolgende overzicht blijkt.

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling kasgeldlimiet 2020	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Liquiditeitssaldo (netto)	33.065	31.069	44.361	39.188
Kasgeldlimiet	5.130	5.130	5.130	5.130
Ruimte onder de kasgeldlimiet	39.195	36.199	49.491	44.318
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

Renterisiconorm

Het renterisico op de financiering langer dan een jaar wordt beperkt door de renterisiconorm.

Die geeft aan in hoeverre er sprake is van een verantwoord geachte spreiding van aflossing en herfinanciering in de leningenportefeuille. Sinds eind 2013 heeft Wassenaar geen lang vreemd vermogen in portefeuille: Wassenaar is schuldenvrij. Herfinanciering was dan ook niet aan de orde.

De renterisiconorm is in 2020 niet overschreden en zal op basis van de huidige verwachtingen in het meerjarenperspectief ook niet overschreden worden.

bedragen x € 1.000

Renterisico vaste schuld (x € 1.000)					
	2019	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
1 Renteherzieningen	0	**0**	0	0	0
2 Aflossingen			0	0	0
3 Renterisico (1 + 2)			0	0	0
4 Renterisiconorm	13.196	**12.071**	12.775	12.618	12.569
5a Ruimte onder renterisiconorm	13.196	**12.071**	12.775	12.618	12.569
5b Overschrijding renterisiconorm					
4a Begrotingstotaal	65.978	**60.356**	63.875	63.088	62.844
4b percentage regeling	20%	**20%**	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm	13.196	**12.071**	12.775	12.618	12.569

Tabel Overzicht renterisico vaste schuld 2019-2023

Renteontwikkeling

Ten gevolge van de uitbraak van het coronavirus kromp de Nederlandse economie in 2020 met 4,0% tegenover een verwachting van 1,9%. De gehele eurozone kromp over 2020 overigens met 7,7%. De private consumptie, de investeringen en de buitenlandse handel zijn sterk afgenomen.
Waar 1,8% verwacht werd bedraagt de inflatie over 2020 uiteindelijk waarschijnlijk ca. 1,1%.
Het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank is ruim gebleven. De herfinancieringsrente voor banken bleef onveranderd op 0%. De depositorente bij de Europese Centrale Bank bleef eveneens onveranderd op het niveau van september 2019 nl. -0,5%. In tegenstelling tot de verwachting dat de kapitaalmarkttarieven weer iets zouden oplopen zijn deze juist nog iets verder verlaagd.

Op basis van de door BNG uitgesproken verwachtingen werd voor 2020 een gemiddelde korte (3-maands) rente van ca. -0,2% voor kasgeld verwacht. In werkelijkheid werd hiervoor een gemiddelde waarde van -0,44% gerealiseerd. De geldmarktrente bevond zich bij het begin van 2020 op een niveau van -0,39% (3-maands Euribor). Het jaar werd afgesloten op een niveau van
-0,55%. Er zat, kort gezegd, dus nauwelijks beweging in de geldmarkt.
Het tarief voor het beroep op de rekening-courant faciliteit bij BNG bedroeg het gehele jaar 0,0%.
Van financierings(rente)lasten is dan ook geen sprake. Voor de berekening van de kapitaallasten van investeringen wordt een lange termijn rente van 0,0% gehanteerd (zie berekening omslagrente 2020).

De oorspronkelijke rentevisie voor de kapitaalmarkt voor 2020 bedroeg 0,25% (gemiddeld). Gedurende het jaar is sprake geweest van een gemiddeld tarief van ca. 0,28% voor fikse geldleningen (10-jaar), 20-jaars met gelijke aflossing deed gemiddeld 0,23%; 25-jarige geldleningen met gelijke aflossing deden gemiddeld 0,49%. In de loop van het jaar zijn de tarieven (relatief) fors afgenomen.

Renteresultaat 2020

Op basis van de in de Voorjaarsnota geschetste ontwikkelingen raamden we voor 2020 per saldo een positief renteresultaat van in totaal € 4.000; fors lager dan de resultaten over eerdere jaren omdat de Rabobank-lening halverwege 2019 is afgelost.
Op de afnemende portefeuille ambtenarenhypotheken wordt evenwel steeds minder rendement gerealiseerd.

De verschuldigde rente over het spaardeel van de spaarhypotheken neemt door de (tussentijdse) aflossingen evenwel ook meer dan geraamd af. Het treasuryresultaat over 2020 komt hierdoor uit op een voordeel van afgerond € 16.000.

Berekening omslagrente 2020

a.	Externe rentelasten over de (korte) financiering	€ 11.826	
b.	Externe rentebaten	€ 27.834	-
	Totaal door te rekenen externe rente	€ 16.008	-
c1.	Rente toe te rekenen aan grondexploitaties	€ 0	-
c2.	Rente projectfinanciering toe te rekenen aan taakveld	€ 0	-
c3.	Rentebaten van door verstrekte leningen indien daar projectfinanciering voor is aangetrokken	€ 0	+
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 16.008	-
d1.	Rente over eigen vermogen	€ 0	+
d2.	Rente over voorzieningen	€ 0	+
	Aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 16.008	-
e.	Werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 0	-
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ 16.008	-

Omdat ook in begroting per saldo geen sprake was van rentelasten bedroeg de omslagrente 0,0%.

EMU-saldo

Gemeenten moeten het kastekort van hun exploitatie beperken tot de overeengekomen percentages van hun totale begroting. Via dit zogenaamde EMU-saldo wordt gecontroleerd of de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning leveren bij het streven te voldoen aan de Europese begrotings-doelstellingen. De VNG adviseert gemeenten overigens om niet heel strak te sturen op het maximaal toegestane kastekort. Dat staat een uitruil van over- en onderschrijdingen tussen gemeenten in de weg en leidt daardoor mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen. In plaats daarvan kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld.
In de septembercirculaire 2019 werd de referentiewaarde voor 2020 van het EMU-saldo voor Wassenaar vastgesteld op ca. € 2,487 miljoen. Deze waarde is gebaseerd op een macro-norm voor het totaal van gemeenten van 0,27% van het bruto binnenlands product. Bij overschrijding van de landelijke norm kunnen sancties/maatregelen worden opgelegd al naar gelang gemeenten mede verantwoordelijk zijn voor de overschrijding. Het herziene BBV schrijft voor dat ook in het jaarverslag wordt gerapporteerd over het EMU-saldo.

				Begroting	Rekening	Verschil
EMU-SALDO				-6.490	-1.882	4.608
EMU-SALDO referentiewaarde				-2.287	-2.487	-200
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				-4.203	605	4.808
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-18	-311	-293
			Uitzettingen	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-6.482	-1.311	5.171
			Liquide middelen	0	-232	-232
			Overlopende activa	0	395	395
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	-10	10	20
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	0	-3.528	-3.528
			Overlopende passiva	0	3.941	3.941
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is het geraamde EMU-saldo afgenomen van een tekort van € 6,5 miljoen tot een tekort van € 1,9 miljoen. In andere woorden: Van de (gewijzigde) begroting ging een aanmerkelijke toename van de geldhoeveelheid uit, terwijl deze volgens de jaarrekening juist flink verminderd is en uiteindelijk € 0,6 miljoen onder de referentiewaarde blijft.
De jaarrekening laat een geldschepping van € 1,9 miljoen zien. De verbetering ten opzichte van de begroting van € 4,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door de achterblijvende investeringsrealisatie en onderhoudsuitgaven.

Kasstroomoverzicht 2020 (Staat van herkomst en besteding)

Bedragen x € 1.000		Rekening 2020	
Stand liquide middelen per 1 januari			234
Toename:			
Afschrijvingen		2.445	
Aflossingen verstrekte geldleningen		311	
Storting in voorzieningen		2.682	
Storting in reserves		10.506	
Toename vaste geldleningen		10	
Toename overlopende passiva		3.941	
Afname vorderingen/uitzettingen < 1 jaar		1.311	
Nog te bestemmen rekeningsaldo 2020		434	
	totale toename		21.640
Afname:			
Netto investeringen		-2.082	
Afname kortlopende schulden		-3.528	
Toename overlopende activa		-395	
Beschikking over en vrijval voorzieningen		-3.526	
Bestemming resultaat vorig jaar		-2.503	
Beschikking over reserves		-9.657	
	totale afname		-21.872
	Mutatie liquide middelen		-232
Stand liquide middelen per 31 december 2020			2

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. Het is daarom van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de benodigde informatie krijgt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen en te laten meewegen in het proces van horizontale sturing en verantwoording.

Bij verbonden partijen kan het zowel gaan om publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen als om de deelneming in of inschakeling van privaatrechtelijke rechtspersonen. Voor wat betreft de private partijen gaat het om organisaties en instellingen waarin de gemeente zowel een financieel als een bestuurlijk belang heeft. In geval van gemeenschappelijke regelingen gaat het om samenwerkingsvormen met rechtspersoonlijkheid, met name openbare lichamen en bedrijfsvoeringsorganisaties ingesteld op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Voor een adequate verantwoording hoe verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de doelstelling van de programma's is het niet alleen noodzakelijk inzicht te hebben in de beleidsmatige prestaties van verbonden partijen, maar ook in hun financiële positie.

Inzicht in de bijdragen van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's zijn in de respectievelijke programma's voor de realisatie waarvan ze worden ingezet opgenomen.

LIJST VERBONDEN PARTIJEN	
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	bijdrage
Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde	€ 17.933.163
Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	€ 393.795
Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden	€ 69.145
Avalex	€ 3.610.308
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)	€ 327.014
Veiligheidsregio Haaglanden	€ 2.034.955
Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden	€487.000
Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio (MRDH)	€ 70.187
Gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek (Gr KDB)	€ 1.075.541
Totale gemeentelijke bijdrage	**€26.001.108**
VENNOOTSCHAPPEN	dividend
BNG N.V.*	€ 135.008
Alliander N.V.	€ 535.571
Dunea N.V.	-
Totaal ontvangen dividend	**€ 670.579**

* Dividend BNG is nog niet ontvangen

Overzicht verbonden partijen

Naam	Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Wassenaar
Webadres	werkorganisatieduivenvoorde.nl
	Publiek belang
Doelstelling	In stand houden van een gezamenlijke kwalitatief hoogwaardige ambtelijke organisatie die flexibel is om aan de gevraagde dienstverlening van beide deelnemers op een kostenefficiënte manier te kunnen voldoen.
Bestuurlijk belang	Het voltallige college is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.

	Financieel belang	
		Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		€ 17.933.163
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen	€ 11.338.303	€ 4.109.171
		Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat		

Toelichting	Cijfers zijn afkomstig uit de jaarrekening 2020.
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	In 2020 is besloten om de werkorganisatie Duivenvoorde op te heffen en verder te gaan met een eigen gemeentelijke organisatie. De uitvoering van dit voornemen staat gepland voor 2021
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De Werkorganisatie staat ten dienste van het college en de burgemeester, voor wie het het beleid uitvoert en voorbereidt.
Risico's	De risico's van de WODV liggen in hoofdzaak bij de rechtspositionele verplichtingen ten aanzien van het zittende personeel.

Naam	Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Leiden
Webadres	www.bsgr.nl

	Publiek belang
Doelstelling	Het verbeteren van de kwaliteit, continuïteit en efficiency door samen te werken bij de beleidsuitvoering, heffing en invordering van waterschaps- en gemeentelijke belastingen, bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.
Bestuurlijk belang	De gemeente Wassenaar is in het algemeen bestuur vertegenwoordigd met een wethouder.

	Financieel belang	
		Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		€ 393.795
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen	€ 1.524.000	€ 909.000
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen	€ 10.871.000	€ 10.899.000
		Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat		Over 2020 is een jaarresultaat behaald van min € 144.000
Toelichting	De betreffende cijfers zijn voorlopige cijfers, jaarrekening nog niet definitief.	

	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	De belastingtaken efficiënt, tegen lage kosten en kwalitatief hoogwaardig uitvoeren.
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Door het juist, tijdig en volledig opleggen en invorderen van gemeentelijke belastingen worden de geraamde opbrengsten gerealiseerd.
Risico's	De BSGR betreft een uitvoeringsorganisatie. Op grond van artikel 32 van de Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (GR BSGR), zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.

Het grootste risico dat wordt ingeschat is het uittreden van één van de deelnemers. Op grond van artikel 38 van de GR BSGR wordt voor uittreding een opzegtermijn van ten minste een jaar in acht genomen en vindt uittreding plaats aan het einde van het kalenderjaar. Uittreding gedurende de eerste 5 jaar na toetreding is niet mogelijk. Er zijn geen deelnemers die te kennen hebben gegeven uit de gemeenschappelijke regeling te willen treden.

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden**	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Pijnacker-Nootdorp	
Webadres	https://sbjh.nl/	
	Publiek belang	
Doelstelling	Het behartigen van de belangen van de betrokken gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken, administratie en informatievoorziening op taakonderdelen binnen het sociaal domein.	
Bestuurlijk belang	Namens de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten, Wassenaar en Zoetermeer is de wethouder van de gemeente Wassenaar lid van het dagelijks bestuur.	
	Financieel belang	
		Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		€ 69.145
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen	€ -37.358	€ 43.687
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen	€ 1.057.763	€ 548.576
		Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat		€ 81.045
Toelichting	*) Cijfers op basis van voorlopige jaarrekening 2020	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	De betrokken gemeenten zijn verantwoordelijk voor de beleidsvorming. Het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden voert de technische inkoop uit. Door gezamenlijke inkoop, afhandeling facturering en informatievoorziening zijn efficiency voordelen (door synergie-effecten) te behalen.	

Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Door gezamenlijke op een efficiënte manier inkoop voor jeugdhulp beschikbaar krijgen.
Risico's	In de begroting 2021 heeft de GR Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden de risico's niet gekwantificeerd. Als zich binnen de gemeenschappelijke regeling tegenvallers voordoen zijn de deelnemende gemeenten verantwoordelijk voor de financiële gevolgen. De GR heeft een beperkt weerstandsvermogen. Het aandeel van de gemeente in deze risico's bedraagt ca 2,5%.

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio (MRDH)**
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Rotterdam
Webadres	www.mrdh.nl
	Publiek belang
Doelstelling	In de MRDH werken 23 gemeenten samen aan het versterken van het economisch vestigingsklimaat in de regio en het verbeteren van de bereikbaarheid van de regio.
Bestuurlijk belang	De gemeente is in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door de burgemeester, in de bestuurscommissie Vervoersautoriteit door de portefeuillehouder verkeer en vervoer, in de bestuurscommissie economisch vestigingsklimaat door de portefeuillehouder economie, in de adviescommissie vervoersautoriteit en adviescommissie economisch vestigingsklimaat door twee raadsleden en in de rekeningcommissie door één raadslid.
	Financieel belang
	Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	€ 70.187
	Beginstand 1-1-2020 / **Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen	
	Beginstand 1-1-2020 / **Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen	
	Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat	
Toelichting	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	Rotterdam Den Haag wil een duurzame en internationaal concurrerende regio zijn. Een grootstedelijk gebied met een aantrekkelijk landschap en een infrastructureel netwerk

dat woonkernen, werklocaties en voorzieningen verbiedt.

Elke nieuwe bestuursperiode stelt het bestuur een regionale strategische agenda vast, van waaruit de regionale vraagstukken worden opgepakt. In 2019 heeft de MRDH de strategische agenda "Samen aan het werk" vastgesteld. Hierin zijn vier ambities geformuleerd:

- Vernieuwen van de economie.
- Verbeteren van de bereikbaarheid van de metropoolregio.
- Versterken van de stad en de omgeving.
- Veranderen van energie.

Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De MRHD bevordert voor de gehele regio het economisch vestigingsklimaat en dus ook de bereikbaarheid. Wassenaar ontvangt subsidies van de MRDH voor projecten op het gebied van verkeer en vervoer vanuit de BDU-gelden die de MRDH ontvangt. De Wassenaarse bijdrage valt binnen de pijler Economisch Vestigingsklimaat. Vanuit deze pijler kan Wassenaar aanspraak maken op subsidies ten behoeve van de bevordering van het economisch vestigingsklimaat.
Risico's	In de praktijk ijlen de daadwerkelijke bestedingen van projecten vaak één of meerdere jaren na. Omdat als gevolg daarvan teveel middelen te lang ongebruikt blijven is bij de oprichting van de MRDH door het algemeen bestuur besloten dat er sprake mag zijn van overplanning. Naar aanleiding van het risico op overplanning (meer projecten met uitgaven gepland dan beschikbare BDU-middelen of andere dekking) en overbesteding (werkelijke bestedingen hoger dan beschikbare middelen) is de MRDH met de deelnemers in gesprek om dit zoveel mogelijk tegen voorkomen.

Naam	**Veiligheidsregio Haaglanden (VRH)**
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	www.vrh.nl
	Publiek belang
Doelstelling	Het bevorderen van de veiligheid en zorg van allen die zich in het gebied van de VRH bevinden door de samenwerking tussen burgers, private en publieke partijen te stimuleren en te faciliteren.
Bestuurlijk belang	Burgemeester is lid van het AB.

	Financieel belang	
		Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		€ 2.034.955
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**

Eigen vermogen	€ 8.777.000	€ 8.193.000
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen	€ 110.871.000	€ 118.671.000
		Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat		

Toelichting *) Cijfers op basis van de voorlopige jaarrekening 2020

Visie, beleidsdoelstelling en risico's

Visie en beleidsvoornemens De Veiligheidsregio Haaglanden behartigt de belangen van de gemeenten op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing, en geneeskundige hulpverlening.
De ambities met betrekking tot de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Haaglanden staan op hoofdlijnen beschreven in het Regionaal Beleidsplan Haaglanden.

Bijdrage aan beleidsdoelstelling Beleidsdoelstellingen van dit taakveld zijn preventie en zelfredzaamheid. Deze beleidsdoelstellingen komen terug in het Regionaal Beleidsplan Haaglanden.

Risico's

- Transitie landelijke meldkamerorganisatie
- Loopbaanbeleid
- Ontwikkelingen vrije instroom vrijwilligers
- Aansprakelijkheid dienstverlening
- Terrorismegevolgbestrijding
- Gemiddeld werkgeversrisico WGA/WW
- Overgangsregeling FLO

Naam Gemeenschappelijke regeling GGD Haaglanden

Juridische vorm Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats Den Haag

Webadres www.ggdhaaglanden.nl

Publiek belang

Doelstelling Bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners van de regio Haaglanden met producten en diensten die helpen gezond op te groeien en op te voeden, gezonder te leven en langer gezond te blijven.

Bestuurlijk belang In het Algemeen Bestuur is een afgevaardigde van het college van B&W van iedere deelnemende gemeente benoemd. Portefeuillehouder is wethouder volksgezondheid. Wassenaar heeft zitting in het AB, niet in het DB.

Financieel belang

		Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		€ 487.000
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen		
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen		
		Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat		

Toelichting *) Cijfers op basis van de jaarrekening 2019 geldend voor begin en eind 2019

Visie, beleidsdoelstelling en risico's

Visie en beleidsvoornemens

Bewaken, bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners van de regio Haaglanden met producten en diensten die helpen gezond op te groeien en op te voeden, gezonder te leven en langer gezond te blijven.

Veilig Thuis:
In de ordening van zaken is prioriteit gegeven aan spoedzaken (deze worden direct opgepakt), veiligheidsbeoordelingen (deze geschieden in overgrote meerderheid binnen de beoogde termijn) en verder komen relatief ernstige zaken het eerst aan de beurt.
Voor de komende twee jaar is de uitdaging om de uitvoering verder te versterken (onder meer door de verhuizing naar een nieuw pand en de daaropvolgende transitie naar goed werkende ICT), de focus op ernstig en hardnekkig geweld te blijven houden, en om de aangescherpte meldcode succesvol te implementeren. Werving en behoud van personeel en het beheersbaar houden van de werkdruk is daarbij de grootste uitdaging. Voldoende aandacht voor begeleiding en opleiding en ontwikkeling van personeel is daarbij een belangrijk aandachtspunt.
Door de aangescherpte meldcode zal binnen de processen van Veilig Thuis vaker een beroep worden gedaan op de gedragsdeskundigen en vertrouwensartsen van VTH voor specialistisch (medisch) advies. De inzet van gedragsdeskundigen en vertrouwensartsen stijgt met 25% bij zowel de adviezen als de meldingen. Daarnaast wordt ook een beperkte extra inzet per advies (10 minuten per advies) verwacht.
Tot slot gaat de aangescherpte meldcode gepaard met een intensivering van de monitoring functie. Het landelijke besluit van de aangescherpte meldcode zorgt ervoor dat intensievere monitoring voor Veilig Thuis organisaties verplicht is. In 2019 wordt ervaring opgedaan met het gedifferentieerd inzetten van de intensievere monitoring, en biedt de sturingsinformatie meer inzicht in de feitelijke ontwikkelingen van de monitoring (in aantallen en benodigde personele inzet). Voor 2020 wordt nu in de begroting 2020 uitgegaan van een intensivering die het mogelijk maakt om binnen dit budgettaire kader

	gemiddeld 4,5 uur extra uur te monitoren per casus (en opzichte van circa 3 uur in de huidige situatie).
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De GR GGD en VT Haaglanden draagt in regionaal verband bij aan preventie en het bevorderen van een gezonde en veilige leefomgeving.
	Lokale taken Naast de reguliere regionale taken zoals gezondheidsbevordering, epidemiologie, beleidsadvisering e.d., zijn er sinds 2018 ook lokale taken die elke gemeente bilateraal afspreekt met de GGD. Voor Wassenaar gaat het om de lokale taken Meldpunt bezorgd, Sociaal Medische Advisering, Schoolgezondheidsbeleid.
Risico's	Veilig Thuis, meldingen en adviezen: Er wordt geraamd dat de "autonome groei" t/m 2018, niet verder doorzet in 2019 en 2020, wel wordt groei van het aantal meldingen als gevolg van de aangescherpte meldcode voorzien. Deze volumegroei is met onzekerheid omgeven. Er wordt binnen Veilig Thuis Haaglanden daarom gewerkt met een mix van vast personeel en inkoop van diensten bij externe partijen.
	Coronacrisis: Door inzet in 2020 voor aanpak Coronacrisis door GGD Haaglanden (testen, bron- en contactonderzoek, e.d.) is de uitvoering van aantal taken GGD iets minder dan voorzien. Dat kan betekenen dat er in 2021 een inhaalslag moet worden gemaakt. Er zijn extra kosten gemoeid met de aanpak van de coronacrisis. Het Rijk komt met een vergoeding, maar onduidelijk is of die dekkend zal zijn.

Naam	**Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)**
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	www.omgevingsdiensthaaglanden.nl
	Publiek belang
Doelstelling	In artikel 2 van de gemeenschappelijke regeling is de doelstelling als volgt geformuleerd: Het ondersteunen van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de WABO in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de WABO genoemde wetten.
Bestuurlijk belang	De gemeente Wassenaar levert geen DB lid. Aan de bijeenkomsten van het AB neemt de wethouder Wonen, Ruimtelijke Ordening, Cultureel Erfgoed deel.
	Financieel belang
	Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel	€ 327.014

belang (deelnemersbijdrage)		
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen		
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen		
		Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat		

Toelichting	Verwacht omvang resultaat 2021 € 0, dit vanwege een sluitende begroting.
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	Geen andere dan die, die in de gemeenschappelijke regeling zijn geformuleerd.
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Taken op o.a. het gebied van vergunningverlening en handhaving en bodemtaken zijn ondergebracht bij de ODH en worden niet meer zelfstandig door de gemeente uitgevoerd.
Risico's	Het totale risico uitgedrukt in euro's 1.020.000 Met bijzondere aandacht voor: • Transitie Omgevingswet • Opwaarts effect loonlasten door Cao loonstijging

Naam	**Avalex**
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	www.avalex.nl
	Publiek belang
Doelstelling	Ten minste eenmaal per week de huishoudelijke afvalstoffen met uitzondering van grove huishoudelijke afvalstoffen inzamelen bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan. Groente-, fruit- en tuinafval wordt daarbij in ieder geval afzonderlijk ingezameld.
Bestuurlijk belang	Wassenaar heeft de wethouder financiën in het bestuur van Avalex.

	Financieel belang	
		Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		€ 3.610.308
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Eigen		

vermogen		
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen		
		Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat		
Toelichting	De omvang van het financiele resultaat is € 0. dit vanwege een sluitende begroting. Met de invoering van een nieuwe verrekensystematiek in 2019 is in 2020 een verdere stap gezet. De begroting Avalex en de kosten voor de dienstverlening aan de gemeente is in de pas gaan lopen met de P&C cyclus van de gemeente. Hierdoor kunnen beter en op tijd keuzes gemaakt worden voor de dienstverlening van het komende jaar. In 2021 zal er een nieuw verwerkingscontract afgesloten moeten worden voor de verwerking van het restafval, GFT en grofvuil. Dit heeft gevolgen voor de verwerkingskosten vanaf 2022.
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	Visie: een afvalloze regio binnen de gemeenten waarin wij actief zijn, door de verwerking van afval naar grondstoffen. Missie: het zijn van een betrouwbare partner van gemeenten in de uitvoering van afvalinzameling en duurzame inzet van grondstoffen, op milieubewuste en maatschappelijke manier.
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Het taakveld inzameling van afvalstoffen is geheel in handen gelegd van de GR Avalex en sinds kort is het beleid geharmoniseerd. De zes Avalex-gemeenten hebben namelijk gezamenlijk een nieuw afvalbeleid ontwikkeld. De implementatie en uitvoering van het gezamenlijk afvalbeleid is verwerkt in de begroting 2019.
Risico's	Uitkomsten Governance discussie Wisselingen in opbrengsten/verwerkingskosten/prijzen Inzet Uitvoering

Naam	**Werkvoorzieningschap Kust-, Duin-, en Bollenstreek (KDB)**
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Katwijk
Webadres	
	Publiek belang
Doelstelling	Uitvoering geven aan de oude Wet sociale werkvoorziening (WSW)

Bestuurlijk belang	Wethouder participatie, jeugd en sport is lid van het Algemeen Bestuur van de Gr KDB

	Financieel belang	
		Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)		€ 1.075.541
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen		
	Beginstand 1-1-2020	**Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen		
		Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat		

Toelichting	*) Cijfers op basis van de jaarrekening 2019 geldend voor begin en eind 2019
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	Missie: Maregroep ontwikkelt en re-integreert mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, indien mogelijk, naar een reguliere baan. Visie: Maregroep biedt werk, begeleiding, schooling, training, aanpassingen van de werkplek en persoonlijke aandacht. Daarmee willen we bereiken dat arbeidsgehandicapten en langdurig werkzoekenden uitstromen naar de (gesubsidieerde) arbeidsmarkt. Hiertoe wordt samengewerkt met en in opdracht gehandeld van gemeenten en bedrijfsleven; dit alles binnen financieel verantwoorde kaders.
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Uitvoering geven aan de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Sinds de invoering van de Participatiewet bestaat de Wsw niet meer, maar de GR KDB draagt zorg voor continuïteit voor de 'oude' doelgroep.
Risico's	De gemeente financiert naar rato het tekort in de GR KDB. Bestaande risico's hierbij zijn daling van het deel budget Wsw "oude stijl" uit het Participatiebudget, stijging van de personeelskosten Wsw als gevolg van cao afspraken en een daling van de dividenduitkering door MareGroep N.V..

Naam	**Alliander NV**
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Amsterdam
Webadres	www.alliander.nl

	Publiek belang
Doelstelling	• Voortdurend beter presteren op dienstverlening, leveringszekerheid en kosten • Verbeteren van beheersing van energiestromen • Inzicht in energieverbruik • Klanten helpen energie te besparen en over te schakelen naar duurzame energiebronnen
Bestuurlijk belang	Wassenaar heeft een belang van 644.926 aandelen van € 5,- nominaal per aandeel in NV Alliander. Via dit aandelenbezit wordt 0,5%-zeggenschap uitgeoefend op de besluitvorming van Alliander.
	Financieel belang
	Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	€ 535.571
	Beginstand 1-1-2020 / **Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen	
	Beginstand 1-1-2020 / **Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen	
	Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat	In 2020 is € 535.571 aan winstuitkering over 2019 ontvangen.

Toelichting

	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens Bijdrage aan beleidsdoelstelling	
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.

Naam	**Dunea NV**
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	www.dunea.nl
	Publiek belang
Doelstelling	Het doel van Dunea is het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater

	zowel binnen als buiten het distributiegebied. Daarbij moet Dunea voldoen aan de eisen van verantwoord natuurbeheer van het toevertrouwde duingebied met de inachtneming van de eisen van een verantwoorde waterwinning. Tevens beheert Dunea andere onderdelen van de waterketen zoals riolering en afvalwaterzuivering zowel binnen als buiten het distributiegebied. Eind 2019 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders er mee ingestemd de infrastructuur en kennis van Dunea verder in te zetten om bij te dragen aan de energietransitie met wat Dunea van nature al in huis heeft: duurzame warmte en koude uit water.
Bestuurlijk belang	Het aandelenbezit is groot 81.830, met een nominale waarde van € 5,- per aandeel. Via het aandelenbezit kan 2,0% zeggenschap worden uitgeoefend op de besluitvorming van Dunea.
	Financieel belang
	Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	
	Beginstand 1-1-2020 / **Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen	
	Beginstand 1-1-2020 / **Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen	
	Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat	
Toelichting	Dunea kent een statutaire beperking op de uitkering van winst aan de aandeelhouders. De winst blijft in het bedrijf om daarmee een betere solvabiliteit en een lagere financieringsrente te bewerkstelligen. NB de balanscijfers zijn die over 2019.
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Belangrijke voorwaarde bij de winstbestemming over 2019 is dat de kernactiviteiten door de activiteiten van de warmtedochter niet negatief beïnvloed worden, zelfs niet bij een volledig verlies. De meerjarenbegroting is al gebaseerd op nieuw in te slane wegen als de rivierwaterinname en een multibronnenprogramma. De solvabiliteit is dusdanig dat in het onwaarschijnlijke geval dat de warmtedochter-gelden volledig verloren zouden gaan (met een 1%-afname van de solvabiliteit tot gevolg) de risico-opslag op vreemd vermogen niet verhoogd wordt. De invloed op de wateractiviteiten is daarmee nihil.
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet aansprakelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het

aandelenbelang.

Naam	BNG NV
Juridische vorm	Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	www.bng.nl
	Publiek belang
Doelstelling	De BNG behartigt het maatschappelijk belang met gespecialiseerde financiële dienstverlening aan overheden en maatschappelijke instellingen. De gemeente ziet het aandelenbezit als een duurzame belegging.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de in haar bezit zijnde aandelen (106.392 aandelen a € 2,50 nominaal). Via dit aandelenbezit wordt 0,2%-zeggenschap uitgeoefend op de besluitvorming van BNG.
	Financieel belang
	Bijdrage 2020
Gemeentelijk financieel belang (deelnemersbijdrage)	€ 135.008
	Beginstand 1-1-2020 / **Eindstand 31-12-2020**
Eigen vermogen	
	Beginstand 1-1-2020 / **Eindstand 31-12-2020**
Vreemd vermogen	
	Hele jaar 2020
Gerealiseerde resultaat	In 2020 is € 135.008 aan winstuitkering over 2019 berekend. Uitbetaling heeft nog niet plaatsgevonden.
Toelichting	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
Visie en beleidsvoornemens Bijdrage aan beleidsdoelstelling	
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Normaliter licht een gemeentebestuur in de begroting het voorgenomen beleid toe op het gebied van de PIOFACH-taken. Deze afkorting staat voor personeel, informatievoorziening, financiën, administratieve organisatie, communicatie en huisvesting. Ofwel de taken die nodig zijn om de gemeente als organisatie te laten functioneren.

Voor Wassenaar geldt dat deze bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV). Daarom worden de PIOFACH-taken niet in de jaarstukken van Wassenaar toegelicht. Immers niet het bestuur van Wassenaar, maar dat van de WODV is verantwoordelijk voor deze taken. Dat betekent dat de beleidsvoornemens voor en de verantwoording over bedrijfsvoeringstaken worden opgenomen in de begroting respectievelijk jaarrekening van de WODV. Voor meer informatie verwijzen wij u dan ook naar deze stukken.

De bijdragen van de gemeente Wassenaar aan de WODV zijn als inkomsten in de begroting van de werkorganisatie opgenomen. In de gemeentelijke begroting van Wassenaar staan de bijdragen aan de werkorganisatie als kosten geraamd. Deze kosten staan verdeeld over de diverse taakvelden op basis van de geldende regelgeving.
In 2020 is besloten om de werkorganisatie Duivenvoorde op te heffen en verder te gaan met een eigen gemeentelijke organisatie. Dit staat gepland voor 2021. Het jaar 2020 heeft dan ook naast samenwerking in het teken gestaan van het voorbereiden van de ontvlechting.

In 2020 zag de gemeentelijke bijdrage van Wassenaar aan de WODV er als volgt uit:

Programma	Begrote bijdrage WODV 2020 na wijzigingen	Afrekening resultaat 2020 WODV	Definitieve bijdrage
0. Bestuur en ondersteuning	9.543.066	281.180	9.908.275
1. Veiligheid	730.764		730.764
2. Verkeer en vervoer	1.113.537		1.113.537
3. Economie	186.271		186.271
4. Onderwijs	225.666		225.666
5. Sport, cultuur en recreatie	1.723.788		1.732.961
6. Sociaal Domein	1.622.429		1.622.429
7. Volksgezondheid en milieu	833.543		851.694
8. Wonen en bouwen	1.672.919		1.672.919
Totaal	**17.651.983**		**18.044.515**

De bijdrage is inclusief een gedeelte niet verrekenbare BTW van € 111.352.

Paragraaf Grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid beschrijft de visie op het grondbeleid en de manier waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert. De gemeente Wassenaar zal per ontwikkeling bepalen in welke mate zij de regie in handen wil hebben. Gewenste initiatieven vanuit de markt worden gestimuleerd. Wel zal voorafgaand aan de werkelijke start van het project een intentieovereenkomst worden gesloten om de haalbaarheid te bepalen. Wanneer de markt geen initiatieven ontplooit om te komen tot een door de gemeente gewenste ontwikkeling, dan zal de gemeente deze taak op zich nemen. Dus faciliterend grondbeleid waar het kan en actief grondbeleid waar nodig.

Beleidsstukken

Het grondbeleid in 2020 is gevoerd aan de hand van een tweetal beleidsstukken:

- *Nota Grondbeleid*

De Nota Grondbeleid schetst de uitgangspunten van het te voeren grondbeleid van de gemeente Wassenaar. De Nota beschrijft onder meer de grondbeleidsinstrumenten die de gemeente tot haar beschikking heeft. Ook staan de concrete grondbeleidskeuzes erin. Doel is het voeren van een transparant en eenduidig grondbeleid.

- *Grondprijsbrief*

Het college van burgemeester en wethouders stelt jaarlijks de grondprijsbrief vast waarin, voor zover mogelijk, concrete (minimum) grondprijzen worden benoemd. De in de Nota Grondbeleid genoemde grondprijsmethodieken zullen dan als uitgangspunt gelden voor de concreet te benoemen grondprijs. Er zijn verschillende tarieven voor verschillende functies. Zo is in het algemeen de grondprijs voor sociale woningbouw lager dan voor maatschappelijke/commerciële functies.

Wettelijke/landelijke grondslagen:

- Wet ruimtelijke ordening (Wro);
- Besluit ruimtelijke ordening (Bro);
- Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- Wet voorkeursrecht Gemeenten (Wvg);
- Gemeentewet (Gemw);
- Wet Markt en Overheid (Wet MenO).

Grondexploitaties

Uitgangspunt van de gemeente Wassenaar is dat het saldo van de grondexploitatie terugvloeit naar de algemene reserve (via het jaarrekeningresultaat) en dat het saldo van alle grondexploitaties minimaal nul moet zijn, maar het streven is een positief saldo. Exploitaties worden in principe niet aan elkaar gekoppeld.
Er waren in 2020 geen actieve grondexploitaties.

Intentieovereenkomst

Voor potentieel grotere initiatieven en/of projecten maakt de gemeente Wassenaar, daar waar nodig, gebruik van een intentieovereenkomst. Veelal is het wenselijk voor zowel de gemeente als de ontwikkelaar om voordat een project wordt uitgewerkt een aantal inhoudelijke punten te verkennen om te kunnen komen tot een haalbaar plan, zowel financieel als ruimtelijk. In deze periode wordt er al een aanzienlijke inzet van de ambtelijke capaciteit gevraagd.

Onderdeel van de intentieovereenkomst is een afspraak over vergoeding voor deze ambtelijke inzet. Dit maakt het voor de gemeente mogelijk om capaciteit beschikbaar te stellen om ontwikkelende partijen te begeleiden in de initiatieffase van een project. De intentieovereenkomst kent over het algemeen een beperkte looptijd om de haalbaarheid van een gewenste ontwikkeling te onderzoeken.
Voor het geval dat partijen niet meer met elkaar verder willen, is er in de intentieovereenkomst meestal een exit-regeling beschreven, al dan niet met een regeling over vergoeding van kosten of overhandiging van geproduceerde stukken. Met het afsluiten van een (privaatrechtelijke) intentieovereenkomst wordt nadrukkelijk nog geen besluit genomen over de uitvoering van een project. Dit komt pas later in de (publiekrechtelijke) ruimtelijke procedure.

Anterieure overeenkomst en kostenverhaal
Indien de gemeente zelf eigenaar is van de ontwikkellocatie worden de kosten voor de verwerving, bouw- en woonrijp maakwerkzaamheden in de uitgifteprijs van de grond verwerkt. Kostenverhaal vindt hierdoor plaats bij verkoop en is dus anderszins verzekerd.
Als de ontwikkellocatie in eigendom is bij een derde, dan kunnen de kosten op twee manieren verhaald/verzekerd worden. Door het sluiten van een anterieure overeenkomst voordat de gemeente het ruimtelijk besluit neemt die de bouwplannen van de eigenaar mogelijk maakt (privaatrechtelijke weg). Of door gelijktijdig met het ruimtelijk besluit een exploitatieplan vast te stellen (publiekrechtelijke weg).

Paragraaf Bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen

In de begroting 2020 waren voor het jaar 2020 de volgende bezuinigingen opgenomen.

Bezuinigingen 2020 (bedragen x € 1.000)

	2020
1. Heroriëntatie Warenarcomplex	0
2. Beperken Welstandscommissie	30
3. Kapvergunning	0
4. Taakstelling als gevolg van paspoortdip	95
5. Realistischer ramen budgetten sociaal domein	179
6. Subsidies algemeen (programma's 4, 5 en 6)	0
7. Kleding en materialen personeel omgevingsbeheer	10
8. Vermindering onderhoud groen	85
9. Tractie: investeringsplan aanpassen naar € 1,4 miljoen	0
10. Planmatig onderhoud exploitatie woningen/gronden/landerijen	20
11. Diverse kosten college B&W	44
12. Overige kosten bestuursondersteuning	80
13. Diverse kleine belastingen	8
14. Post onvoorzien	20
15. Stelpost CAO	87
Totaal bezuinigingen	**657**

Het totaal van deze bezuinigingen van € 657.000 is in de begroting 2020 verwerkt door verlaging van de opgenomen budgetten.

Toelichting:

Vrijwel alle 15 hierboven benoemde bezuinigingen zijn gerealiseerd in 2020. Enkele bijzonderheden:

1. Heroriëntatie Warenarcomplex

Deze bezuiniging is uitgesteld naar 2022 en heeft dus geen betrekking op 2020. Op dit moment (2021) vindt de discussie over de toekomst van de Warenar plaats in overleg met de raad.

2. Beperken Welstandscommissie

Deze bezuiniging is niet gerealiseerd. In 2021 zal aan de raad worden voorgelegd of deze bezuiniging haalbaar is.

8. Vermindering onderhoud groen

Deze bezuiniging is in 2020 niet gerealiseerd. Bij het vaststellen van de begroting 2021 is deze bezuiniging door de raad teruggedraaid.

Paragraaf Corona

In 2020 werd de wereld, Nederland en ook de gemeente Wassenaar getroffen door de gevolgen van de coronapandemie. Deze pandemie had veel maatschappelijke en ook financiële gevolgen. In 2020 is in de voorjaars- en najaarsnota gerapporteerd over de financiële gevolgen van corona. In deze jaarrekening is echter duidelijk geworden dat de gevolgen van corona zichtbaar zijn in alle programma's en taakvelden van de gemeente. Eigenlijk is het daarmee ondoenlijk om een volledige en juiste financiële coronaparagraaf op te stellen. Bij de najaarsnota is reeds gerapporteerd over extra coronakosten, bijv. op het gebied van communicatie, handhaving, verkeersregelaars en welzijnsvoorzieningen. Lagere baten waren vooral zichtbaar bij de toeristenbelasting, precario (terrassen) en (strand)parkeren. Voor deze negatieve gevolgen zijn we deels gecompenseerd vanuit het rijk door middel van een incidenteel hogere algemene uitkering. Tot slot was de gemeente ook uitvoerder van enkele regelingen, bijv. de TOZO (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers). Deze TOZO-regeling wordt volledig vergoed vanuit het rijk.
Echter, waar we niet over gerapporteerd hebben zijn alle kleine effecten die het gevolg zijn van corona. Deze komen terug in de hele begroting en zijn, waar nodig, op taakveldniveau toegelicht bij de diverse programma's. Een voorbeeld betreft dan een klein voordeel op de kosten van de bedrijfskantine en op de kosten voor gas en elektra en schoonmaak van het gemeentekantoor.

Al met al heeft corona gevolgen voor de hele gemeentelijke begroting. En juist omdat de hele begroting wordt geraakt en er sprake is van zowel voordelen als nadelen heeft Wassenaar in een vroegtijdig stadium besloten om corona onderdeel te maken van de reguliere P&C-cyclus. Corona is een risico, is ook als zodanig benoemd in de risicoparagraaf en dekking van corona gerelateerde meerkosten wordt gevonden in de algemene reserve. Dit betekent dat alle noodzakelijke maatregelen voor corona in 2020 zijn genomen en financieel zijn verwerkt in de begroting bij de voorjaars- en najaarsnota. Tevens zijn inkomsten bijgesteld naar de actuele verwachting. Wat niet is gedaan, is het 1-op-1 doorzetten van rijkscompensatie in de algemene uitkering, aangezien de rijkscompensatie niet de basis is, maar de daadwerkelijke extra lasten of lagere baten.

2021 en verder
Voor 2021 en verder wordt dezelfde werkwijze toegepast als de hierboven beschreven werkwijze voor 2020. We beschouwen corona nog steeds als een gebeurtenis met een incidenteel gevolg voor onze gemeentelijke begroting. Deze gevolgen zijn zichtbaar in lagere opbrengsten, bijvoorbeeld op het gebied van toeristenbelasting en precario (terrassen). We voorzien hogere kosten bij bijvoorbeeld het organiseren van de landelijke verkiezingen.
Bij de decembercirculaire 2020 hebben we al een compensatie ontvangen voor corona gevolgen 2021. Over de financiële gevolgen van corona zal worden gerapporteerd in de P&C-cyclus, te beginnen bij komende voorjaarsnota 2021.
Corona maakt ook in 2021 nadrukkelijk onderdeel uit van de risicoparagraaf van de gemeente.

Jaarrekening 2020

Balans per 31 december 2020

ACTIVA *Bedragen * € 1.000*	**31 december 2020**		**31 december 2019**	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		**47**		**47**
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden	47		47	
Materiële vaste activa		**36.758**		**36.940**
- Investeringen met een economisch nut	30.745		30.661	
- Investeringen met een economisch nut heffingen	1.909		2.157	
- Investeringen met een maatschappelijk nut	4.104		4.123	
Financiële vaste activa		**2.674**		**2.985**
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
- Deelnemingen	455		455	
- Overige langlopende leningen u/g	2.219		2.530	
- Overige langlopende uitzettingen	0		0	
Totaal vaste activa		**39.480**		**39.972**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar		**45.711**		**47.022**
- Vorderingen op openbare lichamen	7.079		9.471	
- R/C verhouding met het rijk	34.655		32.834	
- R/C verhouding niet financiële instellingen	559		677	
- Overige vorderingen	3.418		4.040	
Liquide middelen		**2**		**234**
- Kassaldi	2		3	
- Banksaldi	0		231	
Overlopende activa		**2.412**		**2.017**
- Overige nog te ontvangen / vooruitbetaald	2.412		2.017	
Totaal vlottende activa		**48.125**		**49.274**
TOTAAL ACTIVA		**87.605**		**89.246**

PASSIVA *Bedragen * € 1.000*	**31 december 2020**		**31 december 2019**	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**59.562**		**60.782**
Algemene reserve	52.944		45.288	
Bestemmingsreserves	6.183		12.990	
Gerealiseerde resultaat	434		2.504	
Voorzieningen		**18.059**		**18.904**
Voorzieningen	18.059		18.904	
Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar		**138**		**128**
- Door derden belegde gelden	134		124	
- Waarborgsommen	4		4	
Totaal vaste passiva		**77.759**		**79.814**
Vlottende passiva				
Kortlopende schulden met een looptijd < 1 jaar		**2.439**		**5.967**
- Overige schulden	2.439		5.967	
Overlopende passiva		**7.406**		**3.465**
- Nog te betalen bedragen	4.128		2.834	
- Vooruit ontvangen voorschotbedragen overheid	3.078		542	
- Overige vooruit ontvangen bedragen	200		89	
Totaal vlottende passiva		**9.845**		**9.432**
TOTAAL PASSIVA		**87.605**		**89.246**
Waarborgen en garanties		**103.335**		**105.566**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
Investeringen die tot 2003 hebben plaatsgevonden zijn inclusief BTW geactiveerd. De investeringen die vanaf 2003 hebben plaatsgevonden zijn, mits deze compensabel zijn in het kader van de Wet op het BTW-compensatiefonds, exclusief BTW geactiveerd.
In de begroting 2020 was voor een aantal investeringen een restwaardesystematiek ingevoerd. Deze systematiek is op grond van de geldende voorschriften niet houdbaar, waardoor deze bij het opstellen van de jaarrekening teruggedraaid is.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengst van deelnemingen worden, met uitzondering van de dividenduitkering BNG, als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt. De verwachte dividenduitkering van de BNG wordt als bate verantwoord in het jaar waarover deze wordt uitgekeerd.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die door het CAK worden vastgesteld en geïnd en in de jaarrekening worden verantwoord geldt de onzekerheid over de omvang en hoogte van deze eigen bijdragen door het ontbreken van de inkomensgegevens.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.
Voor overige arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume is geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen mogen desgewenst in mindering worden gebracht op het geactiveerde bedrag. De verkregen bijdrage wordt als bate verantwoord.
Het aanvangsmoment voor de afschrijving op bijdragen aan activa in eigendom van derden is het moment van ingebruikneming van de betrokken investering.
Bijdragen aan activa in eigendom van derden dienen afzonderlijk in de balans te worden opgenomen. In de toelichting op de balans dient te worden aangegeven welke methode van afschrijving zal worden berekend. Tevens zal een verloopoverzicht worden opgenomen voor de verschaffing van het vereiste inzicht.

Materiële vaste activa

<u>Investeringen met economisch nut/ Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven</u>
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het jaar volgend op de voltooiing, verwerving of het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.
Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.
In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

De volgende materiële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

a. Maximaal 45 jaar: rioleringen;
b. Maximaal 40 jaar:
    - tunnels, viaducten en bruggen;
    - parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
    - kades en waterkeringen;
    - waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
    - nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
    - nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen;
c. Maximaal 30 jaar:
    - wegen, pleinen en rotondes;
    - openbare verlichting;
d. 25 jaar:
    - Geluidswallen (maximaal 25 jaar);

- renovatie, restauratie en aankoop woonruimten;
- renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;
- aanleg tijdelijke terreinwerken.

e. 15 jaar:
- technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- pompen en gemalen;

f. 10 jaar:
- nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
- veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
- kantoormeubilair en schoolmeubilair;
- straatmeubilair;
- aanhangwagens en schaftwagens; 7 jaar:
- zware transportmiddelen;
- personenauto's en lichte motorvoertuigen;

g. 5 jaar:
- telefooninstallaties;
- automatiseringsapparatuur.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Dit betreft investeringen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen en openbaar groen. Deze investeringen genereren geen middelen en er is geen markt voor. Het vernieuwde BBV bepaalt dat vanaf het begrotingsjaar 2017 deze investeringen, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd worden en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven worden.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV´s en BV´s (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte individuele inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De wachtgeldverplichting ten behoeve van wethouders is gewaardeerd op een interne berekening. De pensioenverplichtingen zijn bij een verzekeraar ondergebracht.

Vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarborgen en garanties

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid en beheer en de financiële organisatie zijn vastgesteld. Alle genoemde bedragen zijn afgerond x € 1.000, tenzij anders vermeld.

Activa

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Immateriële activa zijn vaste activa die niet tastbaar zijn. Het betreft bezittingen die wel een rol spelen in het financiële proces, maar nooit in het fysieke bedrijfsproces. Immateriële activa kunnen alleen dan op de balans opgevoerd worden, wanneer zij een objectief bepaalbare waarde hebben.

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing/ Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Bijdrage aan activa in eigendom derden	47				47
Totaal	**47**	**0**	**0**	**0**	**47**

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen die een meerjarig nut hebben en in meerdere jaren worden afgeschreven zodat de lasten in de exploitatie over meerdere jaren worden verdeeld. We maken conform de BBV regelgeving onderscheid tussen investeringen met en economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven en investeringen met een maatschappelijk nut.

Materiële vaste activa met economisch nut

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	8	182		2	189
Bedrijfsgebouwen	29.783	2.073	550	1.579	29.726
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	557			43	514
Vervoermiddelen	173	127		89	211
Machines, apparaten, installaties	104			22	82
Overige materiële activa	35			13	22
Totaal	**30.661**	**2.382**	**550**	**1.748**	**30.745**

De belangrijkste (des-)investeringen per categorie worden hieronder nader genoemd.

<u>*Bedrijfsgebouwen*</u>

Restauratiewerkzaamheden raadhuis De Paauw (incl. bijdrage Provincie)
Strandpost WRB
Combisporthal Dr. Mansveltkade
Verkoop O&O-gebouw (Vermindering 319)

Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	13			7	7
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.131			239	1.892

Overige materiële activa	13			2	11
Totaal	**2.157**	**0**	**0**	**247**	**1.909**

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerdering	Vermindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.073	98		130	4.040
Machines, apparaten, installaties	0				0
Overige materiële vaste activa	50	15		1	64
Totaal	**4.123**	**113**	**0**	**131**	**4.104**

Financiële vaste activa

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing/ Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Deelnemingen	455				455
Overige langlopende leningen u/g	2.530	23	0	333	2.219
Totaal	**2.985**	**23**	**0**	**333**	**2.674**

Deelnemingen

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019	Aantal aandelen 31-12-2020	Nominale waarde /Aandeel
Deelnemingen borginstellingen	1	1		
Aandelen Alliander	213	213	644.926	5
Aandelen BNG	241	241	106.392	2,5
Totaal	**455**	**455**		

Langlopende leningen u/g

*bedragen * € 1.000*

	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerdering	Vermindering	Aflossing/ Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Geldlening SVN	1.781	23		18	1.786
Hypothecaire geldleningen personeel	749			315	433
Totaal	**2.530**	**23**	**5**	**333**	**2.219**

In 2020 is een aantal aan personeelsleden verstrekte hypothecaire geldleningen volledig afgelost.

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen betreffen de vorderingen op de Belastingdienst voor de BTW aangifte en het BTW compensatiefonds. Ook zijn hier alle debiteuren opgenomen die als overheidsinstelling worden aangemerkt te weten Rijk, provincies, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen en gemeenten.

*bedragen * € 1.000*

	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	7.079	9.471
R/C verhouding met het rijk	34.655	32.834
R/C verhouding niet financiële instellingen	559	677
Totaal	**42.293**	**42.983**

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
	Verslagjaar 2020				
(1)	Drempelbedrag	453			
	Kwartalen	1	2	3	4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	202	198	173	134
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	251	254	279	319
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	60.356			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan €500 miljoen	60.356			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de €500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	453			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
	Kwartalen	1	2	3	4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	18.353	18.055	15.961	12.306
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	202	198	173	134

Overige vorderingen

*bedragen * € 1.000*

	Belasting-debiteuren	Bijstands-debiteuren	Overig	Totaal
Vorderingen per 31-12-2019	955	1.590	1.868	4.414
Af voorziening dubieuze debiteuren	-115	-246	-13	-373
	840	**1.345**	**1.856**	**4.040**
Vorderingen per 31-12-2020	889	2.035	1.128	4.051
Af voorziening dubieuze debiteuren	-111	-510	-12	-633
	777	**1.525**	**1.116**	**3.418**

Liquide middelen

*bedragen * € 1.000*

	31-12-2020	31-12-2019
Kassaldi	2	3
Banksaldi	0	231
Totaal	**2**	**234**

Overlopende activa

*bedragen * € 1.000*

	31-12-2020	31-12-2019
Nog te ontvangen bedragen	1.689	1.851
Vooruitbetaalde bedragen	723	167
Totaal	**2.412**	**2.017**

Onder de overlopende activa worden nog te ontvangen bedragen opgenomen en bedragen die in het verslagjaar betaald zijn maar betrekking hebben op 2021.

*bedragen * € 1.000*	31-12-2020	31-12-2019
BSGR	349	147
MRDH, subsidie verkeersprojecten	540	525
BNG, dividend 2019	135	0
Herstel Huize Ivicke	149	0
Gemeente Leidschendam-Voorburg	152	0
Zorglokaal	0	94
GR Duivenvoorde, afrekening	0	537
Avalex	367	0
Rijk algemene uitkering	161	176
Inkoopbureau H10	0	72
RWS/Provincie Z-H, subsidies	67	91
Omgevingsdienst Haaglanden	169	165
Diverse posten < € 100.000	323	210
Totaal	**2.412**	**2.017**

Passiva

Overzicht reserves

Overzicht reserves per 31 december	Saldo 31-12-2019	Vermeer-dering	Vermin-dering	Resultaat 2019	Saldo 31-12-2020
Algemene reserves					
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	37.288	7.439	-2.286	2.504	44.944
Algemene reserve weerstandsvermogen	8.000	0	0	0	8.000
Totaal algemene reserves	**45.288**	**7.439**	**-2.286**	**2.504**	**52.944**
Bestemmingreserves					
BR volkshuisvesting en duurzaamh.	679	0	-224	0	455
BR kunstopdrachten	44	0	0	0	44
BR Groene buffer	143	0	0	0	143
BR uitvoering Sociaal domein	1.533	0	-512	0	1.021
BR frictiekosten (jaarrek.'15)	515	0	-515	0	0
BR invest sport (beg 17)	283	0	-30	0	253
BR kapitaallasten (hoofdrek.)	6.924	0	-6.924	0	0
BR invoering omgevingswet	472	388	-403	0	456
BR verkeersprojecten	203	0	0	0	203
BR egalisatie omgevingsvergunningen	704	0	0	0	704
BR grote projecten	931	1.950	-845	0	2.036
BR incidentele armoedebestrijding	30	0	0	0	30
BR vergroten concurrentiekracht	120	0	-60	0	60
BR versterk bestuurs-en realisatiekracht	409	0	-259	0	150
BR Groencompensatie Amerikaans Ambassade	0	492	0	0	492
BR Transitievisies warmte	0	237	-101	0	136
Totaal bestemmingreserves	**12.990**	**3.067**	**-9.874**	**0**	**6.183**
Totaal Reserves	**58.278**	**10.506**	**-12.160**	**2.504**	**59.128**

Toelichting op de reserves

Soort reserve	**Algemene reserve**

Naam	**Algemene reserve (vrij besteedbaar)**
Doelstelling	Algemene reserve waarmee onvoorziene negatieve rekeningresultaten opgevangen kunnen worden en in dekking kan worden voorzien van incidentele exploitatielasten.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	

Toevoeging	Totaal toevoegingen in 2020: € 9.942.774 Resultaat 2019 € 2.503.875 Vrijval reserve Kapitaallasten € 6.924.315 Vrijval reserve Frictiekosten € 514.584
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2020: € 2.286.161 Resultaatbestemming 2019: - storting Reserve Grote projecten € 1.000.000 - storting Reserve Omgevingswet € 387.813 - instellen Reserve Transitievisie Klimaatakkoord € 237.000 Budgetoverhevelingen 2019: - inrichting sociale kaart € 50.000 - verkeersonderzoek wegennet € 10.000 - actieplan Jeugd € 88.000 - opstellen evenementenbeleid € 15.970 - actualisatie woonvisie € 15.000 - Prins Frederik Parkenroute € 10.933 - hertaxaties gemeentelijk vastgoed € 12.500 - verkeersveilige schoolzones € 28.099 - IRV Katwijk-Valkenburg € 60.000 - LOP Duin, Horst & Weide € 39.346 - Groencompensatie Amerikaanse Ambassade € 160.000 - toeristisch informatiepunt € 20.000 PaauwBruis € 26.500 Voorbereidingskrediet Ontvlechting WODV € 125.000
Omvang per 1-1-2020	€ 37.287.607
Omvang per 31-12-2020	€ 44.944.220
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	**Algemene reserve weerstandsvermogen**
Doelstelling	Financiële buffer voor algemene en onbenoemde risico's.
Functie	Bufferfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	

Omvang per 1-1-2020	€ 8.000.000
Omvang per 31-12-2020	€ 8.000.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Soort reserve	**Bestemmingsreserve**

Naam	**Reserve volkshuisvesting en duurzaamheid**
Doelstelling	Dekking van stimuleringsinitiatieven inzake het volkshuisvestingsgebied.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2020: € 224.023 Lokale energiestrategie € 154.368 Procesgeld klimaatprogramma € 16.322 Incidentele capaciteit RES € 53.333
Omvang per 1-1-2020	€ 678.600
Omvang per 31-12-2020	€ 454.577
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	**Reserve kunstopdrachten**
Doelstelling	Dekking van de aankoop van gemeentelijk kunstbezit.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2020	€ 43.712
Omvang per 31-12-2020	€ 43.712
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve groene buffer
Doelstelling	Dekking voor toekomstige investeringen in de groene buffer Valkenburg.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2020	€ 142.886
Omvang per 31-12-2020	€ 142.886
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve uitvoering Sociaal Domein
Doelstelling	Het opvangen van tekorten die ontstaan bij de uitvoering van de nieuwe en oude taken Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet door uitgaven van zorg en ondersteuning aan inwoners.
Functie	Bufferfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2020: € 512.228 Actieplan Jeugd € 287.228 Beschermd wonen € 50.000 Preventieve begeleiding statushouders € 75.000 Innovatiebudget sociaal domein € 100.000
Omvang per 1-1-2020	€ 1.533.448
Omvang per 31-12-2020	€ 1.021.220
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve frictiekosten
Doelstelling	De reserve frictiekosten kan aangewend worden voor de frictiekosten die ontstaan, omdat het (volledig) realiseren van bezuinigingen tijd vergt. Hierbij noemen wij expliciet bezuinigingen die gerelateerd zijn aan personeelsvermindering.
Functie	Bestedingsfunctie

Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	Vrijval reserve € 514.584
Omvang per 1-1-2020	€ 514.584
Omvang per 31-12-2020	€
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Deze reserve is opgeheven bij de jaarrekening 2019

Naam	**Reserve investeringen sport**
Doelstelling	Maatregelen uitvoering sportaccommodatiebeleid voor gemeentelijke- en niet gemeentelijke sportaccommodaties.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	Amendement Burgerinitiatief Kerkehout € 30.000
Omvang per 1-1-2020	€ 283.194
Omvang per 31-12-2020	€ 253.194
Minimale omvang	
Maximale omvang	€ 635.000
Bijzonderheden	

Naam	**Reserve kapitaallasten**
Doelstelling	Ter dekking van kapitaallasten van reeds gerealiseerde investeringen van meer dan € 20.000, waarvan bepaald wordt deze niet te laten drukken op de begroting. De kapitaallasten worden berekend van de bruto-investering en de reserve wordt gedurende de afschrijvingstermijn aangewend om de kapitaallasten (geheel dan wel gedeeltelijk) af te dekken.
Functie	Inkomensfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	Vrijval reserve € 6.924.315
Omvang per 1-1-2020	€ 6.924.315
Omvang per 31-12-2020	€
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Deze reserve wordt opgeheven bij de jaarrekening 2019

Naam	Reserve invoering Omgevingswet
Doelstelling	Dekking van de incidentele kosten voor 2018 tot en met 2020 voor de invoering van de Omgevingswet.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	Resultaatbestemming jaarrekening 2019 € 387.813
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2020: € 403.440 Programmavisie invoering Omgevingswet € 373.440 Expertise erfgoedvisie € 30.000
Omvang per 1-1-2020	€ 472.000
Omvang per 31-12-2020	€ 456.373
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve verkeersprojecten
Doelstelling	Dekking van kosten van toekomstige Wassenaarse verkeersprojecten
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2020	€ 203.300
Omvang per 31-12-2020	€ 203.300
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Het programma Gemeentelijke Projecten binnen de Metropoolregio (MRDH) is eind 2017 stopgezet. Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is besloten om de uitkering van de MRDH bij de afwikkeling te storten in een bestemmingsreserve verkeersprojecten voor nog niet concrete Wassenaarse verkeersprojecten.

Naam	Reserve egalisatie omgevingsvergunningen
Doelstelling	Egalisatiereserve ter borging van stabiliteit van tarieven en opbrengsten
Functie	Egalisatiefunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	

Onttrekking	
Omvang per 1-1-2020	€ 704.006
Omvang per 31-12-2020	€ 704.006
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	Bij vaststelling van de jaarrekening 2017 is besloten de meeropbrengst omgevingsvergunningen te storten in een egalisatiereserve ter borging van stabiliteit van tarieven en opbrengsten.

Naam	**Reserve grote projecten**
Doelstelling	Verlenen van incidentele financiële ondersteuning aan grote projecten.
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	Totaal toevoegingen in 2020: € 1.950.000 Resultaatbestemming jaarrekening 2019 € 1.000.000 Verkoop O&O-gebouw € 950.000
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2020: € 845.010 Aanjagen ondertunneling N44 € 43.000 Groene zone Valkenburg € 190.000 Voorbereidingskrediet De Paauw € 35.000 Nationaal park Hollandse Duinen € 15.000 Beeldkwaliteit Winkelhaak € 150.000 Energiekosten Schulpwei € 16.000 Voorbereidingskrediet combisporthal Dr.Mansveltkade € 69.510 Toekomst buitenplaats De Paauw € 25.000 Voorbereidingskrediet restauratie binnenkant De Paauw € 160.000 Voorbereidingskrediet locatie Den Deyl € 95.000 Capaciteit begeleiding IHP € 46.500
Omvang per 1-1-2020	€ 931.205
Omvang per 31-12-2020	€ 2.036.195
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	**Reserve incidentele armoedebestrijding**
Doelstelling	Geven van incidentele ondersteuning bij armoede
Functie	Bestedingsfunctie

Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2020	€ 30.000
Omvang per 31-12-2020	€ 30.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	€ 30.000
Bijzonderheden	

Naam	**Reserve vergroten concurrentiekracht**
Doelstelling	Samen met de ondernemers de Wassenaarse economische concurrentiepositie versterken in de regio door een bijdrage aan de Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing in 2019, 2020 en 2021
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	Bijdrage Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing € 60.000
Omvang per 1-1-2020	€ 120.000
Omvang per 31-12-2020	€ 60.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	€ 180.000
Bijzonderheden	

Naam	**Reserve versterken bestuurs- en realisatiekracht**
Doelstelling	Het dekken van uitgaven die voortvloeien uit het verbeteren van de bestuurs- en realisatiekracht van Wassenaar
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	
Onttrekking	Totaal onttrekkingen in 2020: € 259.199 Onderzoek vergroten realisatiekracht € 59.199 Programmateam SSA opgavegericht werken € 200.000
Omvang per 1-1-2020	€ 409.199
Omvang per 31-12-2020	€ 150.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	€ 1.000.000
Bijzonderheden	

Naam	Reserve groencompensatie Amerikaanse Ambassade
Doelstelling	Groencompensatie Amerikaanse Ambassade
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	Resultaatbestemming jaarrekening 2019 € 492.000
Onttrekking	
Omvang per 1-1-2020	€
Omvang per 31-12-2020	€ 492.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	
Bijzonderheden	

Naam	Reserve transitievisies warmte
Doelstelling	Opstelling transitievisies voor warmte, wijkaanpak-plannen en de informatievoorziening via energieloketten
Functie	Bestedingsfunctie
Vervaldatum	
Toevoeging	Resultaatbestemming jaarrekening 2019 € 237.000
Onttrekking	Participatietraject Transitievisie warmte € 101.000
Omvang per 1-1-2020	€
Omvang per 31-12-2020	€ 136.000
Minimale omvang	
Maximale omvang	€ 237.000
Bijzonderheden	

Overzicht voorzieningen

Overzicht voorzieningen per 31 december	Saldo 31-12-2019	Vermeer-dering	Vermin-dering	Vrijval	Saldo 31-12-2020
Voorzieningen verplichtingen, verliezen					
Voorz. wachtgeld wethouders	41	19	-41	0	19
Vz warme overdr. reg.overh.buitenonderh.	150	0	0	0	150
Voorzieningen voor risico's					
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**190**	**19**	**-41**	**0**	**168**
Voorzieningen voor onderhoudsegalisaite					
Voorz. vastgoed	710	620	-572	0	758
Voorz. onderhoud wegen	3.775	860	-1.201	0	3.434
Voorz. onderhoud bruggen	85	68	-50	0	103
Voorz. onderhoud openbare verlichting	284	225	0	0	509
Voorz. onderh. verkeersregelinstallaties	1.022	0	0	0	1.022
Voorz. onderhoud waterwegen	343	56	-58	0	341
Voorz. onderhoud speeltoestellen	205	128	-10	0	323
Voorz. onderh. en aanpass. gymnastieklok	215	56	-195	0	76
Gevelfonds subsidie pandeigenaren	0	100	-13	0	87
Totaal voorzieningen voor onderhoudsegalisatie	**6.640**	**2.112**	**-2.100**	**0**	**6.652**
Voorzieningen vervangingsinvesteringen					
Spaarvoorziening riolering	11.279	624	-875	0	11.029
Totaal voorzieningen vervangingsinvesteringen / heffing	**11.279**	**624**	**-875**	**0**	**11.029**
Voorzieningen middelen derden					
Egalisatievoorziening riolering	46	0	0	-46	0
Egalisatievoorziening afval	749	0	0	-539	210
Totaal voorzieningen middelen derden waarvan de bestemming gebonden is	**795**	**0**	**0**	**-585**	**210**
Totaal voorzieningen	**18.904**	**2.755**	**-3.016**	**-585**	**18.059**

Toelichting op de voorzieningen

VZ verplichtingen, verliezen en risico's

Naam	Voorziening wachtgeld wethouders
Doelstelling	Bekostigen van wachtgelduitkeringen aan voormalig wethouders.
Toevoeging	Dotatie 2020: € 19.000
Vermindering	Uitkeringen 2020: € 41.044

Omvang per 1-1-2020	€ 40.775
Omvang per 31-12-2020	€ 18.731
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Naam	**Voorziening warme overdracht regeling overheveling buitenonderhoud en aanpassingen schoolgebouwen**
Doelstelling	Buitenonderhoud en aanpassingen van de schoolgebouwen voor basisonderwijs over de periode 2015 t/m 2019.
Toevoeging	
Vermindering	
Omvang per 1-1-2020	€ 149.543
Omvang per 31-12-2020	€ 149.543
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	In de komende tijd zal met de schoolbesturen overlegd worden voor welke voorzieningen nog een aanvraag wordt ingediend. Op basis van de ingediende en nog openstaande aanvragen bedraagt de verplichting een bedrag van € 149.543.

VZ onderhoudsegalisatie

Naam	**Voorziening vastgoed**
Doelstelling	Planmatig groot onderhoud
Toevoeging	Dotatie 2020: € 546.100 Ontvangen subsidies en bijdragen: € 73.519
Vermindering	Onderhoud 2020: € 571.679
Omvang per 1-1-2020	€ 710.000
Omvang per 31-12-2020	€ 757.940
Onderhoudsplan	Beheerplan Vastgoed 2017-2020
Bijzonderheden	

Naam	**Voorziening onderhoud wegen**
Doelstelling	Dekking van de onderhoudskosten van de gemeentelijke wegen (verhardingen).
Toevoeging	Dotatie 2020: € 860.000
Vermindering	Onderhoud 2020: € 1.201.200
Omvang per 1-1-2020	€ 3.775.193
Omvang per 31-12-2020	€ 3.433.992
Onderhoudsplan	Beheerplan Wegen 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud bruggen
Doelstelling	Dekking van de onderhoudskosten van de kunstwerken.
Toevoeging	Dotatie 2020 € 67.500
Vermindering	Onderhoud 2020: € 49.656
Omvang per 1-1-2020	€ 85.046
Omvang per 31-12-2020	€ 102.890
Onderhoudsplan	Beheerplan Bruggen 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening openbare verlichting
Doelstelling	Dekking van de onderhoudskosten van de openbare verlichting.
Toevoeging	Dotatie 2020 € 225.000
Vermindering	Onderhoud 2020: € 0
Omvang per 1-1-2020	€ 284.142
Omvang per 31-12-2020	€ 509.142
Onderhoudsplan	Beheerplan Openbare verlichting 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud verkeersregelinstallaties
Doelstelling	Dekking van de onderhoudskosten van verkeersregelinstallaties.
Toevoeging	
Vermindering	Onderhoud 2020: € 0
Omvang per 1-1-2020	€ 1.022.493
Omvang per 31-12-2020	€ 1.022.493
Onderhoudsplan	Beheerplan VRI 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud waterwegen
Doelstelling	Dekking planmatig onderhoud en vervanging van het gemeentelijk kapitaalgoed water (watergangen en de daarbij behorende waterbouwkundige kunstwerken)
Toevoeging	Dotatie 2020 € 56.000
Vermindering	Onderhoud 2020: € 58.307
Omvang per 1-1-2020	€ 342.889
Omvang per 31-12-2020	€ 340.581
Onderhoudsplan	Beheerplan water 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	Voorziening onderhoud speeltoestellen

Doelstelling	Dekking planmatig onderhoud en vervanging van speeltoestellen en bijbehorende ondergronden in de gemeente.
Toevoeging	Dotatie 2020 € 128.000
Vermindering	Onderhoud 2020: € 10.256
Omvang per 1-1-2020	€ 205.201
Omvang per 31-12-2020	€ 322.945
Onderhoudsplan	Beheerplan Spelen 2016-2020
Bijzonderheden	

Naam	**Voorziening onderhoud en aanpassingen gymnastieklokalen**
Doelstelling	Dekking onderhoud en aanpassingen gymnastieklokalen.
Toevoeging	Totaal toevoegingen in 2020: € 55.892 Dotatie Gymzaal Clematislaan € 22.953 Dotatie Gymzaal Bonifatiusschool € 16.904 Dotatie Gymzaal Bloemcampschool € 16.035
Vermindering	Totaal onttrekkingen in 2020: € 195.168 Gymzaal Bloemcampschool: € 92.509 Montessorischool: € 102.659
Omvang per 1-1-2020	€ 215.135
Omvang per 31-12-2020	€ 75.859
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	Onderhoud en aanpassen van de lokalen bewegingsonderwijs zijn vanaf 1 januari 2015 geen voorziening huisvesting onderwijs meer, maar worden gerekend tot de kosten materiële instandhouding. Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor het beschikbaar stellen van de vergoeding materiële in stand houden aan de schoolbesturen waarvan het bevoegd gezag juridisch eigenaar is, zijn nadere regeling worden getroffen voor het bekostigen van deze activiteiten. In de raadsvergadering van 29 maart 2016 is de verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs vastgesteld en is besloten tot het instellen van een voorziening ‘Onderhoud en aanpassingen gymnastieklokalen’.

Naam	**Voorz. gevelfonds subsidie pandeigenaren**
Doelstelling	Stimuleren van pandeigenaren in het kader van uitvoering van beeldkwaliteitsplan om te komen tot een toekomstbestendig en aantrekkelijk centrum
Toevoeging	Instellen gevelfonds € 100.000
Vermindering	Stimuleringssubsidies 2020 € 13.400
Omvang per 1-1-2020	€
Omvang per 31-12-2020	€ 86.600

Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

VZ vervangingsinvesteringen / heffing

Naam	**Spaarvoorziening Riolering**
Doelstelling	Dekking van de kosten van onderhoud en vervanging (ineens) van rioleringen.
Toevoeging	Dotatie 2020 € 624.381
Vermindering	Onderhoud 2020: € 874.865
Omvang per 1-1-2020	€ 11.279.102
Omvang per 31-12-2020	€ 11.028.617
Onderhoudsplan	VGRP 2017-2021
Bijzonderheden	

VZ middelen derden / bestemming gebonden

Naam	**Egalisatievoorziening riolering**
Doelstelling	Opvangen van fluctuaties in tarieven.
Toevoeging	
Vermindering	Saldo exploitatie riolering 2020: € 46.310
Omvang per 1-1-2020	€ 46.310
Omvang per 31-12-2020	€
Onderhoudsplan	VGRP 2017-2021
Bijzonderheden	

Naam	**Egalisatievoorziening afval**
Doelstelling	Opvangen van fluctuaties in tarieven.
Toevoeging	
Vermindering	Saldo exploitatie afval 2020: € 538.500
Omvang per 1-1-2020	€ 748.637
Omvang per 31-12-2020	€ 210.137
Onderhoudsplan	
Bijzonderheden	

Vaste schulden

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

*bedragen * € 1.000*	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerdering	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2020
Door derden belegde gelden	124	10		134
Waarborgsommen	4	1		4
Totaal	**128**	**10**	**0**	**138**

De door derden belegde gelden betreffen de spaarpremies spaarhypotheken ten behoeve van gemeentepersoneel.

Vlottende passiva

Kortlopende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar

Overige schulden

*bedragen * € 1.000*	31-12-2020	31-12-2019
Crediteuren	2.439	5.967
Totaal	**2.439**	**5.967**

In 2019 was er een schuld aan de WODV van € 3,3 miljoen o.a. als gevolg van de afwikkeling van het niet meer toepassen van de koepelvrijstelling.

Overlopende passiva

Onder overlopende passiva wordt verstaan alle verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

*bedragen * € 1.000*	31-12-2020	31-12-2019
Nog te betalen bedragen	4.128	2.834
Totaal	**4.128**	**2.834**

Van overheden ontvangen nog te besteden uitkeringen

In overeenstemming met de BBV worden de niet bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel als “vooruit ontvangen middelen” op de balans verantwoord onder de balanspost “Overlopende passiva”.

*bedragen * € 1.000*	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerdering	Vrijval/ Afboeking	Boekwaarde 31-12-2020
Groencompensatieplan	368		368	0
Onderwijsachterstandenbeleid	38	206	128	117
Koffiehuisje	20	30	50	0
Frederiks Parkenroute	20	44	15	49
SPUK	76	209	285	0
Geluidsanering	0	120		120
Reductie Energiegebruik	0	270	101	169
Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandig Ondernemers (TOZO)	0	5.635	3.165	2.273
TOZO uitvoeringskosten	0	377	238	138
Overig	19	15	19	15
Totaal	**542**	**6.906**	**4.369**	**3.078**

Overige vooruitontvangen bedragen

In het afgelopen jaar is een aantal anterieure overeenkomsten afgesloten, waarvoor in 2020 een voorschot ontvangen is. De uitgaven zullen in 2021 volgen.

*bedragen * € 1.000*	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Plan herontwikkeling ANWB-locatie	124	89
Project Stompwijckstraat	38	0
Woningbouwlocatie Vreeburglaan/Van Gybelanthof	31	0
Overige vooruitontvangen	7	0
Totaal	**200**	**89**

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

*bedragen * €1.000*	**Oor-spronkelijk bedrag**	**Percentage borgstelling**	**Restant 1-1-2020**	**Restant 31-12-2020**
Verenigingen op terreinen sport, cultuur en recreatie	1.230	div.	539	499
Instellingen ziekenzorg en ouderenzorg	17.017	div.	6	3
Woningbouwcorporaties (WSW)	108.407	div.	104.574	102.386
Gemeentegaranties woningen particulieren (*laatst bekende cijfer)	1.611	div.	447*	447*
			105.566	**103.335**

In de paragraaf weerstandsvermogen hebben wij aangegeven dat bij de uitvoering van de nieuwe taken in het sociaal domein enkele specifieke risico's gelden. Daarin hebben wij aangegeven dat de onzekerheden rond de bepaling van de lasten groter zijn als gevolg van het feit dat deze taken in 2015 voor het eerst tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoren. Wij hebben deze onzekerheden zo veel mogelijk getracht te beperken. Voor een deel, met name bij de Sociale Verzekeringsbank en het CAK, liggen deze onzekerheden buiten de invloedssfeer van de gemeente. In die gevallen hebben een inschatting gemaakt. Tenslotte vermelden wij dat het zorgaanbieders rechtens is toegestaan om declaraties nog tot vijf jaar na de levering van de zorg in te dienen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In februari 2021 heeft wethouder Lia de Ridder aangegeven haar functie als wethouder neer te leggen. In 2021 zullen de financiële consequenties van haar besluit worden opgenomen in de begroting.

Huur- en lease verplichtingen

Omschrijving	Bedrag in €	Frequentie	Looptijd
Erfpacht grond tussen Dr. Mansveltkade en Katwijkseweg	90.491	Jaarlijks	29 november 2023
Erfpacht en recht van opstal parkeergelegenheden strand Wassenaarse Slag	48.880	Jaarlijks	31 december 2024

Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (corona)virus heeft financiële gevolgen voor de jaarrekening 2020, maar ook voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico’s en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Programmarekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x € 1.000 ("-" = nadeel / "+" = voordeel)

Programma's	Begroting primair 2020			Begroting actueel 2020			Rekening 2020		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning	42.211	-13.357	28.854	45.237	-14.530	30.707	45.874	-14.477	31.397
P1 Veiligheid	66	-2.932	-2.866	66	-3.044	-2.977	75	-3.076	-3.000
P2 Verkeer en vervoer	362	-3.784	-3.422	374	-4.210	-3.836	450	-4.262	-3.812
P3 Economie	1.263	-608	656	684	-656	28	710	-643	67
P4 Onderwijs	273	-2.275	-2.001	356	-2.518	-2.162	267	-2.916	-2.649
P5 Sport, cultuur en recreatie	506	-6.542	-6.036	1.169	-7.373	-6.204	1.180	-7.169	-5.989
P6 Sociaal Domein	6.362	-20.751	-14.389	11.771	-28.590	-16.819	10.594	-26.045	-15.451
P7 Volksgezondheid en milieu	7.178	-7.909	-732	8.034	-9.186	-1.152	7.853	-8.661	-807
P8 Wonen en bouwen	1.282	-2.198	-916	1.565	-2.709	-1.144	1.552	-2.527	-975
Totaal programma's	59.502	-60.356	**-853**	69.258	-72.816	**-3.558**	68.555	-69.775	**-1.220**
Reserves									
P0 Bestuur en ondersteuning	0	0	0	9.056	-9.389	-333	9.056	-9.389	-333
P1 Veiligheid	0	0	0	16	0	16	16	0	16
P2 Verkeer en vervoer	0	0	0	81	0	81	81	0	81
P3 Economie	210	0	210	225	0	225	225	0	225
P4 Onderwijs	0	0	0	142	0	142	142	0	142
P5 Sport, cultuur en recreatie	126	0	126	596	-492	104	596	-492	104
P6 Sociaal Domein	462	0	462	707	0	707	707	0	707
P7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	562	-237	325	562	-237	325
P8 Wonen en bouwen	472	0	472	776	-388	388	776	-388	388
Mutaties reserves	1.270	0	**1.270**	12.160	-10.506	**1.654**	12.161	-10.506	**1.654**
Gerealiseerde resultaat	60.773	-60.356	**417**	81.418	-83.322	**-1.904**	80.715	-80.281	**434**

Programma 0 - Bestuur en ondersteuning (€ 690.000 Voordeel)

Het voordelig saldo op het programma wordt voornamelijk veroorzaakt door verkoop van het Hertenhuisje (€ 375.000), het niet tot besteding komen van het budget restauratie van de binnenkant van De Paauw (€ 193.000) en het voordeel van de decembercirculaire (€ 127.000).Voor de wethouderspensioenen diende € 126.000 te worden bijgestort.

Programma 1 - Veiligheid (€ 23.000 Nadeel)

Op dit programma hogere lasten toezicht in verband met handhaving van de coronamaatregelen (€ 90.000). Verder alleen kleine vooral voordelige verschillen.

Programma 2 - Verkeer en vervoer (€ 24.000 Voordeel)
De lasten voor wegenonderhoud en straatreiniging zijn hoger uitgevallen (€ 147.000). Daar tegenover staat dat een aantal éénmalige verkeersprojecten niet (volledig tot uitvoering gekomen is (€ 167.000).

Programma 3 - Economie (€ 38.000 Voordeel)
Geen noemenswaardige verschillen.

Programma 4 - Onderwijs (€ 488.000 Nadeel)
Het niet kunnen toepassen van de restwaardesystematiek bij schoolgebouwen leidt tot een hogere afschrijvingslast van € 487.000.

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie (€ 215.000 Voordeel)
Op dit programma is er een meevaller in verband met de Specifieke uitkering sport (€ 78.000). Voor het project locatie Valkenburg is € 205.000 minder uitgegeven. Op groenonderhoud is een tegenvaller van € 71.000.

Programma 6 - Sociaal Domein (€ 1.368.000 Voordeel)
De inkomensregeling BUIG levert een voordeel op van in totaal € 1.113.000. Ook de lasten van begeleide participatie (€ 86.000) en de arbeidsparticipatie (€ 187.000) zijn lager uitgevallen.

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu (€ 345.000 Voordeel)
Voor uitvoering van de Duurzaamheidsvoucher en de transitievisie warmte bleven de werkelijke lasten milieu achter bij de verwachtingen (€ 208.000). De opbrengst afvalstoffenheffing, de vergoeding vanuit het Afvalfonds Verpakkingen én de afrekening van de DVO 2020 vielen voordelig uit (€ 126.000). Hierdoor diende er minder te worden beschikt over de voorziening afval.

Programma 8 - Wonen en bouwen (€ 169.000 Voordeel)
Het voordeel op dit programma is voornamelijk toe te schrijven aan de hogere legesopbrengst omgevingsvergunningen van € 141.000.

Incidentele baten en lasten

Incidentele lasten				Incidentele baten			
Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
0. Bestuur en ondersteuning				**0. Bestuur en ondersteuning**			
Extra storting wethouderspensioenen	0	0	126.346				
VBK restauratie binnenkant De Paauw	0	160.000	0	Onttrekking BR Grote projecten	0	160.000	160.000
Incidentele lasten beheerplan Vastgoed 2017-2020	47.400	47.400	66.774				
Toekomst buitenplaats De Paauw	0	25.000	24.768	Onttrekking BR Grote projecten	0	25.000	25.000
Voorbereidingskrediet De Paauw	0	35.000	0	Onttrekking BR Grote projecten	0	35.000	35.000
Hertaxaties gemeentelijk vastgoed	0	12.500	13.140	Onttrekking Algemene Reserve	0	12.500	12.500
Verbeteren bestuurs- en reallsatiekr	0	59.199	17.942	Onttrekking BR Versterken bestuurs- en reallsatiekracht	0	59.199	59.199
Dotatie BR Grote projecten	0	1.000.000	1.000.000	Onttrekking Algemene Reserve	0	1.000.000	1.000.000
Dotatie Algemene Reserve	0	7.438.899	7.438.899	Vrijval BR Kapitaallasten	0	6.924.315	6.924.315
				Vrijval BR Frictiekosten	0	514.584	514.584
Capaciteit programmateam SSA opgavegericht werken	0	200.000	200.000	Onttrekking BR Versterken bestuurs- en reallsatiekracht	0	200.000	200.000
Werving nieuwe griffier	0	13.000	13.050				
				Corona - leges burgerlijke stand	0	-491	-592
				Corona - precariobelasting/uitstallingsgelden	0	-41.192	-20.298
Optimalisatie digitale systemen	0	25.000	13.191	Verkoop Rijksstraatweg 464	0	0	391.800
Capaciteit FIN advies fysiek domein	0	17.250	13.443				
Capaciteit JZ WOB-verzoeken	0	129.420	117.026				
Capaciteit FIN advies Corona crisis	0	15.000	10.973				
Ontvlechting WODV	0	125.000	73.987	Onttrekking Algemene Reserve	0	125.000	125.000
Extra incidentele lasten bestuursondersteuning	0	100.000	50.499				
Vervanging strategisch adviseurs	0	120.000	106.935				
Corona - facilitaire kosten	0	3.000	2.941				
Corona - communicatie	0	39.000	40.751				
Totaal Programma 0	*47.400*	*9.564.668*	*9.330.664*	*Totaal Programma 0*	*0*	*9.013.915*	*9.426.508*
1. Veiligheid				**1. Veiligheid**			
Bijdrage VRH FLO	21.393	21.393	99.286				
Opstellen evenementenbeleid	0	15.970	16.000	Onttrekking Algemene Reserve	0	15.970	15.970
Corona - integrale veiligheid	0	34.000	34.271				
Corona - Extra BOA capaciteit	0	30.000	108.358				
Totaal Programma 1	*21.393*	*101.363*	*257.915*	*Totaal Programma 1*	*0*	*15.970*	*15.970*
2. Verkeer en vervoer				**2. Verkeer en vervoer**			
Geen dotatie VZ VRI	-110.000	-110.000	-110.000				
Verkeersonderzoek	0	70.000	34.075	Onttrekking Algemene Reserve	0	10.000	10.000
Verbeteren doorstroming N44	0	43.000	42.818	Onttrekking BR Grote projecten	0	43.000	43.000
Onderzoek lichtrailverbinding	0	0	0	Onttrekking BR Grote projecten	0	0	0
Talking Traffic	0	37.227	23.582	Subsidie Talking Traffic	0	37.227	23.582
Verkeersveilige schoolzones	0	28.099	10.465	Onttrekking Algemene Reserve	0	28.099	28.099
VBK Vervangen kabelnetwerk OV	0	50.000	0				
VBK Vervangen brug Hofcampweg	0	50.000	0				
Capaciteit RA Verkeer	0	45.000	0				
				Corona - huur parkeerterrein strand	0	-25.203	-4.641
Corona - verkeersmaatregelen	0	25.000	23.231				
Op orde krijgen beheerdata	0	10.000	23.848				
Totaal Programma 2	*-110.000*	*248.326*	*48.019*	*Totaal Programma 2*	*0*	*93.123*	*100.040*
3. Economie				**3. Economie**			
Bedrijven Investerings Zone	74.700	74.700	70.435	Bedrijven Investerings Zone	74.700	74.700	70.435
Beeldkwaliteit Winkelhaak	150.000	150.000	138.987	Onttrekking BR Grote projecten	150.000	150.000	150.000
Bijdrage Kust en Stad	60.000	60.000	60.000	Onttrekking BR Vergroten concurrentiekracht	60.000	60.000	60.000
Nationaal Park Hollandse Duinen	0	15.000	15.000	Onttrekking BR Grote projecten	0	15.000	15.000
Corona - extra budget economische zaken	0	10.000	5.500				
				Corona - toeristenbelasting	0	-578.963	-544.533
Totaal Programma 3	*284.700*	*309.700*	*289.922*	*Totaal Programma 3*	*284.700*	*-279.263*	*-249.098*
4. Onderwijs				**4. Onderwijs**			
Capaciteit Begeleiding IHP	0	46.500	46.500	Onttrekking BR Grote projecten	0	46.500	46.500
Voorbereidingskrediet Den Deyl locatie	0	95.000	0	Onttrekking BR Grote projecten	0	95.000	95.000
Corona - noodopvang kinderen	0	16.641	16.641				
Corona - eigen bijdrage kinderopvang	0	15.200	15.574				
				Corona - huurderving	0	-789	-704
Totaal Programma 4	*0*	*173.341*	*78.715*	*Totaal Programma 4*	*0*	*140.711*	*140.796*
5. Sport, cultuur en recreatie				**5. Sport, cultuur en recreatie**			
Incidentele lasten beheerplan Vastgoed 2017-2020	54.755	54.755	59.991				
Nationaal Park Hollandse Duinen	15.000	0	0	Onttrekking BR Grote projecten	15.000	0	0
Groene zone Valkenburg	95.000	190.000	33.082	Onttrekking BR Grote projecten	95.000	190.000	190.000
Onderhoud sportaccommodaties	40.000	40.000	30.836				
Laanstructuur Konijnenlaan	110.000	110.000	64.017				
Energiekosten Schulpweg	16.000	16.000	14.363	Onttrekking BR Grote projecten	16.000	16.000	16.000

Incidentele lasten				Incidentele baten			
Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Omschrijving	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
Ontdek Prins Frederik parkenroute	10.000	105.933	41.201	Subsidie ontdek Prins Frederik parkenroute	0	85.000	20.267
				Onttrekking Algemene Reserve	0	10.933	10.933
Verlenging duiker bij Maaldrift	0	12.575	0	Subsidie duiker bij Maaldrift	0	12.575	0
Buurtweg 116 Koffiehuisje	0	50.000	0	Subsidie Buurtweg 116 Koffiehuisje	0	50.000	0
Opknappen beplanting kwekerij De Paauw	0	15.000	0	Subsidie opknappen beplanting kwekerij De Paauw	0	15.000	0
Oprijlaan De Paauw	0	25.000	0	Subsidie oprijlaan De Paauw	0	25.000	0
IRV Katwijk-Valkenburg	0	60.000	11.847	Onttrekking Algemene Reserve	0	60.000	60.000
Onderzoek ecologische verbinding Atlantikwall	0	9.866	19.247	Bijdrage onderzoek ecologische verbinding Atlantikwall	0	9.866	19.490
Uitvoering Landschapsontwikkelingsplan Duin, Horst & Weide	0	39.346	0	Onttrekking Algemene Reserve	0	39.346	39.346
Dotatie BR Groencompensatie Amerikaanse Ambassade	0	492.000	492.000	Bijdragen Groencompensatie Amerikaanse Ambassade	0	332.000	368.221
				Onttrekking Algemene Reserve	0	160.000	160.000
Voorbereidingskrediet combisporthal Dr Mansveltkade	0	69.510	71.995	Onttrekking BR Grote projecten	0	69.510	69.510
Muurschilderingen tunnel Houtlaan	0	14.098	17.702	Bijdragen muurschilderingen tunnel Houtlaan	0	14.098	14.099
Toeristisch informatiepunt	0	20.000	20.000	Onttrekking Algemene Reserve	0	20.000	20.000
Capaciteit Beleid sport	0	31.000	31.000				
Beheer kunstcollectie	0	15.000	0				
Expertise erfgoedvisie	0	30.000	12.384	Onttrekking BR Invoering Omgevingswet	0	30.000	30.000
Sportakkoord	0	35.000	33.500	Rijksbijdrage sportakkoord	0	35.000	35.000
				SPUK uitkering	0	80.000	239.727
Corona - huurderving	0	5.218	0	Corona - huurderving	0	-19.070	-4.155
Katalysator bij erfgoed	0	25.000	7.110				
Totaal Programma 5	*340.755*	*1.465.301*	*960.275*	*Totaal Programma 5*	*126.000*	*1.235.258*	*1.288.437*
6. Sociaal domein				**6. Sociaal domein**			
Innovatiebudget sociaal domein	50.000	100.000	54.594	Onttrekking BR Sociaal Domein	50.000	100.000	100.000
Preventieve begeleiding statushouders	75.000	10.000	0	Onttrekking BR Sociaal Domein	75.000	75.000	75.000
Beschermd wonen	50.000	50.000	62.626	Onttrekking BR Sociaal Domein	50.000	50.000	50.000
Actieplan jeugd	287.228	375.228	253.660	Onttrekking BR Sociaal Domein	287.228	287.228	287.228
				Onttrekking Algemene Reserve	0	88.000	88.000
Taalniveau statushouders	30.364	30.364	33.169				
PaauwBruis	0	26.500	0	Onttrekking Algemene Reserve	0	26.500	26.500
Burgerinitiatief Kerkehout	0	30.000	0	Onttrekking BR Investeringen sport	0	30.000	30.000
Inrichting sociale kaart	0	50.000	41.100	Onttrekking Algemene Reserve	0	50.000	50.000
TOZO-regeling	0	4.998.815	3.513.400	Rijksbijdrage TOZO-regeling	0	4.998.815	3.553.073
Corona - Voedselbank	0	4.800	4.800				
				Liquidatie Stojah	0	50.000	50.000
Projectleider suicidepreventie	0	22.500	38.810	Subsidie 113 zelfmoordpreventie	0	22.500	11.250
Capaciteit Beleid WMO	0	30.625	30.625				
Praktijkondersteuner GGZ Jeugd	0	20.500	19.320				
				Corona - huurderving	0	-13.731	-8.484
Corona - behoud voorzieningen wel	0	15.000	7.551				
Noodopvang vluchtelingen	0	94.000	84.357	Bijdrage noodopvang vluchtelingen	0	188.500	198.312
Totaal Programma 6	*492.592*	*5.858.332*	*4.144.012*	*Totaal Programma 6*	*462.228*	*5.952.812*	*4.510.878*
7. Volksgezondheid en milieu				**7. Volksgezondheid en milieu**			
Communicatie bronscheiding	25.000	25.000	9.161	Baten afvalstoffenheffing	25.000	25.000	9.161
Lokale Energiestrategie	0	154.368	39.722	Onttrekking BR Volkshuisvesting	0	154.368	154.368
Klimaatprogramma procesgeld	0	16.322	16.322	Onttrekking BR Volkshuisvesting	0	16.322	16.322
Dotatie BR Transitievisie Warmte	0	237.000	237.000	Onttrekking Algemene Reserve	0	237.000	237.000
Incidentele capaciteit RES	0	53.333	53.333	Onttrekking BR Volkshuisvesting	0	53.333	53.333
Capaciteit RA Duurzaamheid en mil	0	45.000	14.409				
Corona - hogere kosten afvalverwe	0	45.000	3.801	Onttrekking VZ Afvalstoffenheffing	0	45.000	3.801
Verordening Duurzaamheidsvouche	0	270.000	101.336	Regeling Reductie Energiegebruik	0	270.000	101.336
Participatietraject Transitievisie wan	0	101.000	53.465	Onttrekking BR Transitievisie Warmt	0	101.000	101.000
Geluidsanering woningen	0	120.450	0	Bijdrage geluidsanering woningen	0	120.450	0
Totaal Programma 7	*25.000*	*1.067.473*	*528.549*	*Totaal Programma 7*	*25.000*	*1.022.473*	*676.321*
8. Wonen en bouwen				**8. Wonen en bouwen**			
Woonvisieontwikkeling	40.000	40.000	36.315				
Dotatie VZ Invoering Omgevingswet	472.000	0	0	Onttrekking BR Invoering Omgevingswet	472.000	0	0
Dotatie RES Invoering Omgevingswet	0	387.813	387.813	Onttrekking Algemene reserve	0	387.813	387.813
Invoering Omgevingswet	0	373.440	348.020	Onttrekking BR Invoering Omgevingswet	0	373.440	373.440
Uitwerking herontwikkeling de Warenar	0	100.000	100.609				
Actualisatie woonvisie	0	15.000	14.080	Onttrekking Algemene Reserve	0	15.000	15.000
Anterieure overeenkomsten	0	183.895	11.929				
Capaciteit anterieure overeenkomsten	0	100.000	112.639	Bijdrage anterieure overeenkomste	0	283.895	111.547
Handhaving Huize Ivicke	0	120.000	93.912				
Capaciteit RA Wonen	0	22.500	0				
Totaal Programma 8	*512.000*	*1.342.648*	*1.105.317*	*Totaal Programma 8*	*472.000*	*1.060.148*	*887.800*
Totaal	**1.613.840**	**20.131.152**	**16.743.389**	**Totaal**	**1.369.928**	**18.255.147**	**16.797.651**
Saldo				**Saldo**	**-243.912**	**-1.876.005**	**54.262**

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Analyse begrotingsafwijkingen
In de jaarrekening is toelichting gegeven op de verschillen per programma.

Verantwoording en goedkeuringstolerantie
De goedkeuringstolerantie speelt een belangrijke rol bij het verkrijgen van een goedkeurende accountantsverklaring. Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden dan wordt in beginsel een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Wordt de goedkeuringstolerantie wel overschreden dan kan dit gevolgen hebben.
Voor de financiële of begrotingsrechtmatigheid (getrouwheid en rechtmatigheid van de wetsuitvoering) is de goedkeuringstolerantie gesteld op 1% van de som van de lasten van de gemeentelijke jaarrekening. Het bedrag van onzekerheden mag niet meer zijn dan 3% van de som van de lasten van de gemeentelijke jaarrekening. Uitgaande van een lastentotaal in de jaarrekening van € 80,3 miljoen, betekenen deze percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van € 0,8 miljoen en een totaal van onzekerheden van ongeveer € 2,4 miljoen de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

Analyse begrotingsrechtmatigheid
Op grond van BBV-artikel 28, lid a moet in de toelichting op de programmarekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en programmarekening worden gemaakt. Deze verplichte analyse is ook bruikbaar om een analyse inzake de begrotingsrechtmatigheid te vervaardigen. Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet (GW) zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige lasten is het criterium “passend binnen het door de raad uitgezette beleid” van belang.

Omdat het budgetrecht van de gemeenteraad formeel van toepassing is op het niveau van programma’s wordt onderstaand per programma een toelichting gegeven op de onrechtmatige begrotingsafwijkingen.

bedragen x€1000 - ("-" = nadeel "+" = voordeel)

Programma	Begroting na wijziging			Realisatie 2020			Begrotingsafwijking			
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten
P0 Bestuur en ondersteuning	-14.530	45.237	30.707	-14.477	45.874	31.397	53	637	690	
P1 Veiligheid	-3.044	66	-2.977	-3.076	75	-3.000	-32	9	-23	-32
P2 Verkeer en vervoer	-4.210	374	-3.836	-4.262	450	-3.812	-52	76	24	-52
P3 Economie	-656	684	28	-643	710	67	13	26	38	
P4 Onderwijs	-2.518	356	-2.162	-2.916	267	-2.649	-398	-90	-488	-398
P5 Sport, cultuur en recreatie	-7.373	1.169	-6.204	-7.189	1.180	-5.989	205	11	215	
P6 Sociaal Domein	-28.590	11.771	-16.819	-26.045	10.594	-15.451	2.545	-1.177	1.368	
P7 Volksgezondheid en milieu	-9.186	8.034	-1.152	-8.661	7.853	-807	525	-180	345	
P8 Wonen en bouwen	-2.709	1.565	-1.144	-2.527	1.552	-975	182	-13	169	
Resultaat voor mutatie reserves	**-72.818**	**89.268**	**-3.568**	**-69.775**	**88.565**	**-1.220**	**3.041**	**-703**	**2.339**	**-481**
Mutatie reserves:										
P0 Bestuur en ondersteuning	-9.389	9.056	-333	-9.389	9.056	-333	-0	-	-0	-0
P1 Veiligheid	-	16	16	-	16	16	-	-	-	-
P2 Verkeer en vervoer	-	81	81	-	81	81	-	-	-	-
P3 Economie	-	225	225	-	225	225	-	-	-	-
P4 Onderwijs	-	142	142	-	142	142	-	-	-	-
P5 Sport, cultuur en recreatie	-492	596	104	-492	596	104	-	-	-	-
P6 Sociaal Domein	-	707	707	-	707	707	-	-	-	-
P7 Volksgezondheid en milieu	-237	562	325	-237	562	325	-	-	-	-
P8 Wonen en bouwen	-388	776	388	-388	776	388	-	-	-	-
Subtotaal mutatie reserves	**-10.506**	**12.180**	**1.864**	**-10.506**	**12.180**	**1.864**	**-0**	**-**	**-0**	**-0**
Resultaat na bestemming	**-83.322**	**81.418**	**-1.904**	**-80.281**	**80.715**	**434**	**3.041**	**-703**	**2.339**	**-481**

Programma 1 - Veiligheid

De hogere lasten op dit programma zijn gemaakt in verband met handhaving van de coronamaatregelen.

Programma 2 - Verkeer en vervoer

Het niet mogen toepassen van de restwaardesystematiek bij activa leidt op dit programma tot een hogere afschrijvingslast van € 60.000.

Programma 4 - Onderwijs

Het niet mogen toepassen van de restwaardesystematiek bij activa leidt op dit programma tot een hogere afschrijvingslast van € 487.000.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoeging aan de reserves	Raming Begrotingsjaar na wijziging	Waarvan Structureel	Realisatie Begrotingsjaar	Waarvan Structureel
P0 Bestuur en ondersteuning	9.389		9.389	
P5 Sport, cultuur en recreatie	492		492	
P7 Volksgezondheid en milieu	237		237	
P8 Wonen en bouwen	388		388	
Totaal	**10.506**		**10.506**	
Onttrekking aan de reserves	**Raming Begrotingsjaar na wijziging**	**Waarvan Structureel**	**Realisatie Begrotingsjaar**	**Waarvan Structureel**
P0 Bestuur en ondersteuning	9.056		9.056	
P1 Openbare orde en veiligheid	16		16	
P2 Verkeer en vervoer	81		81	
P3 Economie	225		225	
P4 Onderwijs	142		142	
P5 Sport, cultuur en recreatie	596		596	
P6 Sociaal Domein	707		707	
P7 Volksgezondheid en milieu	562		562	
P8 Wonen en bouwen	776		776	
Totaal	**12.160**		**12.160**	

In het overzicht zijn de toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserves en de bestemmingsreserves opgenomen. Conform de geldende voorschriften zijn stortingen en onttrekkingen in de jaarrekening opgenomen in overeenstemming met de genomen raadsbesluiten.

Overzicht baten en lasten per taakveld

Programma:P0 Bestuur en ondersteuning	Begroting primair 2020			Begroting actueel 2020			Rekening 2020		
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	-2.052.205	**-2.052.205**	0	-2.246.582	**-2.246.582**	0	-2.379.079	**-2.379.079**
0.2 Burgerzaken	388.477	-799.244	**-410.767**	387.986	-818.234	**-430.248**	390.460	-857.308	**-466.847**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	96.889	-549.853	**-452.964**	1.446.889	-968.632	**478.257**	1.835.074	-1.007.660	**827.414**
0.4 Overhead	52.141	-9.261.806	**-9.209.665**	52.141	-9.649.826	**-9.597.685**	40.058	-9.500.823	**-9.460.765**
0.5 Treasury	782.000	-29.672	**752.328**	702.580	-29.672	**672.908**	698.413	-15.706	**682.707**
0.61 OZB Woningen	7.359.931	-259.957	**7.099.974**	7.359.931	-284.233	**7.075.698**	7.375.203	-283.842	**7.091.361**
0.62 OZB Niet-Woningen	2.720.431	-60.483	**2.659.948**	2.720.431	-60.483	**2.659.948**	2.647.141	-60.483	**2.586.658**
0.63 Parkeerbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
0.64 Belastingen overig	2.210.707	-104.045	**2.106.662**	2.169.515	-106.229	**2.063.286**	2.270.104	-101.461	**2.168.643**
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	28.599.946	0	**28.599.946**	30.397.381	0	**30.397.381**	30.617.504	0	**30.617.504**
0.8 Overige baten en lasten	0	-239.482	**-239.482**	0	-365.925	**-365.925**	0	-278.990	**-278.990**
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	**0**	0	0	**0**	0	8.271	**8.271**

0.10 Mutaties reserves	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
0.11 Resultaat rekening baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten programma	42.210.522	-13.356.747	**28.853.775**	45.236.854	-14.529.816	**30.707.038**	45.873.958	-14.477.081	**31.396.878**
Programma:P1 Veiligheid	**Begroting primair 2020**			**Begroting actueel 2020**			**Rekening 2020**		
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	-2.122.731	**-2.122.731**	0	-2.125.981	**-2.125.981**	2.250	-2.088.398	**-2.086.148**
1.2 Openbare orde en veiligheid	66.218	-809.482	**-743.264**	66.218	-917.614	**-851.396**	73.007	-987.198	**-914.191**
Saldo van baten en lasten programma	66.218	-2.932.213	**-2.865.995**	66.218	-3.043.595	**-2.977.377**	75.257	-3.075.596	**-3.000.340**
Programma:P2 Verkeer en vervoer	**Begroting primair 2020**			**Begroting actueel 2020**			**Rekening 2020**		
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**
2.1 Verkeer en vervoer	198.164	-3.533.575	**-3.335.411**	235.391	-3.958.667	**-3.723.276**	295.001	-3.848.536	**-3.553.535**
2.2 Parkeren	137.554	-235.608	**-98.054**	112.351	-236.546	**-124.195**	133.384	-402.231	**-268.847**
2.3 Recreatieve havens	26.536	-4.000	**22.536**	26.536	-4.000	**22.536**	21.419	0	**21.419**
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
2.5 Openbaar vervoer	0	-10.737	**-10.737**	0	-11.178	**-11.178**	0	-11.178	**-11.178**
Saldo van baten en lasten programma	362.254	-3.783.920	**-3.421.666**	374.278	-4.210.391	**-3.836.113**	449.804	-4.261.945	**-3.812.141**
Programma:P3 Economie	**Begroting primair 2020**			**Begroting actueel 2020**			**Rekening 2020**		
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**
3.1 Economische ontwikkeling	0	-390.989	**-390.989**	0	-402.145	**-402.145**	0	-382.723	**-382.723**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	105.282	-95.991	**9.291**	105.282	-101.340	**3.942**	96.517	-95.326	**1.192**
3.4 Economische promotie	1.157.927	-120.539	**1.037.388**	578.964	-152.280	**426.684**	613.394	-164.983	**448.411**
Saldo van baten en lasten programma	1.263.209	-607.519	**655.690**	684.246	-655.765	**28.481**	709.912	-643.033	**66.879**
Programma:P4 Onderwijs	**Begroting primair 2020**			**Begroting actueel 2020**			**Rekening 2020**		
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	-32.023	**-32.023**	0	-34.111	**-34.111**	0	-55.036	**-55.036**
4.2 Onderwijshuisvesting	0	-789.958	**-789.958**	0	-919.844	**-919.844**	0	-1.353.156	**-1.353.156**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	273.431	-1.452.780	**-1.179.349**	356.496	-1.564.372	**-1.207.876**	266.672	-1.507.956	**-1.241.283**
Saldo van baten en lasten programma	273.431	-2.274.761	**-2.001.330**	356.496	-2.518.327	**-2.161.831**	266.672	-2.916.147	**-2.649.475**
Programma:P5 Sport, cultuur en recreatie	**Begroting primair 2020**			**Begroting actueel 2020**			**Rekening 2020**		
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**
5.1 Sportbeleid en activering	10.296	-536.951	**-526.655**	125.296	-582.599	**-457.303**	203.199	-588.050	**-384.851**
5.2 Sportaccommodaties	165.294	-1.155.437	**-990.143**	153.809	-1.229.326	**-1.075.517**	172.164	-1.251.727	**-1.079.564**
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	38.208	-353.799	**-315.591**	44.721	-389.944	**-345.223**	76.850	-408.455	**-331.605**
5.4 Musea	0	-11.576	**-11.576**	0	-12.051	**-12.051**	0	-12.051	**-12.051**
5.5 Cultureel erfgoed	9.050	-239.286	**-230.236**	68.916	-358.326	**-289.410**	29.410	-303.891	**-274.482**
5.6 Media	134.325	-640.911	**-506.586**	134.325	-661.637	**-527.312**	138.325	-705.048	**-566.723**
5.7 Openbaar groen, (openlucht)recreatie	148.683	-3.604.300	**-3.455.617**	642.181	-4.139.370	**-3.497.189**	560.108	-3.899.503	**-3.339.395**
Saldo van baten en lasten programma	505.856	-6.542.260	**-6.036.404**	1.169.248	-7.373.253	**-6.204.005**	1.180.055	-7.168.726	**-5.988.671**
Programma:P6 Sociaal Domein	**Begroting primair 2020**			**Begroting actueel 2020**			**Rekening 2020**		
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	60.155	-1.452.132	**-1.391.977**	234.924	-1.695.910	**-1.460.986**	254.364	-1.639.235	**-1.384.871**
6.2 Wijkteams	0	-529.334	**-529.334**	0	-652.021	**-652.021**	0	-641.366	**-641.366**
6.3 Inkomensregelingen	6.065.179	-8.106.808	**-2.041.629**	11.336.271	-13.580.609	**-2.244.338**	10.131.310	-11.309.336	**-1.178.027**
6.4 Begeleide participatie	0	-1.018.107	**-1.018.107**	0	-1.130.768	**-1.130.768**	0	-1.044.664	**-1.044.664**
6.5 Arbeidsparticipatie	0	-1.295.328	**-1.295.328**	0	-1.197.963	**-1.197.963**	0	-1.011.256	**-1.011.256**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	-886.978	**-886.978**	0	-1.040.130	**-1.040.130**	0	-1.190.166	**-1.190.166**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	236.500	-2.688.032	**-2.451.532**	150.000	-2.977.250	**-2.827.250**	140.749	-3.001.556	**-2.860.808**

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	-3.380.132	**-3.380.132**	0	-4.725.714	**-4.725.714**	17.475	-4.755.174	**-4.737.699**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	-125.816	**-125.816**	0	-179.339	**-179.339**	0	-113.143	**-113.143**
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	-1.268.345	**-1.268.345**	50.000	-1.410.302	**-1.360.302**	50.000	-1.339.118	**-1.289.118**
Saldo van baten en lasten programma	6.361.834	-20.751.012	**-14.389.178**	11.771.195	-28.590.006	**-16.818.811**	10.593.897	-26.045.015	**-15.451.117**
Programma:P7 Volksgezondheid en milieu	**Begroting primair 2020**			**Begroting actueel 2020**			**Rekening 2020**		
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**
7.1 Volksgezondheid	0	-1.784.896	**-1.784.896**	44.940	-1.848.857	**-1.803.917**	20.479	-1.858.468	**-1.837.989**
7.2 Riolering	2.674.586	-1.859.024	**815.562**	2.674.586	-1.873.343	**801.243**	2.705.550	-1.819.512	**886.038**
7.3 Afval	4.446.338	-3.491.321	**955.017**	4.868.338	-3.920.011	**948.327**	4.982.149	-3.908.016	**1.074.132**
7.4 Milieubeheer	0	-638.513	**-638.513**	390.450	-1.405.546	**-1.015.096**	101.836	-908.618	**-806.782**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	56.682	-135.727	**-79.045**	55.453	-138.017	**-82.564**	43.280	-165.937	**-122.658**
Saldo van baten en lasten programma	7.177.606	-7.909.481	**-731.875**	8.033.767	-9.185.774	**-1.152.007**	7.853.293	-8.660.551	**-807.258**
Programma:P8 Wonen en bouwen	**Begroting primair 2020**			**Begroting actueel 2020**			**Rekening 2020**		
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**
8.1 Ruimtelijke ordening	0	-999.248	**-999.248**	283.895	-1.204.676	**-920.781**	111.547	-1.020.705	**-909.158**
8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terrein)	0	-16.368	**-16.368**	0	-19.157	**-19.157**	0	-20.178	**-20.178**
8.3 Wonen en bouwen	1.281.545	-1.182.267	**99.278**	1.281.545	-1.485.340	**-203.795**	1.440.648	-1.485.819	**-45.171**
Saldo van baten en lasten programma	1.281.545	-2.197.883	**-916.338**	1.565.440	-2.709.173	**-1.143.733**	1.552.195	-2.526.703	**-974.508**
Totaal saldo van baten en lasten programma's	59.502.475	-60.355.796	**-853.321**	69.257.742	-72.816.100	**-3.558.358**	68.555.044	-69.774.796	**-1.219.752**
Reserves	Onttrekking	Toevoeging	**Mutaties**	Onttrekking	Toevoeging	**Mutaties**	Onttrekking	Toevoeging	**Mutaties**
P0 Bestuur en ondersteuning	0	0	**0**	9.055.598	-9.388.899	**-333.301**	9.055.598	-9.388.899	**-333.301**
P1 Veiligheid	0	0	**0**	15.970	0	**15.970**	15.970	0	**15.970**
P2 Verkeer en vervoer	0	0	**0**	81.099	0	**81.099**	81.099	0	**81.099**
P3 Economie	210.000	0	**210.000**	225.000	0	**225.000**	225.000	0	**225.000**
P4 Onderwijs	0	0	**0**	141.500	0	**141.500**	141.500	0	**141.500**
P5 Sport, cultuur en recreatie	126.000	0	**126.000**	595.789	-492.000	**103.789**	595.789	-492.000	**103.789**
P6 Sociaal Domein	462.228	0	**462.228**	706.728	0	**706.728**	706.728	0	**706.728**
P7 Volksgezondheid en milieu	0	0	**0**	562.023	-237.000	**325.023**	562.023	-237.000	**325.023**
P8 Wonen en bouwen	472.000	0	**472.000**	776.253	-387.813	**388.440**	776.253	-387.813	**388.440**
Totaal reserves	1.270.228	0	**1.270.228**	12.159.960	-10.505.712	**1.654.248**	12.159.960	-10.505.712	**1.654.248**
Resultaat	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**	Baten	Lasten	**Saldo**
Gerealiseerde resultaat	60.772.703	-60.355.796	**416.907**	81.417.702	-83.321.812	**-1.904.110**	80.715.004	-80.280.508	**434.496**

Specifiek uitkeringen: Single information, Single audit

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Ne *Aard controle n* *Indicator: B*
			12	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*				
			€ 270.000	Nee				
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. *Aard controle R* *Indicator: C1/06*		
		1	2019-627962	€ 101.336	Ja			
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 127.312	€ 0	€ 0	€ 38.489		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
		1						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeenteeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (ex Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorzi oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte ge zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard co* *Indicato*
			€ 4.680.298	€ 271.962	€ 304.745	€ 23.895	€ 17.063	€ 1.319
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige ui (Ja/Nee) *Aard contro* *Indicato*
			€ 178.628	€ 1.456	€ 0	€ 86.496	€ 0	Ja

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvo en onderzoekskosten a 56, eerste en tweede lic 2004 (exclusief Bob) *Aard co* *Indicato*
			€ 0	€ 0	€ 28.706	€ 0	nvt	€ 2.250
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					

SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (ov *Aard co* *Indicato*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.837.834	€ 240.844	€ 178.722	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 475.335	€ 60.314	€ 16.378	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 348.748	€ 19.257	€ 1.943	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	514	41	€ 0	Ja	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	120	10		Ja	
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	126	8		Ja	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*			
				€ 209.256	€ 11.326			
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Riiksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard contro* *Indicator*
			1	Onroerende zaken	€ 179.595	€ 179.595	€ 0	€ 0	
			2	Roerende zaken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Overige kosten (btw schade)	€ 18.335	€ 0	€ 0	€ 18.335	

VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 13.500	€ 20.000	€ 13.500	€ 20.000	Ja	

Wet normering Topinkomens

Tabel 1a

bedragen x € 1	J. Kleinhesselink		H.I.P. Oppatja	
Functiegegevens[5]	Griffier		Gemeentesecretaris	
Aanvang[6] en einde functievervulling in 2020	01/05 – 31/12		01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?[8]	Ja		Ja	
Bezoldiging[9]				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	61.792		106.662	
Beloningen betaalbaar op termijn	10.774		19.230	
Subtotaal	*72.566*		*125.892*	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	134.918		201.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[11]	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	72.566		125.892	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[12]	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[13]	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019[14]		
bedragen x € 1	**J. Kleinhesselink**	**H.I.P. Oppatja**
Functiegegevens[5]	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019		01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]		1,0
Dienstbetrekking?[8]		Ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		103.102
Beloningen betaalbaar op termijn		18.543
Subtotaal		*121.645*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]		194.000
Bezoldiging		121.645

Tabel 1b

bedragen x € 1	**B. Schouten**	
Functiegegevens[3]	Griffier a.i.	
Kalenderjaar[4]	**2020**	**2019**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 - 30/04	18/09 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar[5]	4	4
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar[6]	400	351
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar[7]	€ 193	€ 187

Maxima op basis van de normbedragen per maand[8]	94.200	103.600
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12[9]	€ 142.934	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?[10]	Ja	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	40.050	35.100
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 [11]	€ 75.150	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[12]	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	**75.150**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[13]	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[14]	N.v.t.	

Rechtmatigheidsverklaring

Vanaf het controlejaar 2021 zal niet langer de accountant maar het college van burgemeester en wethouders verantwoording afleggen over rechtmatigheid. Het controlejaar 2020 gebruiken we als een oefenjaar voor deze nieuwe rechtmatigheidsverantwoording. Omdat de wettelijke verplichting over 2020 nog niet geldt, is deze verantwoording niet opgenomen in de jaarrekening zelf maar in de toelichting op de jaarrekening.

Verantwoordelijkheid college

In deze rechtmatigheidsverantwoording geven we aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming is met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het gemeenteraad in december 2020 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 0,8 miljoen.

Pro-forma rechtmatigheidsverantwoording

Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Bijlagen

Bijlage 1: Bestuursovereenkomst: Structuur Staat van de Gemeente

Financiën		TOELICHTING
Er is structureel en reëel begrotingsevenwicht in de begroting 2021 en/of het laatste jaar van de meerjarenraming 2022-2025		De begroting 2021 is structureel in evenwicht maar het laatste jaar van de meerjarenraming 2021-2024 laat in reële en structurele zin een tekort zien wanneer de opgenomen stelpost voor landelijke compensatie voor de Jeugdzorg als niet realistisch wordt gezien.
Is er reden voor extra aandacht?	ja	De voorlopig verwachte uitkomsten van de herijking van de verdeling van het gemeentefonds geven een gunstiger resultast voor Wassenaar dan thans in de meerjarenbegroting voorzien. Er zou zelfs sprake zijn van een halvering van de nadelige uitkomst waardoor 2024 toch weer structureel sluitend zou zijn.
Ruimtelijke ordening		TOELICHTING
De gemeentelijke bestemmingsplannen zijn aangepast aan de Omgevingsverordening Zuid-Holland.		De aanpassingsplicht is hier niet aan de orde. De vigerende bestemmingsplannen kennen geen ruimtelijke ontwikkelingen die afwijken van de artikelen 6.9 (ruimtelijke kwaliteit), 6.10 (stedelijke ontwikkelingen), 6.24 (Natuur Netwerk Nederland), 6.25 (cultureel erfgoed) of 6.27 (archeologie) van de Omgevingsverordening Zuid-Holland. Er is geen noodzaak de vigerende bestemmingsplannen hierop aan te passen. Bij nieuwe initiatieven waarvoor een ruimtelijke procedure is vereist wordt vooroverleg gevoerd met de provincie om vooraf te toetsen of zo'n initiatief past binnen de kaders van de Omgevingsverordening. Daarmee worden mogelijke interpretatieverschillen over intentie van de verordening voorkomen.
Is er reden voor extra aandacht?	nee	
Omgevingsrecht		TOELICHTING
Voor zowel de milieutaken als de bouw- en woningtoezichtstaken zijn tijdig een beleidsplan VHT (vóór 15 mei 2020), het uitvoeringsprogramma (vóór 1 februari 2020) en de evaluatie (vóór 1 mei 2020) vastgesteld en met de jaarrapportage over de uitvoering bekend gemaakt aan de gemeenteraad. Binnen twee maanden na vaststelling wordt hierover mededeling gedaan aan de provincie Zuid-Holland.		Het beleidsplan voor de periode 2016-2019 is inmiddels afgelopen en had in 2020 al opgevolgd moeten zijn met een nieuw beleidsplan. Echter door de toen nog geplande invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021 is er uit praktische overwegingen voor gekozen om eind 2019 geen nieuw beleidsplan te maken maar het beleid mee te nemen in het omgevingsprogramma onder de omgevingswet.
Is er reden voor extra aandacht?	nee	
Monumentenzorg		TOELICHTING
De gemeente beschikt over een deskundige adviescommissie met betrekking tot de (rijks)monumenten		De door de raad benoemde Commissie Welstand en Cultureel Erfgoed adviseert het college over de toepassing van de Erfgoedwet/ Monumentenwet 1988 en de Erfgoedverordening Voorschoten 2016. In de commissie zit een lid met kennis van historische buitenplaatsen/groen erfgoed, een restauratiearchitect en een architectuurhistoricus.
Is er reden voor extra aandacht?	nee	
Archief- en informatiebeheer		TOELICHTING
Het archief- en informatiebeheer van de gemeente zijn op orde		Het digitaal werken binnen de gemeente Wassenaar is in 2020 verder uitgewerkt. Een aantal projecten uit het kwaliteitszorgsysteem is opgepakt en voor een deel afgerond. Samenvattend kan geconcludeerd worden dat er over het algemeen een positief beeld is over de ontwikkeling en inrichting van het informatie- en archiefbeheer. Het zaakgericht werken dat in 2019 opgepakt zou worden is doorgeschoven naar 2020 en gaat verder uitgewerkt worden in 2021 met de komst van de nieuwe organisatie. Vanwege de onzekerheid die de implementatie van zaakgericht werken met zich meebrengt vinden wij nu nog de status "oranje" op zijn plaats.
Is er reden voor extra aandacht?	nee	
Huisvesting Vergunninghouders		TOELICHTING
De gemeente heeft volledig en tijdig voldaan aan de halfjaartaakstelling en er is geen achterstand		**Gevraagde Informatie** / **Stand van zaken** Voorsprong/achterstand per 1 januari van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is) / Voorsprong Fase interventieladder op 1 januari / Taakstelling eerste halfjaar van het verantwoordingsjaar / 9 In het eerste halfjaar gehuisveste vergunninghouders / 5 Voorsprong/achterstand per 1 juli van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is) / Voorsprong Fase interventieladder op 1 juli / Taakstelling tweede halfjaar van het verantwoordingsjaar / 10 In het tweede halfjaar gehuisveste vergunninghouders / 12 Voorsprong/achterstand per 31 december van het verantwoordingsjaar (doorhalen wat niet van toepassing is) / Voorsprong Fase interventieladder op 31 december / Toelichting Eventueel korte bondige toelichting
Is er reden voor extra aandacht?	nee	

Bijlage 2: Overzicht over te hevelen en af te sluiten kredieten

Tabel A: Af te sluiten projecten

In 2020 zijn de onderstaande 6 projecten tot afronding gekomen waarbij per saldo circa € 13.000 minder is uitgegeven dan begroot.

Jaar	Omschrijving	Begrote investering t/m 2020	Besteed t/m 2020	Restant inclusief verplicht	Toelichting
2015	Voorbereidingskrediet verkoop van Polanenpark	25.900	23.343	2.557	Afsluiten
2017	Uitbreiding capaciteit Herenwegschool	521.363	521.363	0	Afsluiten
2017	Beheerplan Zonneveltweg	211.629	202.678	8.951	Afsluiten
2019	Vervanging waterbouwkundige kunstwerken (BHP)	110.000	118.863	-8.863	Afsluiten (overschrijding verwaarloosbaar).
2019	Bijdrage duurzame renovatie Blauw-Zwart	46.736	46.736	0	Afsluiten
2020	Piaggio Porter MAXXI 4x2	50.000	39.505	10.495	Afsluiten
6	**Investeringsprojecten met een totaal van**	**965.628**	**952.487**	**13.141**	**Afsluiten**

Toelichting

- Vervanging waterbouwkundige kunstwerken (BHP): de overschrijding leidt tot € 200 hogere kapitaallasten.

Tabel B: Door te schuiven projecten 2012 t/m 2017 in afwijking van de nota 'Activabeleid'

Voor de volgende drie projecten waarvan de maximale beschikbaarheid van het krediet afwijkt van de standaard twee jaar wordt expliciete toestemming gevraagd de restantkredieten van afgerond € 153.000 beschikbaar te stellen om de lopende projecten in 2021 af te kunnen ronden.

Jaar	Omschrijving	Begrote investering t/m 2020	Besteed t/m 2020	Restant inclusief verplicht	Toelichting
2012	Landschaps Ontwikkelings Plan uitwerking	80.000	55.875	24.125	Projectleiding hiervan is in handen van Stichting Twickel. Contractueel is vastgelegd dat Wassenaar € 65.000 bijdraagt aan de ecologische maatregelen in de Papenwegse polder.
2014	Verkeersagenda Zuid.ontsluiting Kerkehout	25.000		25.000	Uitvoering ontsluiting Kerkehout is gekoppeld aan de verbouwing van Van der Valk. Daar liggen contractuele afspraken aan ten grondslag.
2017	Restauratie/herstel exterieur De Paauw	3.000.000	2.895.786	104.214	Overhevelen, afronding in 2021, kapitaallasten vanaf 2022.
32	**Investeringsprojecten met een totaal van**	**3.105.000**	**2.951.661**	**153.339**	

Toelichting

- Landschaps Ontwikkelings Plan: voor de ecologische maatregelen in de Papenwegse polder is in zowel 2019 als 2020 een bijdrage in activa van derden overgemaakt.
- Zuidelijke ontsluiting Kerkehout: hierover zijn contractuele afspraken vastgelegd die gekoppeld zijn aan de verbouwing bij Van der Valk.
- Restauratie/herstel De Paauw: door vertraging zal dit project in 2021 worden voltooid.

Tabel C: Door te schuiven projecten uit 2020

Twee investeringsprojecten zijn in 2019 en twintig investeringsprojecten zijn in 2020 beschikbaar gesteld en worden conform het activabeleid twee jaar beschikbaar gehouden voor de uitvoering van de werkzaamheden. Voor deze projecten is in totaal € 7.587.000 beschikbaar gesteld, waarvan afgelopen jaar € 1.278.000 tot besteding is gekomen. Voor het voltooien van deze projecten is in 2021 bijna € 6.309.000 benodigd.

Jaar	Omschrijving	Begrote investering t/m 2020	Besteed t/m 2020	Restant inclusief verplicht	Toelichting
2019	Civieltechnische kunstwerken (BHP)	55.000		55.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2019	Ecologische verbindingszone Groene Zone V'burg	65.000		65.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Strandpost Wassenaarse Reddingsbrigade	540.000	491.102	48.898	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Vervanging bruggen (BHP)	100.000		100.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Vervanging verkeerslichtinstallaties (BHP)	105.000		105.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Vervanging waterbouwkundige kunstwerken (BHP)	75.000	46.121	28.879	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Gymzaal Burmanlaan	1.586.000		1.586.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Wassenaarse Slag Revitalisering	70.000	2.950	67.050	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Veiligheidsmaatregelen molen 25jr	150.000		150.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Veiligheidsmaatregelen molen 10jr	150.000		150.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Beeldkwaliteit Winkelhaak	425.000		425.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Verbeteren fietsveiligheid Wassenaar	100.000	20.000	80.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Herstel kades Havenkanaal	2.000.000		2.000.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	VW Caddy 1.4 55KW bestel	38.500		38.500	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Hyundai H200	50.000		50.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Volkswagen Transporter T5 d/c A	57.200		57.200	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Volkswagen Transporter T5 d/c B	57.200		57.200	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Beebee Milan bromfiets	2.500		2.500	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Volvo FM9 6x2R (groen)	52.500	29.816	22.684	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	John Deere Gator tractor	25.000	20.000	5.000	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Combisporthal Dr. Mansveltkade	885.720	519.517	366.203	Overhevelen (regulier activabeleid)
2020	Instandhouden Huize Ivicke	997.700	149.157	848.543	Overhevelen (regulier activabeleid)
22	**Investeringsprojecten met een totaal van**	**7.587.320**	**1.278.663**	**6.308.657**	

Toelichting

- Het merendeel van deze projecten zal naar verwachting in 2021 worden afgerond, met uitzondering van de projecten 'Herstel kades Havenkanaal' en 'Combisporthal Dr. Mansveltkade' (deel van krediet uit 2021 is naar voren gehaald).
- De kosten voor het project 'Instandhouden Huize Ivicke' zullen in eerste instantie worden verhaald op de eigenaar van dit rijksmonument; er wordt geen rekening gehouden met activering van kosten.

Bijlage 3: Algemene uitkering

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven			
Maatstaf	**Berekende Aantallen**	**Gewicht / %**	**Uitkering**
1a Waarde woningen eigenaren	58.304.000	-0,0939	-5.474.746
1c Waarde niet-woningen eigenaren	3.983.000	-0,1576	-627.721
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	3.748.500	-0,127	-476.060
Subtotaal			**-6.578.526**

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is			
Maatstaf	**Berekende Aantallen**	**Gewicht**	**Bedrag in basis**
1e OZB waarde niet-woningen	398,30	380,05	151.374
2 Inwoners	26.305	161,49	4.247.994
3a Eén-ouder-huishoudens	886	827,77	733.404
3b Huishoudens	11.954	91,85	1.097.975
3c Eenpersoonshuishoudens	4.050	51,88	210.114
3d Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	773	15,8	12.213
3e Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	791	63,21	49.999
3f Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	547	110,61	60.504
3g Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	386	1258,04	485.603
3h Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	150,82	3554,99	536.150
3i-2 Medicijngebruik met drempel	3.738,04	372,21	1.391.335
3j Bedden	18.034	0,82	14.788
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	5.579	726,6	4.053.701
4b Inwoners jonger dan 65 jaar	19.559	4,06	79.410
5 Inwoners: ouderen boven 64 jaar	6.746	100,74	679.592
5a Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	2.384	26,45	63.057
5b Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar	3.239	0,18	583
5c Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder	1.123	0,18	202
7 Lage inkomens	2.737	30,67	83.944
7c-2 Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.506,60	694,24	1.045.942
7d-2 Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	256,16	123,78	31.708
7e-2 Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	195,18	494,75	96.566
7f-2 Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	97,96	864,63	84.698
7g-2 Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	557,90	241,53	134.750
7h-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	11.183,13	-123,13	-1.376.979
7i-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met kinderen	2.898,36	-481,82	-1.396.488
7j-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 74 jaar)	200,41	112,93	22.633
7k-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)	152,71	451,77	68.988
7l-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)	76,45	790,59	60.439

8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	380,00	2149,89	816.958
8b Loonkostensubsidie	5	1954,21	9.771
8c-2 Bijstandshuishoudens met minderjange kinderen	123,67	648,02	80.138
8d Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	113,67	1715,61	195.008
8e Re-integratie klassiek	0,59	358510,67	209.729
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	1.059	86,39	91.487
11b-2 Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	679	1063,29	721.974
11c-2 Wajong	160	863,12	138.099
12 Minderheden	1.040	324,25	337.220
13 Klantenpotentieel lokaal	20.470	47,69	976.214
14 Klantenpotentieel regionaal	4.800	24,33	116.784
15e Leerlingen VO	1.503,20	370,5	556.936
15j Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	24	-1606,03	-38.545
15k Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	20	-2520,95	-50.419
16 Oppervlakte land	5.127	41,08	210.617
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	5.127	26,89	137.865
19 Oppervlakte binnenwater	175	38,01	6.652
20 Oppervlakte buitenwater	939	22,97	21.569
21 Oppervlakte bebouwing	149	588,37	87.667
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	133	3089,49	410.902
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	133	2284,96	303.900
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	16	1525,03	24.400
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	16	1921,87	30.750
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	12.304	60,31	742.054
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	12.304	50,79	624.920
29 Historische woningen in bewoonde oorden 1930	1.617	31,39	50.758
31a ISV (a) stadsvernieuwing	0,00073022	6087306,96	4.445
31b ISV (b) herstructurering	0,00043625	3736019,31	1.630
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	17.779,28	58,88	1.046.844
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	2.895	11,72	33.929
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	14.363,07	5,82	83.593
36 Kernen	2	9082,68	18.165
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	60257,47	60.257
37 Kernen * bodemfactor buitengebied	2	14878,3	29.757
38 Bedrijfsvestigingen	3.392	75,22	255.146
39 Vast bedrag	1	249629,29	249.629
Subtotaal			**21.321.004**

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)	
Uitkeringsfactor	1,623
Subtotaal (B x C (=uf))	**34.603.989**

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	**Berekende Aantallen**	**Uitkering**
56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	-415	-415
Subtotaal		**-415**

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is		
Maatstaf	**Berekende Aantallen**	**Uitkering**
71 Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	62.623	62.623
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	57.885	57.885
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	50.290	50.290
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	99.061	99.061
262 Schulden en armoede (DU)	21.200	21.200
266 Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	30.810	30.810
274 Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	8.448	8.448
320 Verhoging taalniveau statushouders (DU)	30.364	30.364
383 Inburgering (IU)	52.180	52.180
384 Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU) (compensatie corona)	284.000	284.000
385 Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	17.628	17.628
387 Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivm Covid-19 (DU) (compensatie corona)	43.159	43.159
388 Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (DU) (compensatie corona)	39.869	39.869
389 Precariobelasting en markt- en evenementenleges (DU) (compensatie corona)	33.441	33.441
390 Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief) (DU) (compensatie corona)	22.001	22.001
Subtotaal		**852.959**

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein		
Maatstaf	**Berekende Aantallen**	**Uitkering**
260 Participatie (IU)	1.082.558	1.082.558
261 Voogdij/18+ (IU)	512.127	512.127
Subtotaal		**1.594.685**

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker	
Aanvullingen van de gebruiker	**Uitkering**
Maatschappelijke begeleiding statushouders	52.140
Subtotaal	**52.140**

Totaal uitkering 2020:	**30.524.832**

Functie 921 (algemene uitkering gemeentefonds)	**28.930.147**
Functie 923 (3 D's in het sociaal domein)	**1.594.685**

Bijlage 4: Subsidies

Taakveld	Organisatie	Bedrag
0.1	Adelbert College	291,00
	W.F. Free	125,00
	Samen elektrisch rijden Wassenaar	5.000,00
	Werkgroep Fairtrade	2.500,00
	Stichting Cross Your Borders	2.000,00
	De Stille Kracht van Wassenaar	1.100,00
	Ruilmarkten	965,00
	Groene Meent	1.000,00
	St. Wassenaarse Ouderen in Beweging	920,00
	Stichting Gemeenschapsfonds Wassenaar	1.950,00
	Wassenaarse Energie Coöperatie	1.000,00
	Orange the world	2.216,72
		19.067,72
1.2	Stichting Halt	8.091,00
		8.091,00
3.1	Stichting Centrum Management Wassenaar	15.000,00
		15.000,00
4.3	Schooladviesdienst Wassenaar - onderwijsbegeleiding	328.295,00
	Schooladviesdienst Wassenaar - VVE	28.886,00
		357.181,00
5.1	WZK Zwemmen	106.481,00
	WZK Onderwatersport	6.149,80
	Scoutinggroep van Woesik Wassenaar	11.962,04

	Scouting Willibrord Wassenaar	11.962,04
	Stichting Scouting van Wassenaer van Obdam	7.331,26
	Schooladviesdienst Wassenaar - Talentum	193.200,00
	Wassenaarse Reddingsbrigade	17.221,38
	Badmintonclub Wassenaar - jeugdleden	255,03
	Sportvereniging De Kieviten - jeugdleden	9.368,91
	Handbalvereniging Olympia'72 - jeugdleden	523,48
	RKSV Blauw-Zwart - jeugdleden	6.093,82
	Sportvereniging Snel en Lenig - jeugdleden	2.818,20
	Golfclub Rozenstein - jeugdleden	805,35
	LTC Oud Wassenaar - jeugdleden	3.234,82
	Tennisclub Park Marlot - jeugdleden	1.704,66
	WZK Zwemmen - jeugdleden	2.671,08
	Tennispark De Oude Eik - jeugdleden	2.724,77
	Wassenaarse Volleybalvereniging - jeugdleden	147,65
	Het Wassenaars Sportcontact	2.000,00
		386.655,29
5.3	Bibliotheek plus Centrum voor Kunst en Cultuur	45.299,00
	Stichting Beheer Warenar	59.670,00
	International Chamber Music Festival	1.929,33
	Stichting Alive!	965,15
	Stichting Archipel	965,15
	Stichting Jazz Sociëteit Wassenaar	1.447,24
	Wassenaar Vocaliter	2.508,42
	Van Wassenaer Orkest	2.315,39
	Ars et Studium	2.218,39
	Stichting Historisch Centrum Wassenaar	723,62
	Fotowerkgroep Silhouet Wassenaar	482,09
	Wassenaars Kamerkoor	2.508,42
	Accordeonvereniging DVS Wassenaar	1.929,33
	Muziekvereniging Excelsior	4.823,81
	Stichting Poëzieroute Wassenaar	1.447,24
	Stet	2.411,42
	Toneelvereniging Mimicri	9.646,65
	Stichting Mini Opera Wassenaar	2.500,00

	Stichting Wassenaarse Cultuurprijs	3.000,00
	Crazy Initiatives	1.000,00
		147.790,65
5.5	Stichting Open Monumentendag Wassenaar	0,00
		0,00
5.6	Stichting Openbare Bibliotheek Voorschoten-Wassenaar	518.746,00
	Stichting Omroep Midvliet	14.662,40
		533.408,40
6.1	Stichting Vrijwilligerscentrale Wassenaar	82.961,19
	Stichting Vrijwilligerscentrale Wassenaar -Wassenaar Doet	26.695,00
	Stichting MEE Zuid-Holland Noord	126.223,19
	Stichting Vrijwilligerscentrale Wassenaar- Sociale Activering	26.046,00
	Stichting Zorg- en Kinderboerderij Wassenaar	20.258,45
	Stichting YMCA Wassenaar	2.845,98
	Stichting Sociaal Kontakt Wassenaar	1.157,21
	Stichting Vrijwilligers Terminale Zorg	2.411,42
	Stichting Particuliere Ondersteuning Thuis	57.660,00
	Stichting Wassenaarse Ouderen in Beweging	17.954,70
	Wassenaarse Senioren Bond	965,15
	Kwadraad 18-	74.902,43
	Stichting Maatschappelijke Ondersteuning Wassenaar	155.210,81
	Stg.Maatschappelijke Ondersteuning Wassenaar- vakantiekamp	2.585,00
	Stg.Maatschappelijke Ondersteuning Wassenaar- sociale activering	1.783,00
	Federatie van Wassenaarse Ouderenorganisaties	4.000,00
	Stichting Fairtrade Gemeenten Nederland	1.025,00
	Jongerenwerk Wassenaar	290.000,00
		894.684,53
6.5	St. iDb	9.480,00
	SMOW Schuldhulpverlening	15.189,00

		24.669,00
7.1	St. Vitalis	3.192,27
	Reakt	8.155,76
	Parnassia Indigo Haagl. afd. Preventie	4.794,71
	Jeugd Gezondheidszorg Z-H West	753.868,00
	St. SAD CJG	54.595,00
	St. Hospice Wassenaar	13.544,11
	De Zonnebloem	1.157,21
	Slatofferhulp Ned. regio MW	6.499,97
	Welzijn Xtra Plus JIT	52.656,75
	Kwadraad 18+	279.881,86
	St. Hartveilig Wassenaar	4.475,00
	St. Maats. Onderst. Wassenaar	256.883,51
		1.439.704,15
	TOTAAL SUBSIDIEPLAN	**3.822.251,74**

Bijlage 5: Controleverklaring van de accountant

Deze volgt op een later tijdstip dan 12 mei 2021